Capitolul 1

Cinci minute în iad

Imediat ce mi-am ridicat privirile peste auditoriul întunecat, un ciudat amestec de bucurie şi tristeţe îmi copleşi gândurile – bucuria unei prime întâlniri reuşite în vederea redeşteptării tineretului din biserica mea şi tristeţea provenită din teama cronică pe care o simţeam pe feţele tinerilor din faţa mea. Expresii precum" trăim în ultimele zile", „o vreme de tulburare cum n-a mai fost" sau „vremurile rele în care trăim" nu se refereau la viitor, mă gândeam". Pentru aceşti tineri creştini, vremurile rele au sosit, şi timpul necazurilor este acum".

Aceştia veniseră la adunare pentru a se adăpa, ca să li se certifice locul în eternul plan de salvare al lui Dumnezeu. Am răspuns eu setei lor? Am adus eu hrană nevoii lor? Le-am risipit eu îndoielile? Le-am dat eu puterea de a înfrunta ameninţările ce străbăteau fiecare aspect al vieţii lor? Nu puteam şti. Speram că reuşisem, dar nu puteam fi sigur.

Scaunele erau goale, cărţile de imnuri închise. Brusc am simţit că nu eram singur. Punându-mi Biblia în geantă, am întors faţa şi m-am îndreptat spre oaspetele nepoftit. Pastorul Vásquez, pastorul principal al bisericii, înainta pe intervalul din mijloc dintre bănci.

— Ah, pastore Alexander, mai eşti încă aici. Cum s-a desfăşurat întâlnirea?

— Foarte bine, cred.

Am zâmbit, încercând să ascund ciudata presimţire care mă urmărise toată seara.

— E o mângâiere pentru mine să ştiu că forţele cerului vor triumfa, că Satana şi răul vor fi înfrânţi până la urmă.

— Da, încuviinţă pastorul Vásquez, ştiu.

Gândurile cărora nu le dădeam glas vorbeau mai tare decât cuvintele pe care le rostisem.

Voi muri în libertate

— Câţi crezi că au fost la adunarea de tineret din seara aceasta?

— Oh, cam 200, cu aproximaţie.

— Atunci înseamnă că a meritat!

Nu cu multă vreme în urmă, pastorul Vásquez şi cu mine discutaserăm dacă n-ar fi mai bine, în faţa crescândei persecuţii din partea lui Castro şi a sprijinitorilor săi, să suspendăm seria de adunări

pe care o plănuiserăm.

I-am aruncat pastorului o privire şi am observat că faţa lui era învăluită în umbre.

— Oh, da, l-am asigurat eu, a meritat. Să fi văzut disperarea pe feţele câtorva dintre ei, nesiguranţa, chiar spaima. Nu pot explica…

— Ştiu, ştiu, spuse pastorul Vásquez, dând afirmativ din cap. Am simţit eu însumi aceeaşi tensiune şi nelinişte la adunările adulţilor.

Restricţiile noului regim comunist pluteau asupra religiei organizate din Cuba asemenea prevestirii unui uragan tropical. De câteva ori fusesem reţinut şi chestionat de oamenii din G-2 – KGB-ul cubanez. Pastorul Vásquez mă atenţiona că aceste chestionări despre prietenii şi cunoştinţele care reuşiseră să fugă de pe insulă puteau duce mai devreme sau mai târziu la arestarea mea. Cu două zile în urmă, pastorul şi cu mine luaserăm în considerare suspendarea seriei noastre de întâlniri pentru a nu risca alte persecuţii din partea lui Castro şi a oamenilor săi.

— Lucrurile nu merg bine, Noble, nu merg bine deloc, mă avertiză pastorul Vásquez. Mă gândesc că ar fi mai bine să amânăm, chiar dacă tu eşti de altă părere.

Ca pastor principal, decizia finală în ultimă instanţă îi aparţinea, dar îmi repugna să văd că lungile noastre ore de pregătire urmau să fie zadarnice.

— Îţi împărtăşesc îngrijorarea, m-am grăbit să-l asigur. Dar putem lăsa să ne scape această ocazie, din cauza celor ce se întâmplă? Cât mai avem? Cine poate spune dacă nu cumva aceste adunări nu sunt tocmai scânteia care să aprindă focul lui Dumnezeu în această ţară?

Biserica creştină din Cuba comunistă funcţiona oarecum pe zile de împrumut. Zilnic, Castro şi călăii lui hărţuiau când o confesiune, când alta – catolici, protestanţi, baptişti, adventişti de ziua a şaptea, nu conta pe care. Creştinismul de orice fel îl îndepărta pe poporul cubanez de la vechea credinţă spre o Putere mai înaltă, care putea crea martiri şi dizidenţi şi putea ameninţa în ultimă instanţă regimul Castro. După ce ne-am rugat împreună, pastorul Vásquez a decis să-şi asume riscul. Voiam să facem

Cinci minute în iad cu credinţă ceea ce stătea în puterea noastră, iar Dumnezeu cu siguranţă avea să facă restul. Având în vedere rezultatele primei adunări, decizia fusese corectă.

În tăcere, eu şi pastorul Vásquez ne-am îndreptat spre uşă.

M-am oprit şi m-am uitat în urmă, la încăperea întunecată – aici avusese loc prima mea adunare de redeşteptare. „Da, mi-am spus, a fost un succes”. Am păşit împreună în aerul călduţ al nopţii.

— E păcat că soţia ta, Yraida, şi fiul tău n-au putut fi aici în seara aceasta, ca să-ţi împărtăşească fericirea, comentă pastorul în timp ce ne deplasam spre parcarea bisericii.

— Sper că Humberto nu a contractat vreo febră tropicală sau ceva de felul acesta, am spus eu. Văzând că nu-l poate opri din plâns, Yraida s-a gândit că e mai bine să rămână cu el acasă.

— Deh, ce să-i faci? chicoti pastorul Vásquez. După cum ştii, aşa e cu copii mici şi cu proaspete mămici.

M-am simţit vinovat, gândindu-mă de câtă nerăbdare dădusem dovadă faţă de Yraida pentru că era târziu şi nu plecaserăm încă de acasă. Şi apoi, când copilaşul nostru de doi ani a început să plângă şi nu se mai opri nici măcar când am pornit motorul maşinii, devenisem agitat, dându-mi seama că nu mai aveam cum să ajungem la biserică la timp pentru serviciul divin, ce să mai vorbim de imnurile ce se cântau la început. Dacă e să spun adevărul, când Yraida se oferi să rămână cu el acasă, am acceptat imediat cu uşurare. „E mai bine aşa, sunt sigur”, mi-am spus eu după o scurtă ezitare.

Pastorul Vásquez şi cu mine ne-am strâns mâinile şi ne-am spus” noapte bună”. L-am urmărit cum traversa parcarea spre automobilul său. Apoi am urcat şi eu în al meu.

În timp ce conduceam maşina prin traficul nopţii târzii, m-am uitat la ceas”. Hmm, mai am 84 de mile până acasă. Cam într-o oră şi jumătate am să ajung”, mi-am spus. Automobile, camioane, autobuze şi biciclete se înghesuiau să-şi facă loc prin obişnuita aglomeraţie de pe strada principală din Mantanza. Când aveam să ajung în Marianao, unde locuiam, străzile urmau să fie goale şi scăldate în întuneric.

Uitându-mă în spate, am zărit jacheţica croşetată a fiului meu şi sticla lui cu biberon”. A, da” mi-am spus, „poşeta Yraidei”. Am căutat cu mâna sub scaunul din faţă şi am scos poşeta bej a soţiei mele de acolo de unde o vârâsem. În graba ei de a se întoarce cu Hubert în apartament, o uitase, împreună cu jacheta şi sticla copilului.

1 O Voi muri în libertate

„Ah, Yraida, ce fată bună!” m-am gândit. Ştiam că nu era uşor să împaci responsabilitatea de a fi mama unui copilaş de doi ani cu aceea de soţie a unui pastor în acelaşi timp – mai ales în timpul unei serii de

adunări. „Va trebui să mă asigur că nu uit să-i spun cât de mult o apreciez în momentul în care ajung acasă”. Privind în oglinda retrovizoare, am observat un Oldsmobile albastru cu alb, care se ţinea după mine, dar nu i-am dat prea multă importanţă.

La ieşirea din Mantanza, traficul se rări, iar atmosfera umedă din oraş dispăru. Am coborât geamul şi am lăsat adierea vântului insulei să pătrundă în maşină. Milele se derulau sub roţile automobilului în timp ce reluam pentru mine însumi evenimentele din cadrul adunării care avusese loc cu câteva ore înainte. Pas cu pas, am reluat în gând istoria căderii lui Lucifer, despre care vorbisem la adunare, dorinţa acestuia de a fi asemenea lui Dumnezeu, revolta şi expulzarea lui din cer

O treime! Extraordinar de mulţi! O treime dintre îngerii cerului au crezut minciunile lui Lucifer. Cât trebuie să fi deplâns iubitorul Creator pierderea copiilor Săi! El este un Dumnezeu al păcii, nu al războiului. M-am oprit şi am zâmbit. Simţisem prezenţa Duhului Sfânt în adunarea din seara aceasta. Tinerii au simţit şi ei prezenţa Lui. Am ştiut după reacţia lor. Un talaz de bucurie şi triumf mă copleşi.

„Da!” Am lovit cu pumnul în roata volanului. „Lăudat fie Domnul!” am strigat eu pe geam afară, claxonând în semn de ofrandă. „M-ai folosit, Tată, pentru a ajunge la ei. Îţi mulţumesc, îţi mulţumesc, îţi mulţumesc!” Ce incredibilă cinste să fii instrumentul Domnului!

Stând liniştit la volan, am avut răgazul necesar să-mi revin din „beţia” pe care predicatorii o încearcă după o asemenea experienţă. Când am ajuns să văd luminile din Marianao, a trebuit să fac eforturi ca să-mi ţin ochii deschişi. Străzile pustii se îngustau şi deveneau tot mai întunecate pe măsură ce traversam zona centrală a oraşului. Am privit din nou în oglinda retrovizoare şi am recunoscut automobilul care era chiar în urma mea – acelaşi pe care îl observasem înainte de a ieşi din Mantanza.

În timp ce intram pe o alee, nu departe de casă, luminile farurilor mele luminară un al doilea Oldsmobile, tip 1957, albastru cu alb, parcat de-a curmezişul aleii. Gândindu-mă că va trebui să dau cu spatele până în cealaltă stradă, am încetinit şi până la urmă am oprit. Imediat, maşina care mă urmărise a tras în spatele meu, blocându-mi singura ieşire posibilă.

Înainte de a putea decide ce să fac, doi bărbaţi îmbrăcaţi în civil şi cu I ar. Ţoale în mâini săriră afară din vehiculul din spate şi se apropiară din lateral de maşina mea.

„Oh, nu”, mi-am spus, „nu un alt interogatoriu. Nu la ora aceasta din noapte. Sunt atât de obosit”.

Bărbatul mai înalt se aplecă şi privi pe geamul meu deschis.

— Dumneata eşti Humberto? întrebă el.

— Noble, i-am răspuns.

— N-are a face, ne vei însoţi la cartierul general al G-2. Avem să-ţi punem câteva întrebări. Nu va dura mai mult de cinci minute, explică bărbatul. Dacă nu vii cu noi…

La vederea pistolului „Steaua Roşie” şi a maxilarului hotărât al acestuia, mi-am dat seama că invitaţia lui nu era negociabilă. Am oftat, am ieşit din maşină şi m-am îndreptat spre celălalt automobil, aşa cum mi se ordonase. I’uteam zări silueta unui al treilea ofiţer pe locul şoferului. Odată ajuns, am luat loc în spate. Ştiam bine procedura. Locurile din spate ale acestor Oldsmobile model 1957 erau prevăzute cu nişte cătuşe legate de podeaua maşinii. Din afara vehiculului, trecătorilor li se părea că pasagerul din spate era liber, dar, în realitate, acesta era bine legat.

Primul ofiţer se strecură lângă mine în stânga şi îşi aţinti pistolul spre inima mea. Al doilea ofiţer ocoli prin spatele maşinii şi trecu dreapta. Procedura aceasta nu mă deranja. Eram obişnuit cu ea, deşi aş fi dorit să-şi fi ales un moment” mai civilizat” al zilei pentru a-şi face interogatoriile.

Cele douăzeci de minute cât dură drumul până la G-2, cartierul general al KGB-ului lui Castra, poliţiştii rămaseră tăcuţi. Am încercat să-mi reamintesc fiecare mişcare pe care o făcusem în timpul ultimelor patruzeci şi opt de ore, sperând să găsesc un indiciu pentru această din urmă reţinere. Fugise oare vreunul dintre prietenii sau enoriaşii mei din ţară, iar eu aveam să fiu chestionat cu privire la absenţa lor? Dacă era aşa, nimeni nu-mi spusese un cuvânt. Fusesem foarte ocupat cu pregătirea adunărilor. Nu-mi veni în minte nimic care să mă fi putut incrimina în vreun fel. Aveam să aflu mai târziu că eram doar unul dintre sutele de cubanezi arestaţi ca agitatori politici în timpul primelor zile ale regimului Castra.

La sediul G-2, deţinătorii mei nu pierduseră vremea. Îmi făcură vânt pe uşă şi apoi pe un coridor lung şi întunecat. În mintea mea, am

asociat acel coridor din piatră cenuşie cu pasajul care ducea spre abisul Apocalipsei. Am intrat într-o încăpere puternic luminată, iar un poliţist mă aşeză în faţa

unui aparat de fotografiat, aşezat pe un trepied. O placardă cu numărul 30954 îmi fuse lipită pe piept. În ace! moment nu bănuiam nicio clipă cât de adânc aveau să mi se imprime în minte acele cifre.

— Obrazul stâng, lătră locotenentul. M-am supus. Bliţul fulgeră.

— Obrazul drept. M-am executat din nou.

— Ofiţer, am încercat eu să explic, am o scrisoare în portmoneu de la generalul Samuel Gonzales Rodríguez – o referinţă perso...

Ofiţerul care se afla mai aproape de locul unde stăteam mă plesni peste faţă.

— Gura! Să vorbeşti numai când eşti întrebat, strigă el.

Mâna mi se ridică la obraz, căci mă ustura. M-am clătinat, făcând un pas în spate ca să-mi menţin echilibrul. Acum ştiam că eram într-o încurcătură mai mare decât în ocaziile trecute”. Aceasta va fi mai mult decât o reţinere de cinci minute”, m-am gândit, în timp ce unul dintre poliţişti îmi înşfacă mâna stângă şi-mi apăsa fiecare deget pe o tuşieră cu cerneală şi apoi pe un formular oficial de arest.

— Goleşte conţinutul buzunarelor pe masă, ceru ofiţerul.

Uluit, mintea îmi trecu pe program automat. În spatele meu, am auzit cum ceasul, portmoneul şi cheile de la maşină zornăiau pe o tavă de metal. M-am gândit la maşina mea ilegal parcată pe alee şi m-am temut că agenţii de circulaţie aveau să o ridice dimineaţa. Dacă aş putea măcar să-i dau de ştire Yraidei. Ea ar putea să meargă s-o ia de acolo.

Ofiţerul scotoci cu meticulozitate în portmoneul meu, citind orice bucăţică de hârtie pe care o găsi. Citi chiar şi cuvintele pe care le scrisese soţia mea pe spatele unei fotografii.

— Scoate-ţi toate hainele!

Omul îmi cercetă fiecare articol de îmbrăcăminte, examinând fiecare tiv şi tighel de la întărituri, căutând dovezi de contrabandă. Negăsind nimic, îi înmâna totul unui poliţist care stătea în aşteptare. L-am văzut pe al doilea ofiţer cum adună lucrurile mele de pe masă şi le bagă într-un dulap cu cheie. În timp ce le vâra înăuntru şi închidea iar uşa, m-am gândit: „Acolo intră Humberto Noble Alexander. Acolo e identitatea mea”.

„Nu, nu, nu e adevărat!” am raţionat apoi. „Numele meu e înscris în registrele cereşti”. Mi-am ridicat bărbia şi mi-am îndreptat umerii la acest gând. „Mă pot lipsi de orice avut pământesc, dar identitatea de

fiu al Regelui universului îmi aparţine pentru veşnicie, nu mi-o poate lua nimeni!”

Uşa dinspre hol se deschise şi un bărbier intră în încăpere. Fără niciun cuvânt, acesta mă tunse până la piele. Fotograful făcu a doua serie de fotografii. Un al doilea bărbier venise să mă radă pe faţă. El fixă aparatul de ras perpendicular pe obrazul meu şi trase. M-am încovoiat de durere. Lama nu fusese ascuţită de ani de zile, eram sigur. Simţeam că aparatul îmi smulgea fiecare fir de păr de pe obraz, în brazde. Îşi termină treaba din trei mişcări: una pe obrazul drept înspre bărbie, cealaltă pe obrazul stâng şi a treia de la baza gâtului la bărbie. Sângele curgea în şiroaie pe faţa mea când termină.

Unul dintre ofiţeri îmi vârî un şervet de hârtie în mână.

— La! îmi ordonă el. Şterge-te cu ăsta. Repede! N-avem prea mult timp. Fulgerele bliţului mă orbiră, în timp ce fotograful îşi lătra instrucţiunile pentru a treia oară, iar eu m-am executat în consecinţă. Încă mai tamponam sângele ce-mi curgea pe obraji, când un paznic mă împinse într-un scaun cenuşiu de metal, lângă un birou scorojit de stejar, la care şedea unul dintre ofiţerii care mă arestaseră, cu mâinile ridicate peste tastatura unei vechi maşini de scris, marca Royal.

— Numele? întrebă el.

— Humberto Noble Alexander.

— Vârsta?

— Douăzeci şi opt.

— Ocupaţia?

— Pastor de tineret la Biserica Adventistă de Ziua a Şaptea, am răspuns. Ofiţerul îmi îngână din buze răspunsurile, în timp ce degetele lui ţăcăneau în stilul ciugulit pe tastatură, înregistrând răspunsurile mele.

— Adresa?

— 146 Street East 49.

— Căsătorit?

— Da.

— Numele soţiei?

— Yraida Seull Alexander.

— Copii?

— Humberto D. Alexander.

După ce mi-a înregistrat fiecare detaliu al vieţii de când fusesem născut, ofiţerul m-a predat unui poliţist cu cască.

Voi muri în libertate

— Urmează-mă! îmi ordonă acesta.

Mâna lui dreaptă mângâia patul pistolului de parcă ar fi vrut să-mi spună: „Împotriveşte-te dacă îţi dă mâna".

Am traversat încăperea, apoi am străbătut un coridor vag luminat. La capătul coridorului, el deschise o uşă grea, de metal. Mirosul pătrunzător de excremente îmi inundă căile respiratorii. L-am urmat în josul unui şir lung de trepte înguste, din piatră. Temperatura aerului scădea pe măsură ce coboram. La capătul de jos al scărilor, ochii mi se adaptară la lumina difuză destul cât să văd un coridor pustiu. Sunetul paşilor noştri răsuna cu ecou în dreptul uşilor metalice ce se înşirau în pereţii de beton.

Coridorul era fragmentat în segmente scurte, şi fiecare segment era barat de o uşă de oţel şi de un echipaj de paznici. Nimeni nu vorbea în timp ce ne apropiam de prima uşă. Fără să se oprească măcar o clipă, paznicul meu fluieră un mesaj codificat. Ca răspuns, un alt fluierat veni de dincolo de baricadă. Uşa se dădu în lături, apoi se trânti în urma noastră. Nicio altă fiinţă umană nu era la vedere.

În tăcere, ne-am continuat drumul până la uşa următoare, până când paznicul meu se opri în dreptul celulei cu numărul şase. Nu am văzut niciun alt prizonier şi niciun prizonier nu mă văzu pe mine până când paznicul nu mă introduse în noua mea reşedinţă. Uşa grea de metal se trânti în urma mea.

Un brusc val de greaţă mă copleşi. Încercam să-mi regăsesc firea, dar duhoarea era insuportabilă. Am înghiţit greu şi m-am luptat să respir. Mă simţeam de parcă fiecare por al fiinţei mele era invadat de miasma sufocantă de excremente umane.

Celula nu era altceva decât o cuşcă de beton. În partea de sus a peretelui din spate, o gaură pentru aerisire făcută în ciment era astfel concepută încât prizonierul să nu poată privi afară, permiţând totuşi o oarecare împrospătare din exterior a aerului. Mai jos, pe acelaşi perete, o ţeavă ruginită cu un robinet defect lăsa să picure continuu apa. Nu exista vas de toaletă şi nici lavoar. O gaură în colţul opus ţinea loc de toaletă, dar se înfundase de multă vreme. Mormane întărite de

excremente zăceau în jurul ei, ca într-un grajd. Câteva erau de-a dreptul solide de vechime; altele mai recente şi putrede.

Cuprins de disperare, am aruncat o privire de jur-împrejur în noul meu ambient. Chiar dacă ochii mei făceau eforturi să se adapteze la întuneric.

Cinci minute în iad 1 5

am simţit că sunt cercetat. Un moment mai târziu i-am văzut: douăzeci şi patru de ochi se zgâiau la mine de pe nouă paturi de fier, fixate de doi pereţi de beton. Am rămas cu gura căscată de uimire, cercetând aceste feţe răvăşite şi disperate din jurul meu.

Un zgomot brusc la uşă sparse tăcerea”. Ilego carne fresca (a sosit carne proaspătă)”, ţipă prizonierul cel mai apropiat de uşă, în timp ce o tavă mare aluneca printr-o trapă de la baza uşii. Colegii mei de celulă se aruncară asupra mâncării. Un singur suflu dinspre carnea în putrefacţie, şi am fost sigur că nu voi putea pune în gură o bucăţică. Putea mai rău decât resturile umane împrăştiate pe podea.

Sosirea mâncării dezlegă limbile tovarăşilor mei. Erau ahtiaţi după informaţii de afară mai mult decât erau stomacurile lor chinuite de foame: „Ce se întâmplă afară?”. „Nu i-ai auzit cumva pe gardieni vorbind c-o să fim eliberaţi?”. „Castro. Va fi oare o lovitură de stat?”. „N-ai auzit nimic despre vreo invadare?”. „Nu ni se va da drumul?”

Deţinuţii mă bombardară cu întrebări. Le-am spus puţinul pe care îl prinsesem din bârfa străzii şi din ziarele controlate de stat. Mai ales faptul că nu ştiam nimic de niciun fel de lovituri de stat, invazii sau ameninţări politice la adresa regimului lui Castro. Eram un pastor de tineret, nu un om angajat în activităţi revoluţionare. N-am ştiut să apreciez atunci teribila foame a colegilor mei de celulă pentru informaţii proaspete. Însă, cu timpul, aveam să cunosc şi eu această foame.

După o vreme s-a lăsat o tăcere grea. În timp ce toată lumea tăcea, gândurile tuturor erau îndreptate spre aceleaşi lucruri – familie, casă şi libertate. Orele abia treceau. „Dacă aş putea măcar dormi câteva ore, mă gândeam. Dacă aş putea evada pe tărâmul uitării într-un somn fără vise”. Dar, în ciuda întunericului, somnul nu veni. Gemetele şi mormăielile colegilor mei de celulă îmi aduceau aminte permanent că nu eram singur. Auzeam pe cineva în stânga mea șoptind tot timpul pentru sine. Un alt om în dreapta îngâna cuvintele cunoscute ale unei rugăciune catolice. Şi tot la câteva minute, cel puţin aşa mi se părea,

unul dintre prizonieri se târşâia spre colţul celulei să se uşureze.

De vreme ce nici nu putea fi vorba de somn, m-am gândit la adunarea de seara trecută şi la tinerii care, pentru prima oară, îşi dedicaseră vieţile lui Dumnezeu, l-am mulţumit iar lui Dumnezeu pentru credinţa lor, apoi m-am rugat pentru fiecare. Când mi-am completat lista cu numele celor care veniseră pentru prima oară la adunarea de înviorare, mi-am sprijinit

1 6 Voi muri în libertate capul de zidul din piatră şi am închis ochii". Oare va găsi pastorul Vásquez pe cineva să ţină cel de-al doilea serviciu divin din seria de adunări pentru tineri?" m-am întrebat. Nu voiam ca adunările să se întrerupă din cauza arestării mele, dar ştiam că, atunci când mi se va da în sfârşit drumul din această gaură, tot ce voi dori va fi o baie şi un loc în care să dorm douăzeci şi patru de ore.

Gândurile mi se înceţoşară şi capul mi se lăsă într-o parte. Brusc, un ţipăt mă făcu să mă trezesc. Unul dintre oameni ţipase în somn. Îmi puteam doar imagina coşmarul care îi declanşase ieşirea. Eram din nou conştient de locul în care mă aflam.

Probabil, m-am gândit, dacă mi-aş putea ţine mintea ocupată cu ceva, aş putea şterge cumva această bizară dramă în care mă trezisem. Imaginându-mă în apartamentul nostru cu Yraida şi fiul meu, am trecut dintr-o cameră în cealaltă, examinând fiecare piesă de mobilier uzată pe care o aveam. În imaginaţie, mi-am trecut mâna peste fiecare crestătură şi zgârietură. Feţele rudelor care ne dăruiseră cu atâta generozitate fiecare piesă atunci când ne-am căsătorit îmi apărură în minte. Cât de mândră fusese soţia mea de prima noastră locuinţă!" Micul nostru cuibuşor", îi zicea ea.

Culorile vibrante ale şalului de pe spătarul micului balansoar cafeniu îmi încălziră sufletul. L-am putut vedea învelind umerii Yraidei în timp ce ea îl alăpta pe fiul nostru. Ochii mi se aburiră la comoara acestei imagini. Mi-am sprijinit capul de peretele de beton din spate şi am oftat.

„O fi aflat Yraida despre arestarea mea?" m-am întrebat". Dacă nu, trebuie să fie moartă de îngrijorare până acum. Dacă a aflat, probabil că a contactat-o pe mama?" O, poşeta ei! Lăsasem poşeta Yraidei pe bancheta maşinii!" Oh, nu! Probabil că a dispărut de mult. Mă rog, nu e nimic de făcut în privinţa asta". Aveam să aflu mai târziu că Yraida nu a aflat de arestarea mea decât peste trei zile". Dar pastorul Vásquez – o fi aflat el oare că am fost reţinut? Probabil că nu.

Cel puţin nu până dimineaţă”. Un gol îmi pătrunse până în adâncul sufletului. Dându-mi seama că aceste gânduri nu făceau decât să-mi intensifice deznădejdea, mi le-am alungat din minte.

Mi-am legănat capul dintr-o parte în alta, încercând să scap de înţepeneala ce-mi cuprinse ceafa – un neajuns minor, comparativ cu locul în care mă găseam – astea da cinci minute! Evident, oficialităţile se înşelaseră. „Oare cât or să mă ţină aici?” m-am întrebat. Întrebările se succedară în mintea mea doar pe jumătate trează. Întrebări care nu aveau răspuns. După o vreme am încetat să mă mai gândesc şi am privit doar

Cinci minute în iad în întunericul impenetrabil al celulei înghesuite şi murdare, până când oboseala ce-mi chinuia oasele îmi învinse trupul şi-mi învălui mintea.

Era 20 februarie 1962. Din fericire, nu ştiam că urma să rămân prizonier în groaznicul sistem penitenciar al lui Castro timp de douăzeci şi doi de ani.

Capitolul 2

Nori negri deasupra Cubei

Cuba, patria mea, e numită adesea „Perla Antilelor”. Când a ajuns la ţărmurile cubaneze, Cristofor Columb a notat în jurnalul său că a găsit cel mai frumos tărâm pe care l-au văzut vreodată ochii omului. Era un ţinut în care apele albastre şi scânteietoare ale Mării Caraibilor clipoceau uşor pe plajele cu nisip alb şi pe recifele de coral, în care vânturile calde, tropicale, şopteau uşor prin palmierii înalţi şi supli. Era un tărâm ce abunda în iarbă verde, pomi de rod, flori de culori strălucitoare şi păsări exotice – un paradis tropical.

Antilele Mari – Cuba, Haiti, Republica Dominicană, Jamaica şi Puerto Rico – sunt parte a lanţului de insule pe care Columb, în mod eronat, Le-a numit „Indiile de Vest”. Insula principală a Cubei are aproape suprafeţele cumulate ale tuturor celorlalte la un loc. Există mai mult de 160 p de insule mai mici, majoritatea având doar câte o mână de locuitori. O excepţie este Insula Pinilor, cam la nouăzeci de mile sud-est de Havana, în copilărie, când studiam la şcoală geografia ţării mele, nu-mi imaginam cât de bine voi cunoaşte într-o zi îngrozitoarea, şi totuşi atât de frumoasa Insulă a Pinilor.

Mulţi au comparat forma prelungă a Cubei cu silueta unui aligator flămând: oraşul-capitală al Havanei aflându-se la nord, formând coada, iar Santiago de Cuba la sud, fălcile deschise.

În anii adolescenţei mele, Fulgencio Batista condusese Cuba la început prin intermediul unor preşedinţi-marionetă din 1934 până în 1944, apoi din 1952 până în 1958 fiind el însuşi în fruntea guvernului. Cuba era privită de mult ca terenul de joacă al Statelor Unite. Afaceriştii americani investiseră din greu în dezvoltarea ţării. În anii din urmă, se zvonea despre Batista că ar fi adunat o avere uriaşă (300 – 400 de milioane de dolari)

Nori negri deasupra Cubei pentru sine pe spatele nevoilor cetăţenilor. Se vorbea şi despre extrema brutalitate cu care erau trataţi cei care i se opuneau. Avariţia şi cruzimea lui povară drumul pentru tânărul şi charismaticul revoluţionar Fidel Castro şi pentru apariţia comunismului. Asta ne spun cărţile de istorie. Dar băştinaşii cubanezi au de spus o poveste puţin diferită.

Ca mic copil, trăind într-o comunitate mică, insulară, din San German, la extremitatea sudică a insulei principale, eu nu aveam deloc cunoştinţă despre disputele politice. Părinţii mei, ambii de origine pur africană, în tinereţea lor au emigrat în Cuba – tatăl meu din Trinidad-Tobago şi mama din Jamaica. Acolo, în provincia de sud a Cubei, s-au cunoscut şi s-au căsătorit.

Tatăl meu, mecanic auto, ajunsese să fie cel mai bun strungar din toată comunitatea din San German. Avea propriul atelier şi, datorită reputaţiei lui de excepţional meseriaş, era în mod regulat angajat pentru lucrări la baza navală americană din Guantânamo. Asta presupunea deplasări pentru multe zile de acasă la bază şi înapoi. Nici lui, nici mamei mele nu îi convenea faptul că trebuia să lipsească de acasă şi din familie atât de mult. Sigur că munca lui la baza navală avea să continue pe termen nelimitat, el convocă un consiliu de familie şi hotărî să vândă casa din San German şi să se mute în sud. Ajuns aici, el îşi deschise un nou atelier în oraşul portuar Caimanera. La doi ani după mutarea noastră, în timp ce tata lucra la strungul lui, una dintre prinzători cedă. Piesa de mare viteză scăpă din lăcaş şi-l lovi în piept. Urmările acestui accident îl făcură să stea în spital două săptămâni. În intervalul de timp în care a fost spitalizat, decisese că era vremea să-mi transmită mie meseria lui. După o scurtă perioadă de recuperare, tata îşi anunţă intenţiile.

— Noble, spuse el, eu nu voi fi veşnic cu tine. Trebuie să înveţi să mânuieşti şi să repari maşinile.

— După ce tu ai fost la un pas de moarte, protestă mama, vrei

acum să pui în pericol viaţa fiului nostru?

Ea avu un schimb de argumente cu tata, dar pierdu. Am început să învăţ cum să curăţ şi să întreţin maşinile. Nu mi-a plăcut această muncă de la bun început, dar la noi în casă nimeni nu-l înfrunta niciodată pe tata.

În 19 martie 1950, într-o vineri, la doar două luni de la accident, tata se întoarse acasă după ce termină ce avea de lucru la baza militară. Familia petrecu seara stând de vorbă, retrăgându-se la culcare puţin după ora zece. Dimineaţa următoare, când l-a strigat pe tata să vină la micul dejun.

20 Voi muri în libertate mama l-a găsit mort în urma unui atac de cord. De când ne-am mutat, petrecuserăm multă vreme cu el. Deveniserăm prieteni, şi brusc îmi fusese smuls. Şocat şi însingurat după moartea lui, am plâns mult. Mama vându imediat atelierul.

Prietenii mei şi cu mine urmam şcoala secundară locală, aflată sub egida Bisericii Catolice, până când am ajuns la vârsta liceului. Acesta a fost momentul când mi-am părăsit prietenii ca să urmez Institutul Guantana-mo, o şcoală aflată în apropierea bazei americane. Am urmat acest institut vreme de cinci ani. În acest interval, mama şi sora mea Paulina, ambele sătule de nesfârşitele frământări politice, au emigrat în Statele Unite. Eu am ales să rămân în ţara în care mă născusem. Am considerat că, fiind de culoare, Cuba îmi oferea un viitor mai bun decât vecinii noştri din nord. În timpul acestor ani petrecuţi la Institut, am acceptat chemarea Domnului de a-l fi slujitor. Viitorul meu părea decis, sigur, previzibil. Apoi veniră Castro şi revoluţia.

De-a lungul istoriei, liderii cubanezi aveau să cunoască faptul că revoluţiile şi insurecţiile începeau întotdeauna pe înălţimile provinciei Oriente. Fidel Castro, cu şapte ani mai mare decât mine, crescuse pe plantaţia de trestie de zahăr a tatălui său, în provincia Oriente. Provenind dintr-o familie destul de înstărită, el urmaşe cele mai bune şcoli catolice din zonă. Fusese un elev bun şi un excelent atlet. Deşi nu-l cunoscusem personal, se zvonea că avusese deja câteva probleme înainte de a ajunge la universitate. Se spune că, într-o luptă pentru putere la universitate, şi-ar fi ucis propriul văr. În timpul Şcolii de Drept, el se implicase în grupările politice radicale. Fusese activ în încleştările şi demonstraţiile studenţeşti, fapt care l-a făcut să aibă în mod repetat necazuri cu poliţia.

În 1952, el îşi finaliza licenţa în drept şi candidă pentru congres.

Era acelaşi an în care Batista, temându-se că s-ar putea să nu câştige alegerile, riscând astfel umilinţa şi înfrângerea, regiza o revoltă şi suspendă orice alegeri. Dar această agitaţie politică nu avea nimic de a face cu mine şi cu pregătirea mea de a deveni un pastoral Evangheliei lui Iisus Hristos.

Zvonuri privind revoluţia incipientă străbătură ţara în lung şi în lat cu o viteză mai mare decât cea a uraganelor de primăvară. În 1953, în timpul unei parade de carnaval, Fidel şi oamenii lui se deghizară în soldaţi ai lui Batista, intrară în Spitalul Statului Major de la Moncada şi uciseră optsprezece soldaţi spitalizaţi acolo. Batista fu învinuit de îngrozitorul act. Optsprezece luni mai târziu, după o serie de astfel de atacuri, guvernul îl deporta pe

Nori negri deasupra Cubei

Castro în Mexic, unde el îşi constitui o armată de mercenari. În 1957, beneficiind de banii adunaţi de la cetăţeni din Statele Unite şi din America de Sud şi cu ajutorul fostului preşedinte Carlos Prio Socaras, Castro şi oamenii lui se strecurară înapoi în Cuba şi comiseră iar atacuri mârşave împotriva poporului cubanez, în tot acest timp dându-se drept oamenii lui Batista. Şi logic că oamenii ajunseră să-l urască pe Batista.

Mulţi lideri ai adventiştilor de ziua a şaptea, deşi neimplicaţi în activităţi politice, crezură că Fidel Castro va folosi puterea pentru a instaura o mai mare stabilitate în ţară. În Sierra Maestra, lideri religioşi simpatizanţi se implicară tot mai mult, nu în lupte, dar în hrănirea şi călăuzirea soldaţilor revoluţionari. Tot mai mulţi cubanezi aderau la mişcare.

În ultimele zile ale anului 1958, deveni evident că zilele lui Batista ca lider al Cubei erau numărate. Decât să stea să suporte înfrângerea, Batista se strecură afară din Havana în 31 decembrie şi se îndreptă spre Republica Dominicană. Două zile mai târziu, în 2 ianuarie 1959, trupele rebele cuceriră Santiago de Cuba şi începură marşul triumfal de o săptămână spre nord-vest, spre capitala Havana.

Castro şi oamenii lui sosiră la Havana cu şiraguri de mătănii în mână – stratagemă pentru a-i convinge pe catolicii fervenţi că revoluţionarii sunt cu adevărat loiali bisericii. O privire mai îndeaproape arăta cu totul altă imagine.

Oamenii lui de bază, ca Ernesto (Che) Guevara din Argentina, Cami-lo Cienfuego, membru al Partidului Comunist Cubanez, şi Râul

Castro, fratele lui Fidel, care, la vârsta de cincisprezece ani, vizitase URSS, erau toţi comunişti devotaţi.

După ce i-a plasat pe aceştia şi pe alţii ca ei în poziţii-cheie în guvernul cubanez, Castro începu să folosească militari în haine civile pentru a hărţui bisericile. Catolicii şi martorii lui Iehova fuseră primii care simţiră pumnul lui de fier.

În Cuba, pe data de 8 septembrie a fiecărui an, în Biserica Catolică se comemora „La Virgen de la Caridad” (Sfânta Fecioară a Carităţii). Tradiţia începuse odată cu primii locuitori ai acestei ţări. Dar pentru că această sărbătoare era însoţită de un serviciu religios, Castro refuză să le permită oamenilor ţinerea procesiunii însoţitoare. El pretinse că ar fi fost periculos câtă vreme facţiuni ale oamenilor lui Batista mai erau încă libere prin capitală.

Totuşi preotul hotărî ca oamenii să participe la procesiune. Iar aceasta cerea ca biserica să fie ocolită de mai multe ori, fiind necesar să se iasă

Voi muri în libertate pe stradă. Miliţienii în civil ai lui Castro se înarmară cu ţevi de fier, lanţuri şi bastoane, toate mascate şi înfăşurate în ziare. Când oamenii ieşiră din biserică să-şi înceapă procesiunea, se dezlănţui bătaia. Sute de credincioşi au fost răniţi şi alţii ucişi. Deşi Castro voia să dea impresia că oamenii lui Batista făcuseră asta, totuşi populaţia din Havana şi-a dat seama despre ce e vorba. Începând de la acest eveniment, Castro renunţă la masca inocenţei de până atunci. Fără să se mai ferească, deporta preoţii în Spania şi începu să-şi încarcereze conaţionalii în masă.

Conflictul dintre Castro şi martorii lui Iehova se centra pe faptul că aceştia refuzau să efectueze stagiul militar şi să salute drapelul. Furios pe această provocare, Castro îi aresta cu zecile şi le confiscă proprietăţile şi bunurile, apoi avu grijă să fie aruncaţi în puşcării, mai ales pe Insula Pinilor şi la Combinaţio del Este. Aceştia fuseseră dezbrăcaţi, bătuţi şi aruncaţi în celule pline cu homosexuali.

În vremea aceasta, eu îmi terminasem studiile la Institut şi activam, împreună cu pastorul Vásquez, în oraşul Marianao ca pastor pentru tineret. De asemenea, vindeam cărţi religioase, ca să-mi suplimentez venitul. Ştiam cu toţii de la bun început că era doar o problemă de timp până când Castro avea să înceapă să hărţuiască şi alte organizaţii creştine, inclusiv pe noi, adventiştii de ziua a şaptea.

Regimul marxist al lui Castro vedea în biserică o ameninţare. În

timpul revoluţiei, oamenii lui Castro îl porecliseră pe acesta" îl caballo" (calul). Astfel, când predicau despre fiarele din Apocalipsa, pastorii noştri erau acuzaţi şi condamnaţi că ar fi aţâţat la revoltă politică.

Câteva luni după lovitura de stat a lui Castro, tendinţele comuniste ale guvernului au devenit evidente pentru populaţia ţării. Noul lider promisese că revoluţia va aduce schimbări fundamentale în Cuba – în economia acesteia, în guvernare şi în modul de viaţă al poporului ei. Şi aşa a fost! în 1959 şi 1960, Castro încă nu se declarase comunist, dar discursurile perfide pe care le ţinea la manifestările publice au fost până la urmă contrazise de flagrante nedreptăţi. Odată sigur pe puterea lui, Castro puse mâna pe toţi duşmanii săi, îi acuză că ar fi comis crime împotriva revoluţiei şi organiză nişte parodii de procese expeditive. Câţiva au fost condamnaţi la închisoare, alţii au fost executaţi public. Jurnaliştii declarară că modul în care îşi trata el duşmanii era similar aceluia în care Rusia se descotorosise de dizidenţii ei.

Asemenea Mişcării deŢineret a lui Hitler din Germania nazistă şi asemenea Gărzii Roşii a lui Mao din China comunistă, Castro organiză o mişcare

Nori negri deasupra Cubei 23

pentru copii, numită „Mişcarea Pionierilor". Membrii acesteia posedau o. lutoritate nelimitată. Ei dădeau buzna în case, mâncau orice doreau, le ordonau cetăţenilor să stingă luminile seara şi îşi însuşeau proprietatea altora – confiscând totul ca „proprietate a întregului popor". Oricine avea un aparat de radio cu unde scurte putea fi acuzat şi declarat vinovat că ascultă vocea duşmanului. Cea mai mică încălcare a legii, reală ori imaginară, era considerată o crimă împotriva statului, iar crimele împotriva statului nu scăpau niciodată nepedepsite.

Relaţiile cu Statele Unite se înrăutăţiră după ce Castro naţionaliza toate rafinăriile de petrol aflate în proprietate americană. Statele Unite instaurară un embargo comercial asupra Cubei, şi Castro ripostă confiscând toate afacerile americane din Cuba. În 2 ianuarie 1960, Castro acuză că toţi angajaţii Ambasadei Statelor Unite din Havana erau spioni. În patruzeci şi opt de ore, tot personalul ambasadei a fost expulzat din ţară, astfel guvernul american rupse toate relaţiile diplomatice cu ţara mea.

La început, când Castro a venit la putere, mulţi cubanezi fugiră

din ţara lor, inclusiv un mare număr de medici, avocaţi, scriitori, profesori şi ingineri. Aceştia plecară decât să lucreze pentru noua conducere. În acest răstimp i-am ajutat pe mulţi dintre prietenii mei şi pe unii membri ai bisericii să se alăture exilului.

Mama şi sora mea, care locuia acum în Massachusetts, insistară ca eu să părăsesc Cuba şi să plec în Statele Unite câtă vreme mai puteam scăpa. Aşa aş fi făcut dacă n-ar fi apărut o anume complicaţie. O cunoscusem deja pe Yraida şi ne căsătoriserăm. Ea şi cu mine am discutat eventualitatea de a cere o viză. Însă, înainte de a fi putut părăsi ţara, tânăra mea soţie rămăsese însărcinată. Din păcate pentru noi, noul guvern cubanez votase o lege care interzicea oricărei femei însărcinate să părăsească ţara. Prea târziu ne-am dat seama că nu vom putea pleca nicăieri, cel puţin nu înainte de a se naşte copilul. Mai târziu, ne-am consolat – poate la şase sau şapte luni după ce s-a născut primul nostru copil.

Când a văzut că foarte mulţi specialişti şi oameni cu educaţie făcuseră cerere de viză pentru a părăsi ţara, Castro a închis graniţele. Totuşi, în ciuda tuturor eforturilor sale, oamenii continuau să se strecoare printre paznicii de la graniţă şi să scape de poliţia secretă. Şi eu, recunosc, am ajutat câţiva fraţi şi surori când am putut. E foarte greu de înţeles cât de preţioasă era libertatea pentru noi, cubanezii, care o pierduserăm! Probabil că nimeni nu-şi dă seama cât e de preţioasă decât atunci când a pierdut-o.

24 VOI MURI ÎN LIBERTATE

Apoi veni planificată acţiune de la Golful Porcilor – din 15 până în 17 aprilie 1961. Contrarevoluţionarii cubanezi, alături de CIA, plănuiseră să invadeze insula pe o porţiune îndepărtată de plajă, numită Golful Porcilor. Cu ajutorul acoperirii aeriene promise de armata Statelor Unite, aceştia intenţionau să recucerească insula din mâinile armatei revoluţionare a lui Castro. În interiorul Cubei, susţinătorii lui Batista şi unii care se împotriviseră preluării conducerii de către comunişti a ţării se pregăteau pentru invazie.

Castro şi soldaţii lui, aflând despre planurile acestei invazii cu multe zile înainte de eveniment, adunară sute de oameni în marile oraşe Havana şi Marianao. El închise 70% dintre locuitori, bărbaţi şi femei, în şcoli, spitale, stadioane, chiar şi în grădina zoologică – în orice loc care putea fi transformat în închisoare. În acelaşi timp, regimul puse sechestru pe casa lui Mar-quez Sterling, unul dintre candidaţii

iniţiali la preşedinţie, care fusese ucis în timpul revoluţiei, şi o transformă în echivalentul sediului KGB-ului rusesc, devenind G-2.

Scurgerea de informaţii, care îi permisese lui Castro să se pregătească în vederea invaziei, şi eşecul guvernului Statelor Unite de a-şi ţine promisiunea sprijinului aerian au dus la prăbuşirea planului iniţial. După fâascoul de la Golful Porcilor, paranoia lui Castro se intensifică. El îşi puse agenţii să scotocească după agenţi americani ai CIA la fiecare colţ de stradă şi în spatele fiecărei plantaţii de trestie de zahăr de pe insulă. Gestul cel mai inocent al unui cetăţean atrăgea imediat toate suspiciunile. Mulţi dintre prietenii mei au ajuns în faţa plutonului de execuţie – prieteni precum Armando Rodríguez, Pérez Lopez, Jesus Cueva şi Enrique Hernandez. Alţii au fost luaţi în *custodie* şi, pur şi simplu, au dispărut, fără să se mai audă despre ei vreodată. Pastorii protestanţi şi preoţii catolici erau în mod special suspectaţi a fi agenţi ai CIA din cauza legăturilor lor internaţionale şi a posibilităţilor de care dispuneau.

Asemenea altor creştini din toată Cuba, eu şi soţia mea trăiam sub imperiul fricii. De câte ori plecam de acasă, Yraida şi cu mine ne îmbrăţişam de adio, fiind conştienţi că puteam să nu ne mai vedem niciodată în această parte a paradisului. Prima oară când l-am ţinut pe fiul meu în braţe, m-am întrebat dacă voi trăi să-l văd cum creşte şi devine bărbat. Şi totuşi, în ciuda tuturor pătimaşelor argumentări, în ciuda raidurilor şi în ciuda omorurilor care aveau loc în jurul nostru, am crezut că am o anume datorie de îndeplinit. Mai mult ca oricând înainte, îngrozitul popor cubanez tânjea după siguranţa pe care o putea găsi doar în Cuvântul Domnului. Mai mult ca oricând, el avea nevoie de speranţa într-un mâine mai bun.

Capitolul 3

Oameni noi în celula numărul 2

În închisoare, aducerea o dată pe zi a hranei spărgea monotonia vieţii de întemniţat. După prima masă cu carne, care nu era deloc proaspătă, dieta noastră zilnică consta într-o porţie de patru linguri dintr-un terci şi apă, alături de o felie de pâine tare ca piatra. Viermii albi şi graşi, ce pluteau la suprafaţa acestui terci, ne asigurau proteinele necesare. Dar, indiferent cât de mult aş fi încercat, nu mă puteam convinge să înghit nici terciul, nici pâinea. Pe ceilalţi prizonieri nu-i deranja să beneficieze de sensibilitatea stomacului meu. Mi-am dat seama că se întrebau câtă vreme aveam să rezist înainte de a

începe să mănânc hrana aceea intrată în putrefacţie.

În timp ce priveam la ceilalţi prizonieri cum mâncau, mă întrebam de câtă vreme era fiecare încarcerat în această vizuină sub pământ. Din puţinul pe care l-am putut vedea, mi-am dat seama că unii dintre ei se aflau aici de destul de multă vreme. Ce făcuse oare fiecare ca să merite un astfel de tratament inuman? Crimă? Furt? Speculă? Activităţi clandestine? îmi puteam doar imagina paleta extinsă a crimelor lor împotriva patriei, l-am mulţumit lui Dumnezeu că, imediat ce deţinătorii mei își vor da seama că arestarea mea fusese o greşeală, voi fi eliberat şi mi se va permite să mă întorc la familia mea.

Nu am idee cât timp a trecut până când în micuţa ferestruică din uşa celulei apăru un gardian care strigă:

— Este Alexander aici?

Când am răspuns „Da" un bec electric gol se aprinse clipind în tavan. Mi-am ferit ochii de puterea luminii. Trapa pentru mâncare de la baza uşii se deschise şi un maldăr de haine bufni de podea, la picioarele mele.

— Îmbracă-te şi fii gata, îmi comandă gardianul. Ofiţerul care conduce ancheta te-a chemat la el.

26 Voi muri în libertate

Am ridicat un tricou cu dungi albe şi albastre şi mi l-am tras peste cap. Am „păşit" într-o pereche de pantaloni roşii, tip salopetă. În timp ce potriveam bretelele peste umeri, am aruncat o privire în jos, spre veşmântul pe care îl purtam, şi am scos un chicot de consternare. Humberto Noble Alexander, un slujitor al Evangheliei lui Iisus Hristos, îmbrăcat atât de straniu şi excentric! îmi puteam doar imagina cum arătam. Colegii mei de celulă râseră, în ciuda condiţiei lor aproape nude.

— Nu te necăji, te vei obişnui cu înfăţişarea zebrată, îmi spuse unul dintre colegii mei de puşcărie, cu o undă de simpatie în voce. Toţi am trecut prin asta.

M-am strâmbat şi am lăsat să treacă remarca lui. În sinea mea m-am gândit: „N-am cum să rămân aici destul de mult încât să mă obişnuiesc cu toate astea". Şi totuşi raţiunea se lupta cu o nelinişte sâcâitoare, care mă măcina în interior. „Dacă ceea ce e mai rău s-a întâmplat? Dacă nu voi fi eliberat? Nu!" M-am cutremurat de dezgust". Nu mă voi lăsa pradă unor asemenea gânduri ucigătoare". Trebuia să am convingerea că orice greşeală pe care poliţia militară o putuse face

avea să se clarifice rapid şi eficient. Ceea ce îmi trebuia era doar ocazia să vorbesc cu cineva responsabil, care, după ce îi explicam situaţia, avea să îmi dea drumul să plec acasă.

Când se deschise uşa masivă, oţelul scrâşni frecându-se de o altă bucată de oţel. Am păşit afară din celulă, pe coridorul luminat slab. Un val de aer proaspăt mă întâmpină. Starea de oboseală îmi dispăru în timp ce inhalam aroma care mă învigora. Puteam face faţă la orice, m-am gândit, cu excepţia atmosferei greţoase pe care tocmai o lăsasem în urmă.:

Gardianul care mă însoţea, cu barba grizonantă şi cu un echipament de armată şifonat, amintea de oricare dintre sutele de imitatori ai lui Fidel, care străbăteau străzile capitalei de la lovitura încununată de succes a lui Castro. Gardianul trânti uşa celulei, care se închise în urma mea, şi mă împinse înainte cu ţeava armei pe care o avea la șold. Paşii noştri răsunară cu ecou pe coridorul lung şi gol.

Pe drum se hotărî să mă hărţuiască puţin.

— Când terminăm cu tine, nu vei mai continua să-ţi distribui opiul către popor, spuse el.

M-am gândit o clipă, apoi am întrebat:

— Opiu? Dar eu…

M-am crispat când mă împunse cu ţeava armei în şira spinării.

— *Opiul maselor*, se oţărî el. Creştinismul!

Oameni noi în celula numărul 2

Am zâmbit, în ciuda durerii provocate de împunsătura armei.

— Desigur, Evanghelia lui Iisus Hristos – *opiul maselor*, după regimul lui Castro. Acesta e motivul pentru care am fost arestat, pentru că am I uopovăduit Evanghelia?

Cu una dintre mâini mă strânse de braţul stâng, iar cu cealaltă ţinu «irma îndreptată spre mine, în timp ce înaintam prin labirintul coridoarelor cenuşii, sepulcrale, prin uşile din gratii şi pe scările inegale din piatră. În timp ce străbăteam târşâit coridorul, n-am văzut şi nici n-am auzit pe nimeni. Brusc, mi-a ordonat să mă opresc şi, apoi, mă întoarse cu faţa spre o uşă mare de metal. Gardianul din spatele meu bătu uşor la uşă. Uşa se deschise, şi gardianul mă vârî înăuntrul micii încăperi destinate interoga-loriilor. Un val de aer rece, care te îngheţa instantaneu, mă lovi în timp ce păşeam într-un fel de cameră frigorifică. Aveam să constat mai târziu că temperatura din încăpere putea varia oricât, de la fierbinte de te puteai opări până la un frig care

îţi îngheţa oasele – după intenţiile ofiţerului interogator şi în funcţie de gradul de disconfort la care trebuia supus prizonierul.

Un bărbat, despre care mi-am dat imediat seama că este ofiţer, cu toate că era îmbrăcat în haine civile, păşea încoace şi încolo în spatele unui pupitru de metal. Mustaţa şi barba lui aveau intenţia de a imita aspectul neîngrijit al marelui său comandant, Fidel Castro. Cu mâinile încleştate la spate şi cu bărbia proiectată înainte, el se plimba ţanţoş, ca un cocoş înaintea unui campionat de lupte ce se ţinea de obicei în centrul Havanei. Pentru moment, încetă să se mai mişte şi îşi îndreptă privirile asupra mea. Lucirea rece din ochii lui contrazicea înclinarea prietenoasă din cap şi zâmbetul uşor de pe buze. Un scaun gol, metalic şi acesta, stătea în faţa pupitrului.

Fără niciun cuvânt, gardianul care mă escortase şi un al doilea soldat care stătuse în umbră mă înhăţară şi îmi scoaseră toate hainele. O vreme am rămas în picioare dezbrăcat, aşteptând alte instrucţiuni, timp în care cei trei, fiecare având haine groase, călduroase, râdeau şi vorbeau între ei.

— Revoluţia va dura veşnic! declară cel care mă interoga, în timp ce se neeza în scaunul din spatele pupitrului.

— Da, întări cel de al doilea militar, gesticulând cu braţele. E mare şi invincibilă!

— În mod sigur, va dura mai mult de o mie de ani, interveni şi gardianul care mă escortase. Nu ştiu dacă există veşnicie, dar, dacă da, revoluţia va fi cea care o va depăşi.

28 Voi muri în libertate în timp ce eu tremuram de frig, cei trei ridicau în slăvi virtuţile şi longevitatea revoluţiei lui Castro. După câteva minute, timp în care intenţionat au lăsat aerul rece să-mi pătrundă în oase, cel care mă interoga îmi ordonă să mă aşez pe scaunul gol de fier. M-am executat.

Când m-am aşezat, al doilea ofiţer aprinse instalaţia electrică de deasupra capului meu. Un bec de 800 de waţi îndreptat spre faţa mea mă orbi. Am clipit, dar n-am putut scăpa de luminozitatea lui intensă. Am închis ochii, dar lumina puternică îmi pătrunse prin pleoape, provocându-mi o durere intensă în ochi”. Tată”, m-am rugat eu în gând, „Tu ai promis să fii totdeauna alături de mine. Fii cu mine acum. Dă-mi putere să rezist”. Am tras adânc aer în piept şi am aşteptat. Din experienţă ştiam că există trei lucruri pe care nu trebuie să le faci când eşti chestionat de agenţii guvernului: nu vorbeşti fără să fii întrebat, nu

pui întrebări şi nici nu oferi din proprie iniţiativă informaţii de vreun fel.

După câteva momente inconfortabile, ofiţerul mai mare în grad mă ţintui cu prima întrebare.

— De ce mergeai la Guantânamo?

— Guantânamo? am întrebat eu.

Luat prin surprindere de întrebare, îmi trebuia timp ca să mă gândesc. Ce avea în minte? Totul părea lipsit de sens. De câte ori fusesem chestionat până acum, întotdeauna fusese vorba despre activităţile altora, acum însă era vorba despre mine.

— Da, Guantânamo!

Atunci, mi-am amintit de excursia pe care Yraida şi cu mine o făcuserăm cu câteva săptămâni în urmă. Merseserăm cu maşina până în provincia Oriente ca să-mi văd nişte rude. O, da, la acest lucru se referea!

— Ca să-mi vizitez rudele.

Anchetatorul meu mârâi neîncrezător. Deşi nu puteam vedea nimic dincolo de cercul de lumină orbitoare, am putut auzi bătaia nerăbdătoare a unui vârf de creion în masa de metal.

— Ştim că ai fost să-l vezi pe McDonald.

— McDonald?

Vocea îmi trăda surprinderea.

— Domnule, nu cunosc niciun McDonald.

Am început să adun în minte tot ce auzisem din ce se vorbea pe străzi şi ceea ce se răspândea prin anumite medii, lucruri care îmi ajunseseră uneori la ureche. Oh, da, m-am gândit! Se zvonea ceva despre un doc-Oameni noi în celula numărul 2

tor american de la baza militară a Statelor Unite din Guantânamo şi despre pretinsele tentative ale acestuia la viaţa lui Castro, dar nu-l întâlnisem niciodată pe individ.

— Dr. McDonald. Omul se aplecă peste pupitru până pătrunse în cercul de lumină. îl cunoşti!

Tonul condescendent al anchetatorului se potrivea cu surâsul afectat de pe faţa lui.

— E doctor la spitalul bazei. Ştii asta, pentru că ai fost să-l întâlneşti. Aparent încântat de bomba acestei informaţii pe care mi-o aruncase în faţă, anchetatorul meu îşi încrucişa braţele şi se lăsă pe spătarul scaunului.

„Indivizii aceştia caută ceva să-mi poată pune în cârcă", m-am gândit. „Ei, va trebui să-şi dea silinţa mai mult". Mi-am îndreptat umerii, am ridicat bărbia şi am privit înainte, în întunericul ce ascundea faţa anchetatorului meu. Pe un ton limpede, măsurat, am răspuns:

— Repet, domnule. Nu cunosc niciun doctor cu numele de McDonald. Scrâşnetul metalului frecat de cimentul aspru reverberă între pereţii încăperii goale de beton, când cel pus să mă tortureze sări în picioare. L-am putut auzi cum păşea furios. Fără niciun cuvânt, ocoli biroul. O pereche de pantaloni bine călcaţi şi nişte cizme bine lustruite apărură la vedere, apoi braţul său stâng şi partea de sus a torsului, în timp ce faţa îi rămase în afara cercului de lumină. Se rezemă de muchia mesei într-o atitudine de calm timp de câteva secunde. Apoi trupul i se încorda.

— Humberto!

Vocea i se ridică ameninţătoare, apoi aţinti un deget înspre faţa mea, la câţiva centimetri de vârful nasului meu.

— Am avut foarte multă răbdare cu tine, dar răbdarea mea începe să scadă. Ştim sigur că dr. McDonald urma să-ţi înmâneze o bombă pe care s-o pui în avionul personal al lui Castro.

— O bombă?

Nu-mi venea să cred ce auzeam, aşa că m-am holbat în direcţia în care credeam că se află faţa lui. De unde puteau să scoată o asemenea poveste de domeniul fantasticului?

— Nu încerca să faci pe neştiutorul cu mine, Alexander.

Omul sări de pe masa pe care şezuse de parcă ar fi atins plita unei sobe fierbinţi. Tensiunea trosnea în încăpere, în timp ce el se lupta să-şi regăsească calmul.

— Da, o bombă!

Voi muri în libertate

Vocea îi era spartă, trădându-i frustrarea şi faptul că nu-i venea să creadă că neg. Luându-i câteva secunde ca să-şi regăsească ţinuta arogantă, se depărta brusc şi se întoarse spre locul în care mă aflam.

— Noi ştim, spuse el apăsând, plin de înţeles, pe ultima silabă. Îl cunoşti! Am clătinat din cap şi am strâns din umeri.

— Mă rog, voi ştiţi oricum mai multe despre mine decât ştiu eu.

Pe drept indignat, el se ridică la întreaga lui înălţime de 1, 65 m şi pufni:

— Hmmm! Sigur că ştim. îmbracă-te. Sergent, du-l în „camera” lui.

În timp ce mă îmbrăcam, mintea parcă mi se deconecta într-un fel de neutralitate, asemenea unui automobil al cărui motor trebuia reglat. Degetele refuzau să mă asculte şi dinţii îmi clănţăneau, pe de o parte din cauza temperaturii scăzute din încăpere, iar pe de altă parte din cauza groaznicei revelaţii că nu-mi va fi uşor să scap de aici de data asta.

Uluit, m-am lăsat condus afară din încăpere. Gardianul care mă escorta mă dojeni în timp ce parcurgeam drumul înapoi prin sistemul de tuneluri în serpentină.

— O să vorbeşti. Aşteaptă să vezi, o să vorbeşti.

Mă conduse pe un coridor, apoi pe un altul. M-am uitat la uşile grele de metal, care întrerupeau monotonia zidurilor cenuşii de beton şi m-am cutremurat. Acum îmi dădeam seama că încarceraţii din spatele fiecărei uşi trăiau în condiţii care nu erau potrivite nici pentru animale, ce să mai spunem pentru oameni. La un colţ, când automat am luat-o spre stânga, cel care mă avea în pază mă redirecţionă spre dreapta.

— Pe aici, latră el, împungându-mă în şira spinării cu ţeava armei. Celula numărul 2 este noua ta casă.

M-am înviorat o clipă. Poate condiţiile vor fi mai bune în celula numărul 2. Prima mea celulă trebuie să fi fost doar un fel de ţarc de triaj, m-am gândit. Asta explica de ce erau doisprezece prizonieri într-o celulă concepută pentru nouă.

Gardianul se opri în faţa unei uşi marcate cu numărul 2. Apăsă pe un întrerupător lângă uşă şi scoase o legătură de chei din buzunarul de la şold. După ce răsuci una dintre chei în închizătoare, deschise larg uşa.

— Vom vedea dacă îl cunoşti sau nu pe McDonald după ce vei petrece câteva zile aici, spuse el vârându-mă în celula pustie.

M-am uitat să văd un pat, dar nu exista aşa ceva – doar podeaua goală, de ciment fărâmicios, în umezeala încăperii. Uşa se închise cu zgomot în urma mea şi lumina se stinse.

Oameni noi în celula numărul 2 31

Crezând că sunt singur în celulă, mi-am strâns umerii cu un frison şi m-am aşezat pe podeaua rece, umedă. Epuizat, m-am întins şi am închis ochii, sperând să-mi îndepărtez din minte ultimele şaptezeci

şi două de ore din viaţă. „Poate după ce dorm puţin mă simt mai bine", m-am gândit. M-am încovoiat în poziţie fetală, dar osul şoldului şi cotul protestară curând.

M-am răsucit de pe o parte pe cealaltă, încercând să găsesc o poziţie confortabilă. Mă gândeam cât aveau să mă ţină aici, izolat de ceilalţi prizonieri. Cât timp aveam să fiu capabil să rezist în izolare?

După nici cinci minute, mi-am dat seama că prima mea presupunere nu fusese exactă. Nu eram singur în celulă. Dimpotrivă, puteam simţi nişte picioruşe mici peste scalpul meu tuns. Am ridicat mâna să-l mătur pe nepoftit, doar ca să descopăr că neinvitatul meu tovarăş de celulă nu venise singur. Ieşiţi din ungherele şi crăpăturile pereţilor şi din plesniturile cimentului mişunau sute de ploşniţe, gândaci şi şobolani săpători. Oriunde atingeam, o vieţuioare de un fel sau altul se ferea de atingerea mea. M-am strâns la perete ca un ghemotoc şi mi-am chircit trupul cât am putut de mult, doar ca să aud ucigaşul zumzăit al ţânţarilor ce se învârteau în jurul capului meu proaspăt tuns.

Am început să dau din mâini şi din picioare cu frenezie, atingând din când în când o vieţuitoare sau alta. Când am simţit trupul rece al unui şarpe de junglă alunecându-mi pe o parte a gâtului şi în jos, în sân, am sărit în picioare şi l-am aruncat de-a curmezişul celulei. M-am uitat înnebunit în jur. Câţi alţi şerpi atârnau gata să-mi cadă din tavan pe umeri? După doar câteva minute, ajunsesem să mă întreb în cel mai serios mod cât timp avea să treacă până când aveam să îmi ies din minţi sau să fiu muşcat de un şobolan ori de un şarpe otrăvitor şi să mor.

După nici cinci minute, care îmi păruseră o veşnicie, lumina din tavan se aprinse şi scârboşii mei tovarăşi de celulă se risipiră sau lunecară înapoi, în ascunzişurile lor. M-am ridicat în picioare şi m-am descotorosit de vermina ce-mi rămăsese pe sub pantaloni.

Uşa celulei se deschise. Gardianul meu rânji şi chicoti la expresia de oroare ce trebuie să fi fost pe faţa mea. Mă scoase în hol şi mă escortă înapoi, pe drumul spre camera de interogatoriu. De data aceasta, camera era caldă, şi am fost aşezat pe un fotoliu în faţa unui alt anchetator. Ofiţerul de serviciu pocni din degete. Gardianul meu luă poziţie de drepţi, ajusta butonul aparatului de aer condiţionat şi îndreptă lumina de 800 de waţi în ochii mei.

— Alexander, se răsti noul anchetator, trebuie să înţelegi. Să ne întoarcem la lucruri concrete. Când trebuia dr. McDonald să-ţi înmâneze bomba?

Am şoptit o scurtă rugăciune care să-mi dea putere şi am tras adânc aer în piept.

— Nu ştiu nimic despre o astfel de bombă.

— Recunoşti că ai vizitat Guantânamo?

— Da.

— Cu ce scop?

— Una dintre surorile mele locuieşte în sectorul cubanez al oraşului. Am fost s-o vizitez.

Omul dinapoia cercului de lumină se aplecă în faţă. Vocea lui pierdu nota de mânie pe care o afişase iniţial.

— Uite, Alexander, noi doar vrem să ştim un lucru. Cum voiai să strecori bomba la bordul avionului?

N-am răspuns, de vreme ce nu ştiam nimic despre tentativa de asasinat descrisă. Picioarele scaunului său se hârşâiră de podeaua de ciment, şi apoi l-am putut auzi câteva minute păşind încoace şi încolo de cealaltă parte a biroului.

— Nu vrei să vorbeşti din cauza contractului pe care îl ai cu CIA. Noi ştim că eşti unul dintre agenţii lor principali aici, pe insulă.

Vocea se auzi tot mai aproape, până când am ştiut că anchetatorul meu stătea în picioare la câţiva centimetri de mine.

— Nu ai observat perna pe care te-ai aşezat? întrebă el.

Tonul vocii sale se încolăci în jurul meu ca un şarpe ce se pregătea să atace.

— Este perna în care plănuiai să ascunzi bomba ca să o pui la bordul avionului.

Am privit în jos, la perna de sub mine. Era de catifea, cu ape albastre. Orbit de lumină, n-am putut deosebi niciun fel de detalii. Anchetatorul lovi cu pumnul în masă şi strigă:

— Sergent, ia-l din faţa mea până nu îl omor! Gardianul mă înşfacă de braţ şi mă trase în picioare.

— Poate timpul petrecut în „cameră” îţi va dezlega limba, urlă ofiţerul. Oameni mai curajoşi ca tine au intrat în încăperea aceea tari şi plini de curaj şi au ieşit frânţi, de fapt, dacă au supravieţuit.

Uşa de metal se deschise şi gardianul care mă supraveghea mă târî pe coridor. M-am împleticit. El mă înjură şi îşi înfipse arma în

coastele mele.

Oameni noi în celula numărul 2

M-am luptat să-mi recapăt echilibrul. Simţeam că am un vid în cap, în timp ce epuizarea şi foamea îmi hăituiau minţile.

Drumul înapoi spre celula numărul 2 păru nesfârşit. Odată ajuns în celulă, cu lumina de deasupra capului stinsă, am rămas îngheţat în mijlocul celulei, aşteptând ca tovarăşii mei de recluziune să se întoarcă. Şi asta au şi făcut, răzbunători.

De vreme ce nu aveam idee cât urma să rămân încarcerat în „cameră" mi-am dat seama că nu puteam să rămân în picioare. Mai devreme sau mai târziu trebuia să mă aşez. Iarăşi mi-am strâns picioarele ghemotoc şi m-am rezemat de perete. Am lovit în stânga şi în dreapta, sperând să sperii atacatorii măcar atât cât să apuc să aţipesc o clipă. A ţinut pentru câteva minute. M-am trezit când şobolanii încercau să-mi roadă degetele de la picioare. O armată de gândaci îmi mărşăluia peste abdomen, lăsând în urma lor o miasmă greţoasă.

Minute mai târziu, lumina din tavan se aprinse, şi vieţuitoarele beznei se retraseră. Când uşa celulei se deschise, nu am ştiut dacă trebuie să fiu recunoscător pentru răgaz sau temător pentru viitorul meu apropiat.

Am fost dus înapoi, la încăperea de interogare, şi mi s-a ordonat să stau pe aceeaşi pernă. Un alt ofiţer, unul pe care nu-l mai văzusem până atunci, stătea în faţa mea. larân spatele meu, am putut simţi prezenţa unui al doilea ofiţer stând.

— Alexander, începu noul anchetator, despre ce predicai în aşa-zisa ta adunare de reînviorare?

— Predica mea a fost despre originea păcatului şi consecinţele acestuia, am răspuns.

Ofiţerul anchetator izbi cu pumnul în masă şi se răsti:

— Ai spus că Fidel e un diavol, nu-i aşa?

— Dumneata ai spus asta, nu eu. Mai mult decât atât, eu n-am menţionat niciodată cuvântul" diavol" în predica mea. Nici nu am menţionat cuvântul Fidel.

Am făcut o pauză.

— De fapt, dacă agentul dumneavoastră mi-a înregistrat predica, după cum bănuiesc, putem s-o ascultăm împreună, ca să vă dovedesc că ceea ce am spus e adevărat.

Primul ofiţer se îndreptă de spate şi rămase tăcut un moment.

— Noble, dacă ai să cooperezi cu noi, îţi putem face viaţa mai suportabilă. Vei fi recompensat cu fructe, orez, conserve de vită... înţelegi? Dacă ai să cooperezi.

Voi muri în libertate

Aşteptă să vorbesc. N-am făcut-o.

— Perfect. Dacă nu vrei să vorbeşti, îţi dau o coală de hârtie şi un creion. Poţi să declari în scris despre cele cu care te ocupai. Activităţile tale contrarevoluţionare, vreau să spun.

Îmi dădu o bucată de hârtie scoasă dintr-un blocnotes şi un creion. Neavând ce altceva să fac, am început să desenez cruci creştine. Ofiţerul aruncă o privire la ceea ce schiţasem. Furios, el îmi smulse hârtia din mână şi o mototoli în pumn.

— Dă-i un telefon! zbieră el.

O clipă m-am gândit: „Bun, acum pot s-o sun pe Yraida şi să-i spun ce s-a întâmplat”. Apoi am descoperit că deţinătorul meu vorbea despre un alt fel de „telefon”. Concomitent, două palme îmi pocniră ambele urechi cu o asemenea forţă că lovitura mă săltă de pe pernă în aer. O durere intensă îmi fulgeră prin urechi. Îmi dădură lacrimile. Eram sigur că îmi plesniseră timpanele. Eram ameţit din cauza durerii. „Voi fi surd pentru tot restul vieţii mele”, m-am gândit. Nu mi-am dat seama atunci cât de corectă îmi era aprecierea. După douăzeci şi trei de ani, încă mai sufăr consecinţele acelui „telefon”.

Peste ţiuitul capului meu, l-am auzit pe anchetator strigând:

— Colega, du-l înapoi!

Al doilea ofiţer îmi ţinea un revolver la tâmplă, în timp ce mă luptam să mă ridic în picioare. Gardianul mă duse înapoi la celula numărul 2. Pentru următoarele cincisprezece zile şi nopţi, procedura se repetă – întâi interogatoriul, apoi timpul petrecut în celula numărul 2 şi iar înapoi, pentru alte interogări. Deşi nu fusesem lăsat să dorm şi chiar fusesem tăiat de la hrană şi slăbit de bătăile lor repetate, n-am putut nicio clipă admite minciunile lor. Cu cât mă interogau mai mult şi cu cât mă ţineau mai mult în acea celulă abjectă, cu atât deveneam mai hotărât să nu mă las înfrânt. Aveam să părăsesc celula fără să cedez şi fără să mă înclin.

Capitolul 4

Botezul morţii

Mi-am târşâit paşii încă o dată pe lungul coridor cenuşiu, cu

gardianul alături. Urechile îmi ţiuiau şi capul mi se învârtea de la „telefonul” pe care îl primisem ceva mai devreme. Epuizarea şi durerea „jucau fotbal” cu starea mea de conştientă. Trecuseră ore de când nu dormisem şi nu mâncasem. „Doamne”, m-am gândit, „cât durează oare până când o persoană se frânge sub asemenea circumstanţe?”

După ce gardianul mă percheziţiona în caz că aş fi dosit ceva arme – de unde credea el că aş fi găsit asemenea arme nu-mi dau seama –, mă împinse iar în camera de anchetare. Aici l-am cunoscut pe al patrulea anchetator, un ofiţer corpolent, negricios. Era evident, după cum îşi răsucea mustaţa şi îşi mângâia barba bogată, că acestea simbolizau dovezi ale bravurii.

— La loc.

Ofiţerul făcu un semn spre un scaun liber. Pe el era perna de un albastru puternic. M-am executat.

— Pierdem prea mult timp.

Omul ocoli biroul şi se rezemă de muchia lui, balansându-şi piciorul stâng.

— Tremuri. Eşti nervos?

— Nu, mi-e frig, am răspuns.

Ridicând o sprânceană, el clătină din cap abia vizibil şi îşi răsuci cât se vedea din buza de sus.

— Recunoşti perna pe care stai? Am negat, dând din cap.

— Stai pe bomba pe care intenţionai s-o plasezi în avionul lui Castro. Aşteptă câteva minute pentru o reacţie de vreun fel.

— Nu vrei să ne mărturiseşti despre activităţile tale în slujba CIA, aşa e? Am clătinat din cap.

— Niciuna, din câte ştiu.

— Nu vrei să ne spui cum ai intrat la Gitmo (baza Guantânamo) ca să preiei bomba pentru a sabota avionul lui Castro?

Faţa ofiţerului explodă de furie. Sări în picioare, îşi smulse revolverul din toc şi îndreptă ţeava spre fruntea mea. Stacojiu de furie, aruncă o jerbă de profanări la adresa mea.

Am aşteptat să tragă. „Voi auzi oare detunătura şi voi simţi apoi cum glonţul îmi penetrează ţeasta? Sau nu voi simţi şi nici auzi nimic de la o distanţă atât de mică?” Pentru prima oară de când fusesem arestat eram cu adevărat speriat – speriat până în măduva fiinţei mele.

Am închis ochii şi am făcut un efort de voinţă să ignor situaţia în

care eram. Dumnezeu trebuie să-mi fi auzit ruga. Brusc, m-am văzut iar în San German, în clasa domnului Harris, în mica şcoală catolică din comunitatea noastră. îi puteam auzi vocea, puteam vedea cum arăta spre Europa și Asia pe harta atârnată pe perete. În imaginaţia mea, am privit roată prin sala de clasă, la prietenii mei din copilărie, la ochii lor care scânteiau de inocenţă şi ghiduşie. Puteam simţi mirosurile îmbietoare din bucătăria mamei. îl puteam vedea pe tata muncind aplecat peste maşinăriile lui. Mi-am amintit plimbările de seară pe care le făceam în copilărie împreună cu părinţii mei. În aceste câteva clipe am călătorit în timp prin cei douăzeci și opt de ani ai vieţii mele, amintindu-mi cele mai neaşteptate experienţe, experienţe pe care de atunci le-am trimis de mult în adâncurilor minţii.

— Alexander, te-aş putea omorî împuşcându-te exact în acest minut! Oţelul rece al revolverului şi tonul insistent al ofiţerului mă aduseră brusc la realitate.

— De fapt, ce altceva aş putea face? Ai încercat să evadezi, nu-i aşa? M-am gândit că, din moment ce nu mă împuşcase imediat, probabil nu avea intenţia s-o facă. Spaima mea că ar putea să tragă în mod intenţionat fu înlocuită cu una nouă. În furia sa, degetele tremurânde puteau apăsa fără voia lui pe trăgaci. Ce diferenţă constituia asta pentru mine în acea clipă, nu ştiu. Îngheţat stană, mă rugam.

După ce îşi consumă furia, omul vântură revolverul pe sub nasul meu.

— Nu există om atât de brav încât să nu trădeze și nici atât de puternic încât să reziste. Sau o faci, sau mori!

Apoi, fâţâindu-se prin încăpere, se întoarse, clătină din cap şi mormăi plin de dezgust. Nu mi-am dat seama atunci că tocmai fusesem judecat, găsit vinovat şi condamnat fără niciun drept de apel.

Momentul meu de spaimă trecuse. În tăcere, mă întrebam ce altceva îmi mai putea face. Curând aveam să aflu. Mi s-a ordonat să mă dezbrac de puţinele straie pe care le purtam. Gardianul care mă adusese îmi puse pe cap un sac din pânză neagră şi groasă. Cu mâinile legate la spate, mă duse între doi soldaţi, la un automobil care aştepta, şi mă împinse jos, pe podeaua locului din spate. Un soldat îmi legă strâns gleznele una de cealaltă. Doi bărbaţi urcară pe locurile din spate şi trântiră uşile. Puteam spune câţi erau după numărul de picioare care

se propteau în spinarea mea şi după ţevile celor două puşti care mă împungeau de ambele părţi.

Altă uşă se închise trântindu-se şi motorul automobilului se puse în funcţiune. În timp ce încercam să-mi îmbunătăţesc poziţia, am putut auzi bâzâitul aparatului de comunicare prin radio. În timpul mersului, şoferul răspundea monosilabic apelurilor de la sediu. Soldaţii care mă însoţeau. ibia dacă scoaseră un cuvânt tot drumul. Simţeam fiecare denivelare a drumului când maşina trecea peste gropi, lăsându-se întâi într-o parte „ipoi în cealaltă. Deşi a fost un drum de trei ore, destinaţia noastră era practic una foarte apropiată, sediul G-2.

Nu bănuiam nimic despre ce urma să mi se întâmple atunci când aveam să ajungem la destinaţie. Nu mă puteam gândi decât la situaţia mea, care ora din ce în ce mai critică.

Până la urmă, maşina încetini şi se opri. Cei patru tovarăşi ai mei de călătorie mă traseră afară din maşină, pe o pajişte în pantă. Picioarele încă îmi erau legate strâns împreună. Când mi-au scos sacul de pe cap, am descoperit că eram la marginea unui lac mare, parţial îngheţat din cauza temperaturilor neobişnuit de scăzute. Un debarcader scurt de lemn înainta peste apă.

— Întoarce-te, îmi ordonă unul dintre ei. Pune mâinile la spate!

El îmi legă mâinile la spate cu o frânghie, în timp ce al doilea îmi petrecea o chingă de piele peste piept. O frânghie grea din fibră fu legată de chingă. Fără niciun cuvânt, unul mă înhaţă de umeri şi celălalt de picioare, apoi o luară spre debarcader.

— Ce... ce vreţi să faceţi cu mine? am strigat eu.

— Simplu, spuse unul dintre călăii mei, în timp ce păşea pe platforma plutitoare. Te vom arunca în lac. Dacă eşti cu adevărat nevinovat cu privire

Voi muri în libertate la toate aceste crime împotriva statului de care eşti acuzat, ieşi afară înot, şi atunci te vom crede.

În timp ce cei doi îmi ridicau trupul peste marginea debarcaderului, cuvintele din Matei 27, 40 – 42 îmi trecură prin minte: „dacă eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce! Preoţii cei mai de seamă împreună cu cărturarii şi bătrânii îşi băteau şi ei joc de El, zicând: pe alţii i-a mântuit, iar pe Sine nu. Se poate mântui! Dacă este El împăratul lui Israel, să se coboare acum de pe cruce şi vom crede în El!”

Ape întunecate şi reci se învârtejiră deasupra capului meu în

timp ce trupul îmi plonja adânc în lac. Mă răsuceam ca un marlin în coardă, încercând să mă eliberez din legături. Plămânii parcă urmau să-mi plesnească, urechile îmi ţiuiau şi privirea mi se întunecă. Mi-am dat seama că mă înecam și că nu puteam face nimic să mă salvez. Nu mai era nimic de făcut decât să mă relaxez şi să las lucrurile să se întâmple.

Imediat ce am încetat să mă mai zbat, cei care mă ţineau mă traseră afară din apă de funia care îmi era legată de piept. Suspendat între suprafaţa apei şi platforma debarcaderului, am înghiţit şi am scuipat, luptându-mă pentru aer. Am putut vedea feţele celor patru schingiuitori ai mei cum râdeau de sadica lor glumă.

Ofiţerul de serviciu, cel care mai devreme îmi aţintise revolverul la frunte, se aplecă spre mine.

— Eşti pregătit să vorbeşti acum? Ieşi afară înot, şi atunci o să te credem. Am scuturat din cap în semn de protest.

— N-am nimic să vă…

Protestele mele fuseră întrerupte de o a doua scufundare în apele îngheţate. Iarăşi am fost ţinut la fund. De data asta am fost sigur că mă voi îneca. Dar ceremonialul fu repetat o dată şi încă o dată, până când am pierdut șirul de câte ori am fost scufundat şi lăsat aproape să mă înec.

Când nu mi-am mai putut controla clănţănitul dinţilor într-atâta încât să pot răspunde la întrebări, anchetatorul principal întrebă din nou:

— Eşti gata să vorbeşti sau încercăm un alt mic joc?

Vocea îi tremura de mânie.

Botezul meu prin îngheţare luă sfârşit când mi-am pierdut cunoştinţa. Mi-am revenit pe podeaua maşinii, care mergea cu viteză. Înapoi la sediul G-2, soldaţii mă băgară într-o altă cameră de interogatoriu, unde comandantul Nauguera, un ofiţer cu grad mai mare decât cei pe care îi cunoscusem până acum, mă aştepta.

Botezul morţii

Nauguera se uită la mine și se oţărî:

— Crezi că faci pe curajosul? O să demonstrăm că noi suntem cei care avem voinţă!

Întorcându-se spre cei doi gardieni le ordonă:

— Duceţi-l la celula 21.

Sechestratorii mei îşi vărsară năduful şi frustrarea de-a nu mă fi

putut înfrânge ducându-mă jumătate pe sus, jumătate târându-mă pe coridoare, spre noua mea celulă. Am ajuns la un cubicul, similar unei cabine de duş, mare cât pentru o singură persoană. Pe podea era un grătar înclinat înspre partea din spate. De-a lungul acesteia erau câteva rânduri de cuie care străpungeau de dedesubt, cu vârfurile ascuţite, aşteptându-şi victima.

— Intră.

Unul dintre gardieni mă împinse în cabină şi închise uşa. Am auzit zăvorul alunecând la locul lui. Curând am constatat că, pentru a evita să-mi fie călcâiele străpunse de vârfurile cuielor, trebuia să stau tot timpul pe vârfuri. Am încercat alte poziţii, dar nu mai exista niciuna.

Atunci începu adevărata tortură. O picătură minusculă de apă îmi cădea din tavan în cap, urmată de o alta şi tot aşa. Una câte una, picăturile îmi loveau fruntea exact în acelaşi loc. Am încercat o schimbare de poziţie, dar picăturile continuau să cadă într-o cadenţă înceată, perfect măsurată. Trecură cinci minute, zece minute, douăzeci. Pe la sfârşitul primei ore, picăturile de apă se simţeau ca nişte ciocane gigantice care îmi loveau capul fără oprire. Aveam senzaţia că înnebunesc.

Fără încetare, m-am rugat la fel ca Iisus când atârna pe cruce: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?” Se dădea în mine o bătălie între credinţa mea şi circumstanţele în care mă aflam. M-am rugat ca agonia să mi se termine curând. Am pierdut şirul timpului. Dacă am petrecut o oră acolo sau cinci, nu ştiu. Când veniră să mă mute din celula 21, inchizitorii au fost surprinşi să constate că încă mai eram în toate minţile. Înapoi în camera de interogare, ofiţerul de serviciu încercă încă o dată să smulgă de la mine o mărturisire.

— Crezi că ne-ai învins? Ei, află că te înşeli, spuse ofiţerul în timp ce îşi mângâia barba şi îşi înclina capul pentru un moment. Cred că te vom împuşca pur şi simplu şi vom susţine că ai încercat să evadezi. Ce zici de asta?

Pentru că nu puteam face prea mare lucru în privinţa asta, m-am mulţumit să ridic din umeri.

Voi muri în libertate

Exprimându-şi pe faţă dezgustul, el strigă:

— N-o să te ucidem. Asta ai vrea tu să facem, dar, când vom termina cu tine, vei prefera să fi murit, pentru că moartea va fi mai

puţin de temut decât ceea ce ţi se va întâmpla. O să am grijă să fii condamnat la douăzeci de ani!

„Doamne”, m-am rugat în gând, „dă-mi putere”. Am privit drept înainte, refuzându-i inchizitorului meu satisfacţia de a-şi da seama cât de năpăstuit mă simţeam de fapt.

Gardianul mă ridică cu violenţă şi mă târî pe coridor înainte, spre o altă celulă – o celulă care gemea de şerpi de toate felurile. Când era frig, şerpii de pe insulă, atât cei otrăvitori, cât şi cei neotrăvitori, se strecurau în această celulă anume ca să se încolăcească lângă orice trup mai cald care era încarcerat acolo – în acest caz, al meu. Nu ştiu în ce măsură tovarăşii mei de celulă ar fi fost întru totul de acord, dar între mine şi şerpi s-a ajuns la un armistiţiu fragil.

O lună mai târziu, gardienii se întoarseră după mine. Nu aveam idee unde voiau să mă ducă. Îmi legară mâinile la spate şi mă obligară, cu vârful baionetei, să înaintez pe coridoarele reci, spre intrarea din spate a clădirii în care se afla G-2. Soarele tropical m-a orbit imediat ce am păşit afară, în curtea închisorii. Iarăşi, vârful ascuţit al baionetei mă dirija spre spatele unui camion mare de transport, cu prelată, unde un număr de prizonieri aşteptau să fie transferaţi.

Imediat ce soldaţii îl înghesuiră pe ultimul prizonier la bord, uşile din tablă grea ale camionului se închiseră, împiedicând complet orice acces al oxigenului sau al luminii. În întuneric, am auzit cum şoferul porneşte motorul şi schimbă vitezele. Oasele mi se juliră dureros de metalul greu al pereţilor şi de banca de lemn, în timp ce camionul sălta prin mii de gropi, cu o viteză care te făcea să crezi că aveai să-ţi rupi gâtul. După numai câteva mile, rezerva de aer se împuţina. Gemete şi vaiete umplură închisoarea noastră mobilă, în timp ce ne luptam pentru fiecare gură de aer. Îngropat ca într-un mormânt în propriile chinuri şi în totala întunecime care mă înconjura, nu mi-am dat seama, până când nu am ajuns la destinaţie, când fuseseră deschise uşile, că mulţi leşinaseră în timpul drumului. Un prizonier, Byron Miguel, murise.

Capitolul 5

Fortăreaţa La Cabana

Ridicat în secolul al XVI-lea, vechiul fort spaniol era cunoscut în toată ţara drept „Casa morţii”. Complexul cam de întinderea unui cartier întreg era construit cu galerii subterane, care se împleteau cu nişte tuneluri ca nişte peşteri. Numărul de prizonieri surghiuniţi într-o

singură celulă din lungul şir era între 50 la 243! Mult mai mulţi cubanezi au murit în această închisoare decât în oricare alta.

Gloanţele plutoanelor de execuţie pe care le formaseră militarii perforaseră masivele ziduri din piatră cenuşie. În închisoare, foşti soldaţi din armata lui Batista şi alţi duşmani ai revoluţiei lui Castro aşteptau să fie strigaţi după număr – aşteptau să ajungă în faţa plutoanelor de execuţie formate din câte şase oameni.

În timpul nopţilor lungi, tropicale, care aveau să urmeze, de multe ori aveam să stau treaz ascultând sunetul hidos al salvelor prin care soldaţii anihilau sute de prizonieri. Am ascultat, de asemenea, când un prizonier care murea striga: „Trăiască Hristos, împăratul!” sau „Jos comunismul!”

Dar sunetul cel mai îngrozitor pe care mi-l amintesc erau ţipetele şi râsetele copiilor mici, care alergau şi se jucau în timpul execuţiilor de peste zi. Gardienii din La Cabana îşi aduseseră nevestele şi copiii la execuţii, de parcă era vorba de o familie care mergea la circ. Şi totuşi nu era numai un spectacol. Era, de asemenea, şi un avertisment cu privire la ce li se putea întâmpla contrarevoluţionarilor.

Unul câte unul, deţinătorii noştri ne strigară pe nume, ne dădură numere şi nepermiseră să sărim jos din camion, în timp ce eram straşnic percheziţionaţi. Orice lucru pe care şi-l aduseseră prizonierii cu ei a fost confiscat spre uzul gardienilor.

Eu am fost dus în galeria 12, împreună cu alţi 125 de prizonieri. A trebuit să trecem prin curtea închisorii militare pentru a ajunge la curtea închisorii civile, unde eu aveam să fiu ţinut până la judecare. Nefiind mai mult decât o peşteră săpată în stâncă, celula noastră, de forma unei pâlnii, avea o uşă din zăbrele la capătul mai larg şi o mică fereastră din zăbrele la capătul îngust. O gaură mică în podea, cu zăbrele şi aceasta, ţinea loc de toaletă.

După cum e obiceiul în fiecare dintre aceste puşcării, veteranii puşcăriaşi mă întâmpinară la uşa celulei. Cunoşteam deja uzanţele puşcăriei destul de bine şi eram pregătit pentru barajele lor de întrebări. „Cum se desfăşoară contrarevoluţia?”. „Planifică Statele Unite altă invazie?”. „E adevărat că Fidel Castro are cancer?”. „A dezavuat OSA (Organizaţia Statelor Americane) regimul lui Castro?”. „Există semne că regimul lui Castro slăbeşte?”

Am răspuns la aceste întrebări cât de bine am putut, ştiind că este vorba de întrebări puse de nişte oameni disperaţi, flămânzi după orice fărâmă de speranţă. Ce mult aş fi dorit să le fi putut spune ceea ce doreau ei să audă

— Că Fidel Castro şi călăii lui sunt pe cale de a fi înfrânţi, că Statele Unite lansaseră cu succes un atac de pe mare şi că în câteva săptămâni aveam să fim liberi, dar nu puteam! A trebuit să le retez fantazările lor de libertate cu lama oţelită şi rece a adevărului. Furioşi şi amărâţi, aceştia se retraseră

— Unii să-şi ascundă lacrimile de dezamăgire, alţii să-şi construiască noi visuri, care să ia locul acelora pe care eu le distrusesem. Am oftat iar, frustrat ca nu puteam face nimic pentru a uşura această boală ciudată, molipsitoare – foamea de informaţii şi de adevăr a oamenilor.

În timp ce înghesuiala din jurul meu se subţia, un bărbat de cincizeci de ani veni lângă mine şi zâmbi.

— Vă amintiţi de mine? întrebă el.

1, 73 m de muşchi tare şi de hotărâre stăteau în faţa mea. Nişte ochi deschişi, inteligenţi, mă priveau de sub o frunte netedă, largă. Am clătinat din cap.

— Mă tem că… nu sunt prea sigur…

Am studiat trăsăturile puternice, negre, o vreme.

— Aţi vândut vreodată cărţi?

„Să fie oare o capcană?” m-am întrebat. Fusese oare omul acesta plantat aici de către militari ca să mă facă să mă dau de gol? M-am decis că trebuie să-i spun adevărul.

— Da, am recunoscut.

— Aţi lucrat în Provincia Oriente?

Fortăreaţa La Cabana 43

— Da…

Puteam să-i simt agitaţia crescândă.

— Aţi fost vreodată la Puerto Padre? Un zvâcnet nervos mi se zbătu în gât.

— Da, am fost.

Un zâmbet uriaş i se lăţi pe toată faţa. Ochii i se umplură de lacrimi.

— Eu sunt Antonio Díaz – sergentul care a semnat permisul ca să vă puteţi vinde cărţile în zona mea.

M-am încruntat în timp ce el continua.

— Mi-aţi dat o mică broşură, intitulată *Calea către Hristos*, vă amintiţi? Am confirmat uşor din cap, deşi nu-mi aminteam nimic de incidentul despre care vorbea el. Stomacul mi se strânse puţin. Aici trebuie să fi fost o capcană de vreun fel. Am hotărât că nu-mi puteam permite să-l dezavuez pe acest om, indiferent cine era el”. Poate că lucrul cel mai bun ar fi să las lucrurile după cum spune el”, m-am gândit.

Antonio îşi dădu capul pe spate şi începu să râdă. Îmi citise gândurile.

— E o carte minunată, prietene. Are puterea de a transforma oamenii. Prin mărturia acelei cărţi, L-am acceptat şi eu pe Hristos ca Salvator al meu personal.

Brusc, mi se luă un văl de pe ochi, şi-mi amintii fiecare detaliu al întâlnirii noastre. Ne îmbrăţişarăm, deşi termenul îmbrăţişare nu descrie complet emoţiile care ne-au năpădit în acel moment. Doar un creştin în circumstanţe similare ar putea înţelege bucuria, copleşitoarea bucurie pe care o cunoscurăm. Ca un om care e pe punctul de a se îneca şi se agaţă de salvatorul său sau ca un om care s-a prăbuşit de pe o stâncă şi se încleştează de cel care-i întinde mâna, aşa ne-am agăţat noi unul de celălalt.

Zăpăcit, mă luptam cu mine însumi ca să cred. Să găsesc un frate creştin în acea casă a cadavrelor vii părea un lucru prea minunat pentru a fi adevărat – darămite să fie cineva pe care eu îl adusesem practic pe calea lui Hristos! Incredibil!

— Ce faci aici? l-am întrebat, suspinând adânc, iar vocea mi se frânse din cauza emoţiei pe care nu mi-o puteam controla.

— Păi, după cum ştiţi, eu am fost membru al Marinei Constituţionale Cubaneze, care a fost bulversată de revoluţie. În timp ce alţi ofiţeri colegi de-ai mei au fugit din ţară ori s-au alăturat trupelor lui Castro, eu am rămas şi, după cum vedeţi, sunt aici.

— De câtă vreme eşti deţinut?

— Din ’61, îmi explică el. Mi s-a dat drumul o dată, apoi am fost ridicat iar. Sunt aici, în La Cabana, din februarie.

În timp ce îmi povestea despre convertire şi despre arestarea care a urmat acesteia, eu îi studiam faţa. Iarăşi am clătinat din cap în semn de uimire. Când îl întâlnisem prima oară pe Antonio, uniforma

lui afişa medaliile primite pentru salvarea a şapte americani în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, când şalupa acestora se scufundase. Era de necrezut că cel pe care îl aveam în faţă era acelaşi om pe care îl întâlnisem în timp ce vindeam cărţi religioase prin oraşul portuar Puerto Padre. Puterea transformatoare a Evangheliei! În timpul procesului care a avut loc după ce îl acceptase pe Iisus ca Salvator, omul acesta se schimbase dintr-un militar dur şi violent într-un om al lui Dumnezeu.

După convertire, Antonio deveni mai mult un consilier decât ofiţer temut şi urât de oamenii săi. Prin întâlniri de zi cu zi, el le împărtăşi altora dragostea pentru Hristos. Soldaţii, ca şi prizonierii, învăţaseră să-l iubească şi să-l respecte.

— Oamenii mei începură să-mi zică fratele Rivero, în loc de sergent Rive-ro. Nu-i acesta un lucru grozav?

Faţa lui Antonio strălucea de blândă mândrie.

— Când izbucni revoluţia în 1955, nu am putut participa la opresarea duşmanilor politici ai lui Batista. Aşa că, atunci când un om era arestat, eu îl ajutam să-şi contacteze rudele şi un avocat. Era ca şi cum Dumnezeu mă pregătise tocmai pentru astfel de vremuri.

Mai mult de 200 de oameni ascultau când Antonio îşi spunea povestea.

— După ce au venit oamenii lui Castro la putere în 1959, armata şi marina au fost desfiinţate. Eu împreună cu colegii mei ofiţeri am fost aruncaţi în închisoare fără să beneficiem de judecată. Noapte de noapte, aşteptam să fim executaţi. Într-o noapte, am fost scos din celula mea, unde eram alături de un grup mare de prizonieri”. Asta este”, m-am gândit.

Făcu o pauză.

— Cu respiraţia tăiată, am început să repet cuvintele Psalmului 91: „Cel ce stă sub ocrotirea Celui Preaînalt şi se odihneşte la umbra Celui Atotputernic…” Unul dintre soldaţi îmi auzi rugăciunea şi mă luă în derâdere: „Rivero, slăveşte-L pe Dumnezeu”, spuse el. Am răspuns: „Da, slăvit fie Domnul!” Nu mi-am dat seama ce s-a întâmplat pe moment, dar un ofiţer, care era pe aproape, a auzit din întâmplare schimbul nostru de cuvinte şi mi-a recunoscut vocea. Era unul dintre oamenii pe care îi ajutasem când *r1*

Fortăreaţa La Cabana 45

fusese în puşcărie, explică Antonio. Căpitanul îl opri pe

locotenent şi îi spuse că are o anchetă importantă în curs şi că eu ştiam multe care îi puteau fi de folos. îi dădu ordin locotenentului să mă ducă imediat înapoi în celulă”. Căpitane, asta este imposibil” se împotrivi locotenentul, „plutonul de execuţie aşteaptă după el”. Căpitanul insistă. „Scoate-i cătuşele alea şi trimite-l înapoi la fortăreaţă cu unul dintre soldaţii dumitale”, ordonă el. Locotenentul întrebă cine va semna ordinul şi ofiţerul răspunse: „Eu!” Ochii lui Antonio se umplură cu lacrimi de bucurie.

— Am fost ca printr-un miracol salvat de la moarte sigură în noaptea aceea.

— Lăudat fie Dumnezeu! am şoptit în timp ce îl priveam pe Antonio, noul meu frate în Hristos.

Fără să ştiu de ce, m-am gândit la istoria lui Iisus şi a celor zece leproşi – când doar un singur lepros s-a întors să-l mulţumească Stăpânului. Acelaşi lucru era valabil în privinţa lui Antonio. Antonio uşurase suferinţele atâtora după convertirea sa. Pe atâţia îi ajutase. Şi, în timp ce aproape toţi au plecat, fericiţi că sunt liberi, un ofiţer a găsit un mod concret de a-i mulţumi, salvându-i lui Antonio viaţa.

Un murmur de satisfacţie străbătu celula când cuvintele lui Antonio ajunseră la urechile camarazilor de puşcărie. Aproape că puteam citi gândurile tovarăşilor de celulă”. Există dreptate în lumea aceasta”.

Şi totuşi eu îmi dădeam seama că salvarea lui Antonio nu fusese un rezultat ai dreptăţii pământeşti, ci al celei cereşti.

— Dumnezeu e bun, am murmurat eu.

M-am uitat în ochii lui Antonio. El îmi răspunse gândurilor. Cu lacrimi în ochi, Antonio şi cu mine ne îmbrăţişarăm ca nişte fraţi care nu mai erau despărţiţi de război. Nu-mi imaginasem niciodată că aici, în fortăreaţa La Cabana, faimoasa „Casă a morţii” din Cuba, voi primi un val de viaţă înnoitoare. Că mă voi vedea înconjurat de mila lui Dumnezeu şi de dragostea Lui. În pofida cicatricelor mele, în pofida epuizării, în pofida tuturor acestora, mă simţeam atât de bogat.

Capitolul 6

Viaţă nouă în La Cabana

Un văl mi se ridică de pe memorie în timp ce cercetam faţa fratelui meu în Hristos. Mi-am amintit de ofiţerul aspru care fusese cândva şi de sticla de coniac pe care mi-o oferise când i-am vizitat biroul. L-am comparat pe acesta cu noul Antonio, care stătea în faţa

mea, şi m-am minunat de puterea de transformare a Evangheliei lui Iisus Hristos – o adevărată sabie cu două tăişuri.

— Am un plan! şopti Antonio.

În general, când un prizonier folosea fraza aceasta, era vorba despre un plan de evadare. Fratele meu în Hristos se gândea însă la altceva.

— Dragă prietene, îmi explică el, e misiunea mea să propovăduiesc Evanghelia aici, în închisoare. Vrei să mă ajuţi? r

Uluit, m-am holbat la el.

— Aici? am întrebat, uitându-mă roată în celulă. Unde?

Galeria ca de tune! aducea cu interiorul unui uriaş tanc petrolier sau poate cu un submarin tăiat în două. Paturile se ridicau câte patru de-a lungul fiecărui perete. Un coridor îngust pe toată lungimea celulei le separa.

— Chiar aici! arătă el cu un gest.

Chiar în timp ce vorbeam, am fost înconjuraţi de prizonieri din toate părţile. Câţiva stăteau pe paturi, unii se plimbau încolo şi încoace, iar alţii se ţineau pe aproape ascultând, pentru că nu aveau unde să se ducă în altă parte.

Antonio dădu din cap şi îşi dezveli dinţii într-un zâmbet.

— Cum începem? am întrebat.

— La cruce, la cruce…

Vocea gravă de bariton a lui Antonio stârni ecoul în pereţi. Imediat m-am alăturat acesteia. Primul nostru serviciu religios subteran începuse. Cum-Viaţă nouă în La Cabana 47

va fi în timp ce cântam amândoi cuvintele cunoscute, povara inimii mele se uşura, şi, cum spune cântecul, „se depărta de mine”. Înainte să terminăm refrenul, un al treilea bărbat, Prado Fernandez, ni se alătură.

— Frate Alexander, începu Antonio, vrei să „dai citire” textului de dimineaţă pentru noi?

— Desigur, am răspuns. Voi „citi” din loan3, 16.

Cu o demnitate vrednică de cea mai prestigioasă congregaţie, am recitat cunoscutele cuvinte: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că d dat pe singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică”.

Ne-am rugat pentru noua noastră misiune, pentru tovarăşii noştri de temniţă şi pentru cei care ne ţineau în puterea lor. Ne-am

rugat pentru tărie şi înţelegere; ne-am rugat pentru călăuzirea noastră şi pentru îmbogăţire spirituală. Pe la sfârşitul rugăciunii, am simţit prezenţa Celui de-al patrulea. Trei păcătoşi şi Hristos. Voiam să ducem la îndeplinire lucrarea pe care o începuserăm. Ştiam încă înainte de a începe că vom avea de luptat împotriva multor duşmani. Oricum ştiam că eram conduşi de un General care nu a pierdut nicio bătălie.

Unul câte unul, alţi tovarăşi de celulă se alăturară grupului nostru. Câţiva ni se alăturară din plictis. Alţii se alăturară pentru a sfida regimul comunist, dar, ascultând Cuvântul lui Dumnezeu, în sufletul lor se schimbară. Nu peste multă vreme mă poreclіră „Pastorul".

Câţiva dintre prizonierii fără credinţă, auzindu-ne că ne rugăm pentru cei care ne ţineau în puterea lor, se înfuriară.

— Cum puteţi face asta? Aceste fiare nu merită rugăciunile voastre, cu atât mai puţin un răspuns din partea lui Dumnezeu!

Am încercat să le explicăm iubirea lui Dumnezeu, dar explicaţiile noastre ajunseră la urechi surde şi inimi împietrite de tortură şi abuzuri.

Ne-am construit un amvon improvizat dintr-o cutie de carton şi un cearşaf. Biserica noastră din interiorul zidurilor fortăreţei începea să capete formă. Un gardian numit M-2, care, atunci când a fost copil, frecventase o biserică creştină, ne introduse în secret o Biblie.

Satana văzu interesul crescând al multora dintre puşcăriaşi şi imediat se hotărî să ne distrugă. La început, câţiva dintre prizonierii mai violenţi începură să se refere la noi ca la un cult, lăsând să se înţeleagă faptul că închinarea noastră era una dubioasă. Dar totuşi numărul nostru continua să crească. Pentru a ne adapta numărului crescând de oameni, ne mutarăm

 adunările într-un loc mai larg în centrul galeriei noastre. Enrico Vásquez, un tip mai agitat şi mai nervos, începea să fie parşiv şi violent. Deşi aveam totdeauna grijă să lăsăm destul spaţiu pentru ca ceilalţi să aibă pe unde se mişca, el se plânse că-i stăteam în drum. Alţi răuvoitori, precum Mario Simon şi Jose Torreo, i se alăturară.

Ultimul lucru pe care voiam să-l facem era să generăm conflicte în blocul celular, aşa că am discutat problema ce se ivise şi am hotărât să mutăm două dintre paturile noastre pentru a crea spaţiu pe podea.

Totuşi Satana nu avea de gând să se dea bătut. La începutul

următoarei noastre adunări, am început să cântăm un imn. Nu terminarăm primul vers, că Enrico veni până la locul unde ne adunaserăm.

— Hei! spuse el. Mie nu-mi place toată gălăgia pe care cultul vostru o face aici.

Era o acuzaţie ridicolă. Zi şi noapte, celula răsuna de zgomote fireşti pentru aşa de mulţi oameni înghesuiţi într-un spaţiu atât de strâmt. Imnul era cel care îl deranja.

Ca un cocoş de lupte, Enrico se întoarse ţanţoş la patul său. Credincioşii se adunară ciopor. Mă temeam că vechiul Antonio avea să-i pună mâinile în gât lui Enrico, dar, în loc de asta, l-am văzut pe noul Antonio lovind cu pumnul în palmă.

— Trebuie să găsim o cale pentru a continua. Nu putem pune capăt rugăciunilor noastre împreună.

— Ştiu, spuse Jesus Arango, unul dintre nou-convertiţi. Nu m-aş putea niciodată întoarce la vidul şi izolarea pe care le simţeam înainte de a mă adăuga frăţiei.

— Putem schimba ora slujbei. Să ne întrunim în momente diferite ale zilei, în loc să ne întrunim întotdeauna la aceeaşi oră, sugeră unul dintre credincioşii noştri.

Încercarăm sugestia lui, şi păru să meargă pentru o vreme.

Apoi, într-o dimineaţă, în jurul orei trei, luminile din tavanul celulei se aprinseră. Lumini orbitoare şi strigăte de „Requisa” – care înseamnă” caută şi confiscă” –, împreună cu sunete de metal lovind metal şi carne omenească, creară imediat confuzie în rândul deţinuţilor surprinşi. Şaizeci de gardieni se strecuraseră în vârful picioarelor în galerie, se aliniaseră în lungul celulei şi băteau cu nişte ţevi de plumb de câte două picioare şi jumătate în scheletul de metal al paturilor şi în puşcăriaşii adormiţi.

Singura cale de scăpare din faţa teribilelor lovituri era prin singura uşă care ducea spre curte. Alergarăm afară din celulă, ca nişte căprioare speri-
ale din calea leului care atacă. Pentru asta eram obligaţi să alergăm printre doi gardieni care împungeau cu un băţ ascuţit ca un vârf de lamă, în vreme ce ţipau: „Afară! Afară!”

— De ce ai ţeava aia, caporale? Foloseşte-o!

Sergentul de serviciu îi îmboldea pe gardieni să ne provoace cât mai multă durere în timp cât mai scurt. Exodul în masă al prizonierilor

bloca ieşirea, permiţându-le gardienilor să ne lovească şi mai mult timp.

Imediat ce ultimul prizonier ajunse şi el în curte, alţi gardieni, specialişti în scotocire, furturi şi sadism, sosiră. Percheziţia care începuse dimineaţa devreme continuă toată ziua, până la 6: 00 după-amiaza. În vreme ce echipa de gardieni scotocea celula, teroarea noastră continuă, pentru că în vecinătatea curţii era o carieră de piatră în care se dinamita. Cioburi şi fragmente de stâncă se prăbuşeau asupra noastră ca nişte şrapnele. Neavând unde să fugim, stăteam în picioare, înconjuraţi de gardienii înarmaţi cu ţevi. Eram expuşi arşiţei soarelui tropical, fără mâncare, adăpost şi apă de băut. Toate aceste chinuri ne aduceau într-o stare de nebunie pe măsură ce treceau orele.

Cu disperare, priveam cum echipa de scotocitori aruncau în curte sărăcăcioasele bunuri pe care un prizonier le putuse aduna. Bucăţele de hârtie, cărţi, ţigări în diferite stadii de folosire şi haine de rezervă adunate morman. Fără să mă uit spre Antonio sau ceilalţi fraţi în credinţă, m-am simţit deprimat. De data aceasta, averea noastră cea mai de preţ, singura noastră Biblie, se adăugase la morman. Un moment mai târziu, unul dintre gardieni aprinse un chibrit şi dădu foc lucrurilor noastre.

Sergentul ne ordonă să trecem pe sub furcile caudine, un coridor între două rânduri de soldaţi. La începutul şirului, fiecărui prizonier i se cerea să-şi dezbrace singurul articol vestimentar pe care îl purta, chiloţii, şi să treacă la capătul din urmă al şirului. Rufăria era apoi inspectată de ultimul gardian din rând. Când era satisfăcut că nu existau notiţe ascunse la cusături, gardianul azvârlea rufa la pământ şi îi ordona prizonierului să se aplece şi s-o ridice. Cu o lanternă în mână, un locotenent efectua ultimul control al prizonierului. Între timp, un grup mare de trupe militare feminine se urcaseră pe zidurile din jurul curţii, râzând şi bătându-şi joc de umilinţa noastră.

Apoi ne mânară ca pe vite înapoi, în ceea ce mai rămăsese din celula noastră: paturile fuseseră răsturnate cu susul în jos, iar saltele, spintecate – totul era de-a valma. Apa cursese peste tot pe podeaua galeriei după ce

50 Voi muri în libertate verificaseră robinetul. Prizonierii se uitară roată la acea harababură, apoi unul la celălalt. Nu aveam idee de unde să începem să reinstaurăm ordinea în acel haos. Aveam să aflu că rar trecea o lună fără o „requisa”.

M-am întors brusc când un gardian îşi trecu ţeava de fier peste gratiile uşii şi strigă: „Pregătirea pentru dejun”. Imediat, prizonierii înfometaţi formară un şir. Înainte de-a fi putut ajunge la sala de mese, un alt gardian ne ordonă să formăm rândul pentru prânz.

În timp ce aşteptam să mâncăm, priveam neputincioşi cum flăcările devorau singurele lucruri pe care le aveam pe pământ. Aş fi vrut să mă arunc în foc ca să salvez Biblia noastră, dar nu se putea. Am putut doar să mă uit şi să mă rog. În scurt timp, preţioasa noastră Biblie nu avea să fie altceva decât cenuşă.

Disperarea se putea simţi în aer, în timp ce ne deplasam spre sala de mese.

Când ne-am întors în celulă, Antonio făcu apelul să ne adunăm cu toţii.

— Veniţi, fraţilor, e vremea să ne ţinem serviciul religios. Trebuie să conştientizăm prezenţa lui Dumnezeu mai mult decât oricând înainte.

Epuizaţi şi cu inimile grele, am căzut cu toţii în genunchi. Imediat am putut auzi vocea de bariton a lui Antonio, de obicei puternică, intonând firav primele note din „Ce prieten avem în Iisus”. Altă voce, abia cu ceva mai mult decât o şoaptă, i se alătură, apoi alta, până când spoliata celulă răsună de imnurile închinate împăratului nostru.

Brusc, uşile zăngănitoare de metal ale celulei se deschiseră larg. Un soldat tânăr păşi înăuntrul celulei. Un avertisment la tăcere se auzi de la un capăt la altul al galeriei şi toată populaţia de prizonieri se trase în spate, topindu-se în umbrele temniţei. Învăţaseră bine lecţia – ca să supravieţuieşti, trebuie să rămâi pe cât de neobservat se putea.

— Unde este pastorul care ţine serviciile religioase? întrebă acesta. Eram în primejdie şi urma să sufăr pentru asta. O ştiam. Toată lumea din pavilion o ştia. Întreaga populaţie a galeriei stătea cu privirile aţintite la podeaua spartă de beton, fără să scoată o vorbă. Privirile soldatului se plimbară încet asupra cercului nostru, de parcă şi-ar fi căutat victima. Din nou întrebă de pastorul care a condus serviciul religios.

„Am ajuns până aici fără să-L fi negat o dată pe Dumnezeu”, mi-am spus”. Nu cacum momentul să încep s-o fac”. Am tras adânc aer în piept şi am făcut un pas spre soldatul care aştepta.

Soldatul mă cântări din priviri cu atenţie, apoi întrebă:

— Eşti pastorul?

— Da, am recunoscut eu, aşteptând ca, dintr-un moment într-altul, o lovitură să mă arunce zdrobit la podea.

El scoase două Biblii de sub veston.

— Le-am scos din foc. Le vrei?

— Da!

Mut, mă uitam fără să-mi vină a crede că îmi înmâna Bibliile zdrenţuite şi parţial distruse.

— Mulţumesc, am bâlbâit eu.

— Ţine minte, nu mă cunoşti, îmi ordonă el.

Cu un pocnet rapid din călcâie, se întoarse şi părăsi celula. Uşa celulei se închise cu zgomot. împietrit, m-am repezit apoi la Antonio şi i-am înmânat una dintre Biblii.

— Nu pot să cred, am şoptit. Dumnezeu are oamenii Săi chiar şi în rândul duşmanului.

— Lăudat fie Domnul, răspunse Antonio, lăudat fie Domnul!

Şi atunci ne-am dat seama că am greşit lăsând ca toată lumea să ştie că suntem în posesia unei Biblii. Ne vom proteja preţioasele promisiuni mai cu grijă în viitor. Am învăţat să fim „înţelepţi ca şarpele şi blânzi ca porumbeii”. Cu grijă, am împărţit Scripturile în mai multe fascicule şi le-am ascuns pe fiecare în locuri diferite din galerie. Ascunzătoarea mea favorită pentru o secţiune a Scripturilor era într-una dintre cărţile de propagandă comunistă care ni se dăduse pentru citit. În acest fel, când gardienii urmau să facă următoarea razie, cel puţin una sau două porţiuni ale Scripturii aveau să rămână în siguranţă.

Asemenea primilor creştini confruntaţi cu persecuţiile vremurilor lor, zilnic numărul nostru se înmulţea. Baptişti, adventişti de ziua a şaptea, prezbiterieni, metodişti, catolici – congregaţia noastră nu cunoştea limite. Pereţii galeriilor 10, 11 şi 12 răsunau de laudele aduse Dumnezeului şi împăratului nostru. Prizonieri, înainte sceptici şi lipsiţi de speranţă, aflau pace şi bucurie în cântările noastre. Deşi aflaţi în lanţurile întinse de ură şi lipsuri, sărmanii noştri fraţi creştini se declarară liberi în Hristos.

Niciun zid, oricât de gros, nu putea reţine bucuria pe care am aflat-o în acel adevăr. împreună, am făgăduit solemn că, din moment ce ne născuserăm liberi, trebuia să murim în libertate. Călăii noştri ne

puteau distruge trupul, dar nu voiam să le permitem să ne distrugă sufletul. Pentru aceasta, cei i

Voi muri în libertate care ştiau cuvintele au cântat triumfătoare cântece de slavă. A fost greu pentru noii convertiţi să se alăture din moment ce nu ştiau cuvintele imnurilor sau versetele din Biblie pe care noi le cunoşteam. Antonio şi cu mine discutarăm problema.

— Dacă am avea destule Biblii pentru fiecare… am murmurat eu.

— Şi cărţi de imnuri, adăugă Antonio, pentru ca fiecare să poată urmări versurile singur…

— Şi dacă am copia pentru ei textele biblice ale fiecărei zile, ca să le poată avea la sine? am sugerat eu.

Antonio îşi înclină capul într-o parte.

— Pe ce? Nu avem hârtie.

— Poate… Am zâmbit.

O idee se închega.

— Avem hârtie.

Am luat în mână o bucată dintr-un ziar de propagandă.

— Avem marginile pe care putem scrie fragmente din Scriptură. Putem folosi (mi-am ridicat privirile spre tavan) pe dinăuntru pachetele de ţigări pentru a scrie cuvintele imnurilor.

Vestea despre serviciile noastre religioase se răspândi printre prizonieri şi gardieni, până la conducerea închisorii. O ură satanică umplu inimile acestor oficiali brutali. Gardienii primiră ordine să întrerupă slujbele prin orice mijloace posibile. Dar noi nu ne-am fi putut opri din ţinerea acestor adunări aşa cum nu ne-am fi putut opri să mai mâncăm porţiile noastre zilnice de fiertură cu viermi. Slujbele de laudă ne ajutau să trecem dincolo de persecuţii, înnoindu-ne speranţa unei vieţi dincolo de existenţa noastră zilnică. Aceasta ne întări hotărârea de a supravieţui.

Într-o seară, în timp ce cântam al doilea verset din „Demos Gracias al Señor” („Aducem mulţumiri lui Dumnezeu”), un trăgător de la deschiderea din tavanul galeriei deschise focul asupra noastră cu o puşcă rusească R-2. Prizonierii care nu se închinau cu noi se repeziră spre orice adăpost pe care îl găsiră. Un contingent de gardieni care mânuiau bastoane de lemn, lanţuri, beţe de baseball şi puşti îi înconjurară pe cei care se rugau.

— Nu mai cântaţi! ordonă conducătorul acestora. Opriţi-vă în

clipa asta!

Am continuat să cântăm. Ei deschiseră focul, trăgând fără discriminare în cercul nostru. În loc să ne fi împrăştiat cum ar fi vrut gardienii, noi rămăseserăm împreună, cântând şi rugându-ne, în timp ce fragmente de

Viaţă nouă în La Cabana 53

qloanţe şi şrapnel ne pătrundeau în carne. Focul încetă, numai pentru a fi urmat de un măcel în bătaie.

Lama cuţitului unui gardian îi brazdă obrazul lui Luis Rodríguez. Prin rană i se văzură dinţii. Un al doilea gardian îl snopi pe Magimby, un alt frate, cu patul unei puşti, distrugându-i ochiul. Ne luptarăm să scăpăm de loviturile brutale ale celor care ne ţineau în captivitate.

Când gardienii părăsiră zona, am observat că degetul meu inelar de la mâna stângă era aproape smuls. Durerea groaznică nu slăbi nici după o oră de la atac. Gardienii noştri nu ne acordară niciun fel de îngrijiri medicale.

La vederea unei astfel de brutalităţi absurde, am început să clocotesc de mânie. Maxilarele mi se încleştară într-o tăcere de fier”. Doar dacă!... Asemenea lui Petru la poarta grădinii Ghetsimani”, m-am gândit o clipă, „dacă aş putea să le tai urechile! Să putem pune noi mâna pe puştile acelea ruseşti...” Oricum, n-am avut prea mult timp ca să clocesc răzbunarea. Fraţii răniţi aveau nevoie de mine – nu doar de sprijinul meu fizic, ci şi de cel spiritual.

Am revenit rapid la realitatea condiţiei noastre. Evident, oficialităţile închisorii nu aveau nicio intenţie de a acorda îngrijire medicală celor răniţi. Mânia mea se evaporă aproape la fel de repede cum sosise.

Şoptindu-ne unul altuia îndemnuri întăritoare din Cuvântul Domnului, ne bandajarăm şi ne tratarăm reciproc” trofeele de onoare” cât de bine am putut. În ciuda durerilor pe care abia le suportam, am adus laudă lui Dumnezeu pentru că ne-a dat ocazia să suferim pentru Mântuitorul nostru.

Când terminarăm de examinat şi oblojit şi ultimul prizonier, inima mea putea din nou să cânte.

Doi soldaţi sosiră în celulă şi strigară numărul lui Antonio.

— Conducerea vrea să te vadă. Antonio păşi înainte imediat.

— Pe mine? De ce? întrebă el.

— Cine ştie? Eu nu fac decât să îndeplinesc ordinele, răspunse

ofiţerul de serviciu. Vii cu noi.

Antonio se supuse.

Deoarece Antonio fusese militar şi era o persoană foarte săritoare, autorităţile îl considerau liderul micii noastre „insurecţii”, aşa că pe el îl luară primul.

Prin canalele de ştiri ale deţinuţilor veni vorba că fusese dus la biroul directorului. Şi, precum Pavel în faţa lui Agripa, Antonio tot tim

54 Voi muri în libertate pul acestei discuţii se strădui să mărturisească despre credinţa sa. Însă cuvintele sale părură să se izbească de urechi surde. Aflarăm, de asemenea, că Antonio fusese condamnat la carceră pentru douăzeci şi una de zile. La sfârşitul celor trei săptămâni, el se întoarse în celulă. Când îl aduseră înapoi, aceiaşi gardieni strigară numărul meu. M-am grăbit să mă execut.

Cu câte un gardian mărşăluind de fiecare parte, cu baionetele aţintite şi pregătiţi pentru orice eventualitate, traversarăm curtea şi intrarăm pe uşa principală, care ducea la birourile închisorii. Pe plăcuţa de pe uşa biroului directorului scria „Căpitan Lemus”. Când uşa se deschise, un gardian îmi făcu vânt înăuntru, mă urmă şi închise uşa în urma noastră.

Un ofiţer de armată voinic, cu umeri largi, într-o uniformă boţită, îmi aruncă o privire din spatele biroului. Chiar înainte de a se ridica în picioare căpitanul Lemus, puteam să spun că avea aproape doi metri.

— Tu eşti Alexander? mă chestiona el.

— Da, am răspuns.

— Cu ce vă ocupaţi voi toţi acolo înăuntru? M-am încruntat pentru o clipă.

— Nu înţeleg întrebarea dumneavoastră.

— O s-o înţelegi! lătră el, întinzând mâna după bastonul său încovoiat. Ţinându-l de capăt, el îl întinse şi încercă să mă apuce cu cârja de după ceafă. M-am tras în spate ca să evit cârligul doar ca să-l simt pe gardianul ce stătea în spatele meu că mă împinge în faţă. Ofiţerul comandant reuşi să mă agate de după gât şi îmi smuci corpul înainte, cum ar fi făcut-o jugul unui bou sau al unui cal.

Făcând o mişcare rapidă la dreapta, m-am eliberat din cârjă. Căpitanul Lemus mă lovi cu bastonul de sus în jos, drept în moalele capului. M-am împleticit din cauza năucitoarei lovituri şi am simţit ceva cald curgându-mi în josul frunţii. Ameţit, am privit o clipă la

sângele de pe mâna mea. Acesta a fost ultimul gând conştient până ziua următoare, când am deschis ochii şi am văzut că mă aflam în „cuşca tigrului”.

Sub galeria noastră şi o parte a curţii numărul 2, exista un subsol întins, în care gunoiul în descompunere şi şobolanii, insectele şi alte vieţuitoare imposibil de identificat îţi făceau viaţa imposibilă. Deasupra gunoiului atârnau un număr de celule din gratii de fier, sau” cuşti de tigru”, după cum erau numite. Fiecare cuşcă era făcută din bare de oţel, cu o grosime de trei sferturi de ţoli. Cuştile aveau cam cinci picioare pătrate în suprafaţă.

Viaţă nouă în La Cabana 55

Întunericul şi duhoarea îmi copleşiră simţurile, în vreme ce mă luptam cu şobolanii şi liliecii. Capul mă durea de la lovitura pe care o primisem cu o zi înainte, şi corpul meu părea a fi tot o rană de la gratiile pe care zăcusem. M-am mişcat, încercând zadarnic să găsesc o poziţie confortabilă, în care să stau sau să dorm ori măcar să îmi uşurez pentru moment presiunea creată de barele de fier care apăsau pe pielea subţire, întinsă peste oasele mele ascuţite, angulare. Orice perniţă de grăsime pe care o avusesem înainte de arestare se topise de mult.

Ca să-mi mut mintea de la disconfortul în care mă găseam, m-am gândit la Yraida şi la micul meu fiu. Mă întrebam oare ce i-o fi povestit despre mine”. Îşi va aminti oare de mine când mă voi întoarce acasă – dacă mă voi întoarce acasă?” M-am luptat să-mi amintesc fiecare detaliu al vieţii mele de dinainte. Am fost disperat când unele dintre amintirile mele refuzară să revină şi m-am speriat când nu mi-am putut aminti feţele a numeroşi prieteni şi rude.

Viaţa în „cuşca de tigru” luă o turnură bizară. Am învăţat cum să spun când era gardianul pe aproape. O lumină slabă se filtra în jos, din curtea închisorii de deasupra mea, printr-o gaură în care se arunca gunoiul. Deşi n-am putut deosebi trăsăturile individului, am reuşit uneori să-i văd silueta la lumina zilei.

Noaptea, din adâncurile mormântului putred, prizonierii din celelalte cuşti transmiteau afară mesaje într-un cod pe care-l elaboraseră. Folosind orice obiect la îndemână, o lingură, o piatră, o cărămidă, răzuiam pentru linie şi băteam pentru punct pe barele de fier ale cuştilor noastre. Comunicaţiile de noapte mă ţinură viu, îmi dădură voinţa de a trăi.

La fiecare câteva zile, când îşi amintea, gardianul îmi arunca un castron de fiertură. În ziua lui liberă, gardianul „uita” intenţionat să-l informeze pe înlocuitorul său de prezenţa mea, şi o duceam atât fără mâncare, cât şi fără apă până când se întorcea el dimineaţa următoare.

La sfârşitul condamnării mele de douăzeci şi una de zile, gardienii mă traseră sus din gaura mea puturoasă şi mă duseră înapoi, în galerie. Când m-am întors în celula mea, am fost primit ca un erou. Sechestrarea mea în carceră s-a dovedit a fi o binecuvântare trimisă direct de la tronul lui Dumnezeu. Pentru că Antonio şi cu mine am înfruntat autorităţile şi supravieţuiserăm, ceilalţi prizonieri ne considerau nişte eroi.

Fiecare închisoare conţine prizonieri care, de fapt, nu se încadrează în nicio categorie definită, precum cea politică sau a criminalilor. Grupul

nostru creştin se referea la acest grup amestecat de oameni ca la gloata amestecată a lui Moise. Datorită statutului nostru de eroi, mulţi dintre oamenii aceştia intrară în rândul nostru. Dacă înainte aceştia fuseseră cu violenţă împotriva noastră şi a lucrării noastre, acum constituiam un factor de unire împotriva unui duşman comun, comuniştii. Unul lângă celălalt, noi propovăduiam Evanghelia lui Iisus Hristos oricui ne asculta. Duhul Sfânt binecuvânta cuvintele noastre, şi un interes pentru Hristos şi iubirea Lui se răspândi în închisoare într-un ritm record. Dumnezeu îi zăpăcise pe cei care ne ţineau captivi!

În faţa unei asemenea victorii, rănile nu îmi mai păreau atât de severe şi nici vânătăile atât de dureroase. Înconjurat de o nebunie extrem de devastatoare şi de o cruzime exagerată, am putut desluşi până la urmă un ţel pentru continuarea existenţei mele. Dumnezeu n-a vrut ca eu să renunţ şi să mor. El alesese să ne folosească pe mine şi pe Antonio în acelaşi fel în care El îi folosise pe martorii Săi în toate timpurile. Rămânând credincioşi, sângele nostru vărsat devenea sămânţa vie a adevărului pentru oameni care de mult şi-au pierdut orice încredere în viaţă şi adevăr.

Capitolul 7

Parodia de proces

Răcoroase brize tropicale adiau prin galerie când gardianul îmi dădu drumul din „cuşca tigrului”. Am tras adânc aer în piept, apoi mi-am întins muşchii slabi şi ţepeni, provocându-mi dureri multiple.

Când am sosit înapoi, la celula mea, fraţii mei în Hristos mă înconjurară cu îmbrăţişări şi lacrimi.

Antonio mă strângea în braţe şi mă bătea pe umeri fără să mai termine, repetând: „Fratele meu, fratele meu”.

— Ţi-am spus c-o să mă întorc, i-am amintit eu. Nu uita că am căzut de acord să murim toţi în libertate!

Privind roată, am observat câteva schimbări – o faţă nouă se adăugase grupului şi câteva dintre vechile feţe lipseau. După ce m-a pus la punct cu noutăţile din ultimele douăzeci şi una de zile, Antonio mi-a vorbit despre progresul bisericii noastre aflate în stadiul copilăriei.

— Dumnezeu a fost atât de bun cu noi, Noble, spuse Antonio. În toate privinţele, a fost atât de bun.

— Ştiu. Chiar şi în timpul celor mai rele ceasuri din cuşcă, El mi-a adus aminte că eu sufăr în numele Său şi de dragul Său.

Vocea îmi tremură de emoţie.

— Să poţi împărtăşi suferinţele Salvatorului…

Umilit de înţelegerea experienţei mele, nu am putut continua vorbele. „Ciudat”, m-am gândit, „dar până şi persecuţia la care suntem supuşi pentru a ne diminua şi slăbi hotărârea de a-L sluji pe Domnul ne înarmează cu fire de oţel”. Un sentiment nou de pace mă umplu. Mă simţeam de parcă aş fi fost atins de graţie direct de la tronul lui Dumnezeu.

M-am aşezat pe patul meu şi m-am răsfăţat în confortul acestuia. Chiar şi un cearşaf de pânză poate ostoi carnea tumefiată, oricum mai mult decât

Voi muri în libertate gratiile de fier. Am rămas treaz o vreme, ascultând zgomotele familiare ale celulei şi mulţumindu-l lui Dumnezeu pentru ocazia de a da mărturie în faţa colegilor mei deţinuţi. Într-un fel sau altul, aceştia aveau să fie influenţaţi de viaţa mea şi de vieţile fraţilor mei în Hristos.

Înainte de-a mă lăsa furat de somn, m-am rugat: „Tată Ceresc, Te rog fă ca influenţa mea să fie pură ca lumina soarelui pentru aceşti oameni”.

Cu mult înainte ca vânătăile de pe trupul meu să dispară, m-am reîntors la rutina existenţei, cu zile insuportabile, când mi se părea că aş fi fost în La Cabana dintotdeauna şi cu nopţi nesfârşite de singurătate, când îmi aminteam fiecare detaliu, cât de mic, al vieţii

mele de dinainte de arestare.

Am fost arestat în februarie 1962. Fusesem ţinut izolat de orice vizite şi de orice ştiri din lumea de afară câtă vreme deţinătorii mei investigaseră presupusele mele crime. Am trăit acele ore lungi, singuratice, de la un minut la următorul. Am repetat texte biblice şi am cântat imnuri ca să pot păstra o legătură cu realitatea de dincolo de zidurile puşcăriei.

Trei luni mai târziu, îi permiseră Yraidei să mă viziteze, în sfârşit, pentru prima oară. În ziua aceea îndelung aşteptată, gardienii ne mânară pe noi, prizonierii, într-o încăpere largă şi deschisă, unde aşteptau soţii, mame, copii şi alţi prieteni. Un locotenent din gardă supraveghea totul din biroul său cu pereţi de sticlă.

Din minutul în care Yraida şi cu mine ne-am găsit cu ochii, am alergat unul în braţele celuilalt. Lacrimile curseră fără nicio reţinere, dar nimeni nu observă, pentru că fiecare era prins în propria dramă. Cacofonia de trăncăneli, bocete şi planşete ce umplea încăperea făcu aproape să nu ne putem auzi unul pe altul. Şi aveam atât de multe să-i spun Yraidei! Un flux de emoţii bloca fiecare întrebare cu grijă planificată. Singurul lucru la care mă puteam gândi era cât de frumoasă îmi părea a fi Yraida. Am încercat să vorbesc, dar niciun sunet nu-mi ieşi de pe buze.

— Noble (Yraida mă mângâia pe obraz), ai slăbit. Cum se poartă cu tine?

Am strâns din umeri, ştiind că fiecare cuvânt spus între noi putea fi auzit de către gardienii care erau peste tot în încăpere.

— Supravieţuiesc. Prin mila Domnului, supravieţuiesc. Ea îşi şterse ochii cu batista.

— Am luat legătura cu mama ta. E atât de îngrijorată pentru tine. Şi micuţul Humberto întreabă de tine tot timpul.

Parodia de proces 59

La rostirea numelui fiului meu, o durere ca niciuna pe care o încercasem până atunci mă fulgeră prin piept. „Cât trebuie să fi crescut în ultimelei. iteva luni! Cât am pierdut” m-am gândit. Nu-mi venea nimic în minte ce şti spun.

— Îmi pare rău, Yraida, atât de rău!

— Nu înţeleg, spuse ea, cercetându-mi faţa pentru a pricepe dacă e vorba de vreun mesaj nerostit cumva. Ce-ai făcut sau ce-ai spus ca să sfârşeşti astfel?

Îşi aruncă privirile roată prin încăpere şi nu-şi putut stăpâni un frison. În ochii săi am putut vedea că nemiloasa realitate a condiţiei mele fusese percepută pentru întâia oară.

— Sincer nu ştiu.

Am oftat şi m-am uitat în altă parte. Durerea şi frustrarea din ochii ei mă loviră în stomac, de parcă m-aş fi expus fără gardă loviturii năucitoare de dreapta a unui boxer în plină forţă. Ce aş fi putut să-i spun? Cum ar fi putut înţelege ea ce se întâmpla? Nu înţelegeam eu însumi.

— Pastorul Vásquez a fost să mă vadă, continuă ea să-mi explice. Desigur, nici el, nici ceilalţi oficiali ai Conferinţei nu pot face altceva decât să se roaqe pentru tine.

Am simţit o undă de amărăciune în vocea ei la pomenirea rugăciunilor.

— El spune că, dacă ar încerca să intervină la guvern pentru tine, toată activitatea adventiştilor din Cuba ar fi probabil suprimată.

Vocea i se frânse cu o notă de neîncredere. Am aprobat printr-un gest din cap.

— Yraida, dragostea mea, rugăciunea poate mişca cerul şi pământul, ştii asta.

— Pentru că vorbim despre a mişca cerul şi pământul, sora ta Paulina, din Massachusetts, s-a adresat guvernului Statelor Unite să ceară eliberarea ta. E hotărâtă.

Am zâmbit”. Sărmana Paulina”, m-am gândit”. Dacă o persoană ar putea face asta, ea ar fi aceea. O să-i aducă la exasperare cu insistenţele ei”.

— Şi restul familiei? am întrebat.

— Raudel spune că, dacă dai dovadă de bună comportare şi le spui ceea ce doresc, îţi vor da drumul.

Ochii Yraidei străluciră plini de speranţă.

— Yraida, am suspinat eu, nu-l crede pe fratele tău Raudel. El face parte din sistem.

— Nu, insistă ea. E un băiat inimos.

Am prins-o cu blândeţe de umeri şi am clătinat încet din cap.

— Îl folosesc ca pe un fraier ca să-mi smulgă mărturiile.

Cum aş fi putut s-o fac să vadă că, dacă aveam să fiu de acord cu o singură minciună ce privea presupusul complot de asasinat, n-aş fi

făcut decât să-mi bat singur cuiele în sicriu!

— Tot ce ştiu este că tu şi cu mine trebuie să fim tari, să avem curaj. Dumnezeu l-a scos pe Petru dintr-o închisoare mai rea ca aceasta – şi asta în noaptea de dinaintea execuţiei.

— Atunci înseamnă că nu vei coopera cu ei?

Am dat din cap în semn de negare şi am văzut cum ochii ei strălucitori deveniră rotunzi, goi şi disperaţi.

Am schimbat subiectul. Aveam fiecare atâtea întrebări de pus încât cele două ore permise trecură mult prea repede. Când gardienii anunţară că timpul de vizită s-a terminat, ne despărţirăm fără tragere de inimă. Yraida îmi trimise câteva sărutări în timp ce gardienii zoreau vizitatorii afară din încăpere şi ne împinseră pe noi, prizonierii, pe spaţiul celeilalte uşi. În gând, am murmurat: „Te iubesc", în timp ce ea dispărea din vedere. „Va fi o lună foarte lungă", m-am gândit în timp ce îmi trăgeam paşii înapoi, spre celulă.

Luni de zile trecură. Yraida şi cu mine comunicam cum puteam mai bine. Mai veniră şi alţii să mă viziteze – membri ai bisericii, care riscară să fie ei înşişi închişi, intrând clandestin în puşcărie când erau zile de vizită, în timpul acestor vizite, de nenumărate ori mi-am amintit cuvintele învăţătorului: „Eram în temniţă, şi tu M-ai vizitat" şi am apreciat din tot sufletul sacrificiul făcut de aceşti fraţi şi surori în Hristos, care au venit să mă vadă aşa cum au făcut-o. Răsplata lor e sigură.

În timpul primilor mei ani de închisoare, oficialii făcură tot ce le stătu în putinţă să ne convingă pe noi, cei care făceam închisoare din cauza convingerilor noastre religioase, că nu aveam nicio speranţă, că biserica, familiile noastre şi lumea în general uitaseră de mult de noi.

Pe 30 august, gardienii îi adunară pe toţi puşcăriaşii din blocul nostru celular în curtea închisorii, pentru baie. În timp ce aşteptam ordinul să începem să ne îmbăiem, soldaţii năvăliră în curte şi deschiseră focul asupra noastră. La zgomotul primului foc de puşcă, m-am aruncat la pământ şi mi-am acoperit capul. Câţiva dintre ceilalţi prizonieri nu au reacţionat tot atât de prompt. Patru sute şaizeci de prizonieri au murit practic fără niciun motiv.

Parodia de proces 6 1

Raportul oficial pretinse că a fost descoperit un plan de înarmare a prizonierilor pentru a lupta împotriva guvernului. În realitate, ne-am dat seama că era o lecţie pentru a învăţa că o revoltă

de orice fel însemna moartea, că nu exista nicio șansă de salvare venită fie din lumea liberă, fie de la Dumnezeul nostru, că eram singuri împotriva puternicelor forţe ale regimului.

Pe măsură ce se apropia primul Crăciun petrecut de mine în închisoare, gardienii deveneau tot mai duri. Un gardian ne ameninţă:

— Vă scoatem noi Crăciunul pe nas înainte de a pleca de aici.

Orice menţionare a sărbătorii creştine putea să atragă o ploaie de lovituri. De parcă sărbătorirea naşterii lui Hristos, sau a Crăciunului, încorpora credinţa spirituală colectivă a creştinilor cubanezi și trebuia frântă. Şi totuşi nu ne-am lăsat. Pe măsură ce duşmanul nostru făcea din Crăciun un simbol, acelaşi lucru îl făceam şi noi. Eram hotărâţi să ne bucurăm de „cina" de Crăciun, în ciuda situaţiei în care ne aflam.

Patru săptămâni înainte de sosirea sărbătorii, colegii de celulă puseră deoparte frânturi din raţiile lor zilnice, oricum sărăcăcioase. Prizonierii bolnavi sau slăbiţi, care beneficiau de o dietă special prescrisă, puseră deoparte ouă și bucăţele de pâine. În ziua de Crăciun, adunarăm laolaltă preţioasele noastre rezerve, amestecând bucăţi vechi de pâine și făcându-le să se lege cu ajutorul albușului de ou bătut – nu aveam cum să coacem sau să prăjim.

Înainte de a savura prăjitura noastră de Crăciun, ne-am adunat laolaltă și ne-am plecat pentru rugăciune. Ochii mi se umplură de lacrimi când fiecare frate în Hristos șopti rugăciunea de Crăciun – cuvinte umile, rostite deopotrivă de ţărani şi oameni cu carte, fiecare rugăciune având o semnificaţie specială pentru noi.

În afara pușcăriei, sărbătorirea Crăciunului căzu, de asemenea, sub atacul regimului lui Castro. Nimeni nu putu să cumpere un pom de Crăciun, dar multe familii îşi făcură un pom din cozi de mătură şi sârmă, în care agăţară podoabele făcute acasă. Cei prinşi cu asemenea pomi improvizaţi sau sărbătorind Crăciunul în mod tradiţional erau interogaţi şi pedepsiţi. De asemenea, poliţia dădea iama prin case pentru a-i prinde pe cei care organizau o petrecere, acuzându-i de speculă sau de furt, infracţiuni pasibile de închisoare.

Totuşi majoritatea creştinilor au avut destul de puţine astfel de probleme, pentru că raţia de alimente de aproximativ 9, 6 dolari pe lună aproape

Voi muri în libertate garanta că o familie nu putea avea o masă mai omenească, darămite una de sărbătoare.

În închisoare ne rugarăm pentru familiile noastre, cu care ne-am fi dorit să fim pentru a sărbători Crăciunul. Mi-am amintit de anii trecuţi, când petrecusem Crăciunul cu Yraida, de anii copilăriei, cu familia mea la San German. Ce fericiţi eram! Cumva ştiam că, deşi fizic eram separaţi, puteam fi totdeauna împreună în gândul nostru. Aura de sărbătoare ce ne cuprinse pe 25 decembrie persistă până la sfârşitul anului.

Cu sosirea noului an, ritmul închisorii se schimbă şi începură procesele. Unul după altul, prizonierii fuseră scoşi din celule pentru" apariţia în faţa tribunalului". Ştiam că va veni curând şi rândul meu şi mai ştiam că rezultatul procesului fusese dinainte stabilit. Nimic din ce puteam spune eu n-avea să-l schimbe. Optzeci şi doi de prizonieri înaintea mea fuseseră găsiţi vinovaţi de a fi comis crime împotriva statului şi în consecinţă condamnaţi. Eu am devenit cazul numărul optzeci şi trei.

Nu-mi puteam permite să sper că voi fi tratat corect, că eu voi avea parte de o audiere onestă, mai mult decât oricare dintre ceilalţi prizonieri dinaintea mea. Această parodie de justiţie nu avea alt rol decât de a da un caracter formal decretului care fusese dat cu aproape un an în urmă la sediul G-2. Îmi amintesc, prea bine chiar, ceea ce declarase ofiţerul anchetator: „Vei prefera să fi murit, căci celor morţi le va fi mai bine decât ţie. Te voi condamna la douăzeci de ani". /

Când veni rândul meu, o gardă militară mă conduse la sala de judecată, înăuntrul fortăreţei La Cabana. O panoramă de kaki şi însemne aurii mi se prezentă ochilor când am păşit în încăpere. Toţi de acolo erau din cadrul armatei – preşedintele completului, un căpitan de armată, avocatul acuzării, un locotenent major. Chiar şi stenografa curţii avea gradul de locotenent.

Gardianul care mă însoţea mă conduse la o bancă în partea stângă a încăperii şi îmi ordonă să mă aşez lângă un locotenent de armată, prevăzut cu cizme negre, beretă neagră şi o conştiinţă tot neagră.

— Alexander, eu sunt locotenent Cebreco. Am fost însărcinat să te reprezint. Voi fi avocatul tău apărător.

Am zâmbit stingher.

— Mulţumesc, dar nu vă cunosc. Sincer să fiu nu vreau să fiţi reprezentantul meu.

Cebreco se ridică ameninţător în picioare, cu faţa împurpurată

de indignare.

Parodia de proces 63

Judecătorul auzise schimbul nostru de cuvinte.

— Prizonier, eşti avocat de meserie? (Era mai mult o frază de intimidare decât o întrebare). Şi chiar dacă ai fi, Cebreco este cel pe care curtea l-a numit pentru cazul tău!

Mi-am încleştat maxilarul închis şi am privit drept înainte. Am văzut situaţia în care mă aflam mai limpede. În loc să fi avut un avocat al apărării care să mă reprezinte, aveam doi avocaţi ai acuzării.

După ce judecătorul făcu apelul curţii şi citi lista crimelor pe care susţinea că le-am comis, mi s-a spus să mă ridic în picioare.

Avocatul acuzării stătea şi el în picioare la masa lui, ţinând hârtia unui document oficial în mână.

— Conform datelor pe care le avem, ai conspirat să plasezi o bombă în avionul preşedintelui Fidel Castra în 1963. Ce ai de spus în această privinţă?

— În 1963? am întrebat. Recunosc că sunt o fiinţă şi fizică, şi spirituală, dar până acuma nu am reuşit să mă aflu în două locuri în acelaşi timp.

Procurorul se încruntă.

— Explică-te.

— Dacă verificaţi în documentele închisorii, domnule, veţi vedea că am fost reţinut de armată din februarie anul trecut, 1962, şi dumneavoastră spuneţi că anul acesta, în 1963, eu am complotat să pun o bombă în avionul lui Castra.

Procurorul se întoarse spre judecător şi ceru o scurtă pauză, pe care o obţinu. După câteva minute, procesul se reluă, cu avocatul acuzării continuându-şi expunerea de parcă discrepanţa de timp nici n-ar fi fost pusă vreodată în discuţie.

Avocatul explică unde se aflase avionul, unde stătuseră soldaţii de pază şi cum planificasem eu să implantez bomba.

— Aşa s-au desfăşurat lucrurile, Alexander?

— Domnule, dacă ce spuneţi dumneavoastră e adevărat, dacă botul avionului a fost păzit de un sergent, fiecare aripă de câte un soldat şi conducerea gărzii se afla la coadă, cum m-aş fi putut cât de cât apropia de avion?

Avocatul acuzării îmi dezavua întrebarea cu o fluturare din mână.

— Ai pândit şi ai aşteptat până când soldaţii nu se uitau. O clipă. (Pocni din degete.) într-o clipă, ai putut s-o faci.

— Dar, domnule, vă daţi desigur seama că... Judecătorul bătu cu pumnul în masă.

— Gura, negru nenorocit!

Apoi, regăsindu-şi calmul, se lăsă pe spate, rezemându-se de spătarul scaunului, îşi puse picioarele pe masă şi se prefăcu că doarme.

Împietrit, am privit la faţa distorsionată a judecătorului comunist alb, care şedea în faţa mea. Niciodată în întreaga mea viaţă nu cunoscusem ura rece a persecuţiei rasiale. Îmi aminteam cum, cu ani în urmă, un prieten al meu, Luna Laera, argumentase că singurul mod în care un om de culoare putea beneficia de o educaţie decentă în Cuba era dacă servea în armată un timp destul de îndelungat astfel încât guvernul să plătească această educaţie.

Avocatul acuzării păşi până aproape de locul în care mă aflam şi îmi râse în nas.

— Noi te-am luat din copac, ţi-am tăiat coada şi ţi-am dat haine pe tine. Şi acum eşti împotriva noastră.

Insulta rasială că nu eram nimic mai mult decât o maimuţă era prea evidentă. Privii ţintă în ochii acuzatorului meu şi răspunsei:

— Singurul lucru pe care mi l-aţi luat este banana din mâna mea, făcând aluzie la înfometarea la care mă supuseseră.

Judecătorul deschise ochii şi se stropşi:

— Nu-I poate face careva să tacă?

Admonestat de ofiţerul său comandant, procurorul îşi repezi braţul cu toată forţa de care era în stare şi-mi dădu un dos de palmă peste gură, apoi se întoarse la locul său.

Capul mi se învârtea şi obrajii mă usturau din cauza neaşteptatei lovituri. Avocatul meu ieşi cu paşi ţanţoşi şi îşi începu pledoaria.

— Domnule, se adresă el judecătorului, este evident că acuzatul se face vinovat de toate acuzele aduse lui de către stat, însă fiţi indulgent. El merită cu prisosinţă să plătească cu viaţa pentru cele ce-a făcut. În loc de asta, ca membru al acestei miloase curţi, eu voi cere ca el să primească doar douăzeci de ani de muncă silnică, pentru crimele sale împotriva statului.

Judecătorul aprobă din cap.

— Aşa să fie. Humberto Noble Alexander, ai fost judecat şi condamnat pentru a fi conspirat asasinarea preşedintelui Fidel Castro, pentru a fi ajutat şi instigat la fuga contrarevoluţionarilor şi, cea mai gravă dintre toate crimele, pentru a fi distribuit" opiu" poporului cubanez. Te condamn acum la douăzeci de ani de muncă silnică, în condiţii severe.

Ecoul ciocănelului judecătorului se auzi revenind din zidul din spate.

Parodia de proces 65

„Ce ironie, m-am gândit, în timp ce aşteptam să fiu scos din sala tribunalului, ca duşmanii mei să declare că cea mai gravă dintre crimele împotriva statului n-a fost presupusa mea tentativă la viaţa veneratului lor lider, ci predicarea Evangheliei lui Iisus Hristos. Incredibil!" Gândul acesta mă copleşi. Ochii mi se umplură de lacrimi şi un zâmbet îmi miji la colţurile gurii, în timp ce un izvor de bucurie se descătuşa înăuntrul meu.

Dumnezeu mă binecuvântase cu un sacru privilegiu, mult mai mare decât mi-aş fi putut imagina. Dacă vreodată până atunci avusesem îndoieli cu privire la arestarea mea, ochii îmi erau acum larg deschişi. Nu suferean pe nedrept pentru greşelile de care eram cu falsitate acuzat, ci pentru Evanghelia lui Iisus Hristos.

Mi-am amintit cuvintele apostolului Petru: „În adevăr ce fală este să suferiţi cu răbdare să fiţi pălmuiţi când aţi păcătuit? Dar, dacă suferiţi cu răbdare când aţi făcut ce este bine, lucrul acesta este plăcut lui Dumnezeu. Şi la aceasta aţi fost chemaţi; fiindcă şi Hristos a suferit pentru voi şi v-a lăsat un exemplu, ca să călcaţi pe urmele Lui" (1 Petru 2, 20.21).

După proces şi condamnare, gardienii m-au luat în curtea nr. 1 a galeriei 4 – o secţie specială a închisorii, care este cu totul sub pământ, pentru condamnaţii dificili şi pentru cei condamnaţi la moarte în faţa plutonului de execuţie. Am intrat în „grotă" printr-o intrare îngustă şi am privit în jur. Locul avea două găuri mici, bine armate cu gratii, pentru ventilaţie, câte una la fiecare capăt. Am intrat în spaţiul acela, care era deja suprapopulat, şi m-am întrebat pentru câtă vreme avea să-mi fie casă locul acela.

Două zile mai târziu, gardienii ne informară că aceia care aveau bani puteau să-şi cumpere câte ceva suplimentar de mâncare, cum ar fi pâine, zahăr, dulciuri, biscuiţi şi ţigări. Plin de dezgust, m-am uitat cum

cei în puterea cărora eram deţinut se tocmeau la preţ cu nişte oameni în pragul inaniţiei”. Ce stupiditate crasă!” m-am gândit”. Cât de tipic pentru comportamentul lor inuman!” Nu eram surprins, dar mă întrebam cum putea un gardian să-şi vândă omenia şi compasiunea pentru câţiva pesos în plus.

Capitolul 8

Insula comorilor în varianta Castro

Procesul meu a fost unul dintre multele care aveau loc. Câţiva dintre fraţii mei creştini, inclusiv Antonio, au fost judecaţi în aceeaşi zi şi, de asemenea, au fost sechestraţi în „grotă” noaptea aceea. Ne-am continuat fără contenire planurile de închinare şi mărturisire în noul sediu.

Într-o noapte am adormit pe priciurile noastre, mulţumiţi de progresele pe care le făcuserăm şi nerăbdători să ne punem planurile în aplicare. Nu ştiu câtă vreme am dormit, dar am fost treziţi brusc de lumini orbitoare şi soldaţi care purtau megafoane şi puşti, strigându-ne direct în faţă.

— Toată lumea în picioare! împachetaţi-vă lucrurile. Sunteţi transferaţi pe Insula Pinilor. Aveţi cinci minute să vă aliniaţi, şi trei deja au trecut!

— Ce se întâmplă? am întrebat. Unde ne iau?

Un număr de soldaţi suplimentari, cu arme şi cu câini dresaţi ţinuţi în lesă, scotoceau prin încăpere. Dacă oamenii aceia înarmaţi erau furioşi pe noi sau erau furioşi pentru că fuseseră deranjaţi din somnul lor de noapte, nu aveam idee, dar ştiu că erau furioşi. Ţipetele de durere se amestecară cu zgomotul surd de oase lovite de cizme soldăţeşti repezite în fragilele coaste ale prizonierilor, care erau înţepaţi sau loviţi cu lungile puşti ale militarilor care strigau. Zăpăciţi, ne-am ridicat cât am putut de repede în picioare. Orice speranţă de a ne salva preţioasa noastră Biblie se risipi când gradaţii militari rămaseră în picioare în poziţii-cheie, de unde puteau să supravegheze pe deplin întreaga celulă şi pe ocupanţii acesteia.

Am aruncat o privire spre locul în care ascunsesem Biblia, apoi spre Antonio. Citindu-mi gândurile, acesta clătină din cap abia vizibil şi privi în altă parte. Fugirăm toţi cât ne ţineau picioarele înapoi la priciurile noastre, ca să adunăm jalnicele bunuri pe care le aveam înainte ca soldaţii să ne mâne în noapte. Gardienii continuară să ne împungă şi să ne lovească cu

Insula comorilor în varianta Castro patul puştilor, în timp ce ne aburcam în micul camion deschis ce aştepta la poartă. Ne îngrămădiră pe toţi în spatele camionului, pe platformă, şi ne duseră astfel la poartă, unde stătea un camion uriaş şi îngheţat. Cuvintele „Transport rutier" erau pictate pe lateral. Din afară, nimeni n-ar fi bănuit că acest camion cu semiremorcă gemea de carne omenească.

Dezmăţul soldaţilor continuă până când cincizeci dintre noi fuserăm îmbarcaţi. Apoi soldaţii închiseră uşile duble ale camionului şi la fel răsuflătorile pentru aer. Atmosfera începu să miroasă a urină şi câţiva prizonieri se plânseră că au o senzaţie de ameţeală. Aceştia începură să lovească cu pumnii în pereţii camionului, cerând aer proaspăt. Doi dintre fraţii mei în Hristos, Bairon Miguel şi Heriberto del Cristo, leşinară.

Pentru a supravieţui groaznicelor torturi la care era supus, un prizonier învăţase să fie insensibil la atrocităţi şi la durere intrând într-un fel de stare de semiconştienţă. Mişcările lui arătau ca acelea ale unui zombi. Pentru creştin, rugăciunea este o modalitate de evaziune – nu atât pentru a se elibera, cât pentru comuniune cu Salvatorul. E ca şi cum ai transcende într-un plan superior. Neplăcerile ţi se întâmplă în continuare. Durerea e încă prezentă, dar devine tolerabilă.

După o aşteptare de două ore şi jumătate, camionul nostru se puse în mişcare. Nu peste multă vreme, acesta se opri şi uşile duble fuseră deschise. Mi-am umplut imediat plămânii cu aerul rece al dimineţii.

Un ofiţer îşi vârî capul în remorcă şi lătră:

— Aveţi trei minute ca să ieşiţi afară de acolo şi două deja au trecut, aşa că mişcaţi!

Ne rostogolirăm de-a berbeleacul afară din remorcă. Aceia care căzură sau se împleticiră fuseră readuşi pe picioare de vârful ascuţit al baionetei unui soldat. Soldaţii ne mânară ca pe vite într-un cerc şi ne porunciră să ne aşezăm pe asfaltul drumului. Apoi, împreună cu ciobăneştii lor germani dresaţi, ne înconjurară.

— Dacă mişcă cineva, ordonă ofiţerul, îi împuşcaţi pe toţi!

Lumina zorilor luă locul umbrelor nopţii. Fără să fie prea vizibil, am aruncat o privire în cadrul cercului. Când privirile noastre s-au întâlnit, Antonio dădu uşor din cap. I-am răspuns în acelaşi fel. Am privit dincolo de marginile cerului, la terenul care ne înconjura. Eram la un aeroport militar.

Soarele tropical începu încet să urce. Orele treceau şi noi stăteam sub soarele intens al amiezii. Suprafaţa de smoală şi gudron de sub noi deveni

Voi muri în libertate fierbinte la atingere. Simţeam nevoia imperioasă să mă mişc, să-mi găsesc o poziţie mai confortabilă, dar n-am îndrăznit.

Nu ni se dădu nici hrană, nici apă toată ziua. Unul după altul, prizonierii, suferinzi de malnutriţie şi deshidratare şi nefiind obişnuiţi cu lumina directă a soarelui, leşinară. Numai douăzeci din grupa noastră rezistară.

Agonia noastră continuă în acest fel până la orele 4: 00 după-amiaza, când sosi avionul nostru. Ne îmbarcarăm, fiind instruiţi să ne aşezăm pe o latură a avionului în poziţia lotusului. Scaunele fuseseră scoase. Şase soldaţi ocupară loc lângă uşa de la cabina pilotului şi patru ocupară cealaltă latură afuselajului.

— Va trebui să priviţi permanent în podea, ne ordonă ofiţerul. Dacă ridică cineva capul, indiferent din ce motiv, împuşcaţi-l! S-a înţeles?

Nu ştiu ce credea el c-am fi putut face. Eram atât de emaciaţi şi deshidrataţi de arşiţa zilei încât orice putere sau dorinţă de a ne împotrivi la ceva o pierduserăm de mult. Mulţi dintre noi se luptau doar să rămână conştienţi. Probabil că teama lor era legată de un membru nou al grupului nostru, fost pilot, un ofiţer în armata lui Batista, care fusese condamnat la treizeci de ani de muncă silnică.

Pentru următoarea oră şi jumătate, ofiţerul continuă să nu ne slăbească cu atacurile lui verbale.

— Drumul vostru are un singur sens şi e fără întoarcere – spre Insula Pinilor. Acolo veţi fi obligaţi să vă câştigaţi existenţa prin muncă silnică. Veţi munci la carierele de marmură sau pe ogoare până când veţi cădea laţi!

Pe când întunericul începea să se lase, avionul nostru decola în sfârşit. Sub constanta ameninţare cu moartea, zborul de treizeci de minute ne păru o eternitate. Mi-am amintit că auzisem de lagărul de muncă după model stalinist, cunoscut ca „Siberia Cubei” în care mai mult de 10.000 de prizonieri erau obligaţi să muncească la carierele de marmură şi pe câmpurile agricole în condiţiile cele mai brutale.

Insula Pinilor este cam la 90 de mile sud-dest de Havana, capitala Cubei. Se credea că aici fusese plasată acţiunea celebrei cărţi

de aventuri a lui Robert Louis Stevenson, *Insula Comorii*. Insula acoperită de păduri era faimoasă pentru pescuitul sportiv ce se făcea aici şi pentru posibilitatea de recreare în aer liber. În 1932, generalul Gerardo Machado, preşedintele Cubei în acea vreme, a construit o închisoare model atât de mare încât s-a crezut că era imposibil de umplut. Când a fost întrebat, generalul a prolnsula comorilor în varianta Castro 69

fetizat, fără să-şi dea seama, că „nu peste multă vreme va apărea un nebun care s-o umple”.

Nu mi-am imaginat nicio clipă, când am aflat de existenţa acestei închisori, că într-o zi avea să fie casa mea. Ştiam că închisoarea propriu-zisă se întindea pe suprafaţa de câţiva acri a unei foste mlaştini, un pătrat gigantic, aşezat pe suporţi de beton şi oţel. Dar în curând aveam să aflu mai multe, mult mai multe decât aş fi vrut să ştiu vreodată.

O schimbare în zgomotul motorului de avion mă aduse cu gândul înapoi, la situaţia mea prezentă. Avionul se înclină, apropiindu-se de locul de aterizare. Şezând sub o ferestruică, am putut privi cu coada ochiului. Un nor de praf şi pietricele se ridicară în aer în urma noastră când roţile atinseră pământul. Avionul se opri la capătul pistei.

Doi ofiţeri deschiseră uşa laterală a avionului. Abia atunci am văzut trupul ţeapăn al lui Bairon Miguel. Am clătinat din cap la această pierdere inutilă de vieţi omeneşti. Lacrimile îmi brăzdară obrajii, până când mi-am amintit că pentru fratele meu Bairon bătălia se terminase. Următoarele cuvinte pe care le va auzi nu vor fi înjurăturile gardianului cubanez, ci blândele cuvinte: „Treziţi-vă, voi cei ce dormiţi în ţărână...”

Zăcând alături de Bairon pe podeaua avionului, era trupul inert al altui prizonier. Când Antonio se aplecă să-l ajute, unul dintre gardieni strigă la noi să ne mişcăm.

După ce am ieşit în lumina amurgului, instructorul politic – fiecare zbor avea câte unul – strigă:

— La un sac.

El arătă spre o movilă de saci de pânză, aflată în mijlocul drumului.

— Şi du-te la camionul acela. Fuga marş!

M-am alăturat coloanei de prizonieri care se împleticeau,

printr-un coridor lung de soldaţi şi câini poliţişti care Lătrau, spre vehiculele care aşteptau. Camioanele nu aveau scări care să ne ajute să urcăm în ele. În schimb, soldaţii cu puştile lor cu baionetă îi „ajutau” pe cei care nu reuşeau prea bine să se urce. În tot acest interval, ofiţerul continua să ne îmboldească:

— Sus! N-avem toată ziua. Fuga marş!

După ce am fost îmbarcaţi, ofiţerul le dădu instrucţiuni soldaţilor să împuşte pe oricine ar fi făcut cea mai mică mişcare. Sosirăm la complexul închisorii câteva minute mai târziu. Din afară arăta ca un liceu uriaş, înconjurat de ziduri.

70 Voi muri în libertate înăuntrul zidurilor găsirăm o închisoare extrem de sofisticată, de maximă securitate, în care 6.000 sau mai mulţi puşcăriaşi trăiau în patru clădiri circulare, care erau construite ca nişte silozuri gigantice. Acestea erau în mod inspirat numite circularul numărul 1, numărul 2, numărul 3 şi numărul 4. Alte clădiri includeau sala de mese, birourile conducerii, spitalul şi pavilionul de primire. În mijloc se afla „platoul de transport” unde prizonierii erau îmbarcaţi în fiecare dimineaţă şi debarcaţi în fiecare seară, după ce munceau toată ziua ca sclavii.

Un rând dublu de garduri de sârmă ghimpată înconjura complexul. Câini poliţişti, care puteau sări gardul, controlau fâşia dintre acestea. Opt turnuri de pază în negru şi cenuşiu se înălţau pe picioroange, ca nişte monştri extratereştri, veghind perimetrul închisorii.

Camioanele opriră în faţa pavilionului de primire – o clădire pătrată, cu un singur nivel –, unde am fost debarcaţi. Deja se făcuse vremea cinei. Feţe atrase de curiozitate ne priveau din cealaltă clădire – sala de mese. Caporalul ne strigă pe nume unul câte unul.

— Humberto Noble Alexander.

Am făcut câţiva paşi spre uşa deschisă, oprindu-mă în faţa lui până când m-a bifat pe listă.

Intrând în pavilionul de primire, am străbătut un hol lung, până am ajuns la o încăpere parţial goală, care curând urma să găzduiască 850 de oameni. La un capăt al încăperii, era un duş, iar lângă acesta o gaură în podea, care era toaleta. Mai era, de asemenea, o chiuvetă cu un robinet, ceea ce clasa închisoarea de pe Insula Pinilor drept o închisoare de primă categorie!

Ni se ordonă să ne dezbrăcăm la piele şi să ne întoarcem cu faţa

la perete, imediat, soldaţii începură să ne percheziţioneze şi să ne bată în acelaşi timp. Ce rost avea bătaia? Nu era decât una de rutină pentru toţi aceia care ajungeau la puşcăria-model de pe Insula Pinilor.

De la bucătărie ne-a fost trimisă mâncarea la pavilionul de primire. Singura diferenţă vizibilă dintre mâncarea de aici şi ceea ce mâncasem în cealaltă puşcărie era că terciul de porumb avea mai multe proteine care înotau la suprafaţă. În timp ce ceilalţi prizonieri îşi mâncau terciul plin de viermi, am găsit un colţ liniştit al încăperii. Curând, ultima rază de soare dispăru de pe cerul de afară. Din moment ce locul în care eram încarceraţi nu avea lumină, am adormit. Acest petec de ciment urma să-mi fie patul pentru următoarele cincisprezece zile.

Insula comorilor în varianta Castro 7 1

Dimineaţa următoare, la ora 4: 00, câteva megafoane, cu o versiune la trompetă a imnului naţional ce făcea să-ţi zornăie dinţii în gură, mă făcură să sar treaz. împreună cu trompetele, mai era o orchestră formată numai din ţambale. Aş fi putut striga din toţi plămânii, şi o persoană care s-ar fi aflat chiar lângă mine nu m-ar fi auzit.

Când se termină imnul, zidurile închisorii vibrară de tunetul gardienilor ce alergau fluturând din lanterne şi strigând la toată lumea să se scoale, de parcă ar mai fi putut cineva să doarmă! Gardienii ne băgară luminile lanternelor în ochi, în timp ce făcură apelul de dimineaţă. Ţevile de apă reveniră la viaţă, stropind şi bolborosind, imediat ce se redeschise robinetul principal. Prima mea zi pe Insula Pinilor începuse.

Stomacul îmi chiorăia. Apoi mi-am amintit de ce. Nu mâncasem nimic de douăzeci şi patru de ore. îi puteam auzi pe colegii mei puşcăriaşi mişcându-se înjur, în timp ce eu am îngenuncheat pentru rugăciunea mea de dimineaţă.

„Îţi mulţumesc, Tată ceresc”, am început, „că sunt în viaţă în dimineaţa aceasta. Mă simt renăscut”. În timp ce mă rugam, mi-am amintit că tocmai mi se încheia al doilea an de puşcărie.

În a cincisprezecea noastră zi de detenţie în acest pavilion, eu am fost luat la circularul numărul 4. Fiecare dintre clădirile acestea asemănătoare unui rezervor, proiectate să deţină 930 de oameni, adesea aveau 1500 sau mai mulţi. Fiecare circular avea şase nivele, cu nouăzeci şi trei de celule. Celulele locuibile ar fi trebuit în general să

aibă două cuşete de pânză, ataşate de fiecare perete. Însă, în majoritatea cazurilor, fie frânghiile care susţineau patul lipseau, fie chiar patul de pânză nu mai era. Rareori putea fi găsit unul întreg.

În centrul acestor silozuri, era un turn în care gardienii stăteau şi observau tot timpul fiecare prizonier, iar deasupra turnului de pază era un luminator. La fiecare nivel, trei celule erau folosite pentru colectarea resturilor. Tot ceea ce rezulta de la şase mii de oameni se scurgea în jos, pe nişte conducte, la o hazna deschisă în spatele lagărului.

Deţinuţii de pe Insula Pinilor cu greu ar fi putut să fie consideraţi oameni în carne şi oase. Erau mai degrabă nişte schelete vii. Pielea de pe trupurile unora devenise atât de neagră şi zbârcită încât amintea tovalul de proastă calitate. Alţii deveniseră atât de palizi de parcă trupul lor nu mai conţinea deloc sânge. Mulţi nu puteau rămâne în picioare în timpul repetatelor apeluri zilnice. Curând, am înţeles care era cauza. Doar pentru a rămâne în viaţă în această Siberie cubaneză era o bătălie zilnică.

Fiecare zi începea la ora 4: 00. După numărătoarea de dimineaţă, mărşăluiam până la parter, apoi în sala de mese. Micul dejun consta dintr-o ceşcuţă mică de cafea diluată sau apă cu zahăr şi o felie de pâine atât de subţire încât se putea vedea prin ea. Şi pentru că eu nu beam cafea, adesea a trebuit să rămân fără micul dejun.

La 12: 30 p.m. mâneam o treime de cutie de lapte condensat fie cu macaroane, fie cu terci de porumb, întotdeauna fără niciun alt fel de ingrediente, o mâncare total neapetisantă. Între 4: 30 şi 6: 00 p.m., se mai făcea o numărătoare, iar cina, constând din două ridichi fierte ce pluteau în apă fierbinte, era servită. Duminica se adăugau câteva bucăţi de peşte fiert sau un cartof la apa fiartă. Bucătarul închisorii ne mai varia ocazional dieta cu orez fiert sau fasole stricată – un gest umanitar menit, fără îndoială, să mai întrerupă monotonia vieţii de închisoare.

Mutarea într-un nou bloc de celule era o experienţă interesantă. Înainte de toate, trebuia să găseşti o zonă liberă – un teritoriu care să nu fi fost ocupat. Şi era important, căci teritoriul era cam tot ceea ce puteau majoritatea deţinuţilor să spună că le aparţine. Un deţinut nou trebuia de obicei să negocieze pentru un locşor. Ţigarete, bani, ţigări de foi şi medicamente erau printre cele mai preferate în asemenea

situaţii.

La circularul numărul 4 am umblat încolo şi încoace, căutând o celulă în care să mă stabilesc, când am observat un grup de prizonieri care se uitau la mine, şuşotind între ei. Apoi l-am auzit pe unul dintre ei spunând:

— A sosit pastorul din La Cabana.

M-am întrebat dacă faptul că reputaţia mi-o luase înainte avea să se dovedească un lucru bun sau rău, dar nu trecu mult până când aveam să aflu. Doi oameni pe care nu-i cunoşteam se apropiară de mine în timp ce mă pregăteam să urc scările spre al şaselea nivel.

— Scuză-mă, domnule, începu unul dintre deţinuţi, numele meu este Rosendo Martínez şi acesta este Abélardo Márquez.

După ce m-am prezentat, Rosendo zâmbi şi spuse:

— Noi ştim totul despre dumneata. Eşti predicatorul din La Cabana. Evident, cei doi veniseră să mă verifice. Ei reprezentau un grup de creştini din blocul penitenciar, fără apartenenţă la vreo biserică. Imediat legăturile iubirii creştine se formară între noi.

— Nu te muta în vreuna dintre celulele de la nivelul 6, mă avertiză Abélardo. Nu există balustrade la scări, care să te împiedice să cazi până jos, şi

va trebui să urci şi să cobori de cinci sau şase ori în fiecare zi doar pentru a-ţi face nevoile elementare.

Oamenii mă îmboldiră să mă alătur lor, la nivelul 2, în celula 79. Cât ai clipi, m-am instalat în noul mediu.

După ce am răspuns tuturor întrebărilor lor, veni rândul meu să pun întrebări.

— Există vreo posibilitate pentru a ajunge în vreunul dintre celelalte circulare?

Ei clătinară din cap.

— După ştiinţa noastră, nu.

M-am gândit o clipă, apoi am întrebat:

— Există vreo Biblie pe aici?

Cei doi se uitară întâi într-o direcţie, apoi în cealaltă. Rosendo îşi duse degetul la buze.

— Sst, mă atenţiona el, dacă se răspândeşte vorba… Căută în jur cu nelinişte.

Abélardo mă trase mai aproape.

— La început, când s-a construit puşcăria, s-a construit şi o biserică între circularul numărul 3 şi pavilionul de primire, îmi explică el. În timpul administraţiei lui Batista, diferite congregaţii îşi ţineau serviciul religios aici în fiecare duminică, dar, când a venit Castro la putere, biserica a fost dărâmată cu buldozerul. În moloz am găsit asta.

Cu infinită tandreţe, scoase o legătură de pagini zdrenţuite de sub rufăria lui uzată. Grijuliu, netezi nepreţuitele pagini.

— Asta e tot ce avem din Cuvântul lui Dumnezeu, şopti el. Matei şi Luca, bucăţi şi fragmente din epistolele lui Pavel şi Isaia, până la Maleahi.

Am simţit că-mi dau lacrimile. Doar vederea acestei preţioase comori mă lăsă pe moment incapabil să scot un cuvânt. Cu această Biblie zdrenţuită, misiunea mea pentru Dumnezeu putea fi continuată.

Mi-am putut da seama că noii mei tovarăşi de celulă erau tot atât de nerăbdători ca mine să începem studierea Bibliei. Am început cu Evangheliile. Am hotărât să începem programul nostru de evanghelizare în circularul numărul 4. În fiecare dimineaţă ne rugam împreună, doar noi trei, până când un deţinut, pe nume Gregorio Rubio, ni se alătură. Treptat, numărul nostru începu să crească. Celula noastră deveni un loc de refugiu după caznele vieţii de puşcărie. Chiar dacă aparţineam mai multor credinţe, pentru că urmam acelaşi serviciu religios am stabilit împreună

74 Voi muri în libertate un motto: „Nu contează cărei biserici aparţinem dacă suntem cu toţii pe Drumul Crucii. Dacă inima ta e ca a mea, dă-mi mâna şi vom fi fraţi”.

Când apunea soarele, mai ţineam o slujbă. Oameni a căror provenienţă şi educaţie variau de la doctori cu înaltă educaţie şi ingineri la ţărani de jos, care nu fuseseră niciodată la şcoală, toţi veniră să se roage. Unii au venit din dorinţa de a-şi îmbogăţi propria devoţiune spirituală. Alţii participau la adunări din curiozitate – Le-a plăcut ce auziseră într-o ocazie anterioară şi s-au întors. De două ori pe zi, notele clare şi curate ale imnurilor de slavă umpleau circularul numărul 4. Într-un mediu familiarizat cu blestemele şi durerile, frumuseţea dulce a imnurilor creştine acţiona ca un magnet pentru sufletele însetate ale camarazilor de puşcărie. În câteva zile, mica noastră celulă fu neîncăpătoare. Iar asta îi deranja pe gardienii din turn. Nu le plăcea să nu-l poată vedea permanent pe fiecare prizonier. Într-o zi, supărarea lor izbucni.

— Eliberaţi celula, se răsti un gardian din postul lui de sus. Ca să se asigure că ordinele lui vor fi aduse la îndeplinire, el aţinti arma asupra grupului și trase. Gloanţele ricoşară din pereţii de beton, transformând bucăţile de ciment în periculoase şrapnele, ce îi răniră pe câţiva. Dar noi continuarăm să ne ţinem slujbele. În loc să-i facă pe credincioşi să se împrăştie, hăituiala gardienilor acţiona ca un magnet. Tot mai mulţi deţinuţi se îngrămădeau în celula noastră.

Temători de o revoltă, gardienii raportară adunările noastre la conducere. Așa că am fost chemat să dau explicaţii pentru actele mele. Când am refuzat să întrerup adunările religioase, ofiţerul comandant, căpitanul Bernardo, strigă și înjură, amenință și încercă să mă intimideze, dar fără efect. Eu am refuzat să pun capăt slujbelor religioase.

— Crezi că te poţi pune cu mine? mârâi el. În câteva zile, problema se va rezolva de la sine. Nu vei mai avea timpul necesar sau energie pentru asemenea prostii.

Cu un gest din mână, el ordonă:

— Gardian, du-l înapoi în celulă.

Capitolul 9

Câmpiile ucigaşe din Caraibe

Un gardian mă conduse înapoi la circularul numărul 4. Când le-am relatat tovarăşilor mei de celulă ameninţările rău-prevestitoare ale ofiţerului comandant, întrebări sâcâietoare apăsară, nerostite, în mintea fiecăruia dintre noi. Ce altceva ne mai puteau face cei care ne ţineau în puterea lor? Cum ne-ar fi putut face viaţa și mai mizerabilă decât era? Mult prea curând aveam să descoperim răspunsurile la aceste întrebări și mult mai mult decât atât.

Mi s-a părut mie bizar când au început să ne dea la masă pui prăjit, dar, curând, prin închisoare se răspândi vestea că o mare aversă inundase o fermă avicolă din zonă și mulţi pui se înecaseră. În loc să arunce la gunoi carnea de pasăre în putrefacţie, bucătarii închisorii prăjiră păsările pentru deţinuţi. Dimineaţa următoare avuserăm și lapte, ori cel puţin ceva care părea să fie lapte. Era un amestec praf, rehidratat, cu care se hrăneau de obicei viţeii și porcii.

Două zile mai târziu, gardienii ne dădură noi uniforme de culoare galbenă și cizme înalte de lucru. Uniformele, urâte de civilii din afara perimetrului puşcăriei, urmau să ne categorisească pentru totdeauna ca deţinuţi politici. Soldaţii ne tăiară părul și ne făcură să

pozăm pentru identificare. Mai târziu, am aflat că ofiţerul de securitate al închisorii trimise o şuviţă din părul fiecărui deţinut pentru cazierele acestora. Începând din acea zi, pentru oficialităţile cubaneze, Humberto Noble Alexander încetă să mai existe. Numărul 30954 îi luă locul.

Târziu, în noaptea aceea, am ascultat şi apoi am transmis mai departe ultimele noutăţi prin poşta fără fir a închisorii. Folosind alţi 6.000 de deţinuţi la închisoarea din Insula Pinilor, oficialităţile vor pune în aplicare planul „Camilo Cienfuego” un plan de a le distruge moralul deţinuţilor şi de a exploata productivitatea insulei cu ajutorul muncii de sclav.

76 Voi muri în libertate

Planul „Carnilo Cienfuego” îşi avea originea într-un program-pilot, numit Planul Morejon, botezat aşa după fondatorul său, un sergent dur, care îşi trata soldaţii cu atâta brutalitate că îşi atrăsese reputaţia de cel mai rău vătaf de sclavi din întregul sistem militar cubanez. Morejon a luat ia întâmplare 300 de deţinuţi şi le-a ordonat soldaţilor lui să-i ducă în marş pe câmp şi să-i muncească, până când aceştia cădeau jos acolo unde se aflau. Cea mai mică ezitare în îndeplinirea ordinului ducea la moartea deţinutului.

Din 300 de oameni destinaţi execuţiei, numai 12 au fost practic ucişi. 288 de prizonieri au muncit şnur, fără să dea semne de slăbiciune şi, din acest număr, despre 250 au susţinut că fuseseră „reeducaţi”. La sfârşitul *a* 90 de zile, un singur om refuzase să accepte reeducarea. Comitetul central a considerat programul-piiot drept un imens succes şi îl promova pe Morejon la gradul de locotenent major. În 1964, comitetul hotărî să aplice planul Morejon tuturor celor 6.000 de prizonieri de pe Insula Pinilor, re-botezându-l planul” Camilo Cienfuego”.

Exista o undă de ironie în a boteza un program de muncă silnică după numele lui Camilo Cienfuego. Cienfuego fusese un comandant faimos sub Castro. În timpul revoluţiei, el a luptat cu eroism împotriva guvernului lui Batista, câştigând titlul de şef al Armatei Revoluţionare. Când noul guvern decise să le ia tuturor foştilor soldaţi şi ofiţeri toate drepturile acestora, comandantul Cienfuego împreună cu un număr de alţi ofiţeri de carieră protestară împotriva acestei nedreptăţi grosolane: „Dacă nu vrem să-i folosim în noua armată, foarte bine. Să-i scoatem în rezervă. Dar mulţi dintre aceşti oameni au fost în armată

mai mult de douăzeci de ani. Merită o soartă mai bună” a argumentat Cienfuego”. Nu îi pot văduvi de ceea ce le aparţine”.

Când un alt ofiţer superior, comandantul Hubert Matos, alese să demisioneze din revoluţie din cauza acestei nedreptăţi, Cienfuego primi ordin să-l aresteze. El zbură cu avionul personal la proprietatea lui Matos din Camagüey, dar, după o scurtă discuţie, Cienfuego decise să nu-l mai aresteze. Zicala populară că „revoluţia este un monstru care îşi devorează fiii” se dovedi adevărată, căci comandantul Cienfuego nu se mai întoarse niciodată acasă. Avionul lui dispăru misterios, iar el a fost declarat mort. Ani mai târziu, omul care fusese apărătorul „dreptăţii” în noul guvern fu „onorat” ca un erou, cel de-al douăzeci şi cincilea lagăr de muncă forţată al lui Castro primind numele său. Iar Insula Pinilor deveni poligonul lui de încercare.

Dimineaţa următoare, la ora 4: 00, luminile din galerie se aprinseră şi gardienii strigară la noi să ne sculăm. M-am ridicat clătinându-mă în picioare, m-am îmbrăcat şi mi-am luat locul în rând. După strigarea prezenţei, gardienii ne ordonară să mergem să luăm micul dejun, unde ni s-a dat iar o porţie de amestec de lapte.

Abia terminasem de mâncat terciul subţire din castron, că i-am auzit strigând numărul blocului meu – blocul numărul 8. Din motive necunoscute mie, am început să îngân uşor cuvintele imnului „Când la sunetul de trâmbiţi”. Am chicotit, apoi am luat poziţie de drepţi, întrucât cei care ezitau sau îşi uitau numerele sufereau neplăcuta consecinţă de a se trezi cu un pat de puşcă peste cap sau cu o împunsătură de baionetă în coapsă. Gardienii ne mânară ca pe nişte vite şi ne urcară în camioane, care ne duseră pe un câmp de papură. Înainte de a ne debarca, un camion ceva mai mic, plin cu soldaţi, opri în urma noastră. Soldaţii îşi ocupară posturile, mărginind un perimetru larg în câmp. Sergentul care îi comanda, Luis San-chez, îi ordonă unui caporal să deschidă uşile vehiculului nostru. Fermierul pe al cărui câmp urma să muncim în acea zi stătea la o parte, în timp ce deţinuţii coborâră din camioane şi se aliniară pentru a fi număraţi. După numărătoare, soldaţii trecură de-a lungul şirului, dându-le oamenilor macete. Când sergentului i se terminară macetele, el îi informă pe ceilalţi deţinuţi că vor face baloturi din iarba tăiată de primii, pe care fermierul s-o poată folosi ca fân.

Sergentul supraveghea munca în câmp şi le spunea soldaţilor

când să bată, să înfigă baioneta, să împuște sau să omoare un deținut. Din când în când, pe parcursul zilei, un soldat se ascundea în spatele unei grămezi de fân ca să ne hărțuiască cu arma în vreme ce munceam. Învățarăm repede că orice schimbare în rutina gardienilor însemna ceva rău mai devreme sau mai târziu.

Alteori, când deținuților li se permitea fie să scrie, fie să primească scrisori de la familie, sergentul își petrecea o parte a zilei, șezând sub un copac din apropiere, citind scrisorile și decizând dacă trebuia sau nu să ajungă vreodată la destinație.

În fiecare zi lucram până la amiază, când sergentul Sánchez sufla în țignal ca să anunțe prânzul. Unul câte unul, soldații înaintau până la punctul de inspecție, unde un caporal ne înmâna câte o farfurie de tablă, iar următorul soldat ne răsturna în ea un glob grețos de terci sleit și alb. Mi-am luat mâncarea, m-am îndreptat spre locul pe care mi-l indicase gardianul și

 m-am așezat să mă uit la materia aceea ciudată pe care trebuia s-o mănânc. Ca să poți mânca acel terci grețos și sleit, trebuia să-l tai ca pe budincă.

Deținuților nu li se permitea să vorbească unul cu altul, dar vecinul meu îmi șopti:

— Ce poate fi chestia asta?

— Cred că macaroane, am șoptit eu, abia mișcându-mi buzele. Cel puțin așa arată, ca macaroanele.

La sfârșitul pauzei, sergentul sună din țignal, iar noi ne aliniarăm pentru numărarea efectivului. Fiind sigur că niciunul dintre deținuți nu evadase în timpul pauzei de masă, sergentul ne ordonă să ne întoarcem la lucru.

Soarele înăbușitor al amiezii ne bătea neobosit trupurile nădușite, făcând să ne ardă spinările și să ni se facă bășici. Slăbiți de malnutriție și torturi, deținuții tăiau fără ostoire iarba aceea ca păpurișul până la 7: 30 sau 8: 00 seara.

Înainte de a ne întoarce la pușcărie, gardienii au efectuat un nou apel în câmp și o numărătoare finală în curtea închisorii. Pe la ora 10: 00 ne târâm spre celulele noastre pentru un scurt somn de noapte.

În prima noapte am rămas treaz pe patul meu ore întregi. Mușchii mei țipau de durere din cauza efortului depus. Însă, oricât m-ar fi durut, nu mușchii mei chinuiți au fost cei ce m-au împiedicat să dorm. Călcarea Sabatului era ceea ce mă împiedica să dorm.

Nu-mi păsa dacă lucram de lunea până joia pe câmp, dar ca adventist de ziua a şaptea ştiam că nu voi putea merge la lucru vinerea, de vreme ce Sabatul începea la apusul soarelui, cu mult înainte de a mă fi întors eu la închisoare. Ştiam că trebuia să fac ceva, dar ce? în cine puteam avea încredere? Spioni şi turnători puteau să ne audă vorbind, lucru care ne putea aduce, atât mie, cât şi persoanei în care aveam încredere, necazuri.

A doua noapte m-am luptat din nou cu problema mea. „Să mă duc totuşi în câmp? Ce se va întâmpla dacă nu mă duc, dacă refuz?" Mă simţeam slab, vulnerabil, şi atât de singur. Şi totuşi ştiam că trebuia să fac neapărat ceva.

Am lucrat de luni până joi, aşa cum se cerea. Când blocul porni să meargă la câmp vineri dimineaţă, m-am pitit în umbra celulei mele şi am aşteptat. Din motive pe care nu le ştiam, câţiva alţi deţinuţi aleseseră de asemenea să rămână.

— Eşti bolnav? mă întrebară câţiva deţinuţi.

— Nu, am răspuns, fără să ofer mai multe informaţii decât era necesar.

— O să ai necazuri serioase, m-a prevenit un alt deţinut.

— Sunt sigur că deja mă aflu în primejdie, am răspuns.

La început nu se întâmplă nimic. Niciun gardian nu strigă, niciun câine nu ameninţă să atace, nimic. Cam pe la 9: 30, doi ofiţeri apărură în galerie şi merseră din celulă în celulă, chestionându-l pe fiecare prizonier care rămăsese şi nu ieşise. În scurt timp, păşiră în celula în care mă aflam.

— De ce eşti înăuntru astăzi? mă întrebă unul.

— Ai scutire de la medic? mă întrebă al doilea.

— Eşti convocat la biroul administrativ?

Întrebările lor urmară una după alta cu viteza şi precizia unei mitraliere.

La finalul interogatoriului, un locotenent special intră în celula mea şi se răsti:

— Numărul 30954, sunt de la Departamentul Intern de Disciplină. O să vii cu mine.

Mă luă în afara clădirii şi mă alătură altor câţiva deţinuţi care nu se prezentaseră la apel în acea dimineaţă. Cu puşca îndreptată spre noi, el şi călăii lui înarmaţi ne duseră la „lac" haznaua în aer liber a

închisorii. La marginea acesteia ne ordonă să oprim.

— Pentru că nu v-aţi prezentat la muncă în dimineaţa asta, aţi fost desemnaţi să tăiaţi iarba care creşte înăuntrul lacului, ne informă locotenentul, dezvelindu-şi dinţii într-un rânjet. Gardieni, aruncaţi-i în apă!

Doi gardieni mă săltară de mâini şi de picioare, apoi mă aruncară pe sus. Am căzut împroşcând suprafaţa puturoasă a apei. Scufundându-mă, m-am zbătut să găsesc un sprijin pentru picior pe fundul mucilaginos al gropii. Până la urmă, am reuşit să înot destul de aproape de margine, unde am găsit un sprijin pentru picioare.

Greaţa de la miasmele ce emanau de la excremente şi alte resturi în putrezire mă copleşi. M-am bălăcit neputincios în apă, încercând să scap, dar n-am reuşit. Gardienii, cu puştile aţintite spre noi, stăteau la marginea iazului, numai să fi încercat măcar să ne căţărăm afară.

Mi-am înălţat privirile spre cer şi m-am rugat: „Mă rog Ţie, Doamne, salvează-mă. Nu mai pot îndura! Cât aş mai putea oare supravieţui?” M-am luptat să-mi ţin bărbia ridicată astfel încât să nu permit scursorilor să-mi intre în gură. Am început să obosesc în a-mi menţine sprijinul într-un picior. Mulţi dintre colegii mei de suferinţă au renunţat să mai încerce şi au murit mai târziu de teribilele infecţii. Unul dintre prietenii mei cei mai buni, Samuel Vidahuereta, a contractat o infecţie şi a murit o săptămână mai târziu.

— Pentru Tine, Doamne. Mă voi lupta să rămân în viaţă pentru Tine. Dar de ce, Doamne? Unde eşti Tu în toate acestea? am strigat.

Dumnezeu m-a auzit. Imediat după rugăciunea mea, privirile mi se opriră asupra unei plante, un crin, cu un boboc înălţându-se la suprafaţa apei, nu departe de obrazul meu. Fascinat, am privit bobocul de crin ce reacţiona la soarele de dimineaţă. Încet, cu graţia unei balerine, mugurul se deschise într-un crin pur şi alb. „Un crin alb în aceste scursori”, m-am gândit”. lmposibil! Cum poate un lucru pur şi atât de alb să se ivească din aceste scursori dezgustătoare?”

În acest moment, promisiunea care se găseşte în Epistola către Evrei 13, 5 îmi trecu prin minte: „Nicidecum n-am să te las, cu niciun chip nu te voi părăsi”. Mă întrebasem: „Unde a fost Dumnezeul meu?” Brusc, am ştiut că Dumnezeu stătuse chiar lângă mine, acolo în hazna. Gândul că Dumnezeul Universului îndurase mlaştina de scursori

împreună cu mine, pentru mine, mă copleşi şi mă umili. Trei ore mai târziu, locotenentul ordonă ca deţinuţii să fie scoşi din hazna.

— Acum n-aţi gustat decât o bucăţică din ceea ce vi se va întâmpla dacă veţi chiuli din nou! Data viitoare ar putea fi o bătaie sau chiar un glonţ, ne preveni el înainte de a ne mâna înapoi, la circularele noastre.

Cu inima grea, m-am întors la celulă şi mi-am cântărit soarta. Tatăl minciunilor îmi bombardă mintea cu groaznicele avertismente ale locotenentului, tentându-mă să cedez presiunilor făcute. Îndemânaticul demon născoci zeci de modalităţi prin care, chipurile, m-aş fi putut duce la câmp dimineaţa fără ca, de fapt, să muncesc.

Sabatul fusese întotdeauna bucuria săptămânilor mele, dar acum avea să fie un chin, în loc să fie o desfătare. Făcând abstracţie de ispitele lui Satana, nu vedeam nicio opţiune posibilă. Va trebui să nu mă supun din nou şi să sufăr consecinţele deciziei mele. Nu voiam, nu puteam să calc Sabatul.

Ziua trecu. Ceilalţi deţinuţi care fuseseră la câmp se întoarseră. După ce aflară ce mi se întâmplase, se traseră de o parte, ştiind că, probabil, voi face la fel şi dimineaţa următoare.

„Oare să fie aceasta ultima mea noapte pe pământ?” mă întrebam în timp ce stăteam şi priveam în întunericul celulei mele. „După ce voi înfrunta un ofiţer furios dimineaţă, să fie oare următoarea faţă pe care o voi vedea aceea a lui Iisus, Domnul meu?”

Afară puteam auzi picăturile de ploaie care loveau acoperişul de tablă al circularului. În timpul nopţii, picăturile de ploaie se îndesară şi se făcură r”.

mai mari, ajungând o aversă grea. În starea mea melancolică, era ca şi cum tot cerul ar fi plâns împreună cu mine. I-am reamintit lui Dumnezeu promisiunea pe care El o făcuse de a nu permite să fim ispitiţi peste puterile noastre, de a ne oferi o modalitate de salvare. Starea mea de spirit se mai linişti într-o oarecare măsură, permiţându-mi să adorm.

Ora 4: 00 dimineaţa sosi cu luminile orbitoare şi cu zgomotoasele megafoane. M-am sculat, m-am îmbrăcat şi m-am aşezat la rând pentru micul dejun şi, asemenea unor zombi, toţi am înaintat prin ploaia care curgea şuvoi spre parter. M-am uitat în sus, la cerul întunecat, plin de nori negri şi grei.

— Poate că nu ne vor scoate afară pe o astfel de vreme, îşi dădu cu părerea deţinutul de lângă mine.

Am ridicat din umeri. Mă îndoiam că torţionarii noştri ar fi avut atâta compasiune. Şi totuşi, cu toate că nu voiam să-i dau aripi, o speranţă începu să-mi pâlpâie în suflet: „Ar putea fi oare ploaia modalitatea de a scăpa, pe care să mi-o fi trimis-o Domnul în dimineaţa aceasta?”

Abia dacă ne terminaserăm micul dejun, când sistemul de radioficare începu să trosnească şi să se pună în funcţiune.

— Blocurile numărul 1, 2 şi 3 aliniere în zona de transport.

„Niciun noroc”, m-am gândit”. Vătafii îi vor obliga pe sclavi să se târască prin noroi şi prin ploaia torenţială”.

Vocea chemă următoarele trei blocuri: 4, 5 şi 6. Mi-am ţinut respiraţia, în clipa următoare, urma numărul blocului meu”. Aceasta va fi ultima mea şansă să-mi schimb decizia. Nu, nu mi-o voi schimba, nu pot da acum dovadă de slăbiciune”.

— Blocurile 7, 8 şi 9...

Am rămas înţepenit lângă patul meu. Un tovarăş în ţinerea Sabatului, Rosendo Valdés, stătea lângă mine.

— Haide, încercă el să mă convingă, procedează cu inteligenţă în situaţia asta. Du-te pe câmp. Dumnezeu va înţelege şi te va ierta.

Am clătinat din cap în semn că nu.

Ezitând, îmi mai aruncă o privire, apoi se grăbi să-şi ocupe locul pentru apel. Degetele mi se înfipseră în carne în timp ce-mi aşteptam soarta. Şi aceasta nu se lăsă multă vreme aşteptată.

— Unde este 3-0-9 – 5 – 4? 3-0-9 – 5 – 4!

Ofiţerul continuă să facă apelul în vreme ce eu aşteptam în celula mea. Ştiam că nu avea rost să mă ascund. Mai devreme sau mai târziu tot aveau să mă găsească. Aşa că doar aşteptam.

82 Voi muri în libertate

Sergentul dădu buzna în celula mea, urlând:

— Ascultă aici, 3-0-9 – 5 – 4! Ai ţinut blocul pe loc timp de aproape. –.» Asta înseamnă sabotarea planului, şi pentru asta o să plăteşti!

Apoi mă privi cu luare aminte.

— De ce nu eşti la apel?

— Nu mă duc la lucru astăzi, m-am străduit să răspund cu o voi r i M puteam de calmă.

Mă cântări din ochi.

— Eşti bolnav?

L-am privit drept în ochii.

— Nu, domnule, dar conform credinţei mele, eu nu pot lucra astăzi

— Aşa, zbieră soldatul, înhăţându-mă de braţ. Eu am un şef, şi a< i-ii» mi-a spus să te iau la câmp.

— Sergent, eu am alt Şef, şi El spune: „Adu-ţi aminte de ziua de S, îl ia! 11 s-o sfinţeşti. Şase zile să lucrezi şi să-ţi faci toată lucrarea ta...”

— Şi deci nu ieşi?

Am clătinat din cap în semn că nu.

— Asta este. Tu ai spus-o.

Mi-am dat seama că, spunând aceste cuvinte, probabil îmi semnasem paşaportul spre moarte.

Sergentul se întoarse brusc şi ieşi din celulă. Câteva minute mai t. îi/lu’ se întoarse împreună cu un căpitan cu faţa imobilă.

— Deci nu te duci la muncă, se răsti căpitanul. Aţâţi la grevă?

— Nu, domnule, am răspuns, l-am spus sergentului dumneavoastră < A astăzi nu ies la muncă.

Căpitanul îi aruncă o privire sergentului, apoi se întoarse spre mine.

— De ce?

— Pentru că, domnule, sunt adventist de ziua a şaptea, după cum îi poate vedea din fişa mea.

Faţa căpitanului părea să se fi îmblânzit o idee; privirea lui deveni mii puţin ameninţătoare.

— Ascultă, nu vreau niciun fel de probleme în blocul acesta, îmi explu I el. Am să fiu înţelegător în ceea ce te priveşte. Te voi lua la câmp, dar nu vH fi obligat să munceşti.

— Mulţumesc, căpitane, dar nu ies astăzi afară, am insistat eu pe un ton blând, dar ferm.

El se încruntă un moment, apoi încercă din nou.

I l. îi cm altceva. Te scot pe câmp şi îţi dau o găleată. Când tovarăşilor i –te, le poţi da apă să bea. Asta e caritate, nu? I. Hinat încet din cap. Nu Ios astăzi la câmp.

I mi, mul îşi reluă postura ameninţătoare.

I umărul 3-O-9 – 5 – 4, azi nu-ţi va fi atât de uşor ca ieri. i, „i”, m-am gândit”. Ce a fost ieri înseamnă uşor?” i... ind că nu răspund, căpitanul ridică din umeri. Mn rog, tu ai vrut-o.

şi doi militari ieşiră din celula mea. O oră mai târziu, căpitanul se inimpreună cu un locotenent şi alţi doi ofiţeri. Numărul 3-O-9 – 5 – 4, spuse locotenentul, vii cu noi. Vei fi un exem – ntru oricare alt deţinut care va pune la cale greve sau va sabota RMJI plinirea programului.

1 hţerul şi cei doi soldaţi aflaţi sub comanda lui mă luară şi mă scoaseră 1, 111 centrul circularului, aproape de baza turnului. Cei trei duceau fieca-ilc o bucată de cablu electric. Capătul fiecăruia fusese desfăcut în trei. iioarseră cu faţa la turn. Am auzit şuieratul cablurilor în timp ce ofiţerii ni – au prin aer. Apoi acestea căzură de-a curmezişul pe spinarea mea. Mu i. i/ut la pământ. Iar şi iar, cablurile muşcară din carnea mea. Când am if – în.it din cauza durerii, unul dintre soldaţi aruncă peste mine o găleată îi îţi. i ca să mă trezească. Când mi-am revenit, căpitanul mă întrebă: Mergi la muncă? Nu astăzi, am spus în convulsii. De trei ori, cablurile îmi biciuiră carnea. De trei ori am leşinat din cauinterii, ca să fiu apoi readus în fire cu o găleată cu apă. De trei ori mă Iuţi fb i ofiţerul dacă mă duc la lucru. De fiecare dată am crezut că voi muri nloc, acolo pe ciment. După a patra serie, ofiţerul mă întrebă iar: Te duci la lucru astăzi?

Nu, am spus eu, incapabil de mai mult decât o şoaptă. Omoară-mă şi hal să terminăm cu asta.

Asta e ceea ce vrei, să fii un martir? Păşi pe lângă capul meu, înainte şi înapoi.

— Nu suntem noi atât de proşti! Ofiţerul se întoarse spre ceilalţi şi se răsti.

— E nebun, un fanatic!

Cu aceasta se întoarse pe călcâie şi plecă.

84 Voi muri în libertate

Cum zăceam într-o băltoacă formată din propriul sânge, nu ştiam dacă aveam să trăiesc sau nu. Nu puteam vedea dincolo de durerea care mă copleşea. După câteva minute, câţiva deţinuţi mai curajoşi se furişară până la mine şi mă transportară în celula mea.

Nu ştiam atunci că agonia prin care trecusem avea să uşureze drumul pentru fraţii mei care aveau să accepte să păzească ziua de Sabat. Gardienii le ziceau „unul dintre oamenii lui Noble” şi-i lăsau

înăuntru de Sabat. Dar gardienii înţeleseră greşit. Aceştia nu erau oamenii lui Noble, ci ai lui Dumnezeu.

Două zile mai târziu, un gardian mă luă la conducere, unde mă bărbieriră, îmi luară amprentele şi mă reclasificară.

— Numărul tău s-a schimbat din 30954 în 31450, mă informă comandantul închisorii. Ai fost reclasificat ca un fanatic religios periculos. Tu şi prietenii tăi la fel de fanatici veţi fi transferaţi în circularul numărul 2.

Plimbându-se ţanţoş prin birou, comandantul se întoarse, îşi înfipse degetele mari după brâul pantalonilor şi dădu încrezător din cap.

— Noi vom câştiga, să ştii. Mai devreme sau mai târziu, întotdeauna noi câştigăm. O să zdrobim cultul vostru o dată pentru totdeauna.

Capitolul IO

Trăind dincolo de frică

Ziua următoare, gardienii mă luară şi mă duseră în noul circular. Când am intrat în zonă, m-am îngrozit. Criminalii psihopaţi şi bolnavii mental se amestecau în deplină libertate în cadrul circularului – atât de multă libertate încât mi s-a permis chiar să-mi aleg singur locul în care voiam să dorm! La început m-am întrebat care putea fi scopul lui Dumnezeu ca să mă mute în acest nou şi extrem de periculos pavilion. Însă, curând, răspunsul avea să devină evident. De vreme ce deţinuţii din acest circular erau consideraţi nebuni irecuperabili, gardienii nu erau atât de zeloşi în a suprima comportamentul care devia de la norme, şi asta însemna că acei care erau creştini îşi puteau practica religia liber, fără a suferi persecuţii. Această mişcare s-a dovedit a fi una dintre cele mai mari binecuvântări ale lui Dumnezeu!

Ştirea despre sosirea mea răzbătu din celulă în celulă, odată cu motivul pentru care fusesem transferat – refuzul meu de a lucra în Sabat. Înainte să fi trecut o oră, trei colegi deţinuţi mă căutară.

— Ne aflăm aici pentru că suntem şi noi creştini, spuseră ei şi-mi propuseră să-mi găsesc un pat în celula lor.

Ne adunarăm împreună pentru a fi mai puternici. Adventişti de ziua a şaptea, baptişti, catolici, prezbiterieni – apartenenţa religioasă nu mai conta în închisoare. Acolo, în cele mai dezgustătoare condiţii ale închisorii comuniste, biserica lui Hristos se uni; eram una. N-au trecut multe zile, şi gardienii îl aduseră pe Antonio şi pe câţiva dintre

fraţii din celălalt circular pentru a fi împreună cu noi. Aduserăm laude lui Dumnezeu în noaptea aceea pentru darul special pe care El ni-l făcuse – redându-ne unul celuilalt. Ştiam că este un dar din partea lui Dumnezeu, pentru că oficialităţile închisorii nu erau dispuse să ne facă niciun fel de favoruri.

86 Voi muri în libertate în timp ce alţi deţinuţi îşi rupeau propriile membre sau îşi amputau propriile degete pentru a evita ieşirea la câmp de frica de a nu se mai întoarce niciodată de acolo, copiii Domnului îşi revendicau promisiunea din 1 Corinteni 10, 13: „Şi Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiţi ispitiţi peste puterile voastre, ci, împreună cu ispita, v-a pregătit şi mijlocul să ieşiţi din ea, ca s-o puteţi răbda”.

În fiecare săptămână am refuzat munca în orele de Sabat. Rezultatele acestei decizii au variat. Câteva săptămâni, am fost bătut pentru împotrivire. Alte săptămâni, fără niciun motiv aparent, împotrivirea mea era trecută cu vederea.

În timp ce continua noastră rezistenţă în faţa persecuţiilor era o mărturie pentru colegii noştri de detenţie, am folosit şi alte metode pentru a mărturisi despre Dumnezeu. Îngrijindu-i pe cei bolnavi, împărţindu-ne raţiile zilnice cu acei colegi de detenţie care îşi pierduseră speranţa, aceste acte de slujire atraseră atenţia celorlalţi. Simplul fapt că aveam grijă unii de ceilalţi ne făcea să ne deosebim de alţii.

Şi totuşi doream să facem mai mult. Aşa că am hotărât să ţinem servicii religioase clandestine. Ne-am întrebat ce aveam noi, şi celorlalţi condamnaţi le lipsea sau ar fi putut să-şi dorească. După ce ne-am rugat în privinţa asta, am hotărât să ţinem cursuri. Unul din grup ştia franceză, altul engleză. Eu ştiam algebră. Voiam să ţinem cursuri obişnuite, iar pe parcurs să-i învăţăm pe ceilalţi despre Dumnezeu şi iubirea Lui.

Ideea se dovedi bună. Veniră unul câte unul, oameni bântuiţi de amintirile trecutului şi lipsiţi de viitor. Seduşi de un zâmbet plin de compasiune şi o faptă bună sau din ura lor faţă de duşmanul nostru comun, deţinuţii veneau săptămână de săptămână, lună după lună. Numărul participanţilor crescu. Puterea şi unitatea creştinilor sfidau întregul sistem comunist de recluziune – un sistem conceput să izoleze şi să zdrobească rezistenţa omului, până când acesta ceda unui control total al minţii sale.

Cu fiecare ocazie mărturiseam chiar şi oficialilor închisorii în timpul şedinţelor de interogare. Odată, după o astfel de şedinţă lungă şi chinuitoare, un ofiţer din sistemul de pază scoase pistolul şi spuse:

— Nu-mi pasă dacă eşti pastor, nu ai voie să vorbeşti despre religie aici! Ca să fie sigur că a fost bine înţeles, mă împuşcă în mâna şi piciorul drept. În timp ce eu mă adunam cârlig la podea, el adăugă:

— Data viitoare te împuşc în gură.

Trăind dincolo de frică

Ştiam că ameninţările lui nu erau vorbe goale; făcuse aşa cu un alt slujitor al lui Dumnezeu. Oficialii ne bătură, ne oferiră mită şi apoi ne izolară pe noi şi „boala” noastră; ne împărţiră şi ne separară în speranţa că vor slăbi fervoarea noastră evanghelică. Dar Evangheliei lui Iisus Hristos nu i se putea pune nimic împotrivă.

Însuşi modul cum fusese conceput complexul penitenciar făcea ca eforturile lor să fie zadarnice. Fiecare circular conţinea 1.000 – 1500 de persoane şi funcţiona ca un oraş în miniatură. Şi, ca în orice orăşel, bârfele se răspândeau cu o viteză remarcabilă de la un capăt la celălalt, traversând cu uşurinţă bariere aparent insurmontabile până în celelalte circulare. Aşa cum primele persecuţii au făcut ca, la începuturile bisericii creştine, credincioşii să răspândească învăţăturile lui Iisus Hristos în toată lumea cunoscută pe atunci, tot aşa pedepsirile menite de către paznicii noştri să distrugă răspândirea creştinismului pe Insula Pinilor, practic, purtară veştile bune la celelalte circulare. În doi ani, mica noastră comunitate crescu la nouăzeci şi cinci de membri. Am ţinut ore de pregătire pentru botez, am format un cor, am ţinut adunări speciale pentru deţinuţii mai tineri şi chiar am organizat un comitet bisericesc! Şi toate acestea au fost posibile datorită faptului că se considera că nu suntem în toate minţile şi, prin urmare, activităţile noastre nu trebuiau luate atât de mult în serios. Pentru prima oară în viaţa mea eram bucuros să fiu considerat a nu fi în toate minţile!

Aveam acces la o Biblie, care fusese introdusă pe furiş înăuntru pentru noi şi, de la aceasta, am făcut copii de mână ale porţiunilor pe care le foloseam la cursurile noastre. Rezerva noastră de hârtie se rezuma la dosul pachetelor de ţigări şi la bucăţele care ne cădeau în mână.

Într-o seară, după ce participanţii la cursul de pregătire pentru botez se întorseseră la propriile celule. Antonio şi cu mine ne grăbeam

să îndepărtăm toate dovezile care ar fi dat în vileag adunarea.

Eu am scos o bucată mică de ciment din dosul patului său, am strecurat un exemplar al fragmentelor copiate de mână din Biblie în ascunzătoarea aceea şi am pus bucăţica la loc.

— Mulţi dintre cei care urmează cursul pentru botez sunt deja pregătiţi. Dacă am putea găsi o modalitate să-i botezăm, în special pe fratele Balbon.

— Ştiu.

Atonio se duse aparent fără treabă spre uşă, pentru a fi sigur că niciun gardian nu era destul de aproape ca să audă discuţia noastră.

Voi muri în libertate

— Balbon a aflat tocmai astăzi că urmează să fie transferat înapoi, pe insula principală.

Am dat afirmativ din cap.

— Şi cine ştie dacă va exista un pastor sau o comunitate creştină în închisoarea în care va fi trimis?

— Aşa e, recunoscu Antonio, asta Dumnezeu ştie. Dacă Dumnezeul îl vrea pe fratele Balbon botezat înainte de a fi transferat, va fi botezat, nu-i aşa?

— Cum a decurs repetiţia corului în seara aceasta? am întrebat. Este pregătit să cânte la slujba de rămas-bun a fratelui Balbon?

Corul nostru, numit" Clubul tineretului" cânta pentru serviciile noastre religioase, pentru adunările de tineret de vineri seara, pentru slujbele de rămas-bun când un frate era transferat sau eliberat şi pentru orice altă ocazie deosebită pe care familia bisericii o organiza. Cântări ca „Noi călători suntem, casa ni-e sus" şi „Crede, frate, în orice zi" căpătau o semnificaţie unică atunci când răsunau pe patru voci între zidurile cenuşii ale închisorii.

În general, rutina muncii rămăsese aceeaşi. În fiecare dimineaţă, după ce se făcea apelul, soldaţii duceau deţinuţii la locurile desemnate. Înnebuniţi din cauza unei anterioare evadări reuşite, oficialii închisorii îi împiedicau atât pe gardieni, cât şi pe civili să devină prea familiari cu careva dintre noi, schimbându-ne în fiecare zi frontul de lucru.

Indiferent de vârstă, toţi prizonierii trebuiau să facă acelaşi volum de muncă. În unele zile tăiam păpuriş pentru nutreţ la vite sau pliveam grădini. Alteori culegeam grepfrut sau portocale. Uneori formam echipe care ridicau garduri din sârmă ghimpată pentru păşunile fermelor de animale. Dar munca cea mai grea era la cariera de

marmură. În locul unei macete, trebuia să ridicăm un baros de douăzeci şi patru de pfunzi de la răsăritul soarelui până noaptea, spărgând piatră. Cu cât soarele se ridica mai mult, cu atât mai fierbinte bătea pe spinările noastre goale şi cu atât mai fierbinţi deveneau pietrele de sub picioarele noastre, transformând cariera de marmură într-un cuptor uriaş. Pete ne jucau înaintea ochilor, ore de-a rândul, de la reflexiile soarelui pe bulgării de marmură.

Într-o dimineaţă, Vaquerito, şeful blocului numărul 8, ne luă pe o tarla lângă un oraş căruia noi, prizonierii, îi spuneam Moscova, pentru că un mare număr de atei şi socialişti locuiau acolo. Primele raze ale soarelui se ridicară deasupra orizontului, când Vaquerito termina apelul de câmp şi trecea ţanţoş în revistă şirul de deţinuţi. Deşi nu aveam nicio fărâmă de respect pentru micul şi vanitosul şef de bloc, al cărui nume însemna” micul

văcar”, ne temeam de el. Se străduia din răsputeri să-şi câştige reputaţia de cel mai rău, mai scârbos şi mai lipsit de inimă dintre şefii de bloc. El le dădu ordine gardienilor să ne înmâneze macetele şi ne porunci să tăiem şi să adunăm nutreţ pentru vitele de lângă sat.

La câmp, deşi această dimineaţă părea a fi la fel ca celelalte, ceva totuşi nu mi se părea în regulă. În primul rând, gardienii stăteau în preajma deţinuţilor, în loc să fie de-a lungul perimetrului exterior al tarlalei. În al doilea rând, al patrulea soldat avea în mâini o puşcă automată belgiană. Ceilalţi soldaţi aveau obişnuitul AK-47 rusesc. Toţi gardienii îşi treceau agitaţi armele de pe un umăr pe celălalt, de parcă ar fi fost avertizaţi asupra unui pericol.

Noi, deţinuţii, formarăm obişnuitul şir la unul dintre capetele tarlalei şi începurăm să tăiem brazde largi de fân cu macetele pe care le aveam. După ce străbăturăm un sfert de tarla, câţiva dintre noi observarăm că Se-ruto, un tânăr frate creştin din grupul nostru, rămăsese în urma lanţului de lucrători. Înainte ca unul dintre noi să-i poată atrage atenţia pe neobservate, soldatul cel mai aproape de el strigă.

— Hei! Tu ăla!

Strigă numărul lui Seruto.

— Ai rămas în urma celorlalţi. Ai gânduri de evadare, probabil? Tresărind ca scos din gândurile lui, Seruto răspunse cu toată graba: – Nu, nu.

Tensiunea deveni apăsătoare în aerul rece al dimineţii. În timp ce restul continua să lucreze, noi ne-am apropiat cu intenţia de a micşora intervalul şi de a strânge şirul de muncitori în jurul lui. Procedând aşa, speram să-l protejăm în faţa oricărei izbucniri de violenţă. Însă, fără niciun avertisment, gardienii se repeziră asupra noastră, lovindu-ne cu propriile noastre macete şi cu paturile armelor lor. Loviturile ne cădeau peste cap, umeri şi spinările goale. Ne străduirăm să continuăm lucrul şi să păstrăm în acelaşi timp grupul compact. Peste toată acea brutală furie, îl auzirăm pe Vaquerito ţipând:

— Foc!

Imediat tăpşanul se transformă într-un câmp de bătălie. Strigăte, ţipete, rati-tatul unei salve de mitralieră şi ţiuitul gloanţelor de puşcă erupseră de peste tot. Deţinuţii căzură cu faţa la pământ; alţii se dispersară căutând adăpostul celui mai apropiat copac sau grămezi de fân pentru a nu fi împuşcaţi. Unul dintre ofiţerii inferiori alergă la radioul din camion

90 Voi muri în libertate pentru a chema ajutoare. Nebunia împuşcăturilor continuă până când sosiră forţe G-2 suplimentare.

Împuşcăturile se opriră tot atât de brusc cum începuseră. Fratele Se-ruto fusese împuşcat în picior. Vaquerito inspecta rana şi ordonă ca Seruto să fie transferat la spital. Soldaţii îl încărcară pe Seruto în lada camionetei şi-l duseră de acolo. Mai târziu, am aflat că pe drum spre spital Vaquerito îşi stinse furia pentru frustrările zilei împuşcându-l pe Seruto în gât. împuşcătura îl paraliza pe tânăr, făcând din el un quadriplegic.

M-am minunat de această absurdă parodie – un tânăr în primăvara bărbăţiei, redus la o formă umană neajutorată, paralizat, incapabil saşi satisfacă singur cele mai elementare nevoi fizice. Cum puteau fi toate acestea folosite întru onorarea şi gloria lui Dumnezeu?

În lipsa lui Vaquerito, ofiţerul secund ne ordonă să ne aliniem din nou pentru apel. Satisfăcut că niciunul nu fugise în confuzia ce se produsese, acesta ţipă:

— Toată lumea la camioane. Vă mutaţi.

După un drum nu prea lung, sosirăm la marginea unei tarlale arate, unde am fost instruiţi să mergem de-a lungul brazdelor, să smulgem buruieni. Tarlaua era într-o vale verde, înconjurată de trei dealuri. Aversele bogate de primăvară şi de vară umpluseră albiile râurilor, ceea ce dusese la apariţia unor lacuri incredibil de albastre în

regiune. De unde stăteam, puteam vedea câteva dintre aceste lacuri şi râurile care curgeau spre plaja Bibijaqua la ocean, treizeci de mile depărtare.

Frumuseţea peisajului îmi tăie respiraţia. Văzusem atâta urâţenie şi durere încât aproape că uitasem cât de frumoasă putea fi natura când se afla în puterea Creatorului. În ciuda bâlciului de dimineaţă, îmi recăpătai buna dispoziţie. În timp ce scoteam buruienile din brazdă, îmi şopteam cuvintele Psalmului 148: „Lăudaţi-L pe Domnul! Lăudaţi-L pe Domnul din ceruri! Lăudaţi-L în locurile cele înalte! Lăudaţi-L, toţi Îngerii Lui! Lăudaţi-L, toate oştirile Lui! Munţii şi toate colinele Lui; copacii roditori şi toţi cedrii”.

Sosi prânzul. Fratele Balbon se aşeză lângă mine ca să mâncăm şi să discutăm evenimentele zilei. Conversaţia noastră se strămută la dorinţa lui de a fi botezat.

— Sunt gata să primesc acum botezul, îmi aminti fratele Balbon.

— Trebuie să existe o cale, frate, l-am asigurat eu. Dumnezeu trebuie să aibă ocale.

În timp ce vorbeam, a trecut mai mult timp decât ne-am dat seama. N-am auzit ordinul de a ne alinia pentru apel. Brusc, umbra unui gardian se lăsă peste noi.

— N-aţi auzit ordinul de aliniere? strigă el, aţintindu-şi arma asupra noastră ameninţător. Toţi încercaţi să evadaţi!

Surprins, am privit în sus spre caporalul care ţipa.

— Cine? Noi?

— Da! Blocul a fost chemat la apel, şi voi încă mai staţi aici, trageţi chiulul. Treceţi acolo.

Făcu un gest cu arma în direcţia în care dorea să ne ducem. Iar noi sărirăm în picioare şi ne grăbirăm într-acolo. Când termină apelul de după-masă, sergentul se opri în faţa noastră. Noi stăteam în poziţie de drepţi.

— Caporal, se oţărî el la gardianul de lângă el, ia-i pe oamenii aceştia până acolo la lac.

Arătă în direcţia celui mai adânc lac din vale.

— Să plivească iarba de acolo.

— Cu ce fel de unelte? întrebă gardianul.

Sergentul înălţă dintr-o sprânceană în semn de dispreţ.

— Cu mâinile, şi nu mai pierdeţi vremea! Dacă refuză să

muncească sau încearcă să evadeze, ai puşcă. Foloseşte-o!

Urma să fim folosiţi ca exemplu. Restul deţinuţilor priviră cum caporalul ne duse peste drum, la lac. În timp ce intram în apele îngheţate, mă gândeam: „De ce nu l-aş boteza pe fratele Balbon aici?" Am aruncat o privire la fratele în Hristos şi am zâmbit. Citindu-mi gândurile, acesta îmi zâmbi în semn de răspuns.

— Domnul lucrează pe căi neînţelese pentru împlinirea minunatelor Sale planuri, am spus eu, în timp ce înaintam în apa lacului.

Am luat ambele mâini ale fratelui Balbon în mâna mea stângă şi mi-am ridicat mâna dreaptă deasupra capului său, ca să rostesc jurământul.

Deţinuţii de la mal nu-mi puteau auzi cuvintele şi nu ştiau ce făceam. Crezând că strig după ajutor, ei începură să ţipe. Instructorul politic şi gardienii alergară spre ei în efortul lor de a restabili ordinea, vreme în care l-am băgat pe fratele Balbon cu capul sub apă, apoi l-am ridicat în picioare, încântaţi ca nişte copii, ne îmbrăţişarăm cu râsete şi lacrimi în ciuda situaţiei. Nu numai că Dumnezeu ne dăduse un ambient dintre cele mai frumoase posibile pentru primul botez din puşcăria de pe Insula Pinilor, dar El permisese să se întâmple lucrul acesta chiar acolo, sub ochii vrăjmaşilor

92 Voi muri în libertate noştri! în tentativa lui de a ne pedepsi, instructorul politic ne dăduse un răspuns la rugile noastre.

Ofiţerul de serviciu ne ordonă să ieşim din lac, în timp ce gardienii restaurară ordinea printre ceilalţi componenţi ai blocului penitenciar. Ne alăturarăm şirului de prizonieri, în vreme ce oficialii blocului discutau ce era de făcut cu noi. Ştiam că ei îmi hotărau soarta. Fuseseră împuşcaţi şi ucişi oameni pentru mult mai puţin. Totuşi, în ciuda pericolului în care mă aflam, m-am străduit să afişez un zâmbet. Am reuşit să arunc o privire spre fratele Balbon. Faţa lui strălucea şi ea de fericire.

Până la urmă, ofiţerii blocului ajunseră la o concluzie. Ofiţerul de serviciu ordonă ca toţi deţinuţii să urce în camioane şi să fie duşi înapoi, la închisoare. Imediat după masa de seară, un grup de fraţi în Hristos se adunară în celula noastră să audă direct de la sursă despre evenimentele zilei. Noi încă ne împărtăşeam unul altuia incredibila întâmplare, când un ofiţer superior şi doi gardieni înarmaţi îşi făcură apariţia.

— Balbon, eşti transferat în Cuba, anunţă ofiţerul, iritarea făcându-se simţită în fiecare cuvânt. Îţi aduni toate bunurile personale. Avionul e gata de plecare. Ştii că te aştept de la orele 1: 30 după-amiaza?

Am rămas cu gura căscată de uimire. Dumnezeu îşi demonstrase iubirea şi puterea încă o dată. Din câte îmi aminteam, fratele Balbon fusese botezat exact la 1: 30. Coincidenţă? în niciun caz. Dumnezeu transformase un satanic episod de brutalitate – împuşcarea şi paralizarea lui Seruto – într-un triumfal cauzei Sale. Seruto, cel lovit ca de trăsnet, nu va şti, probabil, niciodată rezultatul întreg al sacrificiului pe care îl făcuse el în acea zi, cel puţin nu în această parte a eternităţii.

După ce gărzile îl luară pe fratele Balbon, membrii bisericii noastre se adunară să se roage pentru fratele Seruto şi pentru a-l aduce mulţumire lui Dumnezeu pentru miracolul zilei. Aduserăm prinos împreună până la ora stingerii. Creşterea spirituală pe care o experimentarăm în următoarele câteva zile ne reanimă sufletele.

Câteva zile după împuşcarea fratelui Seruto, unul dintre fraţi, pe nume Ariel, îl găsi pe Roberto Chavez zăcând sprijinit de gratiile celulei sale. Ochii lui negri, pătrunzători, se holbau în negrul nopţii; faţa lui tânără şi frumoasă era încremenită într-o grimasă disperată. Imediat, Ariel recunoscu simptomele. Văzuse acea privire înainte pe feţele unor oameni mult mai în vârstă. Roberto ajunsese la un punct de răscruce – punctul în care sufletul şi trupul lui refuzau să mai suporte groaznicul abuz. În timp ce

Ariel se apropia, Roberto se încorda şi se zbătu, de parcă s-ar fi „catapultat” din nou în realitate.

— Hei, Roberto, ce faci aici de unul singur? încerci să foloseşti briza toată pentru tine? îl tachina Ariel, sperând să-i ridice moralul.

— Nu… nu, frate, priveam marea…

Vocea lui expie în timp ce îşi întorcea privirile din nou spre fereastră, dar nu înainte ca prietenul să observe un aer neliniştit în privirea sa. Ariel făcu un pas şi puse o mână pe umărul lui Roberto.

— Roberto, ce se întâmplă? Ai primit veşti triste astăzi? Pari a fi foarte agitat. Roberto se întoarse cu spatele spre prietenul său şi privi afară câteva secunde, apoi se aşeză pe patul său improvizat. Se aplecă înainte, îşi sprijini coatele de genunchi, îşi adună mâinile în poziţia

clasică de rugăciune şi suflă printre degete înainte de a vorbi. Când vorbi, cuvintele ieşiră calme, dar hotărâte.

— Acum câteva minute am ajuns la concluzia că e mai bine să dormi în Iisus decât să continui să fii sclavul acestor fiare.

Ariel îşi drese glasul.

— Atunci ce ai de gând să faci?

— E simplu.

Roberto vorbi pe un ton decis.

— Începând de mâine, vineri, Roberto Chavez va refuza să mai muncească.

Ariel îl privi ţintă pe prietenul şi fratele său în Hristos. Roiul de pistrui de pe nasul lui Roberto îl făcea să pară mult mai tânăr decât era – 25 de ani.

— Roberto, gândeşte-te la ce spui. Îţi dai seama ce înseamnă asta? El aprobă dând uşor din cap.

— Da, ştiu, dar m-am hotărât. Sunt gata pentru orice – orice! Roberto rămase în picioare, îl privi pe Ariel, apoi se duse cu paşi mari iar la fereastră zăbrelită. Era ca şi cum ar fi putut vedea dincolo de zidurile închisorii, dincolo de orizont, până la ţărmurile insulei mari – Cuba, ţinutul lui natal.

Ariel se gândi de câte ori de când fusese închis făcuse el însuşi acelaşi lucru, avusese exact aceleaşi gânduri! „Ce aş putea să-i spun ce să-l facă să se răzgândească? Ce speranţă i-aş putea da mai mult decât speranţa binecuvântată a învierii?”

Un flux de neajutorare îl copleşi. Puţine se puteau face, în afară de a-l lăsa pe Roberto cu gândurile lui şi a raporta fraţilor.

94 Voi muri în libertate într-un moment sau altul, toţi ne confruntaserăm cu gândurile pe care le nutrea Roberto. Un mic grup al nostru se rugă pentru Roberto în timpul nopţii.

— Doamne, dă-i puterea să reziste, să persevereze.

Pe măsură ce noaptea înainta, nori furioşi şi negri umplură cerul, de obicei limpede în acest sezon al anului. Până la apelul de dimineaţă, deja căzuse o burniţă subţire. Soldaţii se adunau grămadă sub pelerinele grele pentru a se păstra uscaţi, în timp ce noi, deţinuţii, tremuram în aerul rece şi umed al dimineţii, strângând în jurul nostru, pe cât puteam, uniformele subţiri şi peticite. În susul şi în josul liniei, deţinuţii se întrebau unul pe celălalt:

— Unde e Roberto? L-aţi văzut pe Roberto dimineaţa aceasta?

M-am uitat în jur după el, dar nu l-am putut zări nicăieri. În starea noastră jigărită şi emaciată şi în veşmintele noastre care semănau atât de mult, un deţinut nu se deosebea prea mult de celălalt de lângă el.

Sergentul Giron, şeful blocului 19, se plimba ţanţoş în stânga şi în dreapta, prin faţa frontului de deţinuţi. În orice mişcare pe care o făcea, prin orice cuvânt pe care-l pronunţa, îşi ţipa dispreţul pentru noi. El îi considera pe cei care primiseră o educaţie şcolară, studenţi şi profesori la fel, a fi exploatatori ai poporului. Eram pur şi simplu un afront adus existenţei sale. În afară de înnăscutul lui bigotism, ne lua în nume de rău şi din cauza faptului că refuzasem să ne integrăm în „glorioasa revoluţie".

Vocea lui ascuţită şi stridentă se răstea la noi prin megafonul din mână.

— Pe drum spre camioane nu vorbiţi cu nimeni. Nici nu vreau niciun fel de saluturi. Şi acum, la camioane. Fuga marş!

Adesea, când un deţinut îşi zărea un prieten la unul dintre celelalte blocuri, îi făcea un semn cu mâna ori îl saluta. Sergent Giron nu voia ca lucrul acesta să se mai întâmple. În timp ce deţinuţii se grăbeau la camioane, gardienii erau cu ochii în patru ca să fie siguri că se respectă ordinul sergentului Giron.

În câteva minute, lungul şir de camioane străbătea ţinutul rural, apoi strada principală a unui orăşel din zonă. Ca întotdeauna, locuitorii adulţi făceau semne cu mâna luptătorilor anticomuniști pentru libertate de după soldaţii ce stăteau cu spatele. Copiii, mai puţin timizi, ne trimiteau bezele şi ne făceau cu mâna de pe marginea drumului. La ieşirea din oraş, două dintre camioane se opriră la marginea unei tarlale cu iarbă pangola. Gardienii săriră imediat jos din camioane şi îşi ocupară poziţiile. Apoi, sergentul

Giron le dădu ordine deţinuţilor să coboare din camion. După efectuarea apelului, sergentul ţipă:

— Mergeţi şi luaţi-vă târnăcoapele. Tarlalele acestea trebuie curăţate de orice fel de buruieni.

Ezitând, până la urmă toţi deţinuţii luară câte o unealtă şi se îndreptară spre câmpul cu buruieni de înălţimea unui om, cu excepţia unuia singur. Imediat l-am recunoscut pe Roberto.

Sergentul Giron se răsti la el.

— Hei, tu! Ce mai aştepţi? Ridică unealta de acolo şi începi curăţatul, dacă nu vrei să…

— Dacă vrei tarlaua curăţată, n-ai decât s-o cureţi singur, îl întrerupse Roberto. Eu nu mai scot o singură buruiană!

— Ce spui, nebun sărman ce eşti?

Ceilalţi deţinuţi priveau îngroziţi cum furiosul sergent se repezi spre locul unde se afla Roberto.

— Te-ai ţicnit? Roberto îl privi calm, drept în faţă pe ofiţerul surprins.

— Ai auzit ce am spus. Dumneata şi şeful dumitale n-aveţi decât s-o faceţi. Eu unul am terminat cu treaba asta.

Înainte ca sergentul să fi putut răspunde, un al doilea deţinut i se alătură lui Roberto. Cu o voce tremurândă, acesta spuse:

— Ceea ce a spus Roberto, e valabil şi pentru mine.

Faţa sergentului Giron se făcu purpurie. Îşi scoase baioneta, apoi se opri. Şeful gardienilor stătea în picioare pe o mică ridicătură, la o oarecare distanţă, privind totul, dar prea departe să audă schimbul de cuvinte. Aplecându-şi mitraliera în poziţie de tragere, el veni cu paşi mari până în dreptul sergentului Giron.

— Ce se întâmplă aici? întrebă el.

— Mai nimic. Aceşti doi eroi refuză să muncească, se oţărî Giron. Du-te şi ordonă-le oamenilor dumitale să strângă rândurile. O să avem parte de o petrecere.

Şeful gardienilor transmise ordinele mai departe. Soldaţii îşi ridicară puştile, gata de luptă”. Ce vitejie!”, m-am gândit”. Înarmaţi până în dinţi cu armele lor ruseşti ori belgiene, puşti sau mitraliere, ei vor înfrunta inamicul – oameni descurajaţi şi flămânziţi, înarmaţi doar cu demnitatea, moralitatea şi creştinismul lor, dar şi cu temerara hotărâre de a muri, mai degrabă decât să se predea”.

Când soldaţii se opriră în faţa sergentului, acesta le ordonă celor doi deţinuţi să-l urmeze. Noi, restul, rămăseserăm acolo, neputând face nimic pentru a pune capăt brutalităţii care ştiam că avea să urmeze. Ofiţerii care rămăseseră ne ordonară să ne întoarcem înapoi la munca noastră. Ştiind că refuzul nostru nu slujea niciunui scop, ne conformarăm.

Ziua se târa încet, iar îngrijorarea noastră în privinţa celor doi fraţi ai noştri crescu. Când sosirăm înapoi la închisoare, aflarăm de la

deţinuţii repartizaţi pentru muncă în spital că Roberto şi celălalt deţinut fuseseră aruncaţi de către gardieni dintr-un jeep direct pe pământ, în faţa spitalului închisorii, ca pe doi saci cu cartofi – hainele fiindu-le rupte fâşii şi pline de sânge închegat, carnea ciopârţită, sfâşiată şi plină de julituri de la loviturile cu baioneta şi patul puştilor. După ce li s-a acordat minimumul de prim ajutor, cei doi deţinuţi fuseseră trimişi, în acea condiţie critică, la celulele lor şi li se refuzase orice alt ajutor medical. Directorul îi ordonă ofiţerului responsabil cu securitatea în închisoare ca aceştia să fie închişi în celule.

Imediat ce am aflat noutăţile, ne-am grăbit să le fim alături pentru a vedea dacă putem să facem ceva pentru a le uşura suferinţele. În ciuda durerilor şi suferinţei evidente, Roberto insista în ideea lui de a continua greva.

— Roberto, l-am implorat eu, trebuie să mănânci ceva – orice. El zâmbi şi scutură din cap.

— Nu voi ceda niciodată. Frate, mi-a sosit timpul.

— Da, dar… m-am bâlbâit eu.

— Am auzit că, peste câteva săptămâni, va fi o reuniune generală, spuse Roberto. Sper să se afle în întreaga lume despre crimele care sunt comise aici.

Unul dintre fraţi clătină din cap:

— Nu, Roberto! Nimănui nu-i pasă de noi! Renunţă.

Ochii lui Roberto se aprinseră, în ciuda feţei sale zdrobite şi pline de julituri.

— Greşeşti, prietene. Există Unul căruia îi pasă. El mi-a arătat calea. Faptele apostolilor lui Iisus Hristos încă se mai scriu.

Ne-am rugat împreună cu el şi i-am urat” noapte bună”, apoi ne-am întors la celulele noastre. Deprimat, n-am putut dormi toată noaptea, pentru că ştiam care va fi soarta lui Roberto. Zilele trecură. Roberto deveni din ce în ce mai slab. Nici eforturile cele mai mari ale călăilor săi nu-i putură schimba ideile sau calea pe care apucase. Răspunsul lui la insistenţele lor să mănânce rămase acelaşi: „Omul nu trăieşte numai cu pâine”.

Noi continuarăm să-l vizităm şi să-i oferim sprijinul nostru moral. Vizitele noastre încetară când directorul îl transferă pe Roberto în aripa de pedeapsă a închisorii, unde nimeni nu-l putea vizita. Pentru aceia dintre noi care îl iubeau, zilele treceau chinuitor de încet. Ceva,

ca o prezenţă fantomatică, ne urmărea. Ştiam că prietenul şi fratele nostru Roberto, cel care era întotdeauna atât de plin de viaţă şi vitalitate, zăcea de unul singur.

Prin şuşotelile din puşcărie eram informaţi despre starea lui. În dureri îngrozitoare, trupul lui tânjea după hrană, dar el refuza. Abia îşi mai putea ridica braţele de pe pat, dar inima continua să-i bată. Printre buzele care îi deveniseră violete, el continua să respire hârâit şi zgomotos. Ochii lui, cândva luminoşi şi plini de inteligenţă, nu se mai vedeau. În rarele momente de luciditate, un zâmbet îi umplea faţa. Inchizitorii săi încercau să-l momească de două sau trei ori pe zi cu bucate dintre cele mai apetisante. Mirosul morţii invadase deja celula.

Până la urmă, locotenentul Morejon în persoană vizită celula lui Roberto.

— Ce ceri? vru să afle locotenentul. Care e lucrul pe care îl doreşti? Roberto îşi mişcă buzele, dar nu ieşi niciun fel de sunet. Încercând din nou, cu un efort supraomenesc, acesta şopti:

— Locotenente, ceea ce doresc eu sunt nişte flori.

— Flori?

Ofiţerul se uită la Roberto, strânse pumnii copleşit de furie, se întoarse pe călcâie şi dădu buzna afară din celulă, repetând: „Flori, flori, flori! Ce doresc eu sunt nişte flori! Puh, flori!”

La crăpatul zorilor în ziua de 13 noiembrie, gardienii îl găsiră pe Roberto mort. Un zâmbet plin de pace îi îmblânzea trăsăturile asprite de înfometare şi bătăile care îi ciopârţiseră faţa lui cândva tinerească. Roberto Chavez îşi găsise în sfârşit liniştea. El preferase să moară decât să permită ca Planul de Muncă Forţată „Camilo Cienfuego” să-l reeduce până la a accepta comunismul lui Castro.

Capitolul 1 1

O UNIVERSITATE LA UMBRA ZIDURILOR ÎNCHISORII

La începuturile marelui plan de reeducare, arogantul căpitan Morejon prezisese că noi vom ceda încetul cu încetul şi promisese o medalie de aur oricui va rezista la privaţiunile şi tortura la care ne supunea. Dar prognoza lui dădu greş. Trecuse un an, şi noi eram departe de a cere milă în genunchi. Credinţa ne condusese în tot acest interval, iar asta îi înteţise furia.

La sfârşitul primului an, frustratul căpitan Morejon le spuse oamenilor săi:

— Faceţi cu ei ce vreţi. îi puteţi ucide, înjunghia, bate – faceţi

orice e necesar ca să le băgaţi pentru totdeauna în minţi teroarea roşie.

Locotenentul Aldama, instructorul politic al blocului numărul 8, se rezema de perete cu braţele încrucişate peste piept, în vreme ce sergentul blocului nostru termina primul apel al zilei. După ce sergentul se depărta, Aldama trecu înfipt prin faţa şirului de deţinuţi, privindu-ne în faţă pe fiecare, de parcă ar fi căutat semne de slăbiciune în ochii noştri.

— Sunteţi transferaţi din zona de muncă La Bibijagua în zona La Reforma, ne informă el. Acolo, eu şi sergentul vom putea să vă instruim fără niciun amestec din afara blocului numărul 8.

Am înţeles cât se putea de bine intenţiile lui. În ciuda cruzimii lor, oamenii de la G-2 ne tratau totuşi mai bine decât o făceau ofiţerii locali. Am fost astfel mutaţi în timpul zilei în zona La Reforma, pentru un program de muncă la 25 de mile depărtare, unde se cultivau citrice, pentru că acolo cei de la G-2 nu mai supravegheau programul. Ofiţerul politic şi sergentul puteau face orice voiau, şi nimeni nu mai era în jur să intervină sau să tempereze furia soldaţilor. Urma să fim cu totul la cheremul acestor oameni.

Soldaţii îşi dădură frâu liber furiei asupra noastră aproape imediat ce sosirăm. În prima zi de lucru, caporalul Guesternay, unul dintre cei mai

sadici militari, ne ordonă să intrăm pe tarla şi să tăiem iarba cu… dinţii. Dacă un deţinut rămânea în urmă, soldaţii deschideau focul asupra lui, omorându-l pe loc. Pentru cel mai mic pretext, soldaţii erau gata să transforme tarlaua într-un câmp de bătălie. Doi deţinuţi, Danny Crespo şi Eddy Álvarez, fuseră ucişi în prima zi. Ziua următoare, un caporal îl înjunghie pe Julio Tan cu baioneta. După ce deţinutul căzu la pământ, militarul apăsă iar baioneta în rana acestuia, deschizând-o şi mai mult, până când Julio muri din cauza pierderii de sânge.

În La Reforma, cam 25 dintre deţinuţi fuseră repartizaţi să culeagă tangerine. Pentru oamenii flămânziţi, să aibă în jur milioane de portocale zemoase, grepfrut şi tangerine zi de zi fără a putea să ducă măcar una la gură se dovedi o adevărată tortură. De vreme ce fructele aparţineau „poporului”, să mănânci una ar fi însemnat să furi. Prin urmare, oricine era prins mâncând plătea cu propriul sânge pentru faptul de a fi furat. Ori era fie tăiat cu baioneta, ori bătut cu sălbăticie.

Exista însă o diferenţă semnificativă între fostul nostru loc de

muncă şi cel din La Reforma – unul benefic pentru noi. Aici deţinuţii lucrau cot la cot cu civilii. Şi, deşi ne era interzis să le vorbim civililor sau aceştia nouă, acest lucru era aproape imposibil de controlat pentru gardieni într-o livadă plină de pomi. În afara eventualităţii că ar fi pus un gardian lângă fiecare prizonier, nu exista nicio altă modalitate de a ne opri. Vorbeam adesea cu civilii pe îndelete.

Într-o zi, fostul proprietar al plantaţiei îşi făcu apariţia în livadă. De când se terminase revoluţia, iar Castro venise la putere, el şi familia lui nu mai deţineau proprietatea, ci doar o administrau pentru guvern. I se spusese că, dacă va refuza să muncească pentru binele statului, îşi va pierde şi casa în care locuia.

Privind în stânga şi în dreapta, el spuse:

— Nu mi-e frică să vorbesc cu voi, deţinuţii, dar trebuie să am grijă ca niciun alt civil sau careva dintre gardieni să nu ne audă vorbind. Am fost deja raportat autorităţilor în trecut, aşa că acum am şi eu în urma mea oameni care mă supraveghează, aşa cum aveţi voi.

Arătă spre un ciorchine de gardieni ce stăteau la marginea crângului de copaci.

— Din partea mea, puteţi să mâncaţi câte fructe vreţi. Dar să nu vă prindă gardienii şi să nu le spuneţi că eu v-am dat voie să mâncaţi. Nu vreau să mai am alte necazuri.

Ioo

Voi muri în libertate

Eu am devenit apropiat cu administratorul plantaţiei, iar alţi deţinuţi se împrieteniră cu muncitorii civili. Carlos Sánchez, unul dintre fraţii noştri creştini, se împrieteni cu unul dintre băieţii de la ferma locală. Întotdeauna entuziasmat să vorbească despre Iisus, Carlos îşi împărtăşi credinţa tânărului băiat. După o vreme, băiatul deveni interesat în a cunoaşte mai mult.

— Trebuie să-l întâlneşti pe pastor, îi spuse Carlos.

El îl aduse pe băiat să mă vadă. Discutarăm o vreme despre făgăduinţele din Cuvântul lui Dumnezeu.

— Am o Biblie, spuse băiatul de la fermă, nu o Biblie întreagă, doar o parte din ea. Pot să ţi-o dau, dacă vrei. Eu pot să-mi fac rost de alta pe stradă.

Ziua următoare, acesta îi înmâna lui Carlos o pungă maro de hârtie, în care era Biblia. După ce privi în jur pentru a se încredinţa că nu e nimeni pe aproape, Carlos îi mulţumi băiatului, apoi, având grijă

să se asigure că nu-l vede nimeni, Carlos îngropa pachetul la marginea pâlcului de citrice.

Din păcate, cineva a auzit totuşi conversaţia şi a văzut pachetul. Câteva zile mai târziu, comandantul închisorii le ordonă gardienilor să ne ducă pe mine şi pe Carlos în biroul lui. În timp ce comandantul ne chestiona, alt ofiţer ne cercetă celulele pentru a găsi pachetul. Niciunul dintre ei nu află nimic. După chestionare, în loc ca să ordone obişnuita tortură, comandantul ne ordonă să ne întoarcem la celulele noastre.

— Asta e ciudat, comentă Carlos. Nici tu tortură! Nici tu măsuri disciplinare! Hmm!

Am ridicat din umeri în lipsa unui răspuns mai bun.

În săptămâna care a urmat după chestionarea noastră, eu şi Carlos am fost trimişi în locuri de muncă diferite. Săptămâna următoarea ne trimiseră iar în livada în care Carlos ascunsese Biblia. Imediat ce am sosit la livadă, Carlos se întoarse la locul în care ascunsese Cartea. După ce săpa şi o scoase din ascunzătoare, o înveli într-o bucată de plastic ruptă dintr-un sac gol de îngrăşăminte. Adesea, foloseam sacii goi de îngrăşăminte ca să ne apere de ploaie. El lăsă pachetul să-i alunece sub cămaşă şi îşi puse farfuria de tablă pentru cină între Biblie şi cămaşă.

Instructorul politic al închisorii se hotărâse să nu se pripească şi câştigase. Gardianul care fusese însărcinat să-l supravegheze pe Carlos raportă imediat ce văzuse. Carlos abia dacă apucase să-şi ascundă comoara când auzi o împuşcătură. Surprins, Carlos se aruncă cu faţa în jos, tăindu-şi buza v

O UNIVERSITATE LA UMBRA ZIDURILOR ÎNCHISORII lOl într-o piatră ascuţită. Înainte ca eu să descopăr ce se întâmplase, instructorul politic se repezi înainte, strigând şi acuzându-l pe Carlos de a fi încercat să evadeze. Gardienii îl urcară pe Carlos într-un camion şi se depărtară într-o rafală de pietriş aruncat de roţi, în vreme ce gardienii rămaşi ne ordonară nouă, celorlalţi, să ne întoarcem la muncă. În noaptea aceea, înapoi între zidurile închisorii, Carlos ne spuse ce se întâmplase.

Gardieniiâlduseserăcu camionul până la spitalul militarşiâl introduseseră cu toată graba în cabinetul de examinare al doctorului. Sângele îi cursese de la tăietura de la buză şi-i îmbibase hainele tot timpul cât merseseră cu maşina spre spital. După ce l-a examinat pe îndelete, doctorul a făcut un pas în spate şi l-a întrebat pe instructorul

politic de ce îl adusese pe Carlos în cabinetul lui.

— Pentru că l-am împuşcat în piept, se răsti instructorul politic. A încercat să evadeze.

— Asta e ridicol! se oţărî doctorul ateu. N-am găsit niciun glonţ. Este perfect sănătos. Vino să vezi.

— Dar sângele…

Doctorul îşi arcui sprâncenele în semn de dezgust.

— Ai adus un deţinut la spital pentru că s-a tăiat la buză?

— Imposibil! strigă ofiţerul politic. Ştiu că omul meu a ţintit direct în el. Nu avea cum să fi greşit!

Doctorul ridică din umeri.

— Uită-te singur.

Hotărât să se justifice, ofiţerul politic ridică pachetul care căzuse la podea atunci când lui Carlos îi fusese scoasă cămaşa.

— Asta ce e?

— Nu ştiu. Nu mă interesează pachetele, ci pacienţii.

Ofiţerul politic desfăcu pachetul. Înăuntru găsi Biblia, şi înăuntrul Bibliei găsi glonţul pierdut.

— Aha! exclamă el, ţinând glonţul ca să-l poată vedea doctorul. Ţi-am spus că l-am împuşcat în piept.

Cu timiditate, Carlos ceru să vadă Biblia şi, ciudat, ofiţerul politic i-o dădu. Carlos deschise Biblia şi răsfoi paginile care fuseseră găurite de glonţ. Ultima pagină străpunsă se deschise la Psalmul 91 şi o împunsătură putea fi văzută clar în hârtie, la versetul 7: „O mie să cadă alături de tine şi zece mii la dreapta ta, dar de tine nu se va apropia”.

— Uitaţi-vă la asta, spuse Carlos.

Doctorul şi ofiţerul politic se aplecară şi se uitară la Biblie.

— Vedeţi aceste găuri? spuse Carlos, arătând la paginile afectate. Şi vedeţi această pagină, unde glonţul a făcut o adâncitură?

Doctorul dădu din cap.

— Citiţi aceste cuvinte, chiar acolo unde este adâncitura, spuse Carlos. Doctorul citi versetul, apoi îi trecu Biblia instructorului politic. În final vorbi cu vocea plină de uimire.

— Dacă într-adevăr există miracole, atunci acesta este unul. Carlos, astăzi Biblia ţi-a salvat viaţa, căci dacă glonţul ar fi străbătut-o în întregime şi ţi-ar fi intrat în piept, ai fi un simplu cadavru acum.

Doctorul păstră glonţul şi Biblia şi, începând de atunci, cu

fiecare ocazie, îl chema pe Carlos la control şi discuta cu el despre Dumnezeu. Dumnezeu preschimbase din nou unul dintre şiretlicurile laşe ale lui Satana într-o binecuvântare. Iarăşi Cuvântul Său fusese mai puternic. Toate lucrurile conlucrează într-adevăr spre binele celor care îl iubesc pe Dumnezeu şi sunt chemaţi după planul Lui.

Povestea miracolului lui Carlos se răspândi în închisoare cu o iuţeală record. Deţinuţi care nu arătaseră niciodată vreun fel de interes faţă de cele spirituale apărură la slujbe, sperând să-l întâlnească pe Carlos şi să audă povestea lui. Şi mulţi dintre aceşti curioşi găsiră mai mult decât pe deţinutul miraculos. Ei îl întâlniră pe Hristos în spatele miracolului. Fenomenala mărire a asistenţei la serviciile noastre religioase ne obligă să ne mutăm la etajul al şaselea. Deşi a trăi la acest etaj putea fi riscant, aveam mai mult loc în care să ne ţinem adunările religioase, căci în celulele de mai jos nu mai încăpeau toţi. Aici puteam să ne rugăm aproape netulburaţi. Câţiva dintre membrii bisericii stăteau la intrarea în celulă astfel încât gardienii să nu poată vedea ce făceam noi în timpul serviciilor religioase. Reuşirăm chiar să scoatem pâine pe furiş din sala de mese pentru a o folosi la Cina Domnului.

Curând după incidentul cu Carlos, am fost anunţaţi că sosise un nou deţinut şi că va fi repartizat în galeria noastră – Marino Boffill. Recunoscurăm imediat numele fostului campion olimpic la box şi îl aşteptarăm cu nerăbdare. Povestea arestării lui şi parodia de proces la care fusese supus ajunseseră la noi înaintea lui. În timp ce concura în Germania Răsăriteană, Marino încercase să fugă în Vest. Prins şi îmbarcat înapoi, spre Cuba, el fu judecat pentru crime împotriva statului şi condamnat la zece ani de muncă silnică.

Dinainte de a-l cunoaşte pe Marino, l-am întâmpinat cu dragoste la uşa galeriei, aşa cum făceam cu fiecare nou deţinut. Deţinuţii îl primiră cu obişnuitul baraj de întrebări privind lumea de afară. El răspunse cu răbdare la fiecare. Când noi terminarăm, avu şi el de pus întrebări.

Aşa cum aflasem din gură în gură de sosirea lui Marino, povestea deţinutului creştin care fusese împuşcat în piept fără să fi fost rănit îi ajunse şi lui la ureche.

— Vă rog, spuse el, e adevărat ceea ce am auzit? A fost un om împuşcat şi Biblia i-a salvat viaţa?

— Da, l-am asigurat eu, e adevărat.

— Pot să-l cunosc? Carlos, care ascultase schimbul de cuvinte, făcu un pas înainte.

— Eu sunt acela. El şi Carlos prinseră imediat simpatie unul faţă de celălalt. îl invitarăm pe Marino să ni se alăture la etajul şase. Marino ne surprinse din multe privinţe. Deşi îşi câştigase existenţa prin box, el era un individ blajin şi iubitor, care tânjea după adevărul aflat în Cuvântul lui Dumnezeu. El deveni activ în grupul pentru tineret.

Zi de zi. Marino învăţa tot mai mult despre Planul de Mântuire al lui Dumnezeu până când se hotărî să intre în rândul cursanţilor care se pregă-Iteau pentru botez. În timp ce studia în vederea acestuia, el începu şi pregătirile pentru a deveni predicator laic. Entuziasmul şi zelul lui nu aveau zăgaz. Patru luni mai târziu, el era unul dintre candidaţii noştri la botez, în vremea aceea, Dumnezeu ne dăruise un bazin de botez, care să fie al nostru. La etajul al şaselea al fiecărui circular, era un rezervor de apă făcut din cărămizi şi ciment. În fiecare dimineaţă, era plin cu apă pentru spălarea farfuriilor. Tot acolo se păstra rezerva de apă când reţeaua obişnuită de apă era închisă. Păstrarea apei curate pentru botez şi ţinerea sub supraveghere a gărzilor pentru a nu observa ceremonia necesitau o grijulie plănuire. A face baie în rezervor atrăgea o condamnare de zece zile în carceră, iar botezul atrăgea o condamnare de douăzeci şi una de zile. Când avea loc un botez, fraţii noştri în credinţă formau un şir, blocând astfel privirile gardienilor pentru a nu vedea actul.

Îl planificasem pe Marino să rostească prima sa predică duminică, următoarea zi după botezul său. Vestea se răspândi prin închisoare. „Marino Boffill va predica duminică!”

Obişnuit cu apariţiile publice ca boxer, 300 de deţinuţi nu-i dădeau nici cel mai mic trac. El îşi prezentă predica despre David şi Goliat cu tot atâta stil ca orice predicator cu experienţă. Marino deveni peste noapte o celebritate în galerie. Când deţinuţii părăseau etajul şase după cântarea de încheiere a primei adunări, noi i-am auzit promiţând să revină următoarea săptămână ca să asculte cuvântarea lui Marino. În săptămâna următoare, mai mulţi deţinuţi umplură spaţiul de la etajul şase. Biserica crescu într-un ritm uluitor.

Cam în această vreme, comitetul bisericii hotărî organizarea unei universităţi înăuntrul puşcăriei ca un mijloc de mărturisire. Hotărârăm că puteam preda cursuri de aritmetică, algebră, geografie,

istorie, gramatică, engleză şi franceză. În acest fel, deţinuţii vor veni în căutarea educaţiei şi, pe această cale, poate că îşi vor afla şi salvarea. Ţineam cursurile în circular, pe tarlale, oriunde găseam ocazia potrivită.

Însă Satana şi cohortele sale nu dorm niciodată. Conducerea începu să se îngrijoreze văzând atâtea adunări ascunse care se ţineau peste tot. Aşa că angaja gardieni suplimentari pentru a urmări şi raporta toate mişcările noastre.

Într-o zi, când munceam la câmp, soldaţii percheziţionară celulele noastre şi confiscară toate cărţile pe care le împrumutaserăm, Biblia noastră cu grijă ascunsă şi colecţiile de imnuri copiate cu mâna. Cărţile nu doar că însemnau sute de ore de muncă asiduă, dar constituiau în acelaşi timp şi întreaga noastră rezervă de hârtie. La sfârşitul zilei, aflarăm tragedia. Comandantul ne aştepta.

— Insistaţi în a comite aceste întâlniri religioase? într-un fel sau altul vă vom opri noi!

În obişnuita lui manieră colorată, anunţă numele liderilor bisericii care urmau să fie transferaţi la alte închisori de maximă securitate sau lagăre de concentrare de pe insulă.

— Vă vom despărţi şi vă vom învinge!

„Să ne despartă poate că da, dar să ne învingă, niciodată. Va trebui doar să luăm totul de la început”. Ştirile despre percheziţie şi dimensiunea capturii străbătură închisoarea. În următoarele câteva seri, deţinuţi din galeria întreagă sosiră la etajul al şaselea, aducând mai multă hârtie decât avuseserăm vreodată.

— Nu pot să cred!

Antonio nu contenea să se uimească de grămada de hârtie din faţa lui.

— Peste 5.000 de bucăţi – mai multă decât am avut vreodată. A fost vreodată mâna Domnului prea scurtă?

— Nu, am răspuns eu, dar acum urmează partea cea grea – să scriem iarăşi imnurile, textele şi manualele pentru cursuri.

— Şi cine ştie cât va trece până când vor fi iarăşi confiscate, ne aduse Carlos aminte.

— Ah, interveni Marino, de data aceasta trebuie să avem mult mai multă grijă şi să fim mai înţelepţi.

Ca să putem înlocui tot ceea ce pierduserăm şi cât mai repede

posibil, organizarăm trei echipe diferite pentru copiat. După ce ne întorceam de pe câmp la 9: 00 p.m., ne grăbeam la duşuri, mâneam şi apoi copiam până când se stingea lumina. În timpul zilei, completam manuscrisele şi căutam noi ascunzători pentru acestea. Reuşirăm să obţinem câteva cărţi, care, în mod ironic, includeau şi operele clasice despre totalitarism ale lui George Orwell, 7984 şi *Ferma animalelor*. Porţile universităţii noastre se deschiseră iar pentru nerăbdătorii noştri cursanţi.

Aria de studiu a universităţii se lărgi odată cu sosirea lui José Careno, un profesor de jurnalism şi psihologie. Formarăm un comitet pentru educaţie, alcătuit din următorii profesori:

Pastor H. Noble Alexander – directorul universităţii, profesor de matematică şi algebră.

Pastor Luis Rodríguez – secretar, profesor de gramatică şi oratorie.

Diacon José Carreño – profesor de jurnalism, gramatică şi poezie.

Diacon Felipe Hernendez – profesor de limba engleză şi limba franceză.

Profesor Bango – profesor de filosofie şi ştiinţe umaniste.

Predam din memorie şi din puţinul pe care îl puteam conspecta din cărţile de contrabandă. Am renunţat să rescriem din memorie sau să copiem materiale, întrucât acestea puteau fi din nou confiscate. Orice material ne cădea în mână, noi îl memoram imediat cuvânt cu cuvânt. Studenţii noştri făceau acelaşi lucru. Duşmanii noştri puteau distruge cuvântul scris, dar cuvântul încredinţat memoriei era al nostru pentru totdeauna.

Cu cât se îngroşau mai mult rândurile bisericii, cu atât Satana şi cohortele lui comuniste ne hărţuiau mai mult. În timpul celor patru ani petrecuţi de mine pe Insula Pinilor, efectivul bisericii noastre crescu la mai mult de 200 de membri. Oficialităţile închisorii se simţeau ameninţate de puterea

Voi muri în libertate potenţială a organizaţiei noastre. La sfârşitul unei zile în câmp, l-am observat pe caporalul care răspundea de brigada noastră că stătea în picioare la capătul tarlalei, vorbind în şoaptă cu Aldama, consilierul nostru politic. N-am putut auzi ce-şi spuneau, dar ştiam că schimbul lor de cuvinte nu putea însemna altceva decât necazuri pentru careva dintre noi. După ce terminară de

vorbit, cei doi se depărtară în direcţii opuse. Tocmai îmi îndreptasem iar atenţia spre cele ce aveam de făcut, când mi-am auzit strigat numărul.

— Numărul 3 – 1 – 4 – 5-O, vino aici! Vrem să-ţi vorbim.

M-am întors şi l-am văzut pe Aldama făcându-mi semn să mă duc la el. îl poreclisem pe Aldama „bunicul” datorită tehnicilor lui de investigaţie, în faţa unui deţinut, Aldama îşi manifesta simpatia, îi vorbea blând şi cu afecţiune, dar, după ce deţinutul ieşea din birou, el ordona ca acesta să fie bătut ori ucis.

— Nu pot să vin acolo, am răspuns eu, pentru că aş fi în afara perimetrului păzit de gardian.

— Dar eu te chem la mine!

Îşi săltă abia vizibil bărbia arogantă.

— Da, dar gardienii nu ştiu asta, am argumentat eu. Dacă fac un pas în afara perimetrului, aceştia mă vor împuşca.

Ochii îi scăpărară de mânie.

— Nu vrei să te supui? Am clătinat din cap.

— În această situaţie, nu. Dacă mă supun, mă va costa viaţa. Strânse maxilarele, în timp ce îşi încleşta şi descleşta pumnii.

— Nesupunerea ta s-ar putea să te coste viaţa! Am ridicat din umeri şi i-am înfruntat privirea.

— Mă rog, dacă vreţi să mă ucideţi, faceţi-o aici, în perimetru, că să nu puteţi spune că voiam să evadez.

— Te crezi deştept! Pot să te termin cu un singur glonţ!

Se opri ca să-şi recapete calmul.

— Vom discuta problema asta ceva mai târziu, în timpul serii.

Înainte ca Aldama să mă cheme la marginea tarlalei, caporalul se dusese în cealaltă extremitate, ca să-l avertizeze pe trăgător să mă prindă în afara zonei păzite. Raportul oficial ar fi indicat că încercasem să evadez. Când Dumnezeu îmi relevă complotul lor, refuzând astfel să trec linia, manevra lor de a se descotorosi de mine fără să întâmpine probleme dădu greş. Astfel fuseră obligaţi să folosească un plan alternativ.

În seara aceea, după apel, o gardă specială, caporalul Hienica (*hiena* – în traducere), primi ordin să mă escorteze la carceră pentru nesupunere. Să mă escorteze nu era chiar cuvântul potrivit pentru a descrie ceea ce aveau să-mi facă. Însărcinarea caporalului Hienica era

să mă bată cu o macetă sau să mă împungă cu vârful baionetei tot drumul până la carceră. Caporalul adăugă şi ceva de la sine la toate aceste sarcini. Cântă un cântecel mexican ale cărui cuvinte spuneau: „De ce te plângi, singur ţi-ai căutat dracul”.

Hienica începu să cânte melodia, în timp ce mă scoase în curte ţintuit în vârful macetei sale. Începuse să plouă, aşa că îmi ordonă să alerg, dar eu am continuat să merg la pas normal. Când păşirăm înăuntrul celulei din pavilion, el scrâşni:

— Vezi cum m-am udat din cauza ta. Ţi-am spus să fugi, şi n-ai fugit.

— Nu sunt criminal, aşa că nu am de ce să fug.

— Trebuie să înţeleg că eu sunt criminal?

Am dat din umeri.

— Dumneata ai spus-o, nu eu.

Furios din cauza îndrăznelii mele, el îşi scoase revolverul din toc şi mă împuşcă în coapsa dreaptă. Se întoarse şi ieşi din celulă, în timp ce eu mă prăbuşii la podea. Mai târziu, raportul oficial consemna că eu încercasem să-i smulg arma şi că aceasta se descărcase accidental. Din fericire pentru mine, glonţul nu-mi atinsese osul coapsei şi deci nu-mi provocă un rău nevindecabil.

Cele nouăzeci de celule din fortăreaţă reflectau natura brutală, draconică, a conducerii închisorii. Optsprezece dintre acestea erau „cuşcă de tigru”, suspendate asemenea coliviilor pentru păsări. Partea de jos, partea de sus şi pereţii erau toate făcute din bare de oţel, cu o grosime de trei sferturi de inch. Optsprezece „cutii pentru maimuţe” erau atât de mici încât deţinutul era obligat să rămână într-o poziţie aplecată, cu tavanul atingându-i capul. Optsprezece „duşuri” ca nişte sicrie erau verticale, în acestea, deţinutul era silit să stea pe vârfuri ca să nu calce pe sticla spartă şi pe cuiele ce ieşeau parţial în partea din spate a cabinei, în timp ce picături mici de apă îi bombardau ţeasta. Ultimele treizeci şi şase de celule din fortăreaţă erau încăperi pentru cei condamnaţi la carceră cu izolare. Optsprezece aveau un pat pe care să dormi şi optsprezece nu aveau. Cele optsprezece celule care aveau cuşete erau pentru acei deţinuţi care urmau să petreacă luni întregi la izolare. Şi, în diferite momente, le-am încercat pe toate cinci categoriile.

De data aceasta, am fost pus într-o celulă fără pat pentru

douăzeci şi una de zile, timp în care nu mi s-a permis nici să mă spăl şi nici să rrw bărbieresc. Şi chiar şi în acest puţ al degradării, n-am fost singur. În fiecare seară, la apusul soarelui, fraţii mei în Hristos stăteau dincolo de zidul care adăpostea celulele izolatorului şi mă strigau, urându-mi" noapte bună".

Când veni un gardian să mă scoată de acolo, abia dacă mai puteam merge din cauza rănii de la picior. Am fost obligat să sar pe piciorul meu bun până la circular. Când am sosit înapoi în circularul meu, douăzeci şi cinci din fraţii mei îmi urară „bun venit" cu un cântec: „Lupta continuă, o, voi, soldaţi creştini".

— Nu mai cântaţi, sau tragem! strigară gardienii din turn prin mega foarte.

Am rămas înlemnit când, în loc să se supună ordinului, ceilalţi deţinuţi se adăugară şi ei corului, până când mai mult de o sută de voci umplură circularul cântând. Inima mi se umplu de emoţie. Am încercat să-mi ţin lacrimile, dar n-am putut. Faptul că eram primit ca un erou mă făcu să uit de piciorul bolnav. Cumva, am străbătut de-a curmezişul zona deschisă a circularului pe ambele mele picioare. Gardienii nu puteau face altceva decât să stea în turnul lor şi să se încrunte. Fuseseră încă o dată înfrânţi de puterea lui Iisus Hristos şi de solidaritatea creştină.

Oficialităţile cubaneze deciseră că modalitatea de „a frânge" această comunitate creştină era transferarea diferiţilor membri ai ei din închisoarea Insula Pinilor spre alte temniţe ale sistemului. Când auzirăm pentru prima oară veştile, am interpretat mişcarea ca fiind o tragedie pentru cauza Domnului, însă, în loc de asta, dispersarea fraţilor noştri în nouă închisori diferite duse la formarea a noua biserici noi. Dumnezeu avea un mod de a schimba aparenta înfrângere într-o victorie copleşitoare!

Spre sfârşitul anului 1965, se răspândiră prin închisoare zvonuri că toţi prizonierii politici vor fi transferaţi înapoi, pe insula mamă, şi deţinuţii de drept comun ne vor lua locul pe tarlale. Deţinuţii noi ne mai informară despre puternicele presiuni internaţionale făcute asupra guvernului cubanez din cauza morţii lui Chino Atan, un deţinut ce fusese ucis în timp ce muncea pe una dintre tarlale. Moartea lui survenise când instructorul nostru politic şi sergentul ne ordonaseră să intrăm într-o tarla în timpul unei furtuni cu trăsnete. Trăsnetul lovi şi omorî trei deţinuţi, unul fiind Chino Atan. Faptul ajunse până la

urechile presei internaţionale, stârnind probleme pentru Castro şi oficialităţile sale guvernamentale.

Când aflarăm că deţinuţii vor fi trimişi înapoi, pe insula mamă, am trecut la elncetinire a ritmului de lucru. Din păcate, sergenţii de bloc simţiră schimbarea şi îşi intensificară brutalitatea. Aceşti soldaţi îşi câştigau solda lor obişnuită pius doi dolari pe zi pentru că ne scoteau la câmp. De asemenea, mai câştigau un sac din ceea ce recoltam noi la ferme, la care se adăugau cinci dolari şi o permisie de trei zile ori de câte ori un deţinut opta pentru planul de reeducare. Când un sergent striga „Omoară!”, erau puţine ezitări, căci, dacă un soldat nu se dovedea la înălţime, erau cu zecile cei care voiau să-i ia locul şi să culeagă avantajele ce proveneau de aici.

Deşi era greu de imaginat că aceşti vampiri însetaţi de sânge aveau acasă familii de hrănit, puteam înţelege condiţiile care îi determinau să fie aşa. În alte locuri ale lumii poate că cinci dolari nu însemnau mare lucru, în Cuba însă, unde un cetăţean putea cumpăra bunuri doar în valoare de 9, 60 de dolari pe lună, asta însemna mult. Pe lângă faptul că se limitau cumpărăturile permise, multe bunuri nu soseau la timp ca să le poţi lua. De exemplu, omul mergea la băcănie şi cerea patru pfunzi de orez. Funcţionarul îi cerea omului cartela ca să vadă dacă, într-adevăr, acestuia îi venise rândul să ia orez. După ce confirma că era, într-adevăr, rândul lui să ia orez, funcţionarul îl informa că nu mai este orez până săptămâna viitoare. Când clientul se întorcea peste o săptămână pentru cei patru pfunzi de orez ai săi, funcţionarul se uita atunci la cartelă şi spunea: „Îmi pare rău, săptămâna trecută era rândul tău. Săptămâna asta nu poţi să ridici”.

Zilnic, oficialii blocului cereau tot mai multă muncă din partea puşcăriaşilor. Dacă deţinuţii nu reuşeau să-şi mărească destul normele zilnice, urmau bătăi şi omoruri. Viaţa pe tarlale devenise atât de insuportabilă încât mulţi deţinuţi se automutilară ca să nu mai meargă la lucru. Aşa că în fiecare zi erau tot mai puţini deţinuţi care să facă acelaşi volum de muncă. În timp ce tensiunea pe tarlale creştea, accidentele aveau loc unul după altul, fie că era vorba de camion, fie de echipamentul fermei, fie chiar la închisoare, în efortul de a întrerupe această coborâre în spirală, conducerea dezvoltă o nouă strategie de reeducare.

Pentru început, ei schimbară numele insulei în „Insula

Tineretului”. Aceasta urma să servească unui dublu scop. Va adăposti deţinuţii politici şi va fi folosită pentru a-i separa pe tineri de părinţii lor, ca să poată fi îndoctrinaţi, sub pretextul educării. Dacă un student făcea o cerere de bursă, acesta urma să fie trimis la un centru de instruire departe de casa părinţilor săi pentru a-l izola. El primea gratuit cameră, masă şi şcolarizare.

1 IO Voi muri în libertate iar programa includea muncă, studiu şi instrucţie militară – mânuirea cu îndemânare a puştilor, baionetelor şi revolverelor.

Castro însuşi îi întâmpină pe primii 3.000 de studenţi pe insulă, schimbând atunci numele insulei în „Insula Tineretului” în cinstea lor. Au fost construite barăci şi au fost ridicate locaşuri pentru bucătării. Studenţii, atât băieţi, cât şi fete, au fost organizaţi pe brigăzi sau blocuri, întocmai ca deţinuţii, şi duşi pe tarlale să muncească. Singura diferenţă era că studenţii nu aveau gardieni care să-i supravegheze.

Neoficial, Departamentul Psihologic numi acest plan „Planul Sexual”. După ce fuseseră între zidurile închisorii mai mult de trei ani, deţinuţii urmau să lucreze acum cot la cot cu studentele tinere şi frumoase”. Evident că niciun bărbat normal nu poate rezista unei asemenea tentaţii”, se gândiră ei. Şi, dacă ceda, psihologii ştiau că, pierzându-şi forţa morală, el avea să fie de plastilină în mâinile anchetatorilor. Cu mulţi se întâmpla aşa. Totuşi majoritatea fraţilor rezistară, nu prin puterile lor, ci prin forţa rugăciunilor comunităţii. Când a fost evident că nu avea să mai cedeze nimeni, anchetatorii îi redistribuiră pe cei care rezistaseră în alte blocuri. Eu am fost repartizat în blocul numărul 7, blocul care lucra la cariera de marmură, sau” puţul TBC” cum îi ziceau deţinuţii.

Şeful blocului, locotenentul Rivera, mă chemă la el în birou.

— Eşti 31450?

— Da, am răspuns. Sunt Humberto Noble Alexander.

Numărul şi numele îi dădură ofiţerului posibilitatea unei duble identificări.

Rivera dădu din cap. Ochii săi reci, întunecaţi, pătrunzători nu dădeau niciun semn de blândeţe omenească.

— Dacă nu vrei să lucrezi, spune-mi acum, începu el. Te omor pe loc. Se lăsă pe spate, sprijinindu-se în călcâie, şi mă măsură din priviri.

— De la bun început îţi spun, nu vreau niciun fel de activităţi religioase aici. Ajunge cât le-ai spălat creierul ălora în circulare.

Scutură din cap plin de dezgust.

— Nu pot înţelege cum a tolerat Tarrao aşa ceva! Tarrao era şeful circularelor sau directorul închisorii.

— Vei lucra la carieră şi vei începe de mâine dimineaţă. Poţi pleca.

Mă uitam drept în faţă la ce mă aştepta. Cu mult timp în urmă, învăţasem să nu dau singur niciun fel de informaţie, niciodată să nu spun „Nu" şi nici să-mi arăt adevăratele sentimente. Un gardian îţi scotea un dinte

pentru fiecare „Nu" pe care tu, deţinutul, îl spuneai. Ajuns înăuntru, m-am cutremurat la gândul de a lucra la cariera de marmură în fiecare zi, de la şapte dimineaţa până la şase seara. În ultimele ore, gardienii se distrau chinuindu-i pe cei care munceau, obligându-i să mute blocurile pe care le spărseseră în acea dimineaţă în cealaltă parte a carierei şi înapoi.

Ceea ce mă speria nu era munca extrem de grea, nici căldura năucitoare, nici soarele orbitor ce se reflecta din marmura albă sau jocurile sadice ale gardienilor. Era frica – frica de a muri din cauza sufocantului praf de marmură şi var alb ce otrăvea fiecare gură de aer pe care o trăgeai în piept. Deţinuţii care lucrau la carieră o perioadă mai lungă de obicei mureau de groaznice boli de plămâni". Hotărârea mea de a supravieţui acestui coşmar va fi oare înfrântă de praful de marmură sau pulberea de calcar? Mă voi stinge oare sufocându-mă sau gemând, fără a mai putea respira vreodată dulcele parfum al libertăţii?"

Capitolul 1 2

Promisiuni făcute, promisiuni călcate

Dimineaţa următoare am ieşit din camion, la lumina soarelui. După ce se termină apelul pentru care ne-am aliniat, un gardian îmi înmâna un târnăcop şi mă trimise într-un sector al carierei, unde am lucrat cu Isaac de la Campa, un fost poliţist din forţele lui Batista. În timp ce lucram, am aruncat o privire în jur, la pereţii livizi ai carierei, unde gardienii împuşcaseră numeroşi deţinuţi pentru orice abatere minoră de la reguli. „Ce pierdere de potenţial uman!" m-am gândit". Ce nedreptate!"

Paznicul însărcinat să aibă grijă de unelte ţinea în secret câteva animale în carieră, printre care găini şi cocoşi de lupte. Peste zi, unu]

dintre cocoşi ieşi ca să se fâţâie în faţa unui grup de găini, când un uliu păsărar se lăsă în picaj asupra lui. Cocoşul căzu la pământ şi leşină. Creasta i se făcu albă, de parcă l-ar fi părăsit orice picătură de sânge. Uliul păsărar, crezând că acesta e mort, se înălţă iar. Cocoşul rămase nemişcat timp de cinci minute. Imediat ce a fost sigur că uliul plecase, se ridică, dădu din aripi şi se împăuna de parcă ar fi strigat: „Am câştigat!”

M-am întors spre Isaac cu o strâmbătură. Acesta era un loc de teroare şi pentru cocoşi. Inclusiv orătăniile învăţaseră să se teamă aici.

La sfârşitul zilei, gâtul şi plămânii mă înţepau, insuportabila durere din fundul ochilor îmi pulsa în ritmul bătăilor inimii, iar braţele îmi căzură, de parcă s-ar fi desprins de la locul lor. Camionul se hurducă peste drumurile pline de gropi înapoi, spre închisoare, dându-mi timp de gândire. Mă întrebam dacă voi supravieţui măcar unei săptămâni de lucru în carieră.

În seara aceea, şeful de echipă află că mă pricepeam la sudură şi aveam o oarecare experienţă de mecanic. Când am sosit la lucru a doua zi dimineaţă, mă trimise să sudez la loc piesele care se rupseseră la una dintre maşini. Din păcate, deţinuţii considerau că oricine făcea lucru calificat

sau pe meseria lui ajuta regimul. Oficialităţile închisorii înţeleseseră asta, dar au insistat.

— Nu, nu pot, am spus. Sunt mulţi ani de când n-am mai făcut munca asta.

— Dă-i drumul, insistă el, încearcă. Vezi dacă poţi.

— Şi dacă nu vreau să încerc? am întrebat eu.

Buzele lui formară o linie subţire, mohorâtă, apoi răspunse:

— Dacă refuzi, vom considera că e vorba de sabotaj.

— Atunci, îmi pare rău, pentru că, dacă se va întâmpla să se defecteze ceva, voi fi acuzat oricum de asta, aşa că prefer ca nici măcar să nu ating maşina.

Supărat de refuzul meu, mă repartiza ia puţul de var, „divizia TBC”, după cum îi spuneau deţinuţii. Aici eu, alături de un număr de alţi deţinuţi, luam cu lopata var alb. Fără niciun fel de mască de protecţie, inhalam toată ziua particule fine de praf. Când ajungeam înapoi la închisoare, abia puteam dormi din cauza respiraţiei grele. Combinaţia ucigaşă dintre malnutriţia severă şi praful de var ce se

depunea în plămâni făcea ca tuberculoza să fie aproape garantată. Deţinut după deţinut cădea din cauza mediului epuizant al carierei şi a brutalităţii soldaţilor.

Munca mecanică din carieră îmi dădea timp să mă gândesc. Spărgând piatra, îmi exersam memoria recitând texte din Biblie şi cântând de la un capăt la altul colecţiile de imnuri religioase. Am purtat lungi conversaţii cu Dumnezeu şi am recreat imagini mentale ale frumoasei mele Yraida. Nu pot nici măcar ghici de câte ori am retrăit ziua noastră de nuntă în timp ce roboteam sub sufocantul soare tropical. Cu cât îmi puteam aminti mai multe detalii cu atât era mai mică durerea mea. Intrasem într-o rutină.

3 august 1959 – ziua nunţii noastre. Membri ai bisericilor din Marianao şi Cerro se îngrămădiră în căsuţa soacrei mele pentru a participa la nuntă, îmi aminteam zâmbetul larg de pe faţa pastorului Roberto Acosta în timp ce se pregătea să conducă ceremonia. Mai târziu avea să râdă de cât de sobră îmi era faţa în timp ce stăteam înaintea lui, aşteptând să-mi apară mireasa. /

„Mă temeam să nu leşine acolo, în faţa mea”, glumise el”. Atât era mirele de speriat!”

Am încercat să-mi amintesc numele domnişoarelor de onoare şi ale partenerilor lor şi cel al băieţaşului cu Biblia. Uneori, numele şi feţele reveneau, alteori memoria refuza să coopereze. Asta mă speria. Nu puteam permite diavolilor care mă ţineau în captivitate să mă jefuiască de amintirile mele!

Când mintea îmi era în grevă, îl imploram pe Dumnezeu: „Ajută-mă, Tată Ceresc. Ajută-mă să-mi păstrez aceste preţioase amintiri”.

Când mintea accepta să coopereze, continuam retrăirea ceremoniei de nuntă, văzându-l pe fiecare participant înaintând printre rândurile de bănci din biserică pentru a-şi ocupa locul. Încercam o plăcere aproape perversă, amânând cât mai mult amintirea mea cea mai vie – momentul când am zărit-o întâia oară pe Yraida în rochia ei de nuntă de un roz aprins. Mi se tăia răsuflarea la viziunea acelei frumoase femei, care curând avea să-mi fie soţie. Aproape că-mi puteam simţi costumul meu alb, de in timp ce îmi treceam cu nervozitate marginile manşetelor printre degetul mare şi cel arătător.

Cuvântul” radiant” nu e suficient pentru a-i descrie faţa când se

îndrepta spre mine, parcurgând spaţiul dintre băncile bisericii. N-am văzut în viaţa mea aşa o femeie, care să te lase mut cu frumuseţea ei. M-am repezit să-i ies în întâmpinare, am luat-o cu tandreţe de braţ şi m-am întors în faţa pastorului.

La acest punct, răcnetul unui gardian mă întorcea adesea la realitatea prezentului.

— Nu te mai face că munceşti, 3 – 1 – 4 – 5-O!

M-am repezit imediat asupra pietrei, căci orice altceva decât supunerea instantanee producea o ieşire garantată de violenţă din partea gardianului.

Aşa că, atunci când autorităţile anunţară o zi de vizită, greu m-am mai putut gândi la altceva – până când am aflat, de fapt, ce presupune să primeşti vizita soţiei, mamei şi copilului. Pentru pregătirea vizitei, deţinutul era obligat să se dezbrace la pielea goală, apoi, în poziţie ghemuită, să sară până vor fi ei siguri că acesta nu ascunde pe rect ceva ce ar putea fi transmis afară. Alături de toate celelalte atrocităţi şi violări ale sensibilităţii noastre umane, mai puteam tolera una în plus pentru a avea privilegiul de a-i vedea pe cei dragi, până când am aflat că vizitatorii noştri vor fi trecuţi prin acelaşi calvar. Atunci, deţinuţii au făcut grevă. După o vreme, oficialităţile închisorii acceptară ca deţinuţii să se supună controlului corporal atât la intrare, cât şi la ieşirea din pavilionul pentru vizite, fiind astfel scutiţi vizitatorii de un aşa abuz.

Prima zi de vizită îmi va rămâne întipărită pentru totdeauna în memorie. Patetica scenă care a avut loc în camera de recepţie depăşeşte orice capacitate de descriere. Mamele boceau de parcă ar fi jelit moartea fiilor

lor. Soţiile şi fiicele se agăţau de soţii şi taţii lor. Unele leşinară la vederea trupurilor emaciate ale celor iubiţi. Altele avură crize de isterie, în timp ce altele nu-şi puteau controla tremurul din cauza şocului, toate rămaseră mute de oroarea momentului.

M-am uitat după Yraida, dar ea nu venise. Ceva îngrozitor trebuie să i se fi întâmplat, m-am gândit eu. Ştiam că fiul meu suferea adesea de dizenterie tropicală. Probabil ea sau Humberto se îmbolnăvise sau murise sau… Mintea mea se lansă în orice fantezie de coşmar posibilă. Când nu se arătă nici după patruzeci şi cinci de zile, la

a doua zi de vizită, am simţit că trebuie să aflu ce s-a întâmplat, aşa că i-am trimis în secret un bileţel.

La a treia zi de vizită, am intrat în sala pentru vizite mort de spaima că s-ar putea să nu fi venit nici acum. O uşurare paralizantă m-a străbătut prin tot corpul când am văzut-o în spatele mulţimii de femei. În culmea fericirii, am alergat la ea. Dar, încă din primele clipe în care am început să mă apropii de ea, am simţit o ciudată rezervă faţă de mine”. E stresată de împrejurări”, m-am gândit eu”. La urma urmelor, care femeie atât de sensibilă s-ar putea comporta natural într-o situaţie atât de stânjenitoare?” Când îşi scoase o ţigară şi și-o aprinse, o mulţime de „clopote” avertizoare îmi sună în cap.

După ce plecă, un fost vecin al nostru veni să mă vadă în celulă.

— Îmi pare rău că eu trebuie să fiu acela care îţi spune, Noble, începu el, dar trebuie să fii tare. Nevastă-mea mi-a spus că Yraida se întâlneşte cu un căpitan de armată.

— Cum? Nu cred aşa ceva! am strigat eu, încleştându-mi şi descleştându-mi pumnii.

Puteam simţi o furie devastatoare, ce mă sfâşia pe dinăuntru. Fără să fi fost vreodată un om violent, ardeam de dorinţa, necunoscută mie până atunci, de a izbi cu pumnul în ceva, în cineva, oricine!

Am refuzat să cred. Alte soţii ar fi putut fi necredincioase soţilor lor închişi, dar nu Yraida. Am scuturat cu violenţă din cap, ca să mă descotorosesc de simpla bănuială.

Vecinul meu mă prinse de umeri, punând capăt brusc gestului meu de împotrivire la idee.

— Noble, e adevărat. Are de gând să divorţeze de tine.

— Nu! Nu! Nu! Yraida este o bună creştină. Ea n-ar…

Văzând durerea din ochii prietenului meu, m-am oprit. Mă cuprinse frica. Am înghiţit greu, ca să-mi ţin valul de lacrimi care ameninţa să mă năpădească.

— Îi voi scrie, şi ea va dezminţi aceste acuzaţii. O să vezi cât de mincinoase sunt toate aceste acuzaţii, am strigat eu.

Fără niciun alt cuvânt, el se întoarse şi plecă, lăsându-mă în mijlocul celulei.

În următoarele câteva zile, cu ajutorul unui deţinut care era pe cale de a fi eliberat, am reuşit să strecor afară o scrisoare pentru

Yraida. O întrebam dacă cele spuse de vecinul nostru erau adevărate. Când a răspuns, negă toată povestea. M-am gândit la cuvintele din cartea Proverbelor 31, 10.11: „Cine poate găsi o femeie cinstită? Ea este mai de preţ decât mărgăritarele. Inima bărbatului se încrede în ea şi nu duce lipsă de venituri". În timpul săptămânilor care urmară, nici măcar munca la cariera de marmură nu reuşi să mă doboare. Nu conteneam în a-l mulţumi lui Dumnezeu pentru frumoasa şi credincioasa mea soţie.

Alte ştiri bune sosiră după scrisoarea Yraidei. Se auzi prin telefonul fără fir al închisorii că oficialităţile vor îmbarca curând deţinuţii politici şi pe cei din motive religioase înapoi, spre insula mamă a Cubei. Exilul nostru avea să se sfârşească curând.

La carieră munceam cu toţii cu un nou entuziasm. Nimeni nu voia să moară sau să fie ucis de baioneta unui gardian chiar înainte de a se întoarce acasă. Când un deţinut ameninţa să reacţioneze la un abuz al gardianului sau să facă alt gest prostesc ori nepăsător, noi, ceilalţi, îl opream spunându-i:

— Nu merită. Probabil mâine ne vom întoarce în Cuba.

Din păcate a trebuit să treacă un an şi opt luni până ce zvonurile aveau să se adeverească. În acest interval, gardienii profitară de lipsa de reacţie a deţinuţilor pentru a-şi intensifica brutalităţile.

Miercuri seara, în noaptea de dinaintea planificatei noastre îmbarcări, familia bisericii se întruni pentru o adunare de rugăciuni în comun. Fiecare îşi mărturisi lupta sa cu îndoielile şi triumful credinţei. Cântarăm cuvintele imnului: „Lăudaţi-L! Lăudaţi-L! Iisus, binecuvântatul nostru Mântuitor!" cu sporită vigoare. Sfâşietorul vers „O, drumu-i lung şi obositor" căpătă o semnificaţie cu totul nouă acum, că eram pe cale de a pleca. Naţionalitatea, convingerea religioasă, rasa şi convingerile politice dispărură când am format un uriaş cerc al rugăciunii. Ca fraţi în Hristos, eram mai apropiaţi decât ar fi putut fi chiar fraţii de sânge.

Înfuriate de adunarea noastră de rugăciune, oficialităţile închisorii ne scoaseră din paturi mult mai devreme decât de obicei dimineaţa

următoare. La carieră, gardienii ne fugăriră la zonele de lucru şi începură apelul. Apoi începu bătaia. În clipa aceea stăteam în picioare,

aşteptând să ne auzim strigat numărul, când, brusc, fără niciun avertisment, soldaţii începură să ne lovească cu paturile puştilor şi cu baionetele.

Oficialităţile închisorii îşi rezervară brutalităţile cele mai aspre pentru negri şi americani – pentru negri, deoarece revoluţia venise pentru a-i emancipa, şi aceştia, refuzând să facă parte din revoluţie, se dovedeau nerecunoscători, iar pentru americani, deoarece, imperialişti fiind, voiau să înăbuşe revoluţia.

Locotenentul le ordonă gardienilor să-l bată pe Larry sunt, un deţinut american şi rudă cu regina Belgiei. Acest domn creştin avea o fermă uriaşă la Pinar de! Rio, ia extremitatea vestică a insulei Cubei. Guvernul cubanez îi confiscase ferma, spunând că-i ajutase pe rebeli, şi-l condamnă la treizeci de ani de muncă silnică pe Insula Pinilor. Urându-i pe americani, gardienii îşi aleseseră ca ţintă specială pe acest fost bogat „gringo” ca să sufere răzbunarea lor.

Câteva minute mai târziu, un gardian împuşcă în abdomen un alt deţinut, pe Chico Praderas. Ambii trăiră, în ciuda dezlănţuirii violenţei oarbe.

Un om pe care nu-l voi uita niciodată este Elroy Menoya, un fost ofiţer cu grad înalt din armata lui Castro. Când puseră sub semnul întrebării calea pe care începea s-o ia revoluţia, el şi alţi cincizeci dintre oamenii săi fuseseră aruncaţi în închisoare şi acuzaţi de conspiraţie împotriva revoluţiei. Elroy a fost repartizat la blocul din carieră. Rar trecea o lună fără ca să nu fie târât de gardieni înapoi în circular în timpul nopţii – un simplu morman de carne şi sânge. Câtă vreme trupul lui putea să mai reziste abuzurilor nemăsurate la care era supus?

Cu câteva zile în urmă, pe una dintre tarlale, un deţinut pe nume Reinaldo Aquí reuşise să evadeze. Gardienii nu păziseră cu destulă străşnicie, ştiind că deţinuţii urmau să meargă în curând acasă. Soldaţii îşi încheiară căutarea fără succes a lui Reinaldo Aquí câteva zile mai târziu. Pedepsiţi de superiorii lor pentru neglijenţă, gardienii voiau neapărat să vadă sânge – sângele nostru.

Când soldaţii ne aduseră înapoi la închisoare, în noaptea de după violenţele care avuseseră loc la carieră, ne-am aliniat pentru numărătoare. Pălăria căzu de pe cap lui Chino Aquí, fratele lui Reinaldo. Acesta ceru permisiunea să şi-o ridice, ceea ce le dădu gardienilor un pretext pentru toată

1 18

Voi muri în libertate violenţa de care simţeau nevoia. După ce ofiţerul îi dădu permisiunea să-şi ridice pălăria, Chino făcu un pas înaintea rândului, se aplecă să şi-o ridice şi, bang, îl împuşcară.

— Plănuise să evadeze, asemenea fratelui său. Amândoi au plănuit împreună, spuse locotenentul, invitând pe careva să nu fie de acord.

Dădu ordin ca toată brigada să fie sever bătută. Când soldaţii se eliberară de toată energia şi ura acumulată, locotenentul ne ordonă să ne întoarcem în circular. Trei dintre fraţi zăceau morţi pe podeaua rece, de piatră. Ei au plătit preţul pentru evadarea lui Reinaldo şi pentru adunarea de rugăciune în comun pe care o ţinusem cu o noapte înainte. Moartea fraţilor noştri în Hristos ne umbri bucuria ce apărea la gândul că vom fi transferaţi înapoi la o închisoare din Cuba.

„Atât de mulţi morţi – atâta risipă de vieţi”, mi-am zis! în timp ce mă gândeam la perspectiva apropiată de a părăsi Insula Pinilor, mi-am desfăşurat în minte feţele şi numele acelora care nu vor mai putea pleca cu noi, ale acelor care vor rămâne parte a insulei, până la reîntoarcerea lui Iisus.

„— ¥

Capitolul 1 3

Pe urmele paşilor Lui

Sirena feribotului sună, umplându-mi simţurile de înviorare şi speranţă. „Acasă! Mergem acasă!” Chiar şi faptul că trebuia să stau şase ore în aceeaşi poziţie în cala vasului nu-mi frânse entuziasmul. Nu aveam idee la ce închisoare urma să fiu trimis sau cum vor fi condiţiile de viaţă, dar asta nu conta. Doar faptul că eram înapoi pe insula mamă îmi părea un semn că voi supravieţui”. Într-o bună zi voi fi liber”. Deşi nimeni nu îndrăznea să scoată un cuvânt, simţeam aceeaşi agitaţie şi la ceilalţi deţinuţi, în timp ce ne îngrămădeam cu toţii în cala feribotului.

Când feribotul ancoră la cheiul Batabano, în afara perimetrului capitalei Havana, docurile gemeau de membri ai familiilor deţinuţilor aduşi, care se înghesuiau să-i vadă pe cei iubiţi, şi de poliţişti, câini dresaţi şi gărzi militare, care se străduiau să-i oprească să ajungă la deţinuţi. Sub o supraveghere strictă, ne-am îmbarcat în autobuze. Şi, ca întotdeauna, stăturăm în autobuze timp de cinci ore, slăbiţi din cauza foamei, setei şi a istovirii pe care ne-o producea căldura. În sfârşit, autobuzele începură să ne poarte spre destinul nostru necunoscut.

Unul dintre şoferi o luă greşit la o intersecţie şi se pierdu, împreună cu încărcătura lui de gardieni, câini şi deţinuţi, făcând ca noi, ceilalţi, să stăm alte două ore în timp ce oficialităţile închisorii se dădeau de ceasul morţii încercând să localizeze autobuzul rătăcit. Sosirăm în oraşul Sagua la Grande, unde am fost primiţi ca nişte eroi.

Sagua la Grande, un oraş important din provincia Las Villas, se află în partea muntoasă a Cubei, un adăpost natural pentru mulţi rebeli care se opuseră lui Castro. Atunci când aflară că un contingent de deţinuţi politici a fost transferat în închisoarea din Sagua, cetăţenii oraşului potopiră străzile. Când şoferii încercară să parcheze autobuzele de-a lungul străzilor oraşului, oamenii se îmbulziră peste autobuze, dându-ne tot felul

Voi muri în libertate de bunătăţi – cafea, lapte, biscuiţi, dulciuri etc. Gardienii de la autobuze încercară să-i oprească, dar, în afara unui masacru, nu prea aveau ce face. Până la urmă gardianul-şef anunţă:

— Le puteţi da ce vreţi, dar să nu urcaţi în autobuze.

Seara, oficialităţile deciseră că simpatia populaţiei din Sagua pentru noi era atât de mare încât guvernul nu putea risca să ne instaleze acolo, aşa că am fost transferaţi la o altă închisoare înainte chiar de a fi ajuns la prima. Ni se spuse că închisoarea Sagua era prea mică pentru a ne găzdui, în noaptea aceea, pe la 10: 00, sosirăm la închisoarea Remedios.

Imediat ce ne stabilirăm în noua noastră reşedinţă, am început serviciile noastre religioase zilnice. îl aleserăm pe Gerardălvarez, cunoscut ca „fratele în credinţă”, să conducă rugăciunile matinale. Înainte de a deveni creştin, G.G., cum i se mai spunea, dusese o viaţă violentă ca „peşte” şi „rechin” al cămătarilor. Dar în închisoare îl găsise pe Iisus Hristos şi fusese transformat prin puterea lui Dumnezeu. Farmecul lui natural şi dorinţa de a împărtăşi altora noua lui credinţă îl făceau un candidat perfect pentru a propovădui Cuvântul lui Dumnezeu. Înainte ca prima săptămână să se fi încheiat, civilii din vecini se plânseră gardienilor că serviciile noastre religioase îi deranjau. Unii dintre ei lucrau în schimburile de noapte, şi cântările noastre nu-i lăsau să doarmă peste zi. Directorul închisorii pedepsi întreaga populaţie religioasă şi politică a închisorii pentru acest delict. Folosind un megafon, el declară:

— Următoarele reguli vor fi cu stricteţe respectate: 1) Vi se acordă zece minute pentru cină. 2) Veţi apărea bine îmbrăcaţi în sala

de mese. 3) Nu aveţi voie să vorbiţi nimănui. 4) Nu vă puteţi aşeza până când cei de la masa voastră nu se află la locurile lor şi, atunci, trebuie să vă aşezaţi în aceeaşi ordine în care aţi sosit la masă. 5) Trebuie să rămâneţi aşezaţi până când toată lumea a terminat sau cele zece minute au trecut.

Pedepsele începură când responsabilul cu sala de mese începu să cronometreze cele zece minute de la primii care începeau să mănânce, în loc să înceapă cu ultimii. Asta însemna că majoritatea deţinuţilor fie erau obligaţi să-şi înghită hrana fără s-o mai mestece, fie rămâneau flămânzi, pentru că nu puteau scoate mâncare din sala de mese.

Într-o dimineaţă ne dădură peşte fiert, un adevărat festin. Peştele conţinea o groază de oscioare mici, care trebuiau îndepărtate înainte de a-l putea mânca. Reuşiserăm să mâncăm mai puţin de jumătate de porţie când sună soneria de plecare. Furioşi şi flămânziţi, fiecare deţinut din sală

Îşi luă farfuria lui de tablă. Peşte şi oase de peşte zburară în toate direcţiile. Unii îşi întoarseră farfuriile cu susul în jos pe masă, în timp ce alţii goliră mâncarea pe podea. Câţiva dintre deţinuţii cei mai curajoşi aruncară peştele pe pereţii sălii de mese în semn de protest.

Înainte ca ultima bucăţică de peşte să fi alunecat de pe perete la podea, o trupă de soldaţi, cu puştile şi baionetele ridicate pentru atac, dădură buzna în clădire, strigând şi lovind pe oricine întâlneau în cale. Cu brutalitate, aceştia goliră sala de mese.

Dimineaţa următoare, devreme, trei autobuze aşteptau în curtea închisorii ca să ne ia pe noi şi sărăcăciosul nostru bagaj spre alte închisori. Când oficialităţile ne anunţară că suntem mutaţi la altă închisoare, noi, membrii bisericii, rămaserăm adunaţi împreună, ştiind că asta va spori şansele de a fi plasaţi în acelaşi corp de închisoare. După ce ne percheziţionară la piele, gardienii ne ordonară să ne urcăm în autobuze.

— Ceea ce s-a întâmplat la Sagua la Grande nu se va mai întâmpla niciodată, ne anunţă ofiţerul însărcinat cu mutarea noastră. Nu vom da nimănui ocazia să-şi manifeste iar simpatia pentru nişte trădători ai patriei ca voi.

Odată îmbarcaţi, aşteptam să plecăm. Aşteptarăm ziua întreagă, până la orele zece ale acelei seri. Într-un târziu, şoferii porniră

motoarele, iar noi lăsam închisoarea Remedios în urmă pentru o destinaţie necunoscută – la doar 49 de zile după ce plecaserăm de pe Insula Pinilor.

Sosirăm la închisoarea La Cabana opt ore mai târziu, istoviţi din cauza căldurii, a foamei şi a extremei oboseli. Gardienii noii închisori ne priveau cum coboram din autobuze, aşa cum nişte lupi flămânzi ar fi inspectat o turmă de oi. Înainte de a părăsi închisoarea Remedios, membrii bisericii puseseră la cale un aranjament care să ne permită să fim împreună în noua închisoare. Planul nostru reuşi. Fuserăm repartizaţi în aceeaşi galerie – patioul numărul 2. Veştile despre sosirea noastră ajunseră înaintea noastră, căci, în timp ce intram în patioul numărul 2, deţinuţii din diferitele galerii ce înconjurau curtea începură să cânte în spaniolă cuvintele: „În greutăţi şi necazuri, biserica totdeauna merge înainte...”

Lucrul acesta înfurie oficialităţile din La Cabana, de vreme ce acestea declarară că deţinuţii nu au voie să vorbească unul cu celălalt, darămite să cânte. Ei repartizară câte o trupă specială pe lângă fiecare galerie pentru a se asigura că nimeni nu va scoate un cuvânt.

Avuserăm nevoie de o anumită adaptare pentru a ne obişnui cu problemele unice pe care le ridica viaţa în La Cabana. Lipsa hranei era problema

cea mai mare. A doua, cu 200 de deţinuţi înghesuiţi într-o galerie făcută pentru 86, temperamentele nu aveau cum să nu intre în permanent conflict. A treia problemă de adaptare era insuficienţa spaţiului pentru petrecerea timpului liber şi baia comună din curte, pe care o foloseau toate galeriile din jur. Duşurile constau dintr-o ţeavă lungă, de o jumătate de inch care pornea la intervale potrivite dintr-o ţeavă mai largă. Acestea constituiau aşa-zisele duşuri. Un robinet, acţionat de un gardian, controla curgerea apei. Curând după sosirea noastră în La Cabana, aveam să aflăm exact cum funcţionau duşurile. Uşa galeriei se deschise şi intră unul dintre gardienii închisorii, la care, conform regulamentului, toţi deţinuţii luară poziţia de drepţi. Sosirea unui gardian însemna, de obicei, necazuri – ori era bătut cineva ori luat la interogatoriu – dar, de data aceasta, soldatul păşi în galerie şi strigă:

— Pregătirea pentru duş.

Imediat, alţi gardieni deschiseră larg uşa şi deţinuţii se aruncau mâncând pământul spre duşuri.

— Fugi, Noble, îmi şopti unul dintre prieteni.

În clipa în care uşa fusese larg deschisă, izbindu-se de pereţi, gardianul de la robinet dădu drumul la apă şi începu să o potrivească.

Zăpăcit, m-am uitat în jur la haosul care se crease. Nu exista nici intimitate şi nici timp să te pregăteşti. Trecuseră trei sau patru zile de când nu mi se permisese să fac baie, aşa că m-am aruncat în învălmăşeală. Abia m-am săpunit, şi gardianul opri apa. Tot ce am putut face a fost să mă şterg şi să mă întorc în galerie mai rău decât înainte. Din nu se ştie ce motive, gardianul făcea asta ca să se distreze. Tratamentul dur aplicat deţinuţilor opera oarecum ca pe o scală muzicală, fiecare ofiţer de galerie străduindu-se să atingă nota cea mai înaltă a disconfortului şi mizeriei pentru oamenii pe care îi avea în subordine. Cu toate variaţiunile bătăilor, înfometărilor şi umilirilor, cei în puterea cărora eram nu păreau niciodată în pană de idei pentru a ne face viaţa insuportabilă.

Într-o dimineaţă, la trei zile după ce aceştia ne târâseră dintr-o secţie a închisorii în alta, noi ne rugam când un colonel, doi comandanţi şi trei căpitani intrară în patioul numărul 2 şi îi chemară pe şefii galeriilor şi pe reprezentanţii aleşi ai deţinuţilor la birourile administraţiei. Ştiam că, într-un fel sau altul, o astfel de vizită nu putea însemna decât necazuri pentru noi.

Când se întoarse de la această întâlnire, reprezentantul nostru ales anunţă:

— Oficialităţile închisorii au hotărât să le permită familiilor să vă viziteze în cadrul vizitei lunare. Acestea pot să vă aducă un pachet cu provizii care să cântărească până la 35 de pfunzi. Acest pachet poate conţine trei cărţi de pe lista aprobată, hârtie de scris, creioane…

El continuă să citească lista de articole aprobate. Aceia dintre noi care fuseseră închişi pentru mai multă vreme ascultară cu sceptică neîncredere, suspicioşi în privinţa acestui act de aparentă bunăvoinţă.

Ziua de vizită se dovedi a fi exact cum promiseseră oficialităţile. Yraida sosi în galeria largă pentru vizitatori, instruită de fratele ei să mă atragă în planul de reeducare. Un ofiţer stătea deoparte, ascultând cum încerca ea cu îndemânare să mă vrăjească – dojenindu-mă, cicălindu-mă, torturându-mi simţurile, folosindu-mi dragostea pentru ea ca pe o armă pentru a mă prinde şi a mă distruge.

„Oh, Dumnezeule”, m-am rugat eu, văzând atrăgătoarea femeie

care mi se oferea, „cum să rezist?” Brusc, ca şi cum m-aş fi trezit din somn, mi-am dat seama ce se petrecea şi, cu acea iluminare, veni şi puterea de a rezista.

— Yraida, am spus, apucând-o de umeri şi ţinând-o la lungimea braţelor, aş prefera moartea decât să accept ceea ce-mi oferi tu!

O clipă, durerea pentru ceea ce a pierdut şi mânia de a-i fi tratată cu dispreţ propunerea i se citiră pe faţă, dar apoi o mândrie arogantă i se aşternu în loc. Se desprinse din prinsoarea mea şi îşi ridică bărbia într-un gest de înfruntare.

— Eu nu mai am timp de pierdut. N-ai decât să continui să-i urmezi pe oamenii aceştia cu care eşti înăuntru dacă aşa vrei.

Făcu o pauză pentru a schimba tactica.

— Alţi fraţi creştini au acceptat propunerea. Eşti mai bun ca aceştia? Ei şi-au dat seama că au datoria de a-şi întreţine soţiile şi copiii; ei îşi cunosc datoria.

Acuzaţiile ei mă loviră în punctul cel mai sensibil – datoria unui bărbat de a-şi întreţine familia. Regăsindu-mi firea, am răspuns:

— Da, ei îşi cunosc datoria, dar şi eu o cunosc pe a mea. Ei sunt nefericiţi în decizia lor; eu nu sunt. Ei L-au trădat pe Dumnezeul lor, dar eu nu-L voi trăda pe al meu!

Abia am terminat de vorbit, că ofiţerul care ne asculta discuţia declară:

— Vizita voastră s-a încheiat.

Nefiind sigur că am auzit bine, am întrebat:

— S-a terminat timpul de vizită?

Voi MURI ÎN LIBERTATE

— Nu, replică el, doar vizita ta s-a încheiat.

Yraida se ridică în picioare, îmi aruncă încă o dată o privire, se întoarse pe călcâie şi părăsi sala.

Când oaspeţii noştri plecară cu toţii, colonelul Lemus, directorul închisorii, adună deţinuţii şi le colectă pachetele primite înainte ca acestea să fi fost deschise.

— Din ordinul Ministerului de Interne, se vor face câteva schimbări, care vor fi anunţate la o dată viitoare. Pentru a vă primi pachetele, trebuie să fiţi de acord cu condiţiile noastre şi trebuie să existe o îmbunătăţire vizibilă în comportamentul vostru.

Vizita se dovedise o capcană pentru toţi, un moment de plăcere de care să te agăţi, cu promisiuni că va urma mai mult dacă vom

coopera cu militarii.

Condiţiile includeau schimbarea uniformelor noastre galbene, care ne identificau ca deţinuţi politici, cu uniformele albastre, purtate de criminalii de rând. Toţi ne dădurăm seama imediat de semnificaţia schimbării uniformelor. Aceasta decurgea dintr-o istorie interesantă.

Codul coloristic al uniformelor militare începuse cu ani mai devreme, când Cuba îşi cucerise independenţa de sub ocupaţia spaniolă. Popularitatea sistemului se stinse pentru o vreme, până când guvernul rescrise Constituţia ţării în 1940. La acel moment se stabilise că forţele poliţieneşti trebuie să poarte albastru, marina, alb, iar armata, galben. În timpul revoltei din 1953, poliţia rurală și armata au efectuat majoritatea acţiunilor, aşa că, atunci când Castra prelua controlul asupra ţării, în 1959, răzbunarea lui împotriva celor două instituţii militare fu ca aceste cândva mândre uniforme militare să fie purtate de către deţinuţi – albastru de către deţinuţii de drept comun şi galben de către deţinuţii politici. Noua armată purta verde oliv.

La început, cetăţenii Cubei îi urau pe deţinuţii care purtau galben. Era simbolul revoltei. Guvernul revoluţionar nu era de multă vreme la conducere, însă, când atitudinea populaţiei începu să se schimbe, deţinuţii deveniră eroii momentului şi uniformele lor galbene deveniră însemnul onoarei. De câte ori oficialităţile penitenciare transferau pe unul dintre deţinuţii politici la o nouă închisoare sau la un spital, acesta primea simpatia populaţiei, în loc de dispreţul acesteia.

A fost doar o problemă de timp până când valul crescând de simpatie îl înfurie şi îngrijoră în acelaşi timp pe ministrul de interne şi pe membrii

Comitetului Central. Pentru a evita o revoltă spontană sau alte tulburări civile, aceştia hotărâră să-i îmbrace pe toţi deţinuţii în uniformele albastre ale deţinuţilor de drept comun.

Dimineaţa următoarea, o flotilă de camioane sosiră aducând baloţi de uniforme albastre, cât şi optzeci de soldaţi suplimentari. Eu, alături de restul mulţimii de deţinuţi, priveam cu dezgust la descărcarea uniformelor. Era evident că directorul închisorii se aştepta la necazuri din partea deţinuţilor politici şi a acelora din motive religioase. În afară de faptul că adusese trupe suplimentare, el aranja ca deţinuţii să treacă în fugă printre două rânduri de soldaţi

înzestraţi cu baionete, bastoane, lanţuri şi bucăţi de ţeava de fier. El anunţă că, după ce am trecut printre furcile caudine, vom avea posibilitatea să alegem. Fie intrăm în celula numărul 9, ne scoatem uniforma galbenă şi luăm două uniforme albastre, fie intrăm în celula numărul 7 şi ne scoatem uniformele galbene. Tuturor ni se cerea să părăsim celula fără a avea pe noi altceva decât lenjeria de corp.

Desigur, oricine avea să aleagă să poarte albastrul de puşcăriaş urma să ofere o justificare pentru propria încarcerare. Urma să fie clasificat drept hoţ de rând, violator sau ucigaş. Faptul că eram dizidenţi politici sau religioşi ne dădea un statut aparte, şi nu ne puteam permite să pierdem acea distincţie. Din mulţimea de deţinuţi politici care alergară printre şirurile de soldaţi şi îşi lepădară uniformele, 850 aleseră să nu poarte albastru. Furios pe această puternică demonstraţie de nesupunere, căpitanul ne adună pe toţi în două galerii care fuseseră golite de paturi şi mobilier de orice fel – 850 de oameni într-un spaţiu menit pentru 86! Aceia care găsiră un locşor pe podeaua rece de granit se considerară norocoşi. Pentru a-i putea da fiecăruia o şansă să se odihnească, am organizat o rotaţie de câte patru ore de somn.

Oficialităţile închisorii ne dădură timp să ne revenim din lipsa de somn şi din înfometare înainte de a trece la următoarea fază a anchetei lor. Supunerea completă deveni o problemă de onoare pentru anchetatorii noştri. Unul câte unul, gardienii ne conduseră pe fiecare de la galerie la camera pentru interogatorii, unde un căpitan de armată aştepta, hotărât să ne înfrângă rezistenţa.

— Alexander, se interesă căpitanul când am apărut eu, de ce trebuie să fii tu atât de agresiv şi nerezonabil? Trebuie să te pui de-a curmezişul la tot ce facem noi?

— Nu sunt un deţinut de drept comun. Căpitanul izbi cu pumnul în masa de birou.

— Ne înfrunţi pe noi şi revoluţia! Revoluţia e un lucru bun, iar tu greşeşti! Greşeşti! Greşeşti!

Tăcut, mă uitam drept înainte. Nu conta nimic din cele ce-aş fi spus eu.

Deodată, căpitanul sări de la masa de birou, mă prinse de gât şi mă împinse în spate. Capul mi se izbi de blocurile de ciment din spate cu o asemenea forţă încât stele verzi mi se învârtiră în jurul capului.

— Recunoaşte! ţipă el. Recunoaşte că tu greşeşti, iar marea revoluţie are dreptate!

Am încercat să întorc capul pentru a-mi arăta dezacordul, când pumnul lui mă izbi în nas. Am simţit o plesnitură, apoi sângele împroşcă peste tot pe uniforma lui şi pe pieptul meu gol. Mă împinse încă o dată în spate şi se depărta plin de dezgust.

— Scoateţi-l afară de-aici, ordonă căpitanul gardianului. *Plantado* mizerabil! (Adică unul care a fost ferm plantat – deţinut politic care sfida eforturile de reeducare făcute de guvern.)

Înapoi în galerie, gardienii continuară să abuzeze de mine fizic şi verbal.

— Eşti un *plantado*. Nu meriţi să porţi hainele pe care ţi le dă revoluţia. Cu o senzaţie de leşin din cauza durerilor de cap şi din cauza sângelui pierdut, am cerut un consult medical.

— Un doctor? râse gardianul. *Plantados* nu merită tratament medical. Nici nu ţi se vor permite de aici înainte cărţi de citit, scrisori de la familie sau privilegiul vizitelor lunare – decât, evident, dacă…

Tovarăşii mei deţinuţi nu mai aşteptară sfârşitul discursului său. îl auziserăm atât de des în trecut. Aceştia mă conduseră la un loc liber pe podea, unde am putut să mă aşez şi să încerc să-mi opresc hemoragia. Ultima fărâmă de demnitate ne era refuzată după ce am ales să rămânem fermi în credinţa noastră. „O să le demonstrăm noi lor", ne-am hotărât. „*Plantados*! Da, vom fi *plantados*. Vom sfida tentativele lor de reeducare". Pentru următorii şaptesprezece ani n-am mai purtat nimic altceva decât rufăria de corp.

Oficialii închisorii se bazaseră că zdrobitoarea arşiţă a verii, mirosurile de la atâţia oameni care stăteau atât de înghesuiţi şi tortura foamei aveau să ne istovească şi să ne frângă. În loc de aceasta, după primele câteva zile, ne adaptarăm noului nostru ambient, stabilind reguli care să ne permită să trăim în comun într-un mod ordonat. Am ales un veteran al galeriei ca să menţină ordinea.

S-a spus că, în vremuri de restrişte, poporul lui Dumnezeu se va agăţa mai mult de Dumnezeu. În timpul restriştilor noastre, când nu am avut niciun fel de material religios, acest lucru se adeveri. Deţinuţii se adunau laolaltă să se închine, să înveţe mai multe despre Biblie, să cânte imnuri şi să se roage. Într-un grup restrâns, ne petreceam fiecare minut liber pregătindu-i oral pe noii convertiţi.

Duşmanii noştri aşteptau momentul potrivit, lama avea să sosească în curând. Lipsa hranei adecvate, lipsa îmbrăcămintei – toate acestea urmau să ne slăbească voinţa.

— Curând ne veţi ruga în genunchi să vă „reeducăm”! ne mustrau gardienii.

Ca şi cum torţionarii noştri ar fi avut puteri satanice care să poată ţine sub control şi vremea, iarna temperatura scăzu până la nivele incredibile: 50°, 40° F şi sub 40° F (Fahrenheit). Deţinuţii şi soldaţii sufereau fără deosebire de frigul neobişnuit, iar *plantados* sufereau cel mai mult.

— Nu mai pot continua, şopti un tânăr printre dinţii încleştaţi. Mi-e atât de frig.

— Ştiu, frate, l-a asigurat unul dintre bătrânii bisericii. Dar împreună putem supravieţui – împreună.

— Eu-eu-eu-eu nu sunt sigur de asta, răspunse tânărul, privind afară în curte, unde un grup de soldaţi stăteau şi îşi încălzeau mâinile la un foc deschis.

— Poate că aş putea… măcar pentru scurtă vreme…

Cuvintele îi pieiră, cu jind.

— Da, răspunse celălalt deţinut, a cărui voce tremurândă din cauza slăbiciunii şi a frigului. Numai până la primăvară; atunci putem spune că ne-am răzgândit.

— Nu, argumentă celălalt mai bătrân, nu se poate să-ţi anulezi pentru o vreme credinţa. Te rog să fii tare. Putem răzbate împreună.

Discuţii ca aceasta aveau loc din ce în ce mai frecvent pe măsură ce temperatura continua să scadă, până când aceasta ajunse la incredibilul record de 38° F (adică 3°C).

Deţinuţii pentru crimă se bucurau de mult mai multe libertăţi decât deţinuţii politici. Printre alte lucruri, din moment ce erau într-o altă aripă a închisorii, li se duceau ziare zilnic pentru citit. Însă deţinuţii celor două secţii stabiliră repede un sistem de a introduce în secret ziare de la ei la noi.

Nu numai că aceste ziare constituiau un anume contact cu lumea exterioară, dar acestea constituiau şi o sursă de căldură.

Vâram ziare vechi în crăpăturile din jurul uşii ca să oprim curenţii reci ce treceau prin celule. Directorul închisorii dădu ordin ca nimic să nu acopere uşile în închisoare, totuşi noi continuam s-o facem.

În fiecare dimineaţă, gardienii scobeau şi scoteau hârtie de ziar, pretinzând că aceasta îi împiedica să vadă ce făceam noi în celule. În mod ironic, aceasta acţiona împotriva planului guvernamental, în loc să lucreze în favoarea acestuia, diminuând astfel hotărârea acelor *plantados* care se gândiseră în mod serios să accepte planul guvernamental de reeducare în schimbul căldurii şi îmbrăcămintei. Duhul lui Dumnezeu ne făcu să ne apropiem şi mai mult.

E uluitor cât din suprafaţa corpului omenesc poate fi acoperit cu o batistă, câtă căldură emană corpul uman, căldura pe care o poţi primi de la un singur sul de hârtie igienică. În fiecare dimineaţă, gardienii ne cercetau celulele şi confiscau orice puteam folosi pentru a supravieţui. Şi apoi foloseau ceea ce găseau pentru a se încălzi ei înşişi.

Când refuzarăm să cedăm ori să murim, oficialităţile închisorii îşi intensificară eforturile, privându-ne de singura libertate personală care ne mai rămăsese, somnul nostru. Instalară difuzoare la intrarea galeriei. Noaptea, la interval de două ore, difuzoarele spărgeau liniştea cu melodia unui vechi cântec popular, care spunea: „Mai mult de o mie de ani, mult mai mult, va trebui să aştepţi. Nu ştiu dacă veşnicia va avea sfârşit...”

Urmă un adevărat bombardament propagandistic de la Departamentul de Sănătate.

— Deţinuţii în asemenea condiţii de subnutriţie, dormind pe podelele goale, vor răci. Netratate, aceste răceli pot să se transforme foarte uşor în tuberculoză. Pierzând sânge, veţi deveni anemici. Dacă anemia continuă, veţi face leucemie. Guvernul nu vrea ca toate acestea să vi se întâmple. Dar sunteţi liberi să alegeţi ceea ce vreţi. Dacă acceptaţi planul guvernamental, acceptaţi viaţa; dacă respingeţi oferta noastră, alegeţi o moarte înceată, dar sigură.

Mulţi oameni crezură propaganda guvernamentală şi cedară. Cu pierderea acestora, cei care rămaseră strânseră rândurile. Noapte de noapte, timp de mai mult de două luni, rutina continuă. Viaţa devenea tot mai imposibilă cu fiecare zi care trecea. Ceva trebuia făcut, dar ce? Ce puteau face câţiva repudiaţi, flămânzi, pe jumătate dezbrăcaţi, pentru a face presiuni asupra oficialităţilor penitenciare cubaneze, care aparent deţineau controlul absolut?

Capitolul 1 4

Viaţa în Casa Morţii

3

Difuzoarele dădură buzna din nou în somnul meu. Lipsa somnului ne storcea pe toţi de ultima picătură de energie.

— Ceva trebuie făcut, am decis eu, dar ce? Ce am putea să facem noi? Ce avantaj avem noi asupra inchizitorilor noştri?

Singurul lucru pe care îl aveam şi pe care refuzasem să li-l dăm era cooperarea noastră. Mi-am dat seama că, din anumite motive, a-i face pe deţinuţii politici să se conformeze programului de „reeducare" era ceva important pentru ei, poate chiar vital pentru prestigiul şi avansările din cariera lor, în noua administraţie a lui Fidel Castro.

Textul din Matei 5, 6 îmi veni în minte: „Ferice de cei flămânzi şi însetaţi după neprihănire, căci ei vor fi săturaţi!" O grevă a foamei. Poate că acesta era răspunsul. Evident că nu ne răpeam cine ştie ce plăcere refuzând mizerabilele mese ce ni se dădeau acum. Înainte de a fi putut împărtăşi ideea mea altcuiva, un alt frate sugeră acelaşi lucru, şi altul, şi altul. Spontan, un mare număr dintre noi ajunseserăm concomitent la aceeaşi decizie. Ne prezentarăm ideea şi celorlalţi colegi, îi avertizarăm de posibilele consecinţe şi trecurăm la vot. 93% dintre noi fuserăm de acord – dimineaţa următoare voiam să începem greva.

Aşteptarăm scârţâitul căruciorului cu roţi de fier, care ne aducea mâncarea de când nu ni se mai permitea să luăm masa în sala de mese folosită de deţinuţii de drept comun. O undă de şoapte care cerea linişte străbătu galeria, când soldatul care împingea căruciorul cu alimente ajunse mai aproape. Am văzut că se deschide uşa. Micul dejun al zilei consta în zahăr brun dizolvat în apă fierbinte şi pâine tăiată atât de subţire încât se vedea prin ea.

Soldatul strigă:

— Veniţi pentru micul dejun.

Voi muri în libertate

Nimeni nu răspunse.

— Cine vrea micul dejun să vină să-l ia acum, răcni sergentul de la bucătărie. Restul va fi dus înapoi.

Nici de data aceasta nu răspunse nimeni.

Rafael Alzamora, deţinutul care răspundea de împărţirea porţiilor, făcu un pas înainte.

— Nu vor mâncare.

— Dar tu? întrebă soldatul.

— Nici eu.

— Ce-i asta? Grevă?

Rafael tăcu un moment şi apoi ridică o sprânceană în semn de batjocură.

— Ar putea fi. Totul depinde de voi toţi.

Ochii sergentului se îngustară, în timp ce privea roată prin galerie, la feţele împietrite ale deţinuţilor.

— Ştiţi care sunt consecinţele?

Rămase în aşteptarea unui răspuns. Următoarele câteva ore cântarăm împreună şi ne rugarăm.

La nouă fix, soldatul se întoarse cu prânzul nostru, fiind însoţit de un sergent, un om scund, îndesat, cu faţa roşie, care, după câte se părea, nu era obişnuit să i se opună cineva. De data aceasta, eu am fost purtătorul de cuvânt al grupului. În timp ce soldatul şi cu mine repetam dialogul care avuse loc şi la micul dejun, acesta îşi ieşi din fire, ţipând întruna:

— Asta e grevă! Asta e grevă! Asta e grevă!

Trântindu-şi pălăria de podea, sări cu picioarele pe ea ca un copil capricios într-o criză de furie.

Sergentului i se ceru să raporteze o grevă a foamei la biroul conducerii, şi asta însemna necazuri. Necazuri în închisoare însemna că tot personalul militar avea să rămână de serviciu douăzeci şi patru de ore – toate învoirile anulate.

La cină se întâmplă la fel. De fiecare dată la ora mesei, în următoarele trei zile, tot mai multe oficialităţi ale închisorii veniră să fie martore la revolta noastră, să strige la noi şi să ne ameninţe. După ce îşi vărsară furia, ofiţerii se întoarseră pe călcâie şi plecară.

În a patra zi, gardienii nu ne mai aduseră obişnuita hrană de închisoare, ci mult mai tentantele porţii care li se serveau gardienilor. Ei aşezară această mâncare mai bună lângă uşa noastră, ca să ne ajungă mirosul la

nas. Când refuzarăm să cedăm, o duseră de acolo cu căruciorul la popotă, în acea noapte, abia ce începuserăm laudele de seară aduse Domnului, că difuzoarele se puseră în funcţiune.

— Vă rugăm fiţi atenţi, vă rugăm fiţi atenţi, către toţi deţinuţii aflaţi în grevă din pavilionul numărul 2! Acesta esta un sfat din partea Departamentului Sănătăţii al Ministerului de Interne. După trei zile de grevă a foamei, metabolismul vostru poate să se schimbe. Dacă sunteţi

grași, corpul se va întreţine singur din această sursă. Dacă nu sunteţi, trupul va începe să se hrănească cu ţesuturile propriului stomac. Sucul gastric va dizolva pereţii stomacului, producând ulcere, cancer și alte astfel de boli. Diminuarea vitalităţii va face imposibilă recuperarea voastră.

Kilogram după kilogram, pe măsură ce pierdeam în greutate, câştigam în puterea spiritului. Recitam cuvintele din cea de a doua Epistolă a lui Pavel către Corinteni 4, 16 – 18: „De aceea noi nu cădem de oboseală, ci chiar dacă omul nostru de afară se trece, totuşi cel dinăuntru se înnoieşte din zi în zi. Căci întristările noastre uşoare de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate veşnică de slavă. Pentru că noi nu ne uităm la lucrurile care se văd, ci la cele ce nu se văd; pentru că lucrurile care se văd sunt trecătoare, pe când cele ce nu se văd sunt veşnice”.

Ne întărirăm spiritual cu rugăciuni, în timp ce muşchii ni se deteriorau din cauza foamei, și eram ocupaţi folosindu-ne” musculatura” intelectuală pentru a-i alerta pe alţii asupra condiţiei în care ne găseam. Înţelegând dorinţa Partiduluilomunistlubanezdeaaveaopresăbună, am improvizat un fel de serviciu poştal pe închisoare. Am scris scrisori unor organizaţii precum Crucea Roșie Internaţională și Amnesty International folosind interiorul pachetelor de ţigări și alte bucăţele din hârtie. Făcurăm câte o gaură în fiecare perete al celulei noastre, apoi trecurăm o coardă lungă și neagră de la o galerie la alta, până la patioul numărul 1 din curtea 4. Apoi împăturirăm scrisorile până ajunseră niște mici rectangule, le aninarăm de coardă și le strecurarăm deţinuţilor care erau pe cale de a fi eliberaţi, care, la rândul lor, le scoaseră afară din închisoare. Când descoperiră sistemul nostru de comunicaţie, oficialităţile închisorii goliră celulele care se învecinau cu noi pe fiecare parte, însă scrisorile erau de mult pe drumul lor spre destinaţiile date.

În a treisprezecea zi, un număr de ofiţeri de diferite grade efectuară o inspecţie. Câţiva dintre fraţii noştri mai slăbiţi acceptaseră uniforma și programul de „reeducare” și au fost imediat transferaţi la alte închisori. Când

132 Voi muri în libertate comisia militară îşi termină inspecţia, colonelul Pacheco, cel care o conducea, ţipă:

— Deţinuţii aceştia sunt hrăniţi dintr-o sursă necunoscută.

Altfel ar fi morţi până acum!

Atunci, el ordonă ca doi soldaţi să stea permanent în fiecare galerie şi să descopere cine aducea pe furiş mâncare. Prezenţa lor ne stânjenea conversaţia. Nu mai puteam discuta problemele noastre unul cu celălalt. Totuşi continuarăm să ne ţinem adunările de rugăciune în faţa lor, rugându-ne, cântând şi recitând texte biblice. Când colonelul Pacheco îşi chemă oamenii la raport, unul dintre soldaţi confirmă că Cineva intra în celulă în mod regulat.

— Nu L-am văzut, dar acest Om, Iisus, vine în fiecare seară la apusul soarelui, explică soldatul. Deţinuţii formează un cerc în jurul Lui şi I se adresează. Eu cred că El este Acela care le aduce hrană, căci uneori i-am auzit spunând: „Îţi mulţumim, Iisuse".

Chicotirăm în sinea noastră, înţelegând foarte bine cum ajunsese soldatul tocmai la o asemenea concluzie – Jesus e un nume foarte întâlnit printre bărbaţii din lumea hispanică.

În a cincisprezecea zi, colonelul Pacheco le ordonă soldaţilor să ne împuşte dacă mai ţinem adunările religioase comune. Pentru a evita necazurile nenecesare, le ţinurăm împărţindu-ne în grupe mici de câte trei sau patru persoane răspândite prin toată galeria.

Dimineaţa următoare, colonelul Pacheco împreună cu vicecolonelul Ofarril şi alţi ofiţeri superiori intrară în galeria noastră. După ce gardienii ne adunară laolaltă, vicecolonelul Ofarril începu ofensiva.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat cu voi toţi. V-am oferit privilegiul orelor de vizită, şi n-aţi ştiut să profitaţi de el. Am vrut să vă echipăm cu uniforme noi albastre aşa încât să puteţi avea dreptul la vizită, şi voi aţi refuzat să le acceptaţi.

Scoase un oftat adânc de dezgust.

— E rândul vostru acum. Aici e colonelul Pacheco. Spuneţi-i ce doriţi. Ofiţerii scrutară din priviri grupul tăcut al deţinuţilor. Nimeni nu se urni.

Vicecolonelul Ofarril ne atacă din punct de vedere spiritual.

— Ziceţi că sunteţi deţinuţi politici şi religioşi, nu criminali de rând, dar voi nu sunteţi nimic. Nu aveţi disciplină. Dacă aţi avea un pic de… nu instrucţie, dar măcar educaţie, mi-aţi răspunde.

Viaţa în Casa Morţii 1 33

Dând dezamăgit din mână, adăugă.

Chiar şi o haită de câini ar lătra înapoi când li s-ar vorbi. Nu

sunteţi altceva decât trupuri moarte.

La acest punct, unul dintre deţinuţii politici, Francisco Rodríguez, răspunse:

— Aveţi dreptate, pentru că şi câinii la casele stăpânilor lor sunt trataţi mai bine decât suntem trataţi noi în această ţară. Ofarril se uită la Francisco.

— Noi am făcut tot ce-am putut în limita competenţei noastre ca să vă ajutăm.

— Atunci, poate că nu voi sunteţi cei care ne trataţi mai rău ca pe animale; e guvernul vostru condus de Fidel Castro!

Ofarril îşi îndoi pumnii şi se aruncă asupra lui Francisco, dar ceilalţi ofiţeri intrară între ei şi deţinut.

Francisco mai aruncă un blam în direcţia vicecolonelului, şi Ofarril se luptă să se elibereze din prinsoarea oamenilor săi.

— Lăsaţi-mă. Îţi voi băga înapoi cuvintele acelea pe gât, Rodríguez! Obişnuiţi ca tot ceea ce spun să fie lege pentru deţinuţi, toţi ofiţerii găsiră din ce în ce mai dificil să se abţină. Ofarril şi Francisco îşi continuară duelul verbal, incitându-i atât pe deţinuţi, cât şi pe ofiţeri până la punctul de a se încaieră – pe toţi, în afară de colonelul Pacheco, care rămăsese rece şi detaşat la toată agitaţia.

Înainte ca în galerie să izbucnească o încăierare în toată regula, colonelul Pacheco se întoarse spre Ofarril.

— Ofarril, poţi pleca. De acum mă ocup eu de asta.

Privirile lui Ofarril se aprinseră. Pentru o clipă, păru că se va repezi asupra colonelului însuşi. În loc de asta, îşi reluă atitudinea militară, luă poziţie de drepţi, salută şi plecă.

Întorcându-se spre Francisco, Pacheco spuse:

— Acestea toate puteau fi evitate. Am venit să vă aduc o listă de concesii.

Vocea lui alintătoare şi ochii plini de simpatie îi duseră în eroare pe mulţi dintre mai tinerii deţinuţi.

— Dacă vă dezziceţi de grevă şi vă schimbaţi atitudinea, eu vă voi rein-staura asistenţa medicală şi privilegiul vizitelor. Voi avea grijă să primiţi hrană mai bună şi televizor de două ori pe săptămână şi voi lua în considerare orice alte îmbunătăţiri veţi sugera voi.

Voi muri în libertate

Tineri şi creduli, mulţi dintre deţinuţi îl crezură şi fuseră transferaţi din grupul nostru. Mai târziu am aflat că, pas cu pas, fiecare

dintre aceştia a ajuns mai târziu să-şi renege credinţa şi să accepte total planul de reedu care.

Opt sute treizeci de deţinuţi rămaseră credincioşi. În a şaptesprezeced zi fu oprită apa din conducte. Nu aveam apă nici măcar pentru băut. Că torva dintre colegii deţinuţi începu să le cadă părul, însă rămaseră totuşi neclintiţi. După ce serviciului nostru poştal i se puse capăt, am pus la cale un alt plan. împăturirăm scrisorile noastre în mici rectangule, ca înainte, apoi făcurăm o praştie de cauciuc, ca să le proiectăm peste ziduri. Dincolo de zidurile de beton se adunau în fiecare zi rude ale deţinuţilor, încercând să obţină permisiunea de a-i vizita pe cei iubiţi. Foloseau mita, sexul şi ameninţările pentru a-şi atinge ţelul şi abia aşteptau să transmită scrisorile noastre organizaţiilor în cauză.

În a douăzecea zi de grevă, cu puţin după orele 2: 00, 200 de soldaţi mărşăluiau în curtea numărul 2. În timp ce ne mânau pe mulţi dintre noi în curte, ofiţerul comandant le ordonă celorlalţi deţinuţi să stea la o parte şi să privească cum soldaţii scotoceau galeriile, scoţând chiar porţiuni de podea. Căutau un aparat de radio. Cumva, ştiri despre greva noastră se scurseseră afară şi ajunseseră la Crucea Roşie Internaţională – cum anume, oficialităţile închisorii nu puteau explica. Autorităţile Crucii Roşii cerură să vorbească cu noi, dar guvernul revoluţionar refuză. Departamentul de Interne pentru Revoluţie ajunse la concluzia că deţinuţii se ambiţionau să continue pentru că descoperiseră că Amnesty International şi Crucea Roşie se interesau de noi, de aici sursa rezistenţei noastre morale – sau după cum spuneau ei, a încăpăţânării noastre.

În zilele care urmară, oficialităţile închisorii îi adunară pe membrii familiilor noastre şi îi aduseră la închisoare fără ştiinţa noastră. Ofiţerii le spuseră celor pe care îi iubeam despre greva foamei.

— Sunt totalmente nerezonabili. Nu vor să vă vadă. Le-am oferit posibilitatea să primească vizite, dar ei n-au acceptat oferta noastră. Ei doresc să fie uneltele imperialiştilor, minţi comandantul închisorii. Guvernul revoluţionar a hotărât să le mai dea o şansă, trimiţând după voi ca să vedeţi dacă nu-i puteţi face să-şi vină în fire. Vedeţi hainele acestea de aici? (Erau hainele pe care le purtasem când am fost arestaţi, ori cel puţin aşa ne spuse mai târziu un deţinut care lucra la spălătoria militarilor.) Voim să le dăm o învoire de cinci zile ca să meargă acasă cu voi numai dacă spun

„Da”. Ştiu că nu ne credeţi, dar, dacă vreţi, le puteţi scrie un bilet. Noi o să-l transmitem rudei voastre. Una dintre rude întrebă:

— Şi de unde ştim că l-a primit?

— Le vom permite să vă răspundă, îi explică ofiţerul.

Familiile deţinuţilor nu aveau idee cât de vicleni şi diabolici erau aceşti ofiţeri. Mulţi crezură minciunile şi începură să scrie bilete. Gardienii citiră fiecare bilet şi, dacă deţinuţii nu răspunseseră aşa cum ar fi dorit oficialii, aceştia scriau propriile răspunsuri în numele deţinuţilor. Doream să-i vedem pe cei dragi nouă, dar nu în aceste condiţii. După ce ofiţerii pregătiră scena pentru această şaradă, gardienii ne conduseră într-o mică încăpere, unde aşteptau familiile noastre.

Priveam lupta supraomenească cu sine a unui prieten a căruia soţia îngenunchease, rugându-l să renunţe.

— La învoirea de cinci zile. Vino acasă cu mine. Dacă nu vii, ţipa ea, mă sinucid.

În tot acest timp, ofiţerul stătea la o parte, într-un capăt al mesei, privind şi rânjind de parcă ar fi spus: „Cu ăsta, va merge”.

Prietenul meu cedă şi luă permisia de cinci zile. Când se întoarse la închisoare, constată că încetase greva chiar ziua următoare după ce plecase el.

Aflarăm mai târziu că ştirile despre grevă se infiltraseră afară din închisoarea şi afară din Cuba. Presa internaţională le făcu să circule în jurul lumii, discreditând astfel regimul comunist cubanez. Guvernul cubanez primi ordine din Rusia să pună capăt grevei. A fost oare posibil ca monstrul pe care Fidel Castro îl crease să fie obligat de opinia internaţională să-şi schimbe imaginea, să-şi asume o faţă mai umană?

Aşa cum se întâmplă în majoritatea birocraţiilor, blamul pentru grevă se scurse în jos, pe scara gradelor, oprindu-se la directorul închisorii. Ministrul de interne îl schimbă pe directorul închisorii din funcţie şi aduse pe altcineva la conducere. Noul director al închisorii repuse în drepturi asistenţa medicală, vizitele familiei şi cărţile pentru citit. Mai târziu, aflarăm că fostul director a avut o cădere nervoasă şi că, de atunci, a avut nevoie de ani de tratament psihiatric.

Aproape imediat ne îmbogăţiră regimul alimentar. Pe lângă faptul că permitea vizitele rudelor noastre, noul director voia să fie

sigur că arătăm pe deplin sănătoşi. Unul dintre ingredientele de bază care ni se punea în

136 Voi muri în libertate mâncare era drojdia de bere pentru a da cât mai repede necesara greutate scheletelor noastre. Noul director voia, de asemenea, să îmbunătăţească imaginea generală a închisorii, aducând înăuntru paturi, saltele, perne şi cearşafuri pe care să le folosim.

Din moment ce voiam să-i vedem pe cei care ne erau dragi, nu ne prea surâdea ideea de a-i întâlni purtând pe noi doar chiloţii. Atunci ne-a venit ideea să ne facem bermude şi cămăşi din cearşafuri. După ce am terminat de croit, ne-am privit cu destulă mândrie. Ne simţeam din nou respectabili.

Prima vizită de după grevă îmi va rămâne întotdeauna în minte. Ne-am adunat în patioul numărul 2, familii şi deţinuţi împreună, şi am făcut un serviciu divin pentru a-L lăuda pe Dumnezeu. Lacrimile curgeau scăpate de sub control şi cuvintele ne trădau când ne ridicam vocile în cor, cântând imnul” Atâta har”. După adunarea noastră de laudă, ne despărţirăm în grupuri mai mici, pe familii, ca să auzim totul despre preţioasele momente pe care le pierduserăm de când am fost închişi, de pierderea unchilor, mătuşilor sau bunicilor favoriţi, despre naşterea noilor membri ai familiei pe care era posibil să nu-i cunoaştem niciodată. Timpul nostru împreună se termina întotdeauna prea repede. Ne sărutam de despărţire şi ne promiteam să ne revedem peste o lună. Chiar şi viaţa în La Cabana putea fi suportată dacă ştiai că peste treizeci de zile ţi se va permite iar să-ţi vezi prietenii şi familia şi să auzi noutăţi din lumea de afară.

Şirul vizitelor se termină doar după câteva luni. Într-o dimineaţă de februarie devreme, prin difuzoare ne trezi din somn o voce, citind o listă de nume – era şi al meu printre acestea”. Pentru ce mă vor mai chema acum?” m-am întrebat. Mi-am verificat memoria pentru a descoperi ceva ce-aş fi putut greşi, dar nu-mi veni nimic în minte. Nu am avut mult de aşteptat.

După micul dejun, un locotenent şi ajutorul acestuia veniră cu pas întins până la galerie şi deschiseră uşa.

— Humberto Noble Alexander, adună-ţi imediat lucrurile. Eşti transferat la altă închisoare.

Lucrurile? Care lucruri? în timp ce înfăşuram puţinul pe care îl aveam în cămaşa de rezervă dintre cele pe care mi le făcusem, fraţii

mei în Hristos formară pentru ultima dată un cerc al rugăciunii. M-am uitat în jur la cercul de colegi întru suferinţă şi am înghiţit greu pentru a-mi reţine lacrimile. Trecuserăm prin atâtea. Umăr lângă umăr, am înălţat imnuri de laudă, ne-am rugat să avem putere, am tremurat în frig şi aproape că am murit

de foame împreună. Am putut simţi dragostea lor dându-mi curaj pentru a înfrunta ceea ce mă aştepta pe viitor.

Apropierea pe care am încercat-o în acea celulă trecuse dincolo de religie, rasă sau convingeri politice. Oamenii aceştia erau familia mea. I-am privit pe fiecare în ochi, în timp ce ne îmbrăţişam pentru ultima oară. Ne vom mai vedea vreodată de această parte a eternităţii? Cu unii probabil că da, dar nu cu toţi.

— Haide, Alexander, afară, mârâi locotenentul.

M-am întors să plec, am privit în ochii săi întunecaţi, lipsiţi de orice sentiment, şi m-am întrebat: „Cum poate fi atât de dur, atât de lipsit de omenie, încât să nu simtă nimic?"

Ne duseră în curte şi ne încărcară în nişte camioane celulare, asemănătoare cu cele de la ecarisaj. Un gardian ne băgă pe patru dintre noi într-una dintre cuşti şi închise uşa. Alţi deţinuţi umplură celelalte patru colivii. Şoferul şi soldatul ocupară locurile din faţă. Pe banca din mijloc, un caporal veghea asupra deţinuţilor. Fără să ştim, ni se pusese în raţiile de dimineaţă Ipeca, un produs care dădea greţuri, vomă, diaree şi dureri de cap.

După treizeci de ore, camioanele se opriră la închisoarea Boniato. Închisoarea Boniato avea reputaţia de a fi cea mai rea închisoare din Cuba. La fel ca în lagărele naziste de concentrare din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, conducerea închisorii Boniato făcuse experienţe pe deţinuţi. Ei colectară date despre cât de mult poate supravieţui corpul omenesc, întâi fără alimente şi, mai târziu, când prizonierii slăbeau, fără apă, înainte de a muri.

Slăbiţi şi deshidrataţi din cauza medicamentului pe care ni-l dăduseră şi schilodiţi din cauza coliviilor în care fuseserăm înghesuiţi, ne prăbuşirăm afară din cuşti, în faţa şefului închisorii şi a colectivului acestuia. Gardienii ne cântăriră din priviri, de parcă am fi fost marfă la piaţă.

— Ei, băieţi, şeful închisorii îşi răsfrânse buza într-un mârâit, acum vă aflaţi la Boniato. Aşa că uitaţi toate favorurile de care v-aţi

bucurat în La Cabana. Aici o să vă câştigaţi toate privilegiile după propriile fapte.

Am înţeles. Toate minunatele promisiuni făcute după greva foamei nu aveau să fie îndeplinite. Monstrul comunist nu-şi schimbase natura. Diabolic, acesta îşi mascase doar răutatea destul cât să lase timp comunităţii internaţionale să uite şi să se concentreze asupra altor cauze.

Aşezarea închisorii Boniato – într-o vale mică înconjurată de dealuri – le garanta torţionarilor noştri discreţie totală când îşi manifestau atrocitatea

asupra deţinuţilor. Complexul penitenciar era compus din cinci clădiri a câte două etaje, fiecare clădire fiind împărţită în patru pavilioane.

Gardieni înarmaţi mă duseră în pavilionul 5-C. Dincolo de porţile din bare de fier, un hol lung se întindea înaintea noastră. Treizeci şi nouă de uşi solide din fier se aliniau de fiecare parte a coridorului. Am fost dus la celula numărul 26. Am aşteptat până când unul dintre gardieni trase afară din buzunar o legătură uriaşă de chei prinse pe un inel, deschise lacătul şi trase în spate zăvorul lung de fier. Al doilea gardian trase de uşă de-schizând-o şi mă împinse cu brutalitate înăuntru. Uşa de fier groasă de un sfert de inch se trânti şi se închise în urma mea, după care urmă sunetul metalului frecându-se de metal şi clicui lacătului care se închidea. Celula, cam cinci pe cinci picioare, avea un bec care atârna din tavan. Era acţionat de la oficiu. Când îi dădea prin cap ofiţerului, era ziuă, iar când dorea el să fie noapte, era noapte. Întorcând comutatorul, lumina trecea de la slabă la strălucitoare, mai strălucitoare şi întuneric complet. În celulă existau două cuşete pentru dormit, una sus şi una jos. În colţul întunecat al celulei, un tânăr se trăgea la perete, strâns în poziţie fetală.

— Nu te apropia, scânci el. Nu mă lovi.

— Nu sunt aici ca să-ţi fac vreun rău, l-am asigurat, privind în jur la elementarele condiţii. Se pare că vom fi colegi de celulă o vreme. Numele meu e Alexander, Noble Alexander.

Precaut, el începu să-şi destindă trupul, ochii lui încercănaţi şi adânciţi în orbite cercetându-mă tot timpul.

— Deci (mi-am lăsat din mână bocceaua şi am aruncat o privire roată prin celulă) pe care cuşetă o preferi, pe cea de sus sau pe cea de

jos?

Aruncă o privire spre priciul de dedesubt.

— Bun.

Mi-am ridicat legăturica şi am pus-o pe priciul care urma să fie al meu.

— Ah, şi cum vrei să-ţi spun, prietene? Cum te cheamă?

El se încruntă de parcă ar fi încercat să decidă până unde putea avea încredere în mine.

— Calixto Orihuela, murmură el, adunându-se ca o minge pe propriul pat.

În următoarele câteva zile, Calixto povesti mai multe despre sine. Spunea că fusese arestat şi condamnat la moarte pentru că fusese de partea rebelilor. Asistase cum plutonul de execuţie îi împuşcase pe doi dintre colegii săi. Apoi, o comutare de ultim moment schimbă toate trei sentinţele

la treizeci de ani de puşcărie. Din nefericire, doi dintre ei fuseseră deja executaţi. Însă faptul că-şi văzuse prietenii murind şi tortura pe care o îndurase în următoarele câteva zile îl făcură să clacheze. Uneori era lucid şi rezonabil, dar alteori zăcea pe priciul lui, cu ochii larg deschişi, şi se uita în tavan fără să spună o vorbă. Când era în această stare, uneori nici nu dormea, nici nu vorbea săptămâni întregi. Puţina mâncare pe care o primea trebuia să-l oblig s-o mănânce. Şi erau intervale când se înfuria dincolo de orice control.

Calixto avea nevoie de constanta mea supraveghere şi îngrijire când pierdea simţul realităţii sau controlul şi de calităţile mele de pastor când era conştient de cele din jurul său. Dar Duhul Sfânt a fost Acela care îl făcu, în timp, să-L accepte pe Iisus ca Salvator al său.

Prima mea zi la Boniato începu la 6: 00 a.m. cu prima numărătoare. Orice deţinut care nu sărea imediat în picioare când fluiera ţignalul era cu severitate bătut şi nu i se oferea niciun fel de asistenţă medicală. După numărătoare, o trupă de soldaţi intră în marş pe coridor, uşile se dădură în lături, iar fiecare deţinut primi o bătaie. În seara aceea, ei repetară procedura la ora 6: 00 şi în fiecare dimineaţă şi seară toată luna următoare.

Celula noastră avea o mică ferestruică în peretele din spate. Geamurile în celelalte celule fuseseră acoperite cu tablă de fier, aşa că, atunci când deţinătorii noştri descoperiră luxul de care beneficiam, ne

mutară pe Calixto şi pe mine într-un alt pavilion din alt corp de clădire. În acest pavilion, fiecare uşă de fier de-a lungul coridorului avea o mică ferestruică tăiată în ea, prin care ne era dată mâncarea. Şi, pentru că eram închişi douăzeci şi patru de ore pe zi, această ferestruică deveni altarul meu. Prin această mică deschizătură eu propovăduiam Cuvântul Domnului. În fiecare dimineaţă şi seară, feţele deţinuţilor care îl lăudau pe Domnul puteau fi văzute presate de gemuleţul uşii lor. În Sabat, ţineam un serviciu divin general, iar duminica, un curs de istorie a Bibliei. Aceia dintre noi care cunoşteam texte din Cuvântul lui Dumnezeu recitam un text, iar cei nou-convertiţi repetau textul după noi. O nouă biserică începu să se nască.

La Cabana, Insula Pinilor, Remedios, Boniato – fiecare închisoare avea propria trăsătură infernală, aproape ca un fel de amprentă. Însă tortura cea mai grea la care am fost supus a fost în timp ce mă aflam la Boniato – venită nu din partea oficialităţilor închisorii ori din partea sadicilor gardieni, ci din partea scumpei mele Yraida. A fost aici, în 1972, când se finaliza divorţul nostru. Până în clipa în care ştirile hotărârii finale ajunseră la mine, am re

fuzat să cred că frumoasa mea soţie, mama fiului meu, accepta totuşi’s. i ducă la îndeplinire o astfel de acţiune. În acţiunea ei de divorţ, ea pretinse că am încercat să-l „asasinez pe prim-ministru”. N-am crezut că mi se pute. i întâmpla mie, deşi divorţul este un lucru obişnuit în vieţile deţinuţilor. 1.1 urma urmelor, eram creştin, Yraida era creştină, creştinii nu divorţează. 11 rămân căsătoriţi toată viaţa.

— Asta nu se poate întâmpla, am strigat eu prietenilor mei. Comuniştii o forţează să spună astfel de lucruri. Sau poate totul este o strategie ca’s, i mă distrugă.

Mă agăţăm de fiecare gând pentru a nega realitatea hotărârii de divorţ. Trebuia să cred că ea încă mă iubea; trebuia neapărat!

— Divorţul e real, argumentau prietenii mei. Eşti un prost dacă nu crezi asta.

Deţinuţii mai vechi ştiau cum reacţionează un coleg de detenţie la ştirea unui divorţ în desfăşurare sau când este anunţat că a fost condamnnat la moarte. Acesta fie se cufundă într-o depresie profundă şi e posibil să se sinucidă, fie se dezlănţuie în negare. Oricare dintre aceste reacţii putea să îl distrugă.

— Lăsaţi-mă în pace, m-am răstit eu la fraţii mei în Hristos. Tot

ce vreau e să fiu singur.

— Nu, Noble, insistară prietenii mei, stăm aici alături de tine în toate acestea. Te iubim, şi nu e bine pentru tine să fii singur tocmai acum.

Am încercat să contraargumentez. Voiam să mă cert cu cineva – preferabil cu un gardian. Moartea şi pericolul îşi pierduseră puterea de a mă înfricoşa. Glonţul unui soldat mi-ar fi uşurat durerile care-mi sfâşiau pieptul şi pe care le simţeam până în suflet.

— De ce aş continua să trăiesc? Mi-am pierdut soţia, copilul – totul! Singurii membri ai familiei care îmi mai rămăseseră trăiau la mai mult de o mie de mile depărtare în altă ţară şi s-ar putea oricum să nu-i mai văd niciodată.

Cu trecerea timpului, ni se permise din ce în ce mai mult să fim împreună în afara celulelor. Prietenii mei au stat permanent alături de mine, chiar şi atunci când m-am cufundat într-o depresie mai adâncă decât oricare pe care o încercasem vreodată. Viaţa în „cuşca tigrului", în cariera de marmură, în hazna sau în izolatori n-a fost nimic, în comparaţie cu disperarea pe care o simţeam de data aceasta. „Cum voi supravieţui? De ce aş dori să supravieţuiesc?" m-am întrebat. Şi totuşi treptat am ajuns să înţeleg faptul

că, deşi familia mea pământeană îmi fusese răpită, de fapt aveam o armată de fraţi, nu daţi de un tată şi o mamă, ci de Dumnezeu.

O atingere blândă pe umăr, un zâmbet plin de simpatie, o bătaie pe spate uşurau chinurile. Şi când compasiunea nu avea niciun efect, ei începeau cu ironiile.

— O să-i laşi pe monştri comunişti să câştige până la urmă? Atunci ce fel de bărbat eşti? Unde e puterea aceea despre care ai predicat întotdeauna? Haide, pastore, vino-ţi în fire!

Rolando Fuentes, prim-diaconul, mă obligă să-mi iau în primire obligaţiile:

— Pastore, nu te mai gândi la Yraida. Vino, fă-ţi datoria faţă de noi înainte de a o pierde de tot.

Cumva, prin menţionarea poreclei mele – Pastorul – mi-a fost amintită chemarea. Zilnic, gardienii aduceau noi deţinuţi. Aceşti oameni tânjeau după speranţa pe care Le-o putea da Evanghelia. Mai rău decât atât, în ultima vreme se părea că regimul lui Castro terminase cu adulţii şi începuse să aresteze copii abia trecuţi de zece

ani. Gardienii susţineau că aceştia fuseseră arestaţi pentru mici hoţii – ceva de care eu mă îndoiam. Am simţit că am o misiune specială pentru aceşti tineri derutaţi şi înspăimântaţi. De asemenea, deţinuţii pe care i-am sfătuit şi cu care m-am rugat, care erau în punctul de a se hotărî pentru Hristos, mă observau cu atenţie ca să vadă dacă mă va ajuta credinţa să trec cu bine peste criza în care eram.

Mi-am amintit promisiunile Psalmului 27, 10 – 14 şi exemplele credinţei din Evreii 11, în special versetele 33 – 37. Mi-am dat seama că trebuie să mă ridic deasupra durerii mele, altminteri lucrarea mea pentru aceşti oameni avea să se piardă. Dacă pe „pastor" îl părăseşte credinţa în vremuri grele, cum ar putea ei să creadă că a lor i-ar putea conduce prin vremuri de restrişte?

Capitolul 1 5

Familia

Fantome ale Yraidei şi iubirii mele pierdute îmi bântuiau visele. Trebuia să aflu. Trebuia să ştiu, am hotărât, care era motivul divorţului, l-am trimis în secret un bilet, cerându-i să ştiu şi eu motivele. Răspunsul ei mă sfâşie în bucăţi: „Noble, nu mai pot să aştept. Dacă nu vrei să accepţi planul de reeducare, nici fiul nostru şi nici eu nu avem de gând să mai suportăm încăpăţânarea ta. Trebuie să alegi. Am încetat să mă mai duc la biserică, iar fiul tău este membru al Partidului Comunist al Tinerilor – un pionier al lui Castro. Am cunoscut un bărbat serios, căpitan în armată. Mi-a cerut să mă căsătoresc cu el, şi am acceptat".

Am citit scrisoarea ei de nenumărate ori. Îmi părea un lucru ireal. Gândurile îmi fugiră în urmă, la ziua în care ne-am întâlnit la biserica din Mari-anao, la repetiţia corului – pe 28 decembrie 1958. Atras imediat de veselia şi de spiritul ei vioi, m-am luptat cu gândurile toată noaptea care a urmat. „Să fie oare aceasta femeia pe care Dumnezeu mi-a hărăzit-o?" Am invitat-o să ne întâlnim în oraş; ea a venit aducând-o pe sora ei cu ea. Cu cât ne întâlneam mai des în următoarele câteva luni, cu atât eram mai sigur că Yraida era femeia cu care voiam să-mi petrec restul vieţii iubind-o. Ne-am căsătorit la 3 august 1959. Şi acum, treisprezece ani mai târziu, trebuia să renunţ la ea.

În răspunsul pe care i l-am trimis la scrisoare, am încercat să-i explic de ce nu puteam să mă conformez planului de reeducare, de ce trebuia să rămân un *plantado*. Am încheiat scrisoarea cu următoarea

frază: „Îl prefer pe Iisus al meu decât tot aurul şi argintul din lume, prefer să-L slujesc pe El pentru aurul veşniciei”.

Familia mea din închisoare îmi fu sprijinul în această criză. Repetându-mi promisiunea pe care Iisus o făcuse în timp ce. Se urca la ceruri: „lată, Eu sunt

Familia 1 43

cu voi întotdeauna”, mă mişcam asemenea unui zombi în şirul de chinuri zilnice ale închisorii. De câte ori eram în primejdia de a mă frânge sau a aluneca înapoi, un frate a fost totdeauna acolo, să mă scoată din pasa disperată, încetul cu încetul mi-am revenit. Munca la biserica tineretului din Boniato mă aduse cu forţa înapoi, la viaţă. Biserica îmi deveni soţie şi fiu.

Cam în această vreme l-am cunoscut pe Andrés Gomez, avocat şi fost ambasador într-un număr de ţări latino-americane. Când Fidel Castro câştigă revoluţia, fratele Andrés a fost trimis în Franţa ca ambasador al Cubei. Când noul guvern cubanez căpătă o neliniştitoare nuanţă roşie, Andrés şi alţi colegi ai săi care se exilaseră în Europa conspirară să invadeze Cuba şi s-o recucerească.

În 1961, înainte de invazia din Golful Porcilor, Andrés călători în Statele Unite, apoi intră în secret în Cuba pentru a pregăti drumul pentru acesta invazie. Prins, judecat şi condamnat la moarte în faţa plutonului de execuţie, Andrés îşi aştepta soarta. Când ştiri despre condamnarea lui ajunseră în alte ţări, preşedinţii ţărilor în care fusese diplomat de-a lungul anilor apelară pentru anularea condamnării sale. Presiunea care a rezultat de aici a făcut Comitetul Central să-i schimbe sentinţa la treizeci de ani de muncă silnică.

În timpul Războiului de Independenţă cu Spania dintre 1895 şi 1902, bunicul lui Andrés, Maximo Gomez, fusese liderul luptelor din Cuba. Maximo ar fi fost primul preşedinte cubanez, dar când i se ceru să-şi asume această poziţie, el refuză spunând: „Datoria mea e să lupt pentru emancipare, nu să guvernez”.

Andrés era un intelectual creştin sincer, care fusese educat la şcolile catolice ale ţării sale. El şi cu mine am început să ţinem servicii religioase aşezaţi spate în spate. Eu predicam deţinuţilor protestanţi, iar el celor catolici. Serviciile noastre religioase atraseră atenţia directorului închisorii. Şi, sigur, pentru că unii dintre colegii de detenţie reuşiseră să introducă înăuntru o Biblie, acesta ordonă o acţiune cu imperativul „caută şi distruge”. Soldaţii nu găsiră nicio

Biblie. Furios, directorul anunţă la difuzoare:

— Veţi plăti, să ştiţi, pentru că orice acţiune atrage o reacţie.

Când descoperi că unii dintre conducătorii religioşi nu mănâncă porc, directorul merse până la cea mai apropiată fermă şi cumpără câţiva porci bolnavi, pe care fermierul intenţionase să-i distrugă. Pentru două dintre mesele zilei, bucătarul ne găti şi ne servi carne de porc. Aceia care aleseră să mănânce carnea infectată se îmbolnăviră şi nu li se acordă niciun

 fel de asistenţă medicală, iar aceia care nu o mâncară slăbiră din cauza înfometării.

— Ce vrea Dumnezeu de la noi? strigă unul dintre noii convertiţi obidit. Oare vrea El să murim înfometaţi? îl va onora oare aceasta?

I se adăugară şi alţi deţinuţi.

Nu aveam răspunsul. „Ce vrea Dumnezeu? Va fi acesta sfârşitul nostru? Toate jurămintele noastre de a rămâne în viaţă până când vom fi iar liberi nu vor fi oare nimic mai mult decât dorinţe isterice ale unor copii năzuroşi?” înţelegeam neliniştea lor, mai ales a celor tineri. Am fost şi eu tânăr atunci când am fost arestat, dar m-am maturizat repede. Aproape că nu-mi aminteam cum era să fii tânăr şi liber”. Mă voi mai simţi vreodată astfel?”

— Pastore, îmi întrerupse gândurile Erique Correa, unul dintre deţinuţii mai în vârstă, ce ne trebuie nouă aici este ceva care să ne ridice moralul, nu crezi? Eu am o idee.

— Da?

— Uite, începu el să explice, noi provenim cu toţii din medii diferite. Avem fiecare nume diferite, dar trăim împreună sub acelaşi acoperiş, ca o singură familie.

— Adevărat.

— Poate că avem nevoie să ne cunoaştem mai bine. Să învăţăm tot ce putem unul despre celălalt, sugeră el. Putem să învăţăm unul de la celălalt tot ce se poate despre ocupaţia noastră, domeniul de activitate, talentele fiecăruia şi specializările – fiecare la ce se pricepe – cam aşa cum am făcut pe Insula Pinilor cu universitatea noastră. Aşa că, atunci când vom fi eliberaţi, vom avea cu toţii cunoştinţe în tot felul de domenii.

Şapte dintre noi deciseră să înceapă un program intitulat „La Familia” Un frate pe care îl chema Esteban Kaisser avea o memorie uluitoare, cu adevărat binecuvântată de Dumnezeu, şi un talent pentru

a vorbi în public. Fost organizator de întâlniri de box, Esteban putea să relateze, lovitură cu lovitură, competiţiile fiecărui campion cubanez şi ale partenerilor acestuia. L-am ales pe fratele Esteban să fie istoricul grupului.

Pastorul Luis Rodríguez, care încă mai este în închisoare în Cuba şi astăzi, a predat omiletica – arta predicării; José Carreño a predat jurnalismul. Un inginer, Arnaldo Mangado, a predat chimia şi Aldo Cabrera ne-a instruit în probleme de sănătate şi cumpătare. Am studiat agricultura sub tutela lui Pablo Avilis şi am petrecut multe ore bucurându-ne de

talentele lui Mario del Toro, un comic profesionist. André Gomez era ca avocatul grupului.

În prima zi a săptămânii, fiecare lector ne preda de la o jumătate de oră la patruzeci şi cinci de minute. Noi urma să memorăm prelegerile fiecăruia cuvânt cu cuvânt. Uneori, când reuşeam să găsim o bucăţică de hârtie, scriam pe aceasta tot ce ne puteam aminti. Diferitele cursuri pe care le aveam de studiat ne alungară depresia, ne uşurară plictisul şi ne feriră minţile de a se deteriorara.

Până în acest moment, încă nu văzusem pe cineva murind de foame. Dar, când am fost martor la un asemenea lucru, am ştiut că amintirea acestuia nu mă va mai părăsi niciodată. Trupurile oamenilor se umflă până când nu-i mai recunoşti. Primul care a murit a fost Esteban, istoricul nostru. Două zile mai târziu, muri cel mai tânăr din secţia noastră, Israel Martínez. În acest răstimp, un alt deţinut, J.C. Correno, se umflase într-atât încât arăta ca un monstru din filmele vechi de la Hollywood. Stăteam neajutoraţi în timp ce J.C. crescu din ce în ce mai grotesc. Într-un final, corpul lui începu să elimine apa adunată. În douăzeci şi patru de ore pierdu cincizeci de pfunzi, dar trăi.

Gardienii din pavilionul nostru raportară deteriorarea condiţiei noastre fizice directorului închisorii. Preocupat de propria imagine şi temându-se de posibilitatea unor scurgeri de informaţii către presa internaţională, directorul trimise trei ofiţeri să ne chestioneze şi să ne facă o examinare fizică. Ofiţerii nu mai pierdură vremea cu deţinuţii care erau deja prea slăbiţi. Pe aceştia îi lăsară să moară. Ei ne examinară şi ne chestionară pe noi, restul, încercând să ne facă să promitem că vom sista rugăciunile. Câţiva oameni disperaţi aleseră să nu mai sufere şi îşi trădară idealurile. Aceştia fuseră imediat mutaţi din

mijlocul nostru. Ce s-a întâmplat cu ei după ce au plecat, nu mai ştiu. Însă ştiu că ne-am despărţit cu regrete, şi nu cu dezaprobare. Nimeni nu poate fi cu adevărat sigur de propria credinţă şi capacitate de a îndura până când nu este obligat să şi le pună la încercare.

Noi, ceilalţi care continuarăm să rezistăm, am fost transferaţi într-un pavilion de izolare. Motivul? Pregătindu-se de ţinerea primului congres al Partidului Comunist Cubanez, Comitetul Central se temea că o grevă a foamei ar fi putut smulge masca de pe faţa atât de grijuliu întreţinută pe care voia s-o prezinte comunităţii mondiale.

Un detaşament special de soldaţi păzeau secţia noastră de închisoare pentru a preveni orice comunicare neautorizată cu lumea de afară. În loc

146 Voi muri în libertate să ne ia la clinica generală a închisorii ca să ne vadă doctorii, veniră aceştia în pavilionul nostru ca să ne examineze. Aceştia începură să pompeze tot felul de adjuvante hrănitoare în noi pentru a ne reface într-un timp record. Dar nu reuşiră. Concomitent cu măsura de a fi constituit un dispensar medical într-o aripă din zona în care ne aflam pentru a putea raporta Comitetului Central că suntem adecvat îngrijiţi, directorul închisorii mai amenaja vizavi de celula noastră şi un fel de bucătărie specială. De la acea bucătărie se scurgeau în celulele noastre monoxid de carbon şi alte gaze otrăvitoare. Când ne plânserăm, căpitanul dădu din umeri, apoi ne asigură că erau în căutarea unui aranjament mai bun.

În timpul grevei foamei şi în lunile care urmară acesteia, biserica noastră, odată robustă, se diminua la mai puţin de treizeci de membri. Ştiam din Scriptură că „mulţi vor abandona”, nu prin voia Domnului, ci din voia celor în cauză. Chiar şi „luminile” cele mai puternice nu erau imune, inclusiv fraţi pe care îi crezusem a fi chiar stâlpii pe care se sprijinea biserica Domnului în exil. Capitulările ne umplură de uimire, apoi de o copleşitoare tristeţe, care dură zile întregi. Totuşi ne continuarăm rugăciunile fără a ţine cont de opoziţie.

Într-o seară, după ce ne adunasem în centrul galeriei pentru adunare, un gardian instalat în cuşca trăgătorului numără câţi deţinuţi participară la adunare. Tocmai terminasem de cântat imnul de deschidere „Crede, frate, în orice zi”, când un soldat apăru în uşa galeriei.

— Voi, toţi membrii cultului, adunarea aici şi aliniaţi-vă! ordonă el.

Ne uitarăm unul la altul, apoi în jos, la podea. Ştiam ce urma după această comandă – vom fi luaţi la fortăreaţă pentru a fi pedepsiţi.

Cum eu condusesem serviciul religios, tot eu am fost cel care i-am condus pe ceilalţi afară, în curte. Ceilalţi mă urmară. Odată ajunşi afară, am aşteptat ca soldatul să înceapă numărătoarea.

— Sunteţi numai douăzeci aici, anunţă el. Eu am numărat treizeci, înăuntru. Unde sunt ceilalţi zece?

M-am uitat în jos, la picioare, apoi peste curtea închisorii, la zidul din partea îndepărtată, pentru a evita privirea soldatului, în tot acest răstimp rugându-mă ca Dumnezeu să-mi dea putere pentru ceea ce urma. Ştiam că deţinuţii care erau în jurul meu făceau exact acelaşi lucru. Între timp, fiecare deţinut care nu era parte în drama care se preconiza în curte stătea în picioare în galerie, privind.

Mărşăluind încoace şi încolo prin faţa noastră, soldatul strigă iar:

Familia 147

— Unde sunt ceilalţi zece deţinuţi care au participat la adunarea voastră?

Soldatul ştia, şi noi ştiam, că nimeni nu va trăda un coleg de detenţie unui ofiţer. Dacă zece dintre noi reuşiseră să se facă neobservaţi în întuneric, nu noi aveam să-i turnăm. Orice deţinut care „îl turna" pe un alt coleg de detenţie urma să fie cel puţin evitat de toată comunitatea deţinuţilor pentru restul stagiului său de puşcărie, dacă nu chiar ucis în somn. Doar comunitatea creştină ar fi acceptat un deţinut care s-ar fi încrezut prosteşte într-un gardian, dar chiar şi fraţii erau atenţi ce spun când era acesta în preajmă.

Soldatul păşi iar înainte şi înapoi, vânturându-şi ameninţător puşca pe sub feţele noastre.

— Dacă cei zece deţinuţi nu apar imediat, voi pedepsi aspru toată galeria! Veţi fi mutaţi în fortăreaţă.

Acum eram confruntaţi cu o problemă serioasă. Dacă nimeni nu pârăşte un frate, nici nu vrea nimeni să fie bătut şi pus în fortăreaţă pentru că alt deţinut s-a abătut de la reguli – mai ales acei deţinuţi care nu aveau niciun interes pentru creştinism.

— Uite care-i treaba!

Gardianul se opri în dreptul meu, faţa lui fiind la mică distanţă de a mea.

— Tu şi cultul tău nu sunteţi rezonabili şi nu aduceţi altceva

decât necazuri celorlalţi deţinuţi din galerie. Voi spuneţi că cei care vă persecută sunt gardienii, dar voi vă aduceţi singuri necazuri când încălcaţi regulile închisorii. De ce continuaţi s-o faceţi?

Privind drept înainte, eu am continuat să mă rog. În acel moment, parcă atins de Duhul Sfânt, un coleg de detenţie, care niciodată nu participase la adunările noastre şi nu arătase nici cel mai mic interes pentru creştinism, păşi până ajunse alături de mine.

— Eu sunt unul dintre cei zece, domnule, anunţă el.

Un al doilea deţinut, nici acesta din familia bisericii, ni se alătură, apoi un al treilea, al patrulea, al cincilea, şi tot aşa până când mai mult de cincizeci de deţinuţi susţinură că au participat la adunare. Faţa gardianului se făcea tot mai roşie cu fiecare deţinut care se adăuga. Acum problema pe care încercase gardianul să ne-o creeze deveni o problemă şi mai mare pentru el. Cu numai nouăzeci de celule de pedeapsă în fortăreaţă, dintre care patruzeci deja ocupate, el nu avea unde să ne pună pe toţi. Chiar dacă ar fi golit întreagă fortăreaţă, nu exista loc pentru fiecare!

Furios, frustrat şi speriat de situaţia pe care o provocase, soldatul pleci în căutarea superiorului său şi nu se mai întoarse.

Colegii deţinuţi care ne săriră în ajutor începură să frecventeze serviciul zilnic de rugăciune, dublând şi triplând numărul nostru. Chiar dacă cei zece care dispăruseră în întuneric nu se mai întoarseră niciodată, mai mult de cincizeci veniră să le ia locul. În săptămânile care urmară, când mă gândeam la fraţii care se depărtaseră de noi, îmi aminteam şi mesajul din Apocalipsa 3, 11 despre aceia care ne iau locul şi primesc cununa noastră. Şi, în timp ce simţeam mâhnire pentru fraţii mei care se depărtaseră, ştiam că mă pot încrede în promisiunea din Epistola către Romani 8, 28, şi anume că „toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu”.

În timpul uneia dintre numeroasele noastre greve ale foamei, un gardian mă duse la unul dintre birourile principale şi îmi spuse să intru. Aşteptându-mă la ce era mai rău, am deschis uşa şi am păşit înăuntru. Un ofiţer stătea la o margine a încăperii. Brusc, m-am oprit ca fulgerat şi nu mi-a venit să-mi cred ochilor. Acolo, în partea cea mai depărtată a micului cubicul, stătea fosta mea soţie, Yraida, ţinând un băieţaş în poală. Se uită şi ea la mine şocată. Faţa i se făcu roşie, în timp ce îmi cerceta amănunţit trupul meu emaciat şi plin de cicatrici,

înveşmântat doar în chiloţi.

Brusc, mi-am dat seama cât de sumar eram îmbrăcat şi am roşit stânjenit.

— Ce cauţi aici? am întrebat-o.

— Nu ţi-e ruşine să umbli aşa?

Ea făcu un semn cu mâna spre veşmântul sumar pe care îl purtam. M-am îmbăţoşat vizibil.

— Nu e pofta mea să umblu aşa! am spus, accentuând cuvântul în acelaşi fel în care îl accentuase ea. Ai tăi sunt cei care mă obligă să umblu aşa!

Tulburată, dar încă indignată, ea îşi schimbă atacul.

— De ce m-ai chemat aici, dacă eşti în această condiţie? M-am recăsătorit şi acesta e fiul nostru. Dacă îi spune tatălui său că am fost să văd un om dezbrăcat?

— Nu te-am chemat.

M-am luptat să-mi ţin sub control mânia care îmi inunda vocea.

— Ai tăi au făcut toate astea. Ultima persoană pe care m-am aşteptat s-o văd când am deschis uşa erai tu. Am crezut că sunt adus să fiu interogat de vreun un ofiţer sau aşa ceva.

Ofiţerul, văzând cât de supăraţi eram unul pe celălalt, îşi dădu seama de eroare şi se ridică în picioare.

— Această vizită e anulată.

Întorcându-se la gardianul care mă adusese în birou, îi ordonă: – ia-l pe Alexander înapoi la secţia lui.

Mai târziu am aflat că Yraida fusese chemată, alături de alte rude ale altor grevişti ai foamei, în speranţa de a sparge greva. Din nefericire pentru oficialităţile închisorii, acestea nu ştiau despre divorţul nostru şi despre recăsătorirea Yraidei, aşa că planul funcţiona pe dos.

Înapoi, în celula mea, nu m-am putut abţine să nu compar în amintirea mea pe blânda şi iubitoarea Yraida cu care mă căsătorisem, cu femeia nervoasă şi frustrată pe care o întâlnisem în birou. Era adevărat. Toţi erau victimele monstrului comunist. Nimeni nu scăpa.

Dacă unele visuri fuseseră spulberate, Domnul a împlinit altele. Doi pastori adventişti veniră să mă viziteze pe mine şi pe dr. Pedro de Armaş, un fost oficial al Bisericii Adventiste Cubaneze, care era în aceeaşi închisoare cu mine, deşi la un alt etaj. Veşti despre biserica din

închisoare ajunseseră dincolo de zidurile acesteia, şi un număr de fraţi ai mei în Hristos făcură aranjamente ca aceşti trei pastori să mă hirotonească. Obstacolul cel mai mare era faptul că eu trăiam la al patrulea etaj, iar dr. de Armaş, la primul etaj. Aceasta însemna că orele de vizită erau diferite. Am aranjat cu gardienii să ies în timpul orelor de vizită ale primului etaj, iar aceştia, crezând că dorinţa mea de a vorbi cu cei care nu erau *plantados* însemna că hotărârea mea se clatină, îmi dădură permisiunea.

M-am dus la pastorul de Armaş şi m-am prezentat. El, la rândul său, mă prezentă celorlalţi doi pastori. Timp de câteva minute, ei îmi puseră întrebări despre lucrarea mea din închisoare. Ei vorbiră despre Matia din Fapte 1, 24.25 şi din a doua Epistolă către Corinteni 3, 1 – 6, apoi mă hirotoniră pastor al Evangheliei în Biserica Adventistă de Ziua a Şaptea.

O bucurie cum nu mai încercasem niciodată mă cuprinse. Deşi trecuseră mulţi ani, visurile tinereţii mele se realizaseră. Văzându-mi fericirea, pastorul de Armaş mă preveni:

— Serviciul va trebui să fie confirmat de Conferinţă pentru a deveni oficial, îţi voi da de ştire când hirotonirea ta devine oficială.

În ciuda necesarei amânări, nu mi-am putut reţine bucuria. Întotdeauna îmi închipuisem că hirotonirea mea avea să aibă loc la o mare adunare bisericească, şi nicidecum într-o închisoare! Două săptămâni mai târziu, gardienii ne scoaseră pe toţi în curtea închisorii pentru cercetarea celulelor. Din cealaltă parte a curţii, pastorul de Armaş îmi făcu semn. Hirotonirea mea fusese confirmată! Sunt sigur că zâmbetul meu de bucurie i-a confirmat că primisem şi înţelesesem mesajul.

Capitolul 1 6

Aşteptând eternitatea

Lupta de a ocroti dragostea şi de a îndepărta ura trebuie să fie lupta cea mai pasionantă pe care trebuie s-o poarte un creştin care e încarcerat într-o închisoare cubaneză – prima fiind cea de a supravieţui. Unul dintre apărătorii iubirii era Sergio Bravo, un deţinut tânăr, subţirel şi agil ca un atlet profesionist. El îşi făcu o misiune zilnică din a răspândi principiul iubirii, care trebuie să triumfe asupra răului, oricui era dispus să-l asculte”. Vă puteţi ridica deasupra pasiunilor voastre omeneşti şi naturale când îl slujiţi pe Domnul”, susţinea el – o sarcină deloc simplă când trăiai într-un mediu de

privaţiuni, cruzimi şi absurde chinuiri brutale.

Sergio era repartizat la al cincilea etaj al circularului numărul 3. Avea o mică Biblie de dimensiunile unui pachet de ţigări, care-i fusese adusă clandestin. Considerând-o comoara vieţii sale, el îşi păzea cartea cu multă grijă. Când n-o folosea, el o ascundea într-o gaură pe care o săpase în zidul de beton în apropierea patului său. Cartea supravieţui multor percheziţii.

Într-o dimineaţă devreme, înspăimântătoarea veste se răspândi prin galerie:

— Vin gardienii! Inspecţie.

Trezindu-se într-o clipă, Sergio sări din pat direct în picioare. În timp ce se grăbea spre uşa celulei, observă că turnul gardienilor era deschis. Din punctul în care se afla, mai văzu ceva ce făcu să-i îngheţe sângele în vene. De fiecare parte a intrării galeriei, gardienii construiseră două ziduri paralele din saci de nisip. Îndărătul sacilor aşteptau soldaţi cu mitraliere şi puşti.

— Toată lumea afară! ţipă un ofiţer la sistemul de audiodifuzare. Inspecţie! Toată lumea afară!

În acest timp, o companie de soldaţi se buluci pe scări, în sus. Deja gardienii obligau deţinuţii cu vârful baionetelor s-o ia spre coridorul morţii, care

ducea spre curte. Odată ajunşi în raza de bătaie a puştilor gardienilor de după zidurile făcute din saci de nisip, deţinuţii alergau mâncând pământul printre traiectoriile gloanţelor. Mulţi căzură, răniţi.

Avusese loc o evadare reuşită din închisoare – coşmarul fiecărui deţinut – şi fiecare oficial, de la directorul închisorii până la gardianul cel mai mic în grad, era turbat. Furioşi din cauza prejudiciului adus reputaţiei lor de „corabie etanşă”, voiau să se răzbune.

Sergio alergă pe scări în jos, sărind câte trei trepte. Când ajunse la al patrulea nivel, îşi aduse aminte că-şi uitase Biblia sub pernă noaptea trecută, în loc să fi pus-o în ascunzătoarea din perete. Cu siguranţă, gardienii urmau s-o găsească dacă o lăsa acolo, dar, dacă se întorcea după ea, va primi lovituri suplimentare pentru că n-a ieşit destul de repede. Decise că merita durerea în plus. O luă în sus, pe scări, şi de-a lungul coridorului, spre celula sa. Încă doisprezece paşi şi intră în celulă. Cu inima bătându-i să-i spargă pieptul, se lupta să poată respira, în timp ce strecura Biblia în locul acela ferit. Felicitându-se

singur pentru că reuşise s-o ascundă din calea lor, alergă afară din celulă. Singur pe coridor, alergă cum nu alergase niciodată în viaţa lui pe scări în jos. Gardienii îl luară la ochi şi traseră după el de parcă ar fi vânat o căprioară sălbatică. Două gloanţe în piciorul stâng îl făcură să se prăvălească, zdrobindu-se de coridor. Lăsând în urma lui o dâră de sânge, doi gardieni îl traseră afară din galerie.

La spital, medicul de serviciu examina piciorul rănit al lui Sergio şi apoi se consultă cu alţi membri ai secţiei de chirurgie. Doctorul se întoarse la Sergio şi, cu o voce rece, neutră, îl anunţă:

— Aş putea scoate glonţul rămas şi să-ţi refac piciorul, dar sincer să fiu ar lua mai mult timp şi s-ar folosi mai multe medicamente decât cred că merită. Ai de ales, viteazule. Sau eşti de acord să-ţi amputez piciorul, sau sângerezi până mori. Care să fie?

În condiţiile acelea, înnebunit de durere, Sergio fu de acord cu amputarea. Supravieţui, minus piciorul drept. Când se întoarse în galerie, Sergio continuă să-şi propovăduiască mesajele de iubire, nu numai cu vorba, dar şi cu fapta.

Alt om cunoscut în galerie pentru compasiunea de care dădea dovadă era pastorul Gerardo Álvarez, deşi foarte puţini dintre cei care îl cunoşteau ştiau adevăratul său nume. Ei îl cunoşteau drept „Fratele în credinţă”. Un prezbiter în această închisoare, Gerardo îşi consacrase viaţa propovăduirii

Cuvântului lui Dumnezeu. Chiar şi necredincioşii îl vedeau pe Hristos în modul lui de viaţă. Şi, asemenea lui Sergio, Gerardo îşi făcu o datorie din a ne învăţa cum să ne iubim duşmanii, nu să-i urâm.

Un om în vârstă, cu părul alb, Gerardo sosise la închisoarea Boniato împreună cu sute de alţi deţinuţi şi fu vârât într-o galerie deja supraaglomerată. El îşi făcuse patul pe podeaua de ciment de sub priciul altui deţinut. În fiecare noapte, soldaţii scoteau deţinuţi din galerii, îi luau afară la zidul execuţiilor şi îi împuşcau. Noi, care rămâneam, am auzit strigătele vechi de secole de: „Viva Cristo el Rey!” înaintea focurilor de puşcă. Apoi, tăcere.

În timpul acestor teribile momente, în timp ce noi tremuram de frică, Gerardo se mişca prin galerie, lăsând o mână prietenească pe un umăr cuprins de tremur, repetând cuvintele liniştitoare: „Să nu ni se tulbure inima. Iubitul nostru frate a adormit în Iisus”. îi ajuta pe deţinuţi să se pregătească a-şi întâlni moartea cu curaj, să privească

înainte spre înviere. Oriundea mergea, orice viaţă atingea, Gerardo lăsa în urmă ceva din credinţa lui, din optimismul şi liniştea sa.

În timpul zilei, când galeriile erau deschise, el trecea din sector în sector, căutându-i pe cei bolnavi. Îşi împărţea hrana lui sărăcăcioasă cu aceştia, le spăla hainele şi făcea tot ce era posibil să le aline suferinţa. În timpul serviciilor divine, Gerardo era militant în zelul său.

Mergând de la pat la pat, sfântul acesta cu părul alb invita fiecare deţinut să ia parte la adunare.

— Haide, spunea el, în timp ce îi trăgea din pat sau îi ridica de pe podea, e chemarea lui Iisus!

Când un deţinut ezita, Gerardo îl zorea:

— Aştept după tine ca să putem începe adunarea.

Nimeni nu-i putea spune „Nu" acestui om iubitor. El predica cu o frumuseţe primitivă şi poseda un farmec magnetic, care atrăgea oamenii spre el. Mesajul lui hristocentric le dădu multor creştini puterea de a rezista să nu cadă în rândurile duşmanului sau să înceapă a fi devoraţi de cancerul urii.

Într-o zi, directorul închisorii adună deţinuţii în galeria noastră.

— Se pare că voi nu duceţi la îndeplinire planul de reeducare, mugi el. Iar asta nu se permite.

Apoi chemă înăuntru o garnizoană de soldaţi special pregătiţi pentru folosirea cea mai eficientă a baionetei, bastonului electric, bâtelor şi

lanţurilor. Un potop de lovituri căzură peste capetele şi spinările noastre. Uniţi de frică, fiecare simţea durerea celuilalt.

Într-o vineri seara, după o zi lungă şi grea de muncă într-o mlaştină infestată de ţânţari, ne împleticeam pe picioare spre circularul nostru. Norii furtunilor de sezon se iţeau ameninţători deasupra capetelor noastre, iar sergentul de serviciu ţipă la noi să o luăm pas alergător. Epuizaţi, subnutriţi şi afectaţi de tot felul de boli, abia puteam merge, darămite să alergăm.

— Începe ploaia. Fuga marş! strigă el, împungându-l cu vârful baionetei pe primul din şir.

Abia capabil de a ridica un picior în faţa celuilalt, omul se porni împleticindu-se înainte, iar noi ceilalţi îl urmarăm.

— Pas alergător, am spus.

Încercarăm să ne conformăm comenzii, dar eforturile noastre

nu fuseră la înălţimea aşteptărilor sale. Furios, el ţipă la noi:

— Grăbiţi-vă, viermi mizerabili!

Şeful blocului îşi trase afară maceta şi începu să ne lovească şi să strige la ceilalţi soldaţi să facă la fel. Instructorul politic dădu un semnal care asmuţi asupra noastră soldaţii special antrenaţi, asemenea unei haite de câini flămânzi. Strigătele şi înjurăturile atraseră atenţia deţinuţilor din circularele 2 şi 3. Aceştia se adunară să privească.

În ploaia de lovituri schiloditoare, unul dintre deţinuţii din şir îşi ridică mâinile şi privirile spre cer şi, cu o voce calmă şi limpede, spuse: „Tată, iartă-i, căci nu ştiu ce fac".

Niciun semn de durere nu putea fi văzut pe faţa lui. Asta îi înfurie şi mai mult pe călăii lui. Sergentul îi rupse deţinutului cămaşa, apoi, cu o sete sălbatică, nebună, patru soldaţi îl bătură până când acesta căzu în genunchi. Sângele curgea din spinarea lui ciopârţită, dar el rămase cu privirile îndreptate spre cer, de parcă ar fi putut vedea dincolo de posomorâta zonă a puşcăriei, ca şi cum ar fi stat chiar în faţa tronului lui Dumnezeu. Întreaga suflare a puşcăriei se uita cum acest uriaş de om, Gerardo, se ruga pentru duşmanii săi, în timp ce aceştia îl băteau.

Pălăria bătrânului deţinut se rostogoli la pământ. O şoaptă se răspândi în toată zona la vederea părului în întregime alb al deţinutului, Gerardo, „Fratele în credinţă". Apoi acesta leşină. Doi soldaţi îl ridicară şi îl cărară în circularul său, unde îl abandonară fără niciun fel de îngrijire medicală.

Chiar înaintea acestor demonstraţii de violenţă, o animozitate naturală exista între soldaţi şi populaţia deţinuţilor. Cu comportamentul soldaţilor desfăşurându-se de la unul ursuz (aceia cărora nu le plăcea faptul că fuseseră repartizaţi la închisoare) până la unul sadic (aceia care simţeau o adevărată plăcere să provoace durere), orice semn de prietenie din partea unui gardian ar fi fost în mod automat suspect. Şi orice deschidere ar fi încercat un deţinut în direcţia unui gardian l-ar fi etichetat pe deţinut drept un informator – aşa cum ai trage clopotele pentru mort. Un puternic sentiment ai dreptăţii există dincolo de gratii. Chiar şi aceia care au fost închişi pentru hoţie, crimă şi alte crime recunoscute ca atare, oficialităţile închisorii comiteau maxima nedreptate când refuzau să elibereze un

deţinut care îşi efectuase sentinţa. De obicei, când era întrebat, gardianul spunea: „Eu trebuie să aştept o notificare de la conducere”. Aşa a fost în cazul fratelui Cordero.

În 10 septembrie 1972, ultima zi a termenului său de zece ani de puşcărie, fratele Cordero fu dus la tribunalul Pinardel Ríos, unde oficialităţile cubaneze îl judecară şi îl condamnară cu acuzaţii inventate ca să-l ţină în închisoare.

Spre sfârşitul zilei, gardianul deschise poarta galeriei noastre şi conduse un deţinut gălbejit şi jigărit înainte, pe coridorul îngust. Feţele se presară de gemuleţele cu gratii ale uşilor de fier ca să vadă cine ar putea fi deţinutul.

— E Cordero!

Ştirile transmise în şoaptă străbătură lungul coridorului mai repede decât ar fi putut-o face deţinutul şi temnicerul lui. Un al doilea mesaj urmă după primul.

— A trecut în eternitate – o expresie care însemna că data eliberării cuiva venise şi trecuse, şi acesta nu fusese pus în libertate. Întotdeauna vor fi alte pretexte, alte acuzaţii care îl vor ţine în detenţie.

Gardianul deschise celula cu numărul 12, iar Cordero păşi înăuntru. Uşa se trânti închizându-se în urma lui. Cordero îşi scoase cămaşa şi se îndreptă spre fereastra astupată. Numai micile crăpături dintre tablele sudate de fier şi zidurile de ciment permiteau ventilaţiei sau luminii să ajungă în celulă. Uitându-se afară printr-o crăpătură, Cordero rămase cu privirile aţintite spre curtea închisorii, până când lucirea becurilor din curte luă locul soarelui care apuse.

Mai târziu, le spuse fraţilor că, în timp ce stătea şi se uita cum dispare ziua – ziua în care ar fi trebuit să fie pus în libertate –, se gândise la bătăile

pe care Le-a îndurat în ultimii mai mult de zece ani, la mâncarea plină de viermi pe care fusese obligat s-o mănânce, la umilinţele şi privaţiunile la care fusese supus aproape zilnic. „Ce speranţă mai am”, se întreba el, „să mai fiu vreodată eliberat? Cum voi mai putea continua să trăiesc, ştiind că zilele-mi vor fi pline şi de aci înainte de aceleaşi mizerii? Trebuie să fac ceva

— Orice!”

Două zile mai târziu, un oficial al închisorii se opri în faţa celulei

lui Cordero şi strigă numele acestuia:

— Cordero Rodríguez.

Ofiţerul, cu vocea concisă şi abruptă, nu ridică o clipă privirile de pe bucata de hârtie pe care o avea în mână.

— Eu sunt, răspunse Cordero.

Ofiţerul ordonă gardianului galeriei să deschidă uşa. Imediat gardianul se execută. Uşa se dădu în lături, şi Cordero ieşi afară.

— Urmează-mă, spuse ofiţerul.

Cordero îl urmă pe militar de-a lungul coridorului şi apoi afară din galerie. Când ajunseră la clădirea administraţiei, ofiţerul îl luă pe Cordero direct la biroul directorului închisorii, unde directorul îi ordonă să ia loc. Un grup de soldaţi păşiră în încăpere în spatele lui Cordero, apoi închiseră uşa biroului.

Directorul se lăsă pe spate în scaunul de la birou, îşi împreună mâinile peste piept şi spuse batjocoritor:

— De astăzi înainte, nu mai eşti în categoria deţinuţilor politici. Eşti considerat a fi deţinut de drept comun.

Cordero sări în picioare.

— Nu! strigă el. Nu puteţi…

Nu avu timp să-şi termine propoziţia, că soldaţii din spatele lui îl înşfăcară şi începură să-l bată. Cordero se luptă, dar inegalitatea în număr şi condiţia lui fizică slăbită îi veniră de hac. Imediat ce-l avuseră în puterea lor, gardienii îl îmbrăcară cu forţa în salopeta albastră a deţinuţilor de drept comun. Ca nu cumva să-şi scoată uniforma, îl legară la mâini, apoi îl duseră la galeria numărul 5, la capătul îndepărtat al complexului penitenciar, o galerie construită în întregime sub pământ.

Imediat ce îl duseră pe Cordero în celula întunecoasă şi umedă care urma să-i fie noua casă, gardienii îi dezlegară mâinile. Imediat, deţinutul îşi smulse de pe el detestatul veşmânt. Deţinuţii de drept comun nu înţeleseră de ce făcea el aşa ceva – mentalitatea lor era totalmente diferită de cea a deţinutului politic, închis din cauza principiilor sale, şi nu din cauza lăcomiei.

Din tavan, apa se prelingea constant peste Cordero. Pentru că nu se aerisea şi nu se făcea curăţenie niciodată, totul în celulă era unsuros, acoperit de murdărie şi mucegai. Temperatura era şi mai ridicată în celula lui Cordero, deoarece aceasta se afla aşezată lângă anexele

bucătăriei.

Cordero se hotărî să declare greva foamei. În cel mai bun caz ar putea avea posibilitatea să pretindă un tratament mai bun, şi în cel mai rău putea să moară. În acelaşi timp se întreba dacă ceea ce considera el a fi cel mai rău caz era într-adevăr cel mai rău. El îşi petrecu unsprezece zile în greva foamei, dar îi puse capăt când înţelese că nu-i va aduce nimic bun. Deţinuţii de drept comun nu-l puteau înţelege şi nu făcură nimic pentru a-şi îmbărbăta fratele. După ce îl bătură pentru că refuza să mănânce şi pentru că nu purta uniforma, gardienii îl dezbrăcară de rufăria de corp şi îl mutară aproape de noi, la secţia 4. Noi am născocit o metodă de comunicare între secţii, care nepermise să „vorbim” cu el zilnic.

Într-o dimineaţă devreme, la un an după procesul simulat al lui Cordero, un ofiţer anunţă:

— Am venit să te informez în privinţa sentinţei ce ţi s-a acordat. Ofiţerul îl privea într-un mod ciudat pe Cordero în timp ce-i vorbea.

Acesta pierduse atât de mult în greutate în timpul anului în care ofiţerul nu-l mai văzuse, încât pieptul şi claviculele formaseră un fel de arc ascuţit, asemenea unei bărci în construcţie. Privea cu nişte ochi căprui închis, cufundaţi în orbite. Pielea lui pală, emaciată, se întindea ca tovalul peste oasele proeminente.

— A, da, şopti Cordero, bătăile inimii accelerându-i-se într-o speranţă de o clipă, sentinţa.

Aparent neimpresionat de condiţia în care se afla deţinutul, ofiţerul spuse răstit.

— E de doi ani.

Făcu la stânga-împrejur şi ieşi din galerie cu pas întins.

Câteva luni mai târziu, oficialităţile închisorii îl mutară pe Cordero în „pavilionul binefacerii” un eufemism pentru cel mai murdar şi mai demn de dispreţ pavilion din tot complexul închisorii. Abia se instalase, când un alt ofiţer îl informă că se făcuse o greşeală.

— Sentinţa ta e de trei ani.

Începând din acel moment, Cordero îşi dădu seama că nu va mai părăsi viu închisoarea. Cei care îl ţineau în detenţie nu avuseseră niciodată intenţia de a-l elibera. El îşi va petrece restul vieţii trăind de la an la an

doar pentru a i se majora sentinţa. Iniţial a fost închis pentru că

îi dăduse alimente unui rebel. De atunci însă, „crimele” lui variază de la participarea la greve ale foamei la faptul că fusese descoperit ascunzând o bucăţică de hârtie într-un pantof.

Deşi era un ţăran simplu, care îşi petrecuse tinereţea lucrând pe o plantaţie de tutun, el ştia că singura lui speranţă de a rămâne în viaţă era să i se redea statutul de deţinut politic. Câtă vreme fusese închis alături de noi, învăţase gramatică, algebră, aritmetică şi Evanghelia lui Hristos, în care credea cu toată inima.

Fiecare creştin trebuie să înfrunte Golgota. Regimul de carceră era Gol-gota lui Cordero. În timp ce treceau zilele, săptămânile şi lunile, el reflectă la tot ce învăţase de când începuse detenţia lui. Cu cât se gândea mai mult la tovarăşii săi, cu atât râvnea mai mult compania şi sprijinul lor. Avea nevoie de compasiunea şi înţelegerea pe care o găsise în prezenţa sfinţilor.

Într-o zi, luă o decizie. Va face iar grevă, cerând să fie recategorisit ca deţinut politic. Deja slăbit de la două greve anterioare ale foamei, trupul lui se dezintegra încet într-o grămadă de oase învelită într-o foiţă palidă şi mirositoare de piele ridată. Nu mai ajunse niciodată înapoi, în galeria noastră. A intrat în umbrele morţii pe 21 mai 1975.

Capitolul 1 7

Fraţi în Hristos

A doua mea şedere în La Cabana a durat mai puţin de un an şi am fost mutat în clădirea numărul 2, din „Combinaţio del Este Prison” (închisoarea Combinată de Răsărit). Închisoarea adăpostea mai mult de 7.000 de deţinuţi, toţi nebărbieriţi, cu dinţi lipsă şi cu ochii tot atât de adânciţi în orbite ca în celelalte închisori prin care fusesem. Uitându-mă la trupurile lor emaciate, nu eram conştient de condiţia mea care aducea atât de mult cu a lor.

Închisoarea se numea închisoare „combinată” pentru că, în afară de închisoarea ridicată din prefabricate, guvernul mai avea acolo şi o fabrică. Munca sclavilor din închisoare dădea oţel şi elemente prefabricate folosite în ridicarea unor complexe penitenciare adiacente, care se ridicau pe dealurile învecinate. Când ploua, elementele prefabricate lăsau apa să intre de parcă ar fi fost făcute din caşcaval elveţian, apoi când ploaia se oprea, din tavan apa continua să picure.

„Oare Castro şi călăii lui vor fi mulţumiţi când îi vor băga în

puşcării pe toţi cubanezi?” m-am întrebat într-o dimineaţă privind talmeş-balmeşul de clădiri cenuşii răspândite în toată zona. Când nu vor mai avea sânge băştinaş cu care să-şi hrănească diabolica lor maşinărie distructivă, încotro se vor întoarce eroii revoluţiei în următoarea etapă – Mexic? Bahamas? Statele Unite?

Combinaţio del Este Prison era considerată o închisoare-vitrină, la care erau aduse delegaţiile de străini cu autobuzele în circuit. Propagandiştii comunişti învăţaseră să-i „joace” pe credulii străini – „spune-le ceea ce vor să audă, arată-le ceea ce vor să vadă şi trimite-i acasă să „povestească despre cât de avansată e marea societate a proletariatului”. Când apărea un grup de jurnalişti sau alţi demnitari internaţionali, oficialităţile închisorii alegeau

deţinuţi implicaţi în planul de reeducare ca să îmbrace echipament de baschet şi să joace pe terenul plasat în afara închisorii. După ce vizitatorii plecau „echipa de baschet” preda uniformele şi se întorcea la celule.

Porecla mea, „Pastorul”, şi reputaţia mea de a forma biserici ajunseseră aici înaintea mea. Mulţi dintre foştii mei colegi de detenţie mă întâmpinară imediat ce sosii. Mă invitară să mă alătur lor la etajul al patrulea. În scurt timp, am pus pe roate un program educaţional religios complet.

Combinaţio del Este Prison avea un avantaj faţă de alte închisori în care fusesem până acum, un avantaj folositor adunărilor de închinare. De asemenea, aveam mai multă experienţă în modul cum organizam adunările de închinare. La fiecare etaj exista o spălătorie lângă sala de mese şi, acolo, ne ţineam serviciul divin cu toţii: catolici, baptişti, penticostali şi adventişti. Am organizat o echipă creştină de pază. În timp ce un grup se închina, unii membri ai echipei de pază acţionau ca „paznici ai casei Domnului”, pentru a ne avertiza de apropierea gardienilor. În acest fel ne ajutam şi ne sprijineam unii pe alţii.

Soarta noastră se îmbunătăţi când un vizitator introduse în secret în închisoare un mic aparat de radio cu tranzistori. Cu ajutorul acestuia am avut acces la ştiri din lumea de peste Canal. Când un şobolan îl muşcă pe Everett Jackson – un jurnalist american –, iar echipa medicală a închisorii nu i-a putu opri hemoragia, el fuse transferat la un spital civil din Havana. Când se întoarse, el ne aduse

ştiri bune.

— Astăzi am întâlnit doi prizonieri americani la spital, ne spuse el. Sunt grozavi. O să vă placă şi vouă tot atât de mult ca mie.

Americani! Pentru *plantados* aceştia erau una dintre cele mai eficiente căi de a trimite informaţii în afară! Următoarele două săptămâni trecură foarte greu, până când am început să am dubii că aceştia vor sosi vreodată la Combinaţio. Am petrecut mai mult timp gândindu-mă la mama mea şi la sora mea Paulina care trăiau în Salem, Massachusetts, decât o făcusem în toţi anii de dinainte. Întâmplător, reuşisem să strecor afară o scrisoare în aceşti ani, prin care anunţasem că eram încă în viaţă, iar ele reuşiseră, la rândul lor, să-mi trimită câteva bileţele. Cât aş fi vrut să pot vorbi cu aceşti americani, să aflu mai multe despre ţara de adopţie a mamei mele, să ştiu care era poziţia politică a guvernului şi, deşi nici nu îndrăzneam măcar să sper, ce s-ar fi putut face pentru a se iniţia eliberarea mea!

Într-o duminică seara, în timp ce conduceam adunarea în interpretarea imnului „La Cruce”, cel care conducea de obicei cântările, Luis Gallo, stătea

 în partea din spate a încăperii, mascând un străin în aşa fel încât gardienii să nu-l observe. Străinul, înalt, subţirel şi arătând totalmente american, privea şi asculta adunarea cântând. Şoapte se răspândiră până în partea din faţă a încăperii: „E americanul”.

Imediat ce privirile lui Tom le întâlniră pe ale mele se realiză o legătură de prietenie. Adunarea se opri din cântat când eu am alergat să-l întâmpin pe oaspetele nostru. Ne-am îmbrățișat de parcă am fi fost prieteni de mulţi ani. Programul planificat pentru serviciul religios din seara aceea se modifică. Toată lumea voia să audă ce avea de spus acest fost învăţător din Los Angeles despre lumea de dincolo de zidurile cenuşii şi reci între care ne duceam existenţa.

Tom ne spuse cum a auzit el despre familia bisericii noastre.

— Noi am aflat că există nişte creştini cubanezi şi deţinuţi politici la etajul al patrulea, spuse el. Într-o dimineaţă v-am auzit cântând. Treizeci sau patruzeci de voci masculine penetrară puternic sordida atmosferă a închisorii. Din câte puteam înţelege, cântaţi ceva despre victorie, despre speranţa în Iisus.

Înghiţi greu înainte de a-şi continua relatarea.

— Imediat am dorit să mă duc la etajul al patrulea. Ştiam că

fraţii mei sunt acolo – familia mea. Şi auzisem că exista un pastor printre credincioşi.

Everett Jackson le spusese lui Tom White şi lui Mei Bailey, al doilea american, cât de mult doreau toţi credincioşii să-i întâlnească, aşa că duminică seara se decise să participe la biserica de la etajul al patrulea.

— Cum ai ajuns aici sus? am întrebat eu.

— Cu ascensorul alimentar, mă lămuri el.

Un elevator vechi şi unsuros, ce scârţâia îngrozitor, căra alimentele până sus, iar gunoiul, jos, de la etajele superioare.

— Oh, nu mai poţi veni sus pe calea aceea, îl preveni Luis. Cablul s-a rupt până acum de două ori; poţi să mori! Când va veni vremea pentru o altă vizită, vom găsi altă cale să te aducem sus.

— Tu eşti pastorul? mă întrebă Tom.

— Da, şi tu eşti unul dintre americanii arestaţi pentru că au paraşutat literatură religioasă în Cuba?

— De unde ştii despre toate astea?

Tom şi cu Mei se prăbuşiseră în Manzanillo după ce-şi lăsaseră încărcătura în provincia Camagüey, mai mult de 200 de mile de Combinaţio del Este Prison.

— Noi am citit acele manifeste, i-am explicat eu. În prima săptămână a lunii iunie, câteva au fost introduse în închisoare. Le-am citit cu toţii.

Străluceam de plăcere la surpriza care i se putu citi pe faţă.

— Dar prima săptămână a lunii iunie era doar la câteva zile după ce ne prăbuşiserăm. Cum au ajuns hârtiile volante atât de repede în închisoare?

Incapabil să înţeleg miraculoasele lucrări ale Duhului Sfânt, am ridicat din umeri.

— Şi ai fost la Havana? l-am întrebat. A dat din cap că da.

— Cum stau lucrurile acolo cu bisericile? – îl ştii pe un oarecare căpitan Santos?

Un murmur trecu printre oamenii adunaţi acolo. Toţi îl ştiam pe căpitanul Santos.

— Ei bine, după mai mult de o sută de ore în care se jucase de-a şoarecele şi pisica cu mine în interiorul şi în exteriorul camerei de anchetă, căpitanul ne-a luat pe nici şi pe mine, în maşini separate,

împreună cu un anturaj format din membri ai poliţiei secrete, desigur, într-un tur de două ore al bisericilor din Havana. El spera să ne convingă de faptul că poporul cubanez se bucură de libertate religioasă, explică Tom. Pentru început, şoferul ne duse la o uriaşă catedrală catolică lângă ocean, în West Havana.

— Da, am răspuns. O ştiu.

— Gratii de fier fuseseră sudate peste uşi şi ferestre şi bare de câte opt picioare blocau aleea care ducea la uşa din faţă. Căpitanul, făcând un efort pentru a salva aparenţele, s-a scuzat că n-am sosit într-un moment în care se ţinea slujba. Apoi se răsti la şofer.

Tom povesti despre vizitarea altei catedrale cu şase sau şapte oameni înăuntru şi a altor două cu mai puţin de douăzeci în fiecare. La o Biserică Baptistă, firma căzuse şi se prăbuşise într-un boschet şi fuseseră ridicate trepte în spaţiul intrării principale. O femeie care ducea nişte saci veni la biserică în mijlocul a ceea ce Santos spunea că ar fi serviciul divin şi urcă pe scări. Era un bloc de locuinţe. Pus în încurcătură, căpitanul ridică din umeri şi murmură ceva ce aducea a: „E destul de mare pentru a fi împărţită în mai multe apartamente”. Tom mai vorbi despre o biserică pe care guvernul o transformase într-un depozit angro.

— Biserica Adventistă, am insistat eu să ştiu, ce e cu Biserica Adventistă?

Tom clătină din cap cu tristeţe.

— Fiind duminică, nu era nimeni acolo, dar coli de tablă erau sudate peste geamuri şi un ţarc mare oprea accesul la intrare.

Am rămas tăcut un moment. Greutatea acestor noutăţi îmi ucise buna dispoziţie obişnuită. Unde erau fraţii şi surorile mele? câţi din familia mea creştină se înstrăinară acum, că nu mai aveau un loc de închinare?

Tom ne spuse apoi despre incidentul cu fructele de mango.

— În timpul unui interogatoriu, i-am spus căpitanului Santos despre soţia unui prieten care vizitase recent Cuba şi cumpărase fructe de mango la enorma sumă ce echivala salariul pe două zile. Auzisem că acum se exporta atât de mult din recolta de mango încât nu mai rămăsese nimic pentru oameni. Nu peste multă vreme, căpitanul mă luă la o plimbare prin Havana – unul dintre tururile sale de propagandă. O femeie care avea o sacoşă din plasă de pescuit, în care

erau şase sau şapte fructe de mango mari şi coapte, trecu pe stradă pe lângă noi. Căpitanul Santos îmi arătă femeia şi exclamă: „Oho, ia priveşte la aceste fructe de mango! Câteva secunde mai târziu, unul dintre gardieni făcu acelaşi lucru”. Nu mi-a fost uşor să-mi reţin expresiile feţii. Era atât de evident că toate acestea erau regizate. Apoi, înainte de a fi vârât de căpitan înapoi, în automobil, o a doua femeie, care nu făcea parte din schema căpitanului, auzi din întâmplare conversaţia şi zări fructele. Dornică să obţină şi ea câteva bucăţi de fructe de mango, se aşeză repede la coadă, dar desigur că nu se mai găseau.

Râserăm împreună cu Tom. De câte ori puteam face haz pe socoteala celor ce ne deţineau, ne distram peste măsură. Mai târziu, căpitanul Santos aranja să li se trimită lui Tom şi Mei fructe de mango în celulele personale. Uluiţi la vederea fructelor de mango, gardienii se zgâiau în ambele celule şi-i întrebară tot timpul pe americani dacă sunt gustoase fructele.

Apoi fiecare dintre noi îi împărtăşirăm americanului experienţa noastră de închisoare, l-am vorbit despre momentele din La Cabana, când gardienii deschiseră focul asupra cercurilor noastre de rugăciune.

— Am continuat să ne rugăm şi să cântăm în timp ce gloanţele şi şrapnelele ne pătrundeau în carne, am spus eu, râzând. Nu era să-i lăsăm pe huliganii aceia să ne întrerupă serviciul de închinare.

Tom mă privi plin de curiozitate. Cum i-aş fi putut explica faptul că râsul meu se datora bucuriei, nu umorului?

— Uneori, unul sau altul dintre cei care se închinau ceda şi fugea, dar apoi se întorcea. Şi gardienii ne băteau întotdeauna, dar noi ne continuam adunările. După cum ai aflat deja, creştinii din spatele gratiilor sunt

cu adevărat „părtăşia suferinţelor Lui”, după cum spune apostolul Pavel în Epistola către Filipeni 3, 10.

Începând din seara următoare, Tom împreună cu Mei participară la toate serviciile divine. Oficialităţile închisorii despărţiseră o zonă specială la al patrulea etaj al clădirii numărul 2, în extrema dreaptă cea mai depărtată a clădirii, pentru deţinuţii străini. Noi, ceilalţi *plantados*, ne aflam la etajul al patrulea, la extrema stângă a clădirii noastre, care era faţă-n faţă cu clădirea numărul 2. Deţinuţii reeducaţi şi deţinuţii de drept comun ocupau celelalte etaje ale

ambelor clădiri. Deşi două galerii şi o sală de mese ne despărţeau de americani, ne puteam furişa prin sala de mese în timpul prânzului în momentul în care gardienii verificau mâncarea. Când gardianul se întorcea cu spatele, noi ne strecuram înăuntrul uneia dintre celelalte galerii, apoi ne întorceam când cei din galerie veneau la masă. Vreme de câteva luni, până ce gardienii aveau să-i confisce lui Tom aparatul de radio de contrabandă, el şi cu mine ne îngrămădeam la perete în fiecare zi ca să ascultăm „Vocea

Americii” şi un post creştin de radio din Ecuador. Angajaţii acelor staţii de radio nu vor şti niciodată, în această perioadă a eternităţii, cât de mult au încurajat sufletele pierdute din închisorile lui Castro.

Când eram afară, în curtea închisorii, comunicam prin semne făcute cu mâna, ca să ne ţinem reciproc informaţi în intervalul dintre vizite. Şi, pentru că prezenţa permanentă a gardienilor ne împiedica să comunicăm verbal, inventarăm un limbaj mut: litera A era o mână dusă la cap; mâna trecută peste faţă era litera B; prin degetul mare şi arătătorul la gură era ilustrată litera C, D era pumnul încleştat şi aşa mai departe.

Într-o seară, într-una dintre galeriile în care erau şaizeci şi cinci de deţinuţi vârstnici, paralizaţi ori prea bolnavi pentru a se putea da jos din pat. Tom şi cu mine tocmai ne instalam „amvonul” (un cearşaf peste o scândură), când un gardian, pe nume Pedro, dădu buzna în celulă.

— Tom White, strigă el. Ştiu că este aici! L-am văzut intrând în galerie. Deţinuţii din celulă, acţionând ca o grupă bine antrenată, îl înghesuiră pe Tom pe unul dintre paturile de sus şi îi aruncaseră un cearşaf peste cap.

— Gata, unde e? Unde-i americanul? ceru Pedro să afle. Ştiu că-i aici la voi.

Bănuitor, Pedro păşi prin celulă, apoi se opri lângă unul dintre paturi. Gardianul îşi rezemă mâna de un pat şi degetele sale bătură darabana pentru a se elibera de furie. Privirile lui Pedro măturau încăperea, timp în care

1 64 Voi muri în libertate mai puse câteva întrebări. Deţinuţii fie ridicară din umeri, fie r<v, mi întrebărilor lui cu o glumă. Furios, Pedro ieşi val-vârtej din celulă, Mia i dea seama că degetele sale fuseseră la mică distanţă de trupul îi u în im al lui Tom!

Unul dintre fraţi verifică dacă plecase din zonă gardianul înainti să ridic cearşaful de pe Tom şi să ne reîntoarcem la pregătirea. nnvuin lui pentru adunarea de seară. Luându-şi culegerile de imnuri de pe hi, 4 «erau ascunse, deţinuţii începură să cânte. Ca de obicei, simţirăm un de tărie şi putere în timp ce cântam – unindu-ne vocile în Hristov M I uitat la Tom în tot acest timp. Ochii i se umpluseră de lacrimi. Şi el – *u**n* iubirea, compasiunea şi contopirea creştinilor care îl lăudau pe Dumimig împreună.

După predica mea, am întrebat dacă are cineva vreo cerere spi I pentru rugăciune. Deţinuţii se rugară pentru alţii, nu pentru ei înşiri. Mi joritatea dintre ei se rugară pentru membrii familiilor. Câţiva se rugM pentru Cuba lor iubită şi pentru Statele Unite. După rugăciune ne.im în tors la celulele noastre.

Într-o duminică, după serviciul religios, Tom ne opri pe mine, pe R< e.011 de Valdés, pe Tony Padilla şi pe Alfredo Cadoval în uşă.

— Ştiţi, fraţilor, spuse el, ar trebui să oficiem Cina Domnului şi \, ni împărtăşim.

Am oftat şi am clătinat din cap.

— Spune-mi, cum putem scoate pâine din sala de mese? Gardianul im supraveghează tot timpul.

Gardienii ne aduceau mâncarea în sala de mese conform programului lor. Cina era adesea servită la ora 1: 00 p.m. şi nimic nu ni se mai dădrj până la 7: 00 dimineaţa următoare – după optsprezece ore. Conducenînchisorii avea grijă ca regula de a nu scoate mâncare din sala de mese: „*i* fie respectată, punând un gardian la uşă care să ne verifice când ieşeam

— Se ştie, de asemenea, începu Tom tărăgănat, în stilul său tipic amerie Inesc, unde este voinţă, se găseşte întotdeauna o cale. Ce-ar fi să vedeţi (*p* puteţi să faceţi voi la capătul acesta şi să văd ce pot face eu la al meu!

După ce Tom plecă, discutarăm propunerea lui.

— Are dreptate, admise Tony. Trebuie să existe o cale! M-am uitat către Rosendo.

— Tu ce crezi?

— S-ar putea să fie, zâmbi Rosendo, tactica diversiunii!

m i («al Câţiva i-am putea atrage atenţia gardianului, timp în care alţii să iscă îndeajuns de multă pâine pentru Cina Domnului, i îi hii

lui Alfredo se aprinseră de spiritul aventurii. Am dat din cap şi mi-am frecat bărbia. Ştii, poate că ai dreptate.

Ieri, când un individ a început să-lâmbrâncească pe un altul, gardianul

I uşă a intervenit să-i despartă, sugeră Tony. Asta este, o încăierare le

<tfliţi atenţia întotdeauna! Rosendo, Alfredo şi cu mine vom începe să rium. Jesus Sánchez poate să te ajute să-ţi faci partea ta de treabă.

Utore.

Sánchez fu de acord. Toţi cinci discutarăm planul pe îndelete. De câte ori îi ţinut susţinea sau măcar insinua că celălalt ar putea fi un informator, 1” menea o încăierare. Aceasta avea să fie strategia noastră. Când soneria în i pentru masa de la miezul zilei, intrarăm în sala de mese, ne aşezarăm i m. incarăm o mică parte din raţia noastră de mâncare. Unul după celălalt, e» l patru complotişti îmi pasară mie din bucăţile lor de pâine.

Când am reuşit să ascund toată pâinea, le-am făcut semn celorlalţi.

tjrsus Sánchez se ridică imediat şi părăsi sala de mese. Rosendo strigă la Aliredo.

— Te-am văzut când ai vorbit cu gardianul. Ce faci, torni pe cineva? Alfredo sări în picioare şi se întinse peste masă.

— Nu mă acuza tu pe mine că aş fi un turnător.

— Hei, omule, interveni şi Tony, greşeşti. Alfredo n-ar ciripi niciodată de-jpre un coleg.

— O, da?! Vocile lor crescură tot mai tare şi mai tare, până când toţi din sala de mese ridicară gâturile să vadă şi să audă altercaţia. Gardianul de la uşă îi privi pe cei care strigau preţ de câteva clipe, apoi se aruncă în mijlocul tămbălăului.

— Gata, gata, voi de acolo, nu admit încăierări în schimbul meu. Toţi ochii pândiră să vadă dacă cei trei oameni furioşi se vor linişti sau îl vor înfrunta pe gardian. Nimeni n-a observat când m-am apropiat de fereastra deschisă unde stătea Sánchez aşteptând, l-am înmânat repede pachetul. Odată Sánchez dispărut din vedere, cei trei îşi plecară pocăiţi capetele. Satisfăcut de a-i fi pus cu botul în labe, după o serie de epitete în direcţia lor, gardianul se întoarse ţanţoş şi reluă postul la uşă.

I

Voi muri în libertate

Lacrimi de bucurie şi victorie ne umplură ochii când celebrarăm împreună Cina Domnului.

Câteva luni mai târziu, autorităţile cubaneze îi permiseră mamei lui Tom să-l viziteze în închisoare şi să-i aducă o pereche de ochelari în locul celor pe care şi-i rupsese la prăbuşirea avionului. Află de la ea şi prin telefonul fără fir din închisoare despre o uriaşă campanie internaţională, care era condusă de importante oficialităţi ale guvernului Statelor Unite şi de lideri religioşi. Cunoscută fiind insaţiabila dorinţă a comuniştilor cubanezi de a fi acceptaţi de către comunitatea internaţională, existau şanse ca o astfel de mişcare să reuşească.

Toţi hotărârăm că trebuia să ne rugăm pentru eliberarea lui Tom White şi a lui Mei Bailey. Americanii ne cerură să ne rugăm zilnic până la o anumită dată. Dacă Dumnezeu nu avea să răspundă rugăciunilor noastre până la data aceea, atunci ei se angajau să accepte detenţia lor la Combinaţio del Este Prison ca fiind voinţa Sa.

Cu o zi înainte de ziua în care era planificat să încetăm rugăciunile, telefonul fără fir al închisorii anunţă că ambii americani fuseseră chemaţi la biroul directorului închisorii. Când ne adunarăm în acea seară pentru numărătoare în curtea închisorii, Tom îmi transmise prin gesturi că el şi Mei vor pleca în curând.

Tom şi Mei găsiră o modalitate să se strecoare până la etajul al patrulea înainte de a pleca. Abia mi-am ţinut lacrimile tot timpul cât a ţinut ultimul nostru serviciu divin împreună. Legăturile de oţel ale iubirii dintre noi fuseseră călite în forja suferinţei. Mă întrebam dacă aveam să-i mai văd vreodată, de partea aceasta a eternităţii.

— N-o să vă uit. Şi voi face tot ce-mi stă în putinţă ca să forţez eliberarea voastră, fraţii mei. Lumea va afla!

Tom puse Biblia sa în mâinile mele.

În timpul stagiului meu în închisoare, un pilot francez îmi dăruise un vechi stilou Esterbrook. Ţineam la acel stilou aproape tot atât de mult cât ţineam la fragmentele de Scriptură pe care le copiasem cu atâta trudă cu mâna mea. Am băgat mâna în buzunar, am scos stiloul şi i l-am înmânat lui Tom. Pe viitor aveam să scriu scrisorile cu tocuri improvizate pe care deţinuţii le făceau din firele de oţel pe care le găseau prin curtea închisorii.

— Tom, ştiu că, dacă voi păstra stiloul acesta aici, până la urmă îl voi pierde, am spus. Aşa că ia-l şi păstrează-l până când ne vom mai întâlni.

Fraţi în Hristos 1 67

Uite, ia o copie a culegerii noastre de imnuri cu tine şi păzeşte-o cu preţul vieţii.

El oftă şi o îndesă în ciorapi.

— Nu-ţi face griji, Noble. Le scot eu pe amândouă afară.

În noaptea aceea, Tom pregăti o ascunzătoare în pantofi, aşa că putu lua comorile mele cu el.

Mei mă îmbrăţişa, apoi îmi îndesă fotografiile soţiei şi copiilor lui în mână. Am înţeles semnificaţia acelui gest.

Capitolul 1 8

Într-un loc fără suflet

Am păstrat cu sfinţenie Biblia lui Tom, nu numai pentru că era Cuvântul Domnului şi pentru că îmi amintea de prietenia noastră, ci mai ales pentru speranţa pe care o simboliza – speranţa că voi fi cândva pus în libertate. Doar faptul că ştiam că afară sunt oameni care cunosc calvarul nostru îmi aducea satisfacţie. Asta spori hotărârea mea să ies viu din această experienţă.

Biserica noastră la Combinaţio del Este Prison crescu – o provocare. sfruntată pentru oficialităţile comuniste, care juraseră în mod repetat să şteargă orice dovadă a creştinismului din Cuba şi, cu timpul, de pe lume. Câtă vreme noi reprezentam „dovada" eşecului lor, oficialităţile închisorii, incitate de agenţi satanici, îşi intensificară vigilenţa. Îndemânarea noastră de a ne juca „de-a v-aţi ascunselea" cu Cuvântul Domnului şi cu imnurile noastre scrise cu mâna se îmbunătăţi. Acest joc macabru se juca pe mize mai mari atunci când directorul închisorii spori pedepsele pentru cazul că erai prins cu literatură de contrabandă.

Oricât de mult aş fi ţinut la Biblia pe care o primisem de la Tom, ea trebuia împărtăşită. Aşa că, în ciuda riscurilor, o transmiteam în mod regulat din celulă în celulă. Am încercat să ne ferim pe cât posibil, noi şi Cartea, să nu fim prinşi, dar nu aveam cum să ne apărăm împotriva informatorilor din închisoare. Natura inerentă a oricărui creştin este să-i accepte pe ceilalţi fără condiţii şi să aibă încredere în ei. Aşa că era inevitabil ca, în timp ce câştigam ceva, mai devreme sau mai târziu să şi pierdem.

Într-o dimineaţă, un grup de gardieni conduşi de locotenentul Nu arlart, ofiţerul care răspundea de programul de reeducare, anunţară o inspecţie prin surprindere. Ei scotociră prin galeria noastră de la 6: 00 dimineaţa până la 2: 00 după-amiaza. Normal, când căutau, ei obişnuiau să golească celula

de toţi deţinuţii înainte de a se uita după hârtii şi cărţi. De data aceasta l-au făcut pe fiecare deţinut să-şi golească tot ce avea pe pat. Apoi, un ofiţer special cerceta tot ce deţinea fiecare, în timp ce noi ne uitam. Trei alţi militari cercetau restul celulei.

Când unul dintre ei găsea ceva, întreba: – A cui este asta?

Dacă proprietarul nu revendica articolul, toată galeria urma să fie pedepsită. Aşa că, atunci când unul dintre ei găsi Biblia şi i-o dădu locotenentului, eu n-am ezitat nicio clipă să recunosc că îmi aparţinea. Nu voiam ca toată galeria să fie pedepsită din cauza mea.

— Toţi continuaţi să introduceţi lucruri interzise înăuntru, îşi scutură degetul în semn de ameninţare pe sub nasul meu.

— Toţi o să culegeţi ce aţi semănat!

Continuară căutatul. Când terminară cu scotocitul prin celulele noastre, eu am fost chemat la birou.

— Alexander, vei petrece următoarele treizeci de zile în cutie, ţinând cont de vina pe care o ai, îmi spuse locotenentul. Pedeapsa mea de treizeci de zile se extinse până la urmă la nouăzeci.

„Cutia”, sau „sertarul” cum i se mai spunea uneori, semăna cu un sicriu. Avea câte o deschizătură la fiecare dintre capete pentru ventilaţie, iar una dintre deschideri era ceva mai mare atât cât să poată fi introdusă mâncarea înăuntru. Cutia măsura cam şapte picioare în lungime. Podeaua avea cam trei picioare lăţime, iar înălţimea probabil trecea cu ceva peste trei picioare. Mai era o deschidere la un capăt, în partea de dedesubt, şi cutia era înclinată spre acel capăt pentru a se realiza de la sine „canalizarea”. Fiecare cutie era destul de largă, după aprecierea celor care ne chinuiau, ca să încapă şase oameni care se chirceau unul lângă altul.

Gardianul deschise cutia şi-mi ordonă să intru. M-am executat.

— Ghemuit! ordonă gardianul.

M-am alăturat fraţilor mei Antonio Díaz şi Rafael Pacheco. Încă alţi trei deţinuţi au fost înghesuiţi alături de noi, într-un spaţiu deja aglomerat. M-am lăsat pe vine şi capacul se închise cu zgomot peste

noi, lăsându-ne pe toţi şase într-un întuneric total. Zilele şi nopţile ni se contopiră într-o singură noapte. Când gardianul aducea apa caldă, îndulcită şi feliile subţiri de pâine, socoteam că e dimineaţă. Când auzeam gardienii făcând apelul, socoteam că e vremea închinărilor de seară.

Acolo, în întunericul perpetuu, ne ţinurăm şi noi propriile ore de închinare. Ne împărtăşirăm speranţa de libertate. Vorbirăm despre ce vom face când vom fi eliberaţi. Discutarăm povestea lui Iov şi repovestirăm istoria lui Ieremia în puţ şi a lui Pavel în închisoarea romană.

Ne rugarăm pentru ceilalţi trei deţinuţi care îndurau această pedeapsă câinească lipsiţi de speranţă. Fără contenire, aceştia îi provocau pe călăii lor şi le strigau obscenităţi. Dar, când venea vremea de închinare şi începeam să ne cântăm imnul de seară: „Ziua s-a sfârşit de-acum, noaptea se apropie”, ei se calmau destul timp ca să ne permită câteva ore de somn.

Împreună cu imnul, recitam şi un poem pe care îl compusesem după intrarea în cutie. Suna cam aşa:

„Încet, soarele Cubei coboară
Peste dealurile Bonitei departe.
Umplând celulele toate cu tristeţe
Şi punând capăt unei zile triste.
Acum să ridicăm cu toţii frunţile.
Ca nişte oameni ce-şi fac drum prin frică.
Aducând celor dintre noi bucurie.
Cu binecuvântata speranţă creştină”.

Dacă rutina face orele lungi suportabile, primele câteva minute în cutie ne produseră adevărată durere. Ştiam la ce să mă aştept. Muşchii noştri strânşi se întăriră. Venele şi arterele noastre încetară a mai trimite sângele până la picioare şi în partea de jos a gambelor. Simţeam o imperioasă dorinţă de a întinde braţele şi picioarele, de a ne îndrepta spatele, de a trage în piept aer proaspăt şi curat, în plămânii noştri presaţi. Claustrofobia se făcu simţită. Imaginaţia mea o luă razna: „Dacă mă vor lăsa aici pentru totdeauna? Dacă voi muri aici?”

Îmi amintesc când un anume frate Calsadilla a petrecut un an întreg în cutie, l-a luat şase luni ca să înveţe iar să meargă. Voi părăsi oare şi eu cutia ca invalid pentru şase luni sau poate pentru tot restul

vieţii? M-am străduit să-mi amintesc că, până şi aici, în acest compartiment al ororii, eram încă în mâinile lui Dumnezeu. Continuam să-mi spun că Dumnezeu, pe care îl slujesc, a călcat prin flăcări cu copiii săi, a mers printre lei şi a îndurat durerea Calvarului de unul singur pentru mine. Am încercat să mi-L imaginez înghesuit în poziţie ghemuită lângă mine.

Muşchii de la picioare şi de la şolduri îmi făcură noduri. Am încercat să-mi mut greutatea puţin, ca să-mi uşurez durerea, dar n-am putut. Eram

prea înghesuit împachetaţi în cutie. Puteam simţi vasele sangvine la genunchi şi la glezne cum intră în constricţie. Am crezut că imediat ce se va instala amorţeala, durerea va mai ceda. În loc de asta însă, se intensifică. În disperare, m-am rugat pentru răsplata despre care vorbeşte Cuvântul lui Dumnezeu. M-am rugat pentru puterea de a răbda. Mereu şi mereu am repetat cuvintele: „Rămâi credincios până la moarte, şi îţi voi da cununa vieţii”.

Din moment ce fizic nu puteam scăpa din recluziune, mi-am făcut mintea să părăsească trupul supus durerilor şi să se cufunde în lumea copilăriei mele. Gândurile mi s-au întors la prietenul care prima oară mi-a vorbit despre Hristos, Rolando Claxton îl chema; ne jucam împreună cu mingea.

Dintr-un motiv sau altul, amintirile mele se opriră la o anumită zi. Rolando venise la mine acasă şi bătea la uşă:

— Hey, Noble, vrei să încerci câteva lovituri? mă întrebă el.

— Sigur că da, i-am răspuns înhăţându-mi mingea şi bâţul.

— Şi să le prinzi de data aceasta fix când ajungi la potou, da? Ne-am dus la un teren liber, iar eu am luat întâi bâţul.

— Crezi că o poţi lovi dacă o azvârl la fix? glumi Rolando, aruncând mingea spre mine pe o traiectorie impecabilă.

Râse când mingea şuieră drept peste potou, înainte ca bâţul să mi se fi desprins de umăr.

— N-am fost gata, am protestat eu vag.

După câteva aruncări, mi-am venit în mână şi am trimis o minge înaltă pe stânga terenului.

— Hei, nu e rău, Alexander, recunoscu Rolando. Câţiva dintre noi am făcut o echipă. Vrei să vii şi tu?

— Sigur că da! Ca orice băiat de cincisprezece ani, n-am lăsat

şansa să-mi scape. Cel mai bun prieten al meu din copilărie, Orlando Mondosa, se înscrisese în armata lui Batista ca să poată absolvi colegiul şi simţeam lipsa acelei prietenii de care ne bucuraserăm. Nu aveam cum să ştiu atunci cât de mult avea să-mi influenţeze viaţa decizia luată în acea clipă. M-am împăcat bine cu ceilalţi membri ai echipei încă de la bun început. Câţiva plecară, veniră alţii noi. Singura consecvenţă pe care o arăta echipa noastră era că nu jucam niciodată baseball sâmbăta. Când am întrebat de ce, Rolando mi-a spus că majoritatea membrilor echipei aparţineau Bisericii Adventiste de

Ziua a Şaptea:

— Noi mergem la biserică sâmbăta, îmi explică el.

Voi MURI ÎN LIBERTATE

— Oh, sâmbăta?! am întrebat eu neîncrezător.

Nu auzisem niciodată despre o asemenea biserică. Am reflectat asupra acestei ciudate informaţii câtăva vreme – mai ales sâmbetele după-amiaza, când mă aflam totalmente singur, fără să am nimic de făcut şi nici cu cine să fac ceva.

Într-o anumită sâmbătă după-amiază, după ce-mi epuizasem toate activităţile mele obişnuite de sâmbăta, m-am îndreptat spre casa lui Ro-lando, sperând că va fi acasă şi vom putea cei puţin sta de poveşti o vreme sau să jucăm „popa prostu” cu sora lui mai mică, Martha. Poate că mama lui mă va servi cu câţiva biscuiţi din aceea delicioşi, cum ştia ea să facă. „Probabil că adventiştii de ziua a şaptea pot să facă măcar asta sâmbăta, să stea de poveşti şi să mănânce biscuiţi”, mi-am făcut eu socoteala.

Când am ajuns, familia lui Rolando avea invitaţi – toţi tinerii de ia biserica lui. Mă prezentă fiecăruia.

— Jucăm un joc, îmi explică el. îi zicem” Trono” tronul.

Am făcut o grimasă. „Tronul” era un scaun în mijlocul cercului lor. Îmi părea mai degrabă un joc pentru copii mici.

Liderul, cel care stătea pe scaun, alegea o literă”. Mă gândesc la un personaj din Biblie al cărui nume începe cu litera S”. Restul participanţilor încercau să ghicească cine putea fi personajul după indiciile date de lider. Am încercat să mă alătur şi eu, dar nu ştiam numele prea multor personaje din Biblie.

Jucam” Trono” de câtăva vreme, când sosi un om pe care prietenul meu Rolando mi-l prezentă ca William Burke, student la medicină din Jamaica; în timpul vacanţelor, vindea cărţi creştine în

zonă.

După ce se uită la noi o vreme cum jucăm, William îi sugeră lui Rolando:

— Ai putea să-i vorbeşti lui Noble despre salvarea sufletului său, în loc să jucaţi „Trono”.

Apoi William se întoarse spre mine:

— Vrei să înveţi despre Hristos şi să afli ce-a făcut El pentru tine? mă întrebă.

Am dat din cap că da. Să fiu a cincea roată la căruţă în fiecare sâmbătă dimineaţa nu mi se părea chiar distractiv. M-am hotărât să ascult ce avea acesta să-mi spună. După ce am parcurs studiile biblice pe care mi le dăduse William, am fost botezat în 1953.

Chircit acolo, în cutie, am simţit că mă străbate un val de căldură când vizualizam faţa tânărului jamaican. În imaginaţie, am încercat să vizuali-

zez colţul de lac în care fusesem botezat, dar durerea din picioare făcu să dispară imaginea şi mă aduse cu forţa înapoi, în agonicul prezent.

Zilele trecură. În sfârşit, după nouăzeci de zile, capacul cutiei se săltă, şi un gardian ne strigă pe nume. Am strâns din ochi la fluxul brusc de lumină. Doi gardieni voinici mă înşfăcară de braţe şi mă săltară din cutie. Am încercat să-mi îndrept picioarele, dar acestea rămaseră îngheţate în poziţia mea ghemuită. Mă transportară de-a curmezişul încăperii la o bicicletă electrică şi mă aşezară pe scaunul acesteia. Respiraţia mi se tăie când gardienii îmi îndreptară picioarele paralizate şi îmi prinseră tălpile neputincioase cu nişte cureluşe de pedale, apoi suciră maneta. Am ţipat din cauza durerii intense când maşina îmi forţa picioarele să se mişte. La fiecare învârtire a roţii, simţeam că mi se rup genunchii. M-am luptat să rămân conştient în tot acest supliciu. Cele cincisprezece minute pe bicicletă îmi părură ca o veşnicie.

Gardienii mă puseră înapoi, în celula mea, avertizându-mă: – Data viitoare când vei fi prins cu literatură de propagandă, durerea pe care o simţi acum va fi joacă de copii!

Dar nici nu ieşiseră ei din celulă, şi deja ştiam că, mai devreme sau mai târziu, voi fi iar cobaiul torturilor lor, căci sub niciun motiv nu voiam să încetez să mărturisesc despre Dumnezeul meu. A mărturisi despre El era pentru mine puterea, tăria, voinţa de a continua. Nu

puteam înceta să împărtăşesc minunata poveste a lui Iisus şi a iubirii Lui mai mult decât aş fi putut din proprie voinţă să nu mai respir.

Imediat ce durerea din picioare mai scăzu, José Rodríguez şi alţi doi fraţi în Hristos, unul maseur şi celălalt antrenor sportiv, stabiliră un set de exerciţii care să mă pună pe picioare. Patruzeci şi cinci de zile mai târziu puteam merge fără dureri. Două luni mai târziu, un gardian mă prinse cu o broşură de imnuri şi mă raportă directorului închisorii, care mă trimise la „duş". Această experienţă a fost similară aceleia pe care am avut-o imediat după ce am fost închis.

Mă aşeză într-un container, cu dimensiunile similare „cutiei", unde a trebuit să stau numai pe vârfurile picioarelor ca să-mi feresc tălpile de a fi înţepate de cuiele care ieşeau prin podea. Imediat ce gardienii închiseră uşa „duşului", picături mici de apă începură să cadă una câte una pe creştetul meu.

Picioarele resimţiră imediat dificultatea de a-mi suporta toată greutatea corpului şi, la început, picăturile de apă care cădeau exact în acelaşi punct

1 74 Voi muri în libertate pe creştetul meu nu mă deranjară deloc. După câteva ore, situaţia se schimbă. Iritat de egalul „plici, plici, plici" al apei, am încercat să-mi mişc capul. N-am putut. A început să mă doară capul, durere care se intensifica cu fiecare oră care trecea. Trecură o zi, două, trei – picăturile se simţeau tot mai mult, asemenea unui ciocan de dulgher ce-mi bătea în ţeastă. După patru zile la „duş", dimensiunea „ciocanului" crescu până la aceea a unui baros care îmi bătea direct în creier.

„Câtă vreme voi putea îndura asta?" l-am strigat eu lui Dumnezeu. Am încercat să mă rog, dar n-am putut. Am crezut că o să-mi pierd minţile. Am încercat să joc aceleaşi jocuri mentale pe care le folosisem de atâtea ori ca să-mi blochez durerea, dar ciocăniturile constante îmi frânseră şi cele mai persistente amintiri.

M-am gândit la mama mea, care era în Statele Unite. Ajunseseră oare scrisorile mele la ea? Dar oare Tom White? Uitase şi el? Ştiam că nu uitase, dar demonii lui Satan continuară să-mi bombardeze creierul încins cu dubii şi descurajări. Zeflemelele lui diavoleşti persistară. „Toţi s-au dus. Toţi te-au uitat. Eşti mort pentru societate. Nimeni nu ştie. Nimănui nu-i pasă de tine".

„Lată, Eu sunt cu voi întotdeauna", am strigat". Iată, Eu sunt cu voi întotdeauna!" Nu puteam să pierd chiar acum. Indiferent ce se

întâmpla, trebuia să supravieţuiesc, trebuia neapărat să supravieţuiesc!

Patruzeci şi două de zile mai târziu, directorul închisorii ordonă să fie deschisă uşa „duşului”. Nu-şi putu controla marea uimire care i se citea pe faţă. Se aştepta să găsească un lunatic bun de legat. În loc de asta, el văzu un deţinut care zâmbea în ciuda durerii. În timp ce eram sigur că zâmbetul meu era mai mult o grimasă, am şoptit abia auzit: „Lăudat fie Domnul!”

Dumnezeu şi cu mine câştigaserăm.

Ca nebunul pe care se aşteptase să-l găsească, directorul ţipă şi dădu din mâini în culmea exasperării:

— Viaţa ta ar fi atât de simplă dacă nu m-ai înfrunta cu fiecare ocazie!

Mă ridicară doi gardieni din lăcaşul meu şi mă puseră pe bicicleta electrică. Şi iarăşi, trupul meu fu străbătut de dureri inimaginabile. Când mă duseră înapoi, în celulă, fraţii mă aşteptau gata să-mi fie de folos cum puteau.

Deşi eram înconjurat de familia mea în Hristos, îmi era totuşi dor de mama şi de sora mea. Le-am păstrat amintirea vie în minte scriindu-le scrisori – scrisori despre care nu aveam idee dacă aveau să le citească vreodată.

Capitolul 1 9

Pe dos

Este aproximativ 2: 30”, începea una dintre scrisorile mele. „Încă o dată, în lumina nemiloasă a soarelui, fără să am nimic altceva în jur decât gratiile, am luat tocul care este singura modalitate prin care pot să-ţi vorbesc...” Scrisoarea, datată 3 ianuarie 1969, a fost ultima scrisoare legală pe care am trimis-o mamei mele.

În primii ani de încarcerare, oficialităţile închisorii îmi permiseseră să le scriu membrilor familiei mele. Apoi am devenit un *plantado*, şi totul s-a schimbat. Scrisorile mele, scrise pe fragilele şerveţele de hârtie în care erau învelite portocalele cubaneze, au trebuit să fie scoase afară în secret. Chiar dacă eu nu puteam primi vizite, mulţi dintre colegii mei deţinuţi puteau. Aceşti vizitatori, străini în cel mai bun caz, au riscat să fie prinşi în acest act ilegal pentru a ţine familiile noastre informate de situaţia personală în care ne aflam. Ocazional, câte un deţinut pe cale de a fi eliberat reuşea să scoată afară scrisorile noastre grijuliu copiate.

Ca să fim siguri că acestea ajung la destinaţie, scriam aceeaşi informaţie de mai multe ori, trimiţând scrisorile afară prin mai mulţi curieri. În felul acesta speram ca măcar un exemplar să ajungă la destinaţie. În scrisorile mele, am încercat să menţin o atitudine optimistă, pozitivă, indiferent de condiţia în care mă aflam, întotdeauna încheind: „Eu în prezent sunt bine, mulţumită Celui de Sus”. Desenam floricele pe margini ca să le fac mai vesele. Nu vedeam niciun motiv pentru care să-mi enumăr chinurile şi să creez şi mai multă tensiune şi durere pentru cei pe care îi iubeam, din moment ce ei nu puteau face aproape nimic.

Ori de câte ori gardienii descopereau una dintre „căile poştale”, noi inventam o alta. Controlul lor se intensifică până când am fost obligaţi să luăm măsuri disperate. Ne împătuream scrisorile în rectangule cât mai

 mici, apoi le înveleam în trei rânduri de plastic ţinute pentru această ocazie. Apoi scrisorile noastre luau un drum ocolit, de la deţinut la deţinut şi dintr-o secţie a închisorii la alta. În ziua de vizită, deţinutul care urma să dea scrisoarea celui care-l vizita fie o înghiţea, fie şi-o introducea în rect ca să poată trece de control.

Când scrisoarea ajungea la sala de mese, unde se întâlneau deţinuţii cu vizitatorii, învelişul exterior de plastic era scos, rămânând al doilea înveliş de plastic, cel curat. Vizitatorul ascundea pacheţelul în zonele intime ale corpului lui ca să-l poată scoate din sala de mese şi până la urmă afară din Cuba. O dată ajunsă în afara puterilor lui Castro, scrisoarea era deschisă şi expediată la adevărata ei destinaţie. Oricine era prins ducând o scrisoare era judecat ca spion, iar aceasta atrăgea după sine o sentinţă care putea fi de la patru la treizeci de ani.

Fiecare scrisoare pe care o trimiteam îmi reînvia speranţele de libertate. „Probabil aceasta va fi trăgaciul care va face o gaură în grijuliu construitul zid al propagandei pe care Castro şi oamenii lui de la Departamentul Imagine îl ridicaseră pentru presa internaţională. Probabil aceasta va stârni opinia mondială împotriva regimului lui Castro şi va obliga guvernul cubanez să ne elibereze”. Şi de fiecare dată, vreme de mai mult de douăzeci şi doi de ani, am sperat, m-am rugat, dar nu s-a întâmplat nimic. Dar pentru noi, ultimul lucru pe care ne puteam permite să-l pierdem era speranţa. Trebuia să credem că în orice moment se putea întâmpla ceva care putea să ne aducă

eliberarea. Credinţa în Dumnezeu şi în semenii noştri trebuia menţinută ca să putem supravieţui.

Deţinuţii creştini erau un afront pentru întreaga filosofie comunistă a lui Castro. De câte ori aveam ştiri că una dintre scrisorile noastre ajunsese pe biroul unui congresmen din Statele Unite sau că vreo oficialitate străină vorbea despre condiţia noastră la radio sauTV, jubilam. Inevitabil, ofiţerul nostru de interne se înfuria şi intensifica violenţa cu care eram trataţi. În loc să fim deprimaţi din cauza sporirii numărului de bătăi sau a intensificării hărţuielilor, noi jubilam pentru aceste succese. Cineva afară ştia despre noi; cuiva îi păsa îndestul ca să vorbească despre asta. Ne agăţăm strâns de mottoul nostru: „Nu ne-am născut în puşcărie şi nu vom muri în puşcărie”. Personal, refuzam să-i las pe Castro şi comunismul să câştige. Am jurat: „Voi muri în libertate!” însă, tot timpul, harul lui Dumnezeu, puterea lui Dumnezeu, şi nu tăria sau puterea mea, a făcut posibil să-mi ţin acest jurământ.

Pe dos 1 77

Încă înainte de a fi arestat, mama şi sora mea Paulina, care trăiau în Salem, Massachusetts, făcuseră cereri pe lângă guvern şi agenţiile sociale să rezolve pentru mine emigrarea în Statele Unite. Paulina vizitase Cuba de multe ori înainte şi după revoluţie, încercând să aranjeze vize de ieşire pentru Yraida şi pentru mine. De fiecare dată când vizita insula, oficialităţile guvernului îi făceau tot mai dificilă întoarcerea în State. La ultima sa vizită, în 1959, i-au trebuit două luni ca să aranjeze călătoria de întoarcere spre Massachusetts. Parcă profetizând, mă avertiză: „Acesta nu e un loc pentru tine, Noble. Trebuie să emigrezi înainte ca toate căile de ieşire să se închidă”.

Lovitura lui Castro dădu un pretext multor duşmani ca să-şi plătească vechi poliţe. Dacă cineva nu te plăcea, te acuza de neloialitate faţă de Castro. Erai închis sau ucis. Într-o zi, când sora mea era în vizită, soldaţi de guerilă care deţineau pistoale mitralieră adunară un număr de bărbaţi dintre vecini. Urcaţi precum vitele într-un camion, oamenii încremeniţi făceau ceea ce li se spunea, deşi habar nu aveau de ce crime erau acuzaţi. La un moment dat, probabil că unul dintre oameni a strănutat sau a făcut vreo mişcare – nimeni nu ştie – şi brusc unul dintre soldaţi deschise focul, omorând şapte dintre ei. Mai târziu, trupurile au fost aruncate de-a valma într-o groapă comună.

Când Paulina se întoarse în Statele Unite, atât ea, cât şi mama mea porniră o campanie pentru a ne scoate din ţară pe mine şi pe

Yraida. Pentru început, ele au trebuit să găsească un sponsor pentru mine. Apelară la comunitatea religioasă locală. Cu câteva luni înainte, biserica sponsorizase o familie de refugiaţi din Germania de Est, dar de data aceasta biserica le respinse cererea. Mama şi sora mea nu cereau bisericii fonduri pentru a-mi plăti drumul, ci pur şi simplu să semneze formularul de sponsorizare cerut de Biroul de Imigrări. Niciun fel de rugăminţi nu putură face comitetul bisericii să revină asupra hotărârii.

Sora mea nu putea înţelege refuzul lor decât pus în seama faptului că, în acele momente, oamenii din Statele Unite nu înţelegeau sălbăticia noului regim. Mulţi americani nici nu ştiau unde se afla Cuba. Ei credeau că se află undeva în apropiere de Hawaii.

Când pledoaria lor se izbi de urechi surde în biserica locală, Paulina călători la México City pentru a pleda cauza mea direct cubanezilor. Aceştia o refuzară. Ea făcu petiţii ambasadelor Elveţiei şi Cehoslovaciei, dar a fost refuzată. În lunile care urmară au aflat de arestarea mea. Nu conteniră a se ruga pentru eliberarea mea.

Voi muri în libertate

Paulina continuă cu încăpăţânare să se lupte cu inerţia şi reluctanţa diferitelor organizaţii birocratice guvernamentale. „Care sunt motivele pentru care a fost arestat?” întreba pe oricine voia s-o asculte”. Ce-a făcut el?”

Explicaţia oficială cubaneză veni prin intermediul ambasadei cehe din Washington, D.C.: „Humberto Noble Alexander a fost condamnat la douăzeci de ani de închisoare prin sentinţa nr. 83/1963 pentru motive de activităţi împotriva securităţii statului şi omucidere nedesăvârşită” o referire la presupusul complot pentru asasinarea lui Fidel Castro. Scrisoarea continua prin a recunoaşte cât de mult îi irita pe cubanezi persuasiunea mea religioasă. „În timpul stagiului în închisoare” spunea scrisoarea, „el a continuat să aibă o conduită negativă şi turbulentă din toate punctele de vedere, precum şi legături cu grupări teroriste”. Această imagine nu atrase prea mult sprijin nici din partea guvernului american şi nici a celui cehoslovac.

Paulina îi scrise două scrisori senatorului Edward Kennedyân 1967 şi în 1979. Ea îi scrise congresmenului Michael Harrington şi succesorului acestuia, North Shore, congresmenului Nicholas Mavroules, care la rândul lui căută sprijin la guvernul cehoslovac şi la Departamentul de Stat al S.U.A.

În 1979, când Castro eliberă 3500 de deţinuţi, mi s-a spus că

aveam să fiu eliberat. Cu toate că nu credeam pe deplin, i-am scris mamei mele să-i împărtăşesc veştile bune: „Am toată speranţa că bunul Dumnezeu mă va ajuta, şi foarte curând ne vom vedea unul cu celălalt în libertate”. Dar, în ciuda presiunilor internaţionale, n-am fost eliberat. Oficialităţile cehe îi spuseră mamei şi surorii mele că n-am fost eliberat din cauza „intransigenţei” mele.

În urma acestor schimbări de situaţii, mama se îmbolnăvi şi, cu fiecare falsă speranţă, situaţia ei se înrăutăţi. Mă întrebam adesea decă o s-o mai văd vreodată vie pe acest pământ. În mod repetat, demonii descurajării mă înconjurară cu norii disperării, dar de fiecare dată puterile cerului reuşiseră să-i forţeze să se retragă.

Orlando Martínez, un coleg deţinut, a fost eliberat şi a ajuns la Miami prin Costa Rica. El le sună pe mama şi pe sora mea să le spună că mă văzuse şi că văzuse numele meu pe o listă de deţinuţi ce urmau să fie deportaţi. Speranţele lor se prăbuşiră iar.

La 3 februarie 1983, cei douăzeci de ani ai mei de condamnare la închisoare oficial se încheiară. Însă renunţasem de multă vreme la orice speranţă de a fi eliberat pe căi normale. Văzusem cum prietenii şi fraţii mei

Pe dos 179

Îşi construiseră un edificiu al speranţelor pe măsură ce ziua eliberării lor se apropia, doar ca să-i vadă pe gardieni dând din umeri şi spunând că ei nu pot face nimic, după care oficialităţile penitenciare îi acuzau de noi crime şi le prelungeau stagiul. Înţelesesem că, indiferent de lipsa de umanitate a guvernului, Dumnezeu nu voia ca eu să-mi prăpădesc inutil energia în descurajări. El îmi dăduse o misiune şi aştepta de la mine să fac lucrarea Lui. Aşa că, atunci când data presupusei mele eliberări sosi, practic prietenii mei trebuiră să-mi aducă aminte acest lucru. Ziua veni şi plecă fără ca eu să fiu eliberat – exact aşa cum mă aşteptasem, l-am mulţumit lui Dumnezeu pentru că îmi orientase memoria spre lucruri constructive, scutindu-mă astfel de disperarea de care atâţia dintre colegii mei suferiseră.

L-am întrebat pe un gardian dacă voi fi eliberat acum, că sentinţa mea fusese executată, şi acesta mi-a răspuns:

— Nu vei fi eliberat până când nu vei fi total reeducat. Sunt sigur că n-a apreciat felul în care i-am răspuns. Am râs la obrăznicia lui, aşa cum am râs în răstimpul celor douăzeci de ani cât stătusem închis. Noi, deţinuţii, înţelegeam prea bine obiceiulformat. Castro folosea deţinuţii

ale căror sentinţe fuseseră împlinite ca ostatici pentru negocieri cu Statele Unite şi alte ţări mai compătimitoare. El n-a eliberat niciodată un deţinut care nu şi-a împlinit deja termenul. Cu politica aceasta, el câştiga de două ori: primul, îşi lua ca Shylock” pfundul de carne” de la deţinut şi al doilea, prin eliberarea deţinuţilor, era văzut favorabil de presa internaţională.

Între timp, reverendul Willis P. Miller, pastor al Bisericii Metodiste Unite de pe strada Lafayette din Salem, Massachusetts, le vizită pe mama şi pe sora mea ca să vadă de ce nu mai frecventau biserica. Când află de soarta mea, el jură să facă tot ce poate pentru ca eu să fiu eliberat.

— Pot să vă spun un singur lucru, pastor Miller, îi spuse sora mea. Ştiu că Noble va continua să predice. Singurul mod prin care îl pot opri este să-l ucidă.

Pe lângă faptul că organiză o grupă de rugăciune, preotul lansă o campanie publică pentru eliberarea mea.

— Prin rugăciuni, publicitate şi politizare, suntem hotărâţi să ajutăm obţinerea eliberării acestei victime inocente a unui sistem plin de cruzime, spuse pastorul. Solicităm ajutorul altora care pot fi interesaţi în a duce la eliberarea fratelui Alexander.

După eliberarea lui Tom White, i-am trimis scrisori în Glendale, California, cu rugămintea să le transmită mamei mele. În 1 septembrie 1983 i-am

1 80 Voi muri în libertate scris două scrisori lui Tom şi trei lui Armandovalladares, un bun prieten şi poet cubanez, care petrecuse el însuşi douăzeci şi doi de ani în închisorile lui Castro. În timpul întemniţării sale, acesta paralizase şi era acum dependent de un cărucior cu rotile. Un profesor francez care fusese, de asemenea, condamnat o vreme făcuse eforturi pentru eliberarea lui Armando. Armando s-a mutat în Franţa după ce a fost eliberat. Când Tom şi Armando afiară că rev. Jesse Jackson era unul dintre candidaţii la preşedinţie ai Partidului Democrat pentru 1984, amândoi îi trimiseră copii ale scrisorilor mele şi lista de deţinuţi pe care o întocmisem cu următoarea notă:

„Stimate rev. Jackson, am aflat că veţi merge în Cuba. În Combinaţio del Este Prison este un pastor, la fel ca dumneavoastră. E negru, ca şi dumneavoastră. Şi el putrezeşte în închisorile lui Castro pentru că predică asemenea dumneavoastră. Vedeţi dacă puteţi face

ceva pentru acesta”.

În scrisoarea mea către familie spusesem despre chinurile prin care treceau cei consideraţi *plantados* şi indusesem o listă a numelor acelora dintre noi care ne completaserăm anii de temniţă, dar încă mai eram reţinuţi prizonieri. Apoi am aşteptat, am sperat şi am continuat cu apostolatul meu, neştiind dacă vreunul dintre exemplare va ajunge vreodată la destinaţie. Mai aveam încă texte din Biblie de copiat, servicii religioase de condus, cursuri de ţinut şi suflete preţioase de pregătit pentru botez.

Deşi n-aveam de unde s-o ştiu, dincolo de acele ziduri cenuşii, rău prevestitoare, mulţi oameni ştiau despre mine. O furtună de proteste crescu din multe părţi ale lumii, cerând eliberarea mea. După orice lege, cubaneză sau de oriunde, îmi efectuasem termenul de detenţie. Inocent sau vinovat de acuzaţiile ce mi se aduseseră, dreptatea şi legea cereau să fiu liber. În întunericul nopţii, când mă simţeam înconjurat de nebunie, iar lumea normală părea să fie la o depărtare mai mare decât eternitatea, mă străduiam mereu să nu uit: „M-am născut liber şi voi muri în libertate”.

Încă înainte ca telefonul fără fir al închisorii să fi aflat despre posibilele negocieri ale lui Jackson cu Castro în privinţa americanilor ce erau ţinuţi în închisorile cubaneze, noi, deţinuţii, ştiurăm că avea să se întâmple ceva important. Tensiunea îngreuia aerul şi zvonuri despre VIP-uri care aveau să vină în vizită străbătură din celulă în celulă şi din galerie în galerie.

— Ştiaţi că au pus gardieni să vopsească zidurile din faţă? rânji un deţinut.

— Glumeşti! i-am răspuns, întrebându-mă dacă am auzit bine. Gardieni care să vopsească zidurile?! Trebuie să se întâmple într-adevăr ceva de Pe dos 181

osebit dacă guvernul se deranjează să „văruiască” zidurile. Să-şi vopsească propriile minciuni da, dar niciodată zidurile închisorii!

— Da, zidurile! mă asigură colegul. Le vopsesc în verde şi galben – numai acelea care sunt la vedere, îţi poţi da seama.

— Desigur! am chicotit eu.

Cu voce tare puteam face haz de schimbările cosmetice ce aveau loc şi de Castro şi bunăvoinţa lui de faţadă. Însă în sinea mea, speranţele unei posibile eliberări crescură, indiferent de cât de mult încercam eu să mă conving de contrariu. Şi o puteam spune privind în

ochii colegilor mei *plantados* că şi ei călăreau aceleaşi valuri agitate, de la exaltare la disperare şi viceversa.

Mai multe informaţii se infiltrară în galerie în timpul zilei.

— VIP-ul este un american, rev. Jesse Jackson, şopti un coleg deţinut.

— Jesse James, huh… am gemut eu.

Cu luni înainte auziserăm cu toţii despre faimosul predicator şi politician negru, Jesse Jackson, şi-l consideram a fi un fel de bandit politic, de aici porecla de Jesse James.

— Deci poate că predicatorul negru vine aici să ia un alt predicator negru, mă tachinară prietenii.

Am râs şi eu de copilăria lor, neîndrăznind să sper prea mult.

Marţi dimineaţa devreme, când fâşiile aurii şi portocalii ale dimineţii nu se şterseseră încă de pe orizont, am auzit sistemul de radioficare pus în funcţie cu un pocnet uşor, urmat de obişnuitul ţipăt strident.

— Următorii deţinuţi se vor prezenta la raport, şi fu citită o listă de nume.

— Oh, gemu un *plantados* şi se întoarse cu spatele. Sunt cu toţii deţinuţi reeducaţi.

În ciuda faptului că ştiam că numele meu nu va fi pe listă, ascultam cu atenţie.

— Voi, spuse gardianul, aţi fost aleşi să jucaţi basebail pentru oaspeţii noştri de astăzi.

Am clătinat din cap plin de dezgust. Ştiam rutina foarte bine. Lui Castro îi plăcea basebalul, sportul favorit al Americii. Crescând în provincia Oriente, el jucase cu echipa locală împotriva oraşelor învecinate. Şi de vreme ce basebalul era unul dintre sporturile favorite ale Americii, el obişnuia să-l folosească pentru a le demonstra VIP-urilor aflate în vizită de cât succes se bucură planul lui de „reeducare". Ca nişte maimuţe dresate, deţinuţii îşi jucau micul meci în faţa VIP-urilor, după care erau trimişi înapoi, la celule şi la naftalină cu echipamentul. În acelaşi timp, membrii familiilor deţinuţilor

aveau să fie bătuţi şi alungaţi de la poarta din faţă, pentru a-i împiedica să le spună demnitarilor aflaţi în vizită despre adevărata noastră condiţie – că mulţi dintre ei nu-i văzuseră pe cei dragi întemniţaţi de cinci sau zece ani!

— Acum urmaţi-mă, pas alergător! ordonă gardianul.

I-am urmărit pe gardieni conducând „echipa oaspeţilor”, cum îi numeam, afară din galerie, întrebându-mă, aşa cum o făcusem atât de adesea în ultimii douăzeci şi doi de ani, dacă aceşti gardieni au urmat cursuri intensive de calificare pentru a învăţa să strige, să se răstească, să împingă şi să blesteme. Semănau total între ei. Oare acasă răcneau aceleaşi obscenităţi în faţa soţiilor şi copiilor tot aşa cum făceau la serviciu? auzisem că unii practicau ceea ce se numea rutina celor „cinci minute de ură”.

Aceia dintre noi care nu fuseserăm incluşi în jocul spectacol am găsit locuri la etajele de sus ale galeriei, de unde puteam să vedem jocul. După câteva minute, jucătorii intrară alergând pe teren, gătiţi în uniforme complete de baseball, de la ciorapii dungaţi şi până la ghetele cu rizuri. Jucătorii se împărţiră în echipe. După felul în care continuau să strige gardienii: „Grăbiţi-vă! Fuga marş!” am presupus că demnitarii aflaţi în vizită trebuiau să sosească dintr-un moment într-altul.

Când jucătorii îşi ocupară locurile pe teren, locotenentul aflat în exerciţiu strigă: „Jucaţi mingea!” Trebuia să recunosc că jocul părea destul de real pentru un ochi neexperimentat şi de la o oarecare distanţă. De aproape, oaspeţii ar fi văzut un grup de oameni bolnavi, înfometaţi, jucând o farsă macabră, regizată de un coregraf nebun. Primul la bătaie se opri la potou şi aşteptă după aruncător”. Loveşte una!”

La următoarea lovitură, cel de la primire bătu mingea şi reuşi să ajungă la primul fanion. Al doilea primitor, apoi al treilea şi al patrulea se perindară la lovire. Echipa schimbă locurile după ce stoperul prinse o minge dată prea sus. Se perindară o dată, de două ori, de trei, patru, cinci, şase, jucară mingea. Al şaptelea, al optulea, al nouălea, al zecelea jucară mingea. Soarele arzător, tropical, urcase la zenit. Sudoarea le curgea pe frunte, pe gâturi şi pe spinare, îmbibând uniformele nou-nouţe, dar ei continuau să joace. În ciuda canistrelor de plastic de câte douăzeci şi cinci de galoane cu apă la gheaţă şi cu limonada şi a cutiei cu sandviciuri cu şuncă din conserve, jucătorii se împleticeau din cauza oboselii şi a căldurii. Când unul cădea, altul era trimis să-i ia locul.

Pentru aceia dintre noi care priveam, invidia faţă de cei care jucau se transformă curând în milă. Sfârşiţi, feţele, gâturile şi braţele li se înroşiră pârlite de soare. Înaintează pe teren, urmăreşte mingea, prinde-o, arunc-o primului, plachează alergătorul – trei afară şi iar la

bătaie. Loveşte o minge

Pe dos 1 83

care vine în zbor, aleargă la primul, plachează-l pe al doilea – trei auturi şi înapoi în teren – din nou. Echipele jucară şaptezeci de intrări complete înainte ca o coloană de patru maşini să intre în incinta închisorii şi să se îndrepte spre terenul de joc!

Cei care mai stăteam la ferestre să privim ne sucirăm gâturile ca să vedem procesiunea.

— Jackson ar trebui să fie într-una dintre maşinile acelea, îmi destăinui un deţinut de lângă mine.

Echipele continuară să joace în timp ce VIP-urile se apropiară. În momentul în care ultima maşină dispăru dincolo de gardul de sârmă ghimpată a închisorii, gardienii anunţară încheierea unei zile de tortură pe terenul de sport.

— Ajunge, strigă locotenentul. Vă schimbaţi uniformele de baseball cu uniformele de puşcărie şi vă întoarceţi la galeria voastră.

Dimineaţa următoare, unul dintre *plantados* stătea să supravegheze curtea de la fereastra noastră de la etajul al patrulea:

— Hei, veniţi să vedeţi, strigă el spre noi ceilalţi, au adunat în curte toţi deţinuţii americani.

M-am alăturat cioporului de deţinuţi de la fereastră să-i văd pe gardieni scoţându-i pe americani din galeria lor. În cele patru ore care urmară, zvonurile străbătură complexul penitenciar ca vârtejul unui uragan:

— Jesse Jackson negociază eliberarea lor.

„Oh, Tată”, mă rugam eu, privindu-i şi încercând să-i aud când se întorc, „Te rog, ar putea fi acesta momentul?” Chinuit, am adăugat: „Nu voia mea, ci doar voia Ta să se facă. Amin”.

În timp ce orele se scurgeau, m-am întors la priciul meu, unde puteam fi singur cu gândurile mele.

Brusc se înălţă un strigăt:

— Îi aduc înapoi!

Repetat o dată şi încă o dată, strigătul se transmise de la un deţinut la următorul şi dintr-o galerie la următoarea. Am sărit de pe priciul meu şi m-am grăbit să ajung la fereastră.

În timp ce americanii trecură în şir, feţele lor străluceau de fericire. Ei râseră în direcţia noastră şi ne semnalizară în cod: „Am fost eliberaţi. Probabil că şi unii dintre voi vor fi”. Răspunserăm bucuriei

lor şi dădurăm semnale cu degetul mare ridicat că am primit mesajul lor.

Valul de emoţie care mă cuprinse mă aduse până aproape de paroxism. Toată vremea în care am sperat am încercat şi să mă pregătesc pentru deziluzie.

Capitolul 20

Promisiunea libertăţii

M-am aşezat pe marginea priciului gândindu-mă la evenimentele zilei şi ce-ar putea însemna acestea pentru mine. M-am uitat în jur la fraţii mei. Ştiam că şi gândurile lor se îndreptau în aceeaşi direcţie. Unii se îngrămădiră ciopor pentru a discuta veştile bune, în timp ce alţii găsiră un locşor liniştit pentru a contempla şi rumega schimbările care aveau loc. Fiecare ne întrebam: „Să fie oare numai o problemă de timp şi voi purta iarăşi haine normale, voi mânca bucate în care nu vor mişca viermii şi nici nu vor fi alterate de vechi ce sunt? Voi putea oare să mă plimb pe stradă fără cătuşe; să alerg pe plajă după voia inimii; să râd, să mă bucur şi să ţin sărbătorile din nou cu familia mea?”

Dimineaţa următoare, după ce gardienii readuseră deţinuţii americani în celulele lor, peste blocul nostru celular se lăsă tăcerea. O formaţie de ofiţeri superiori cubanezi intrară în galerie. Cu feţe pe care nu se putea citi nimic, gradele mari din serviciul secret militar trecură cu pas ţanţoş prin faţa celulelor noastre, privindu-ne cu suspiciune. Fuseseră trimişi să verifice pentru a fi siguri că noi n-aveam nicio idee despre ce se întâmpla. Cinci minute mai târziu luarăm poziţie de drepţi la bubuirea bruscă a sistemului de radioamplificare. Concomitent, generalul Lacyba, ministrul de interne, însoţit de suita lui, intră în galerie.

— Gardieni, pârâi şi sâsâi difuzorul, în timp ce adjunctul generalului ordona gardienilor să deschidă uşile celulelor din sectorul nostru. Adunaţi deţinuţii în faţa spălătoriei şi a sălii de mese, anunţă adjunctul.

Ne-am executat buluc. Nu era acum momentul să-i incităm pe gardieni la violenţă – nu cu posibilitatea eliberării atât de la îndemână. Cu ochii măriţi şi înspăimântaţi că încă s-ar mai putea întâmpla ceva rău, am luat poziţia de drepţi în faţa generalului. Respiraţia mi se oprise în gât, în timp ce ecoul cuvintelor lui îmi intra în trup prin toţi porii.

Cu toată pompa şi autoritatea revoluţiei în voce, generalul îşi potrivi ochelarii pe vârful nasului, apoi declară:

— Veţi fi eliberaţi şi deportaţi în Statele Unite. Guvernul cubanez a hotărât să facă acest lucru ca o dovadă de umanitarism.

Mai târziu aflarăm că Jesse Jackson, după ce terminase negocierile pentru americanii deţinuţi în închisorile cubaneze, el întrebă şi despre noi, *plantados*. La început, dictatorul cubanez reacţiona ca şi cum n-ar fi înţeles prea bine ce vrea să spună. Dar când Jackson începu să-i citească nume şi date despre aceşti *plantados* de pe lista pe care o scrisesem eu, Castra a trebuit să recunoască faptul că nu-şi mai putea ascunde tirania în faţa rev. Jackson şi a lumii occidentale. Aşa că, înveşmântându-şi retoric decizia, Castro fu până la urmă de acord cu eliberarea noastră ca un gest umanitar.

Un gest umanitar eliberarea unor deţinuţi care îşi executară pedeapsa, ba chiar mai mult?! Nu mă plângeam, dar nici nu puteam să nu fiu cinic la cuvintele folosite. Aş fi vrut foarte mult să cred în marele meu noroc, dar fusesem dezamăgit de prea multe asemenea promisiuni de-a lungul anilor. E adevărat, de data aceasta evenimentele zilei făcură ca totul să pară mai real decât în trecut.

Am luat iar poziţie de drepţi când generalul continuă cu instrucţiunile sale.

— Se va da drumul la apă ca să vă puteţi spăla. După duş, împachetaţi-vă lucrurile. Ne vom întoarce după voi în două sau trei ore.

Generalul îşi mai potrivi o dată ochelarii, pufni dispreţuitor pe nas, apoi ieşi în pas întins afară din galerie, anturajul lui de ofiţeri imitându-i stilul de a ieşi. După ce oficialităţile dispărură din câmpul vizual, gardienii ne dădură timp de voie.

Ţevile de apă care treceau prin blocul nostru începură să gâlgâie şi să bolborosească sub presiunea apei care se scurgea prin ele, în timp ce noi ne bulucirăm la duşuri. De-a lungul conductei, robineţii se treziră la viaţă. La început, curse o apă roşie de rugină din ţevile atât de rar folosite. Dar nimeni nu observă sau nimănui nu-i pasă.

— Se întâmplă acum, Dumnezeule, am îndrăznit să şoptesc în timp ce apa rece şi înviorătoare se prelinse în cascadă pe trupul meu ars de soare. De data aceasta e adevărat.

Am făcut duşul cu toată graba şi m-am întors în celulă, tot

timpul gândindu-mă la următorul lucru pe care trebuia să-l fac. „Biblia mea, nu-mi pot

Voi muri în libertate părăsi Biblia. Fotografia pe care mi-a dat-o Mei, cu familia lui, vreau s-o iau şi pe aceea cu mine”. Îmi făceam inventarul mental al sărăcăciosului meu avut, în timp ce mă îmbrăcam cu o pereche de indispensabili curaţi, făcuţi de noi, garderoba mea oficială în ultimii şaptesprezece ani.

„Trebuie să-mi iau rămas-bun de la...” Şi am început să mă gândesc la numele fraţilor mei în Hristos cu care trebuia să vorbesc înainte de-a pleca. Apoi mi-am înşirat în gând numele celor cu care am studiat Biblia, aceia care erau pe punctul de a-L accepta pe Hristos”. Cine va prelua conducerea bisericii? Probabil fratele Fernandez ori Valdés Cancio. José Carreño sau Luis Rodríguez – oricare va face o treabă excelentă”. Aveam atâtea de făcut în următoarele două ore. Nu îndrăzneam să pierd niciun minut.

Abia mă întorsesem de la duş, când generalul şi suita lui intrară iar în galerie.

— Ce?

M-am ridicat şi m-am întors roată auzindu-mi numele strigat la difuzor. Trecuseră doar cincisprezece minute de când plecaseră.

— Veţi fi luaţi acum într-o încăpere, unde vă veţi bărbieri şi veţi fi fotografiaţi, anunţă generalul.

„Se întâmplă! Chiar se întâmplă”. Realitatea îmi prinse inima ca o gheară. „Dar dacă nu e decât un nou joc ca să ne frângă spiritul?” Am dat imediat la o parte gândul acesta. „Trebuie să fie adevărat. Trebuie neapărat să fie adevărat”.

Generalul şi subordonaţii săi ne duseră la etajul întâi şi apoi spre un studio foto pregătit în grabă. Cinci cămăşi albe, jachete negre şi cravate tot negre se aflau pe o mică măsuţă pliantă.

— Vă veţi bărbieri pe rând, vă veţi îmbrăca şi veţi fi fotografiaţi. După ce veţi termina cu fotografiatul, scoateţi hainele pentru următorul deţinut, ne explică generalul.

Douăzeci şi şase de oameni, variind ca măsură, aşteptară la rând să îmbrace cămăşile şi jachetele care nu veneau nimănui bine. Nimeni nu se mai obosise în privinţa pantalonilor de vreme ce urma să fim fotografiaţi numai de la brâu în sus. Când veni rândul meu, mi-am pus cămaşa şi mi-am încheiat nasturii pe cât de bine am putut, pentru că aceasta probabil fusese croită pentru un bărbat mult mai îngust în

umeri. În schimb haina îmi căzu peste umeri ca o robă de absolvent. Am râs din toată inima la gândul spectacolului grotesc pe care-l ofeream dându-ne unul altuia într-o totală confuzie haine şi cămăşi. Ce sfârşit bizar după douăzeci şi doi de ani de

tortură! Dar în acea clipă, nimeni nu era preocupat de linia hainei sau de lăţimea cravatei. Anticipam în sufletul nostru fiorul libertăţii.

După ce îl fotografiară şi pe ultimul deţinut şi după ce un gardian adună hainele şi părăsi cu ele încăperea, un al doilea gardian ne ordonă să-l urmăm. Un miliard de gânduri îmi bombardară mintea în timp ce intram în rând. Ce-ar fi putut urma? La ce alte jocuri aveau să ne oblige înainte de a fi total şi ireversibil liberi? Am înghiţit greu, ca să-mi stăpânesc agitaţia.

Orele acelei zile trecură repede, şi totuşi se târau la nesfârşit pentru mine. La căderea nopţii, gardienii ne luară pe douăzeci dintre noi la clădirea cu numărul 3 şi de acolo, la o încăpere mare şi goală, în care aşteptau şase dintre fraţii noştri *plantados* din altă galerie. Deşi ne vorbiserăm adesea de-a lungul anilor, nu-i văzusem în ultima vreme.

Nu existau cearşafuri sau pături – doar priciuri noi şi curate, cu saltele proaspete şi perne la fel de noi. Deşi condiţiile nu se puteau spune că erau ca la un hotel de cinci stele, pentru mine acestea au fost aproape la fel. Abia ce îmi alesesem un prici şi mă aşezasem, că un alt rând de ofiţeri cu grade mari sosiră şi ne clarificară iar lucrurile.

— Ora e târzie. Trebuie să dormiţi cât mai mult posibil, pentru că ziua de mâine va fi o zi obositoare pentru voi. Între timp noi vă pregătim paşapoartele şi vizele, ca să fie în ordine.

După ce militarii ieşiră, auzind zăvorul şi lacătul cum se închid, am stat de vorbă cu fraţii mei din galeria B câteva minute, apoi m-am aşezat să mă culc. Fusese o zi istovitoare. Am închis pentru o clipă ochii, străduindu-mă să creez o anumită ordine în talmeş-balmeşul haotic de emoţii, amintiri şi speranţe ce-mi bombardau creierul. Nu puteam dormi. Se întâmplaseră atâtea. Şi iarăşi zeci de întrebări mi se învârtiră prin minte – întrebări despre viitorul imediat, despre viitorul îndepărtat şi despre trecut. Viaţa mi se schimba mai repede decât mi-aş fi putut vreodată imagina că e posibil. Statele Unite – era oare acolo aşa de bine cum susţinea Paulina? Cum aveam să mă readaptez la libertate după ce trăisem aproape jumătate din viaţa mea după

gratii?

La 4: 30 dimineaţa următoare, un gardian descuie uşa şi anunţă: – îmbrăcaţi-vă repede pentru micul dejun.

M-am adunat în picioare şi mi-am cules bruma de lucruri personale pe care le adusesem din celulă cu o zi înainte. Ceilalţi douăzeci şi cinci de *plantados* făcură acelaşi lucru.

Văzând ceea ce făceam, ofiţerul sugeră politicos:

— Lăsaţi tot ce aveţi aici până veţi termina de servit micul dejun. Veţi avea timp să împachetaţi tot ce doriţi să luaţi cu voi.

Formarăm un rând şi ieşirăm din clădirea numărul 3 în soarele dimineţii timpurii. Auzirăm cum se închide uşa şi cum gardianul încuie broasca. Fără să ne uităm la faţa lui, ne-am dat seama că mai fusesem încă o dată fraieriţi. Ce prostie! mi-am dat eu în gând cu pumnii în cap. îl crezuserăm când a spus că aveam voie să ne întoarcem pentru a ne lua lucrurile. N-am învăţat nimic în douăzeci şi doi de ani.

Ne-am întors capul pentru a ne uita în direcţia acelor amărâte bunuri mici, pe care le păstraserăm ca pe ochii din cap, care ne dăduseră curaj de-a lungul anilor, şi acum ne fuseseră înhăţate pentru totdeauna, când unul dintre gardieni strigă:

— Mişcaţi-vă! Fuga marş!

În loc să ne îndreptăm spre locul unde se afla sala de mese, gardienii închisorii ne încadrară pe ambele părţi de la clădirea numărul 3, peste terenul din mijloc, până la birourile conducerii. În timp ce aşteptam la conducere, ne împărtăşirăm unii altora din experienţa noastră de închisoare: greva foamei din La Cabana, bătăile şi omorurile din acel septembrie negru la Pinar del Rio, genocidul de la închisoare Boniato, Insula Pinilor – echivalentul cubanez al Siberiei – şi mărturisirea noastră de credinţă sub foc. Trecuserăm prin atâtea împreună, şi acuma eram în faţa unui nou destin, singuri. Sosi o nouă echipă de ofiţeri. Locotenentul care era la comandă ne ordonă să ne dezbrăcăm de izmenele noastre confecţionate. Erau grijulii să părăsim închisoarea şi Cuba fără niciun fel de lucruri care să poată fi folosite ca dovezi împotriva lor.

— Imediat ce părăsiţi această încăpere, continuaţi să mergeţi prin faţa gardienilor, ordonă ofiţerul. Nu vă opriţi nicio clipă din mers. La celălalt capăt vă aşteaptă un autobuz militar şi un ofiţer care vă va verifica identitatea.

Primul gardian îmi înmâna o pereche de chiloţi; al doilea îmi înmâna un maiou; al treilea, nişte ciorapi; al patrulea, o cămaşă. Mărimea nu conta; mic sau mare, luai articolul de îmbrăcăminte şi continuai mersul. Dacă acesta era prea larg, era problema ta. îl puteai schimba cu alt deţinut după ce te îmbarcai în autobuz. Al cincilea gardian îmi vârî în mâini o pereche de pantaloni; al şaselea, o curea. Al şaptelea gardian trânti o pereche de pantofi în vârful mormanului de haine pe care îl aveam în braţe şi-mi făcu semn să continui să merg.

Un locotenent şi patru subofiţeri aşteptau la autobuz.

— Numele? strigă acesta.

— Humberto Noble Alexander.

— Numărul?

— 3 – 1 – 4 – 5-O, am răspuns.

— Data naşterii? – 12 februarie 1934.

— Locul naşterii?

— San German, Oriente.

Verificarea identităţii îmi suna ciudat de familiar, ca aceea prin care trecusem în noaptea arestării mele.

— Numele mamei?

— Beryl.

— Al tatălui?

— Christopher.

El îşi completă lista de întrebări, apoi îmi ordonă să mă urc în autobuzul care aştepta. Vehiculul fusese special pregătit ca să nu permită pasagerilor să vadă pe ferestre sau vreunui trecător curios să se uite înăuntru.

Odată îmbarcaţi, alt ofiţer făcu un al doilea apel. Apoi un al treilea ne chestiona pe fiecare, trecând prin lungul şir de întrebări pe care ofiţerul de afară tocmai le pusese. După o a treia chestionare, oamenii de la G-2 se îmbarcară şi ei în autobuz şi îşi făcură drum spre partea rezervată din spate. Deşi nu m-am uitat, ştiam din experienţă că ţineau degetele pe trăgaci şi necazul putea izbucni într-o clipă.

Autobuzul gemu, iar motorul prinse viaţă. Un oftat de uşurare trecu prin tot autobuzul când acesta trecu prin dreptul ultimei gherete de pază şi o luă pe strada circulată. Cu colţul ochiului, am aruncat o privire spre feţele de oţel ale celor de la G-2 din spatele meu. Un poliţist pe motocicletă mergea în faţa autobuzului şi două maşini de

patrulă îl urmau.

După ceea ce păru a fi călătoria cea mai lungă cu maşina pe care am făcut-o vreodată, autobuzul reduse viteza. Ne-am croit drum cu opriri repetate prin traficul aglomerat al Havanei, în miezul zilei spre sediul G-2. Gărzile ne scoaseră din autobuz şi ne introduseră într-o sală mare de recepţie, unde aşteptau multe rude de-ale noastre. Pentru majoritatea dintre noi însă nu aştepta nimeni, pentru că familiile deţinuţilor din celălalt capăt al insulei nu avuseseră timp să afle de eliberarea noastră şi să facă drumul de 1.000 de mile până în capitală. Ne-am consolat ştiind că reuniunea noastră va trebui să aştepte până când ne vom putea îmbrăţişa unii pe alţii în altă tară – o tară liberă.

VOI MURI ÎN LIBERTATE

În scurtă vreme, ofiţerul de serviciu le ordonă membrilor de familie să plece şi ne instruiră să urcăm iar în autobuz, unde trecurăm iar prin rutina apelului nominal şi prin procesul întrebărilor. Autobuzul pătrunse încet în traficul aglomerat spre aeroportul José Marţi.

Convoiul nostru se strecură pe străzile întortocheate şi înguste din dos pentru a nu stârni interesul populaţiei locale. Imediat ce autobuzul pătrunse pe porţile aeroportului şi pe pista de beton, şoferul opri motorul. Sub soarele amiezii, temperatura în autobuz urcă repede. M-am uitat spre cel de lângă mine, când m-am şters pe faţă şi pe gât cu mâneca de la cămaşă. Puncte mici şi negre îmi jucau înaintea ochilor. Emoţiile ultimelor câteva ore şi căldura intensă ameninţau să-mi vină de hac. Am respirat încet şi profund şi m-am rugat: „Oh, Tată Ceresc, nu lăsa să mi se întâmple ceva acum – nu atât de aproape de libertate”.

M-am uitat cu coada ochiului spre cei doi oameni de la G-2 din spate şi am zâmbit. Îşi ştergeau sprâncenele şi gâtul cu batistele regulamentare. „Bun”, m-am gândit eu”. Cel puţin suferă şi el la fel ca noi”. În timp ce o oră se topi în cealaltă, gura mi se usca de sete. Continuam să-mi ling buzele, dar fără folos”. Ultima noastră încercare. Întotdeauna există o ultimă încercare”, m-am gândit.

Diferenţa dintre data aceasta şi dăţile din trecut, când fuseserăm obligaţi să aşteptăm în soarele fierbinte, era că ne fusese permis de către gardieni să vorbim unul cu celălalt. Însă, cu oamenii de la G-2 atât de aproape, nimeni nu voia să rişte să spună ceva care să-i pună în primejdie eliberarea. Aveam multe de spus, dar nu înainte de a ajunge la Washington, D.C.

După ce completarăm două file de chestionar pentru guvernul cubanez, ne afundarăm într-o tăcere inconfortabilă. Aşteptarăm timp de patru ore să aterizeze avionul lui Jackson. În intervalul de ore în care guvernul cubanez concretizase eliberarea noastră, acesta zburase spre Nicaragua într-o a doua misiune pentru guvernul Statelor Unite.

La ora 7: 00 în seara aceea, două avioane cu reacţie – unul american şi unul cubanez – aterizară. Am putut simţi cum agitaţia creşte în autobuz când cele două avioane făcură turul de pistă spre terminal. Când acestea se opriră, un poliţist îşi porni motocicleta şi semnală atutobuzului să-l urmeze pe terenul aeroportului, unde mai aşteptarăm încă o oră până când echipele de la sol controlară şi realimentară cele două avioane. Neliniştea noastră primi un nou impuls când un ofiţer superior cubanez şi unul dintre asociaţii lui Jesse Jackson urcară la bordul autobuzului.

Americanul se prezentă şi ne transmise salutul lui Jesse Jackson.

— Rev. Jackson o să vă întâmpine când ajungem la Washington, explică el. Apoi se relaxa şi zâmbi.

— Rev. Jackson vă doreşte fiecăruia un zbor plăcut, domnilor! Prin contrast, oficialul cubanez, cu faţa sobră, ne explică pe un ton abrupt şi constipat, de parcă ar fi scos fiecare cuvânt în ciuda voinţei sale:

— Toţi americanii se vor îmbarca în avionul american, cu excepţia următorilor…

Citi numele a patru americani.

— Toţi cei de naţionalitate cubaneză se vor îmbarca în aeronava cubaneză, cu excepţia următorilor…

Citi numele a patru cubanezi. Continuă să ne explice faptul că cei opt menţionaţi vor schimba avioanele. Cei patru cubanezi vor zbura în avionul american şi cei patru americani vor merge acasă în avionul cubanez.

— Acum părăsiţi autobuzul în manieră ordonată şi îmbarcaţi-vă în avioanele în care vi s-a spus.

M-am ridicat în picioare şi m-am întins. Era bine să te ridici după ce ai stat într-o singură poziţie atâtea ore. Am coborât din autobuz şi am simţit vântul răcoros al serii cum îmi împrospătează energia ofilită. Am străbătut pista de beton şi am urcat lunga scară ce ducea la libertate. Intrând în avion, am găsit un loc liber. Murmurul

obişnuit al pasagerilor ce-şi căutau sau îşi prindeau centurile de siguranţă se putea auzi în toată cabina. Dacă închideai ochii, aproape că puteai crede că e un zbor obişnuit, de fiecare zi, într-un avion obişnuit.

Mi-am pus centura de siguranţă şi am privit afară, pe fereastră. În ochi îmi înotau lacrimi în timp ce motoarele avionului se treziră la viaţă. Se întâmpla; se întâmpla cu adevărat. Pentru prima oară în douăzeci şi doi de ani, niciun gardian în uniformă sau niciun ofiţer nu mă supraveghea, nu ţipa la mine, nu mă înţepa, nu blestema, nu mă înjura!

Capitolul 2 1

Havana şi acasă

O şoaptă trecu ca un freamăt peste cabina pasagerilor când cele patru motoare ale avionului începură să vuiască, apoi acesta se clinti de pe loc şi rulă spre pistă. După ce ajunse la capătul pistei, se întoarse şi se opri. Un gând îngrozitor îmi trecu prin minte în cele câteva secunde în care aşteptarăm semnalul pentru decolare”. Dacă, în ultimul minut, oficialităţile cubaneze au ordonat piloţilor să oprească motoarele şi un locotenent cubanez, rânjind caustic, se va ivi de după uşa cabinei piloţilor, va înainta spre noi şi va anunţa că totul n-a fost decât o glumă – o glumă crudă şi sadică?!” Dar nu, după o clipă sau două, avionul ţâşni înainte, pe pistă. Deţinuţii izbucniră în urale când roţile avionului se desprinseră de la sol şi pasărea cea mare se înălţă spre cer. Când avionul se redresa pe orizontală, liniştea se instaura din nou, în timp ce noi ne suceam gâturile ca să aruncăm o ultimă privire spre patria noastră. Am privit în jos, spre acoperişurile de ţiglă roşie, care se interpătrundeau cu acelea de un brun cenuşiu, făcute din frunze de La Palma, palmierul regal. Apoi am văzut chiar un palmier regal, ridicându-se deasupra clădirilor.

Originar din Cuba, trunchiul gri-verzui al palmierului regal creşte foarte drept şi neted, în loc să se curbeze graţios ca ruda lui, palmierul de cocos. Şi chiar din vârf, deasupra frunzelor de un verde închis, un lujer ca un deget arată, asemenea unui paratrăsnet, drept spre cer. La Palma nu se mlădiază niciodată, nu se apleacă, nici măcar în timpul celor mai rele furtuni tropicale sau când forţa distructivă a uraganelor se năpusteşte asupra lui.

Emoţii reprimate atâta vreme în inima mea se declanşară libere la vederea acestui palmier maiestuos. Am plâns pe faţă la acest simbol

al creştinismului sub atac. Mi-am amintit de vremurile când m-am clătinat aproape de prăbuşire şi când Dumnezeul meu mi-a insuflat putere, care

m-a ajutat să rămân în picioare. Fără Hristos, asemenea palmierului de cocos, m-aş fi înclinat şi aş fi cedat presiunilor, dar datorită puterii Lui am fost capabil să stau drept şi vertical – asemenea palmierului regal. Mi-am amintit de feţele fraţilor mei care, asemenea palmierului regal, refuzaseră să se încline, murind în credinţa lor.

Nu trebuia să mă îngrijorez că mă vor vedea ceilalţi colegi ai mei plângând, pentru că aceştia, la rândul lor, plângeau pe faţă când avionul făcu un cerc în aer şi se îndreptă spre nord, spre noua noastră casă, Statele Unite ale Americii. Soarele se apropia de orizont, în timp ce priveam frumoasa mea insulă natală, tivită cu delicatele ei plaje albe, şi apele de un albastru viu dispăreau în umbrele nopţii. În câteva secunde, zburam deasupra oceanului cu apele de un albastru închis, iar Cuba dispăru din vedere.

În momentul în care avionul meu decola din Havana, Tom White le telefona mamei şi surorii mele din Washington, D.C., spunându-le: „Veşti bune, doamnă Alexander. Numele lui Noble se află pe lista celor eliberaţi. Cred că nu mai există dubii de data aceasta”.

Congresul îl convocase pe Tom la Washington pentru a depune mărturie în privinţa dezonorantelor violări ale drepturilor omului ce erau comise în închisorile lui Castro. Când a sunat-o din nou pe mama ca să-i spună că într-adevăr fusesem eliberat, ea mă văzuse deja la emisiunea „Bună dimineaţa, America!”

Tot timpul cât a durat zborul spre Statele Unite, noi, deţinuţii, am discutat despre viitor.

— Dar rev. Jackson? întrebă cineva. E limpede că Fidel l-a dus de nas.

— Spunem adevărul. Trebuie să vorbim cu tot curajul, spuse Esturmio Mesa, un deţinut politic. Trebuie să le spunem oamenilor că nu trebuie să creadă dacă cineva încearcă să-l prezinte pe Castro drept un mare conducător umanitar; el nu e decât o fiară.

— Dacă lumea s-ar fi împotrivit loviturii lui Castro de la bun început… m-am lamentat eu.

— Da, recunoscu un alt deţinut, dar asta e de domeniul trecutului. Ceea ce trebuie să facem noi este să ne pregătim pentru

viitor. Trebuie să-i facem pe oamenii liberi de pretutindeni conştienţi de preţul pe care îl are libertatea şi că aceasta trebuie menţinută indiferent de preţ.

— Toată această libertate pe care am pierdut-o… am susţinut eu. Va fi greu să-i facem pe americani să înţeleagă.

— Dar trebuie s-o facem, adăugă Mesa.

Voi muri în libertate

— Şi noi ce vom face? Nu ne vom putea petrece restul vieţii ţinând ura în noi, am exclamat eu.

Mesa ridică un deget.

— Adevărat. Dar în acelaşi timp, nu ne putem despărţi, mergând fiecare la treaba lui, şi să uităm de fraţii noştri care sunt încă înlănţuiţi în infernul lui Castro.

Am fost cu toţii de acord că libertatea noastră aducea cu ea o obligaţie faţă de aceia pe care îi lăsaserăm în urmă.

— Strigătele noastre de dreptate sunt singurele pe care lumea le poate auzi. Noi am trăit mai apropiaţi decât ar fi putut trăi chiar şi fraţii de mamă. Noi am suferit, am răbdat de foame, ne-am rugat împreună douăzeci şi patru de ore pe zi timp de ani întregi. Legăturile de oţel ale iubirii creştine şi ale înţelegerii ne-au ţinut laolaltă. Niciun frate de sânge sau soră n-ar putea înţelege experienţa căreia i-am supravieţuit noi. Nicio mamă sau tată n-ar putea pricepe coşmarurile despre care am putea vorbi noi.

Înainte de a ne da jos din avion la Washington, D.C., am plâns, ne-am îmbrăţişat unul pe celălalt şi am jurat ca niciodată să nu pierdem legătura unul cu altul.

Îmi simţeam picioarele precum o cocă moale când am străbătut lungul tunel până în aeroport. Credeam că reuşisem să mă abţin destul de bine până când l-am văzut pe prietenul şi fratele meu, Tom White, aşteptându-mă la capătul tunelului. Ne aruncarăm unul în braţele celuilalt, plângând şi râzând, bătându-ne la nesfârşit unul pe altul pe spate. Bliţurile aparatelor de fotografiat fulgerau în jurul meu, în timp ce şi alţii aşteptau să-mi spună bun venit în libertate – Guillermo Estevez, Armando Valladares, Diego Abeche, Carlos Calson şi atât de mulţi alţii. Reporterii îşi întindeau microfoanele spre faţa mea uluită, hărţuindu-mă cu întrebări. Mă luptam cu o absurdă pornire de a fugi înapoi, la adăpostul avionului. Prietenii mei şi oficialităţile Statelor Unite mă trecură prin mulţimea de la aeroport spre o limuzină care ne

luă la Fundaţia Cubanezo-Americană şi la Asociaţia Drepturilor Omului din Washington. Odată ajunşi înăuntru, am inhalat adânc în piept aerul parfumat al libertăţii, pe lângă smogul şi toate celelalte.

Unul dintre primele lucruri pe care oficialităţile îmi sugerară să le fac a fost s-o sun pe mama mea în Massachusetts. Începând din acel moment, în timpul următoarelor două zile de interviuri cu mai mult de douăzeci şi unu de jurnalişti, mama mea sună la fiecare aproximativ douăzeci de minute ca să-mi audă vocea. Ea încă nu putea crede că, după ce aşteptase şi se rugase atâta vreme, rugăciunile ei primiseră până la urmă răspuns.

Pentru prima oară după ani de zile am mâncat mâncare nealterată. Am privit la masa plină de mâncăruri de tot felul şi mi-am amintit de scârboasele macaroane viermănoase ce ni se dădeau, de carnea alterată din conservele ruseşti, de peştele îngheţat de opt sau zece ani, care îmi dăduse o intoxicaţie alimentară atât de gravă că-mi rămăseseră urme pe braţe.

— Niciodată de aici înainte, m-am jurat eu, umplându-mi farfuria cu brânzeturi, antreuri şi alte gustări delicioase, nu voi mai consuma peşte, macaroane ori carne conservată.

Un psiholog ne-a verificat pe fiecare ca să determine dacă vreunul dintre noi avea probleme din cauza şocului cultural. Prietenii mă luară pentru un tur al Washingtonului, ca să mă ajute să mă acomodez cu ritmul rapid al vieţii în Statele Unite. M-au dus cu maşina prin traficul de la ora de vârf, m-au luat la un restaurant pentru masa de prânz, la un magazin universal şi, la urmă, să văd metroul. Nu m-a încercat în mod deosebit niciun fel de traumă.

După sejurul nostru la Washington, am luat avionul spre aeroportul Lo-gan din Boston, unde mă aşteptau rudele mele ca să mă întâmpine. Mama mea, de şaptezeci şi trei de ani, mă cuprinse cu braţele şi îşi îngropa faţa brăzdată de lacrimi în umărul meu. De câte ori nu visasem că mama mă cuprindea cu braţele, mă consola şi-mi uşura durerile! Şi uite – visul meu se împlinise.

— Dumnezeu să binecuvânteze America! exclamă ea fără contenire.

— E ca un vis. Nu-mi vine să cred că eşti tu – fiul meu, fiul meu! Aveam douăzeci şi nouă de ani de recuperat, atâtea să ne împărtăşim.

Gălăgia pe care o făceau toţi membrii familiei egala tămbălăul

făcut de reporteri când aterizasem la Washington, D.C. Fluxul constant al conversaţiei continuă tot timpul cât merserăm cu maşina spre casa mamei mele din Salem. Mereu la câteva secunde, mama se întindea şi-mi atingea mâna, de parcă ar fi simţit nevoia să se asigure că prezenţa mea e mai mult decât un simplu vis.

— Pot muri fericită acum, îmi spuse ea.

Automobilul nostru intră pe o stradă liniştită, cu trei benzi, şi se opri în faţa casei mamei mele.

— Aceasta, spuse ea timidă, aceasta e casa mea, fiule, şi a ta atâta vreme cât vei avea nevoie.

Lângă terasă, plantase un copac deasupra căruia era o legătură de baloane alături de steagurile american şi cubanez.

1 96 Voi muri în libertate

— Îi zic pomul libertăţii, îmi explică ea printre lacrimi. Eu l-am plantat, gândindu-mă la clipa în care vei veni acasă, la mine.

Între interviuri pentru buletinele de ştiri şi emisiuni TV, am sărutat, am îmbrăţişat, m-am hrănit până la saţietate zile întregi cu dragostea familiei, până când am fost secat şi epuizat. Mama mea, cu ajutorul Pauiinei, sora mea, gătiră în neştire, servindu-mă cu toate mâncărurile favorite în săptămânile care urmară. Dar oricât de mult le-aş fi iubit şi aş fi apreciat eforturile Sor, nu puteam mânca paste făinoase sau peşte.

Doctorii de la Spitalul Memorial New England, după ce îmi făcură un control fizic complet, nu înţeleseră cum mi-am putut păstra sănătatea atât de bine pe parcursul atâtor ani de închisoare.

După un scurt interval în care să mă odihnesc şi să mă obişnuiesc cu ideea de a fi liber în sfârşit, Conferinţa de Nord-Est a adventiştilor de ziua a şaptea îmi ceru să păstoresc Biserica" Maranatha" din Hartford. Nerăbdător să-mi duc mai departe viaţa, am sărutat-o pe mama în semn de rămas-bun şi m-am mutat în sud, la Connecticut, într-un mic apartament numai al meu.

La primul meu Sabat ca pastor al Bisericii „Maranatha", am simţit că am fluturi în stomac de emoţie – nu de frică, ci de nerăbdarea anticipării. Când a considerat că e mai bine, Dumnezeu a împlinit visul pe care îl avusesem de atâtea ori în timpul anilor de detenţie. Mi-am întipărit în memorie fiecare amănunt al serviciului divin din dimineaţa aceea. Nu voiam să uit niciodată emoţia pe care o simţeam. După ce corul cântă o muzică specială, am urcat pe podium.

— Predica mea de astăzi, fraţi şi surori, se intitulează” Originea păcatului” – ultima predică pe care am ţinut-o în Cuba ca om liber.

Deşi predica conţinea aceeaşi istorie de bază a lui Satana căzând din har, o nouă profunzime se adăuga mesajului. Am împărtăşit ilustraţii ale păcatului pe care le întâlnisem nemijlocit. Am vorbit despre un frate care, pe cale de a renunţa la credinţa sa, a privit spre ceruri şi L-a văzut pe Hristos ducând crucea pentru el şi a rămas loial. L-am amintit pe Olegario Charlot, care a murit cerându-şi Biblia; despre prietenul meu Seruto, împuşcat din cauza credinţei lui; despre Roberto Chaves, pledând pentru libertatea religioasă până şi în momentul în care murea; despre Chico Atan; despre „fratele în credinţă”, Gerardo Álvarez, care şi-a sacrificat viaţa având grijă de alţii – toţi credincioşi până la moarte, aşteptându-şi coroanele vieţii şi o existenţă mult mai bună dincolo de marea de cristal.

Epilog

Începuturile şi sfârşiturile au în mod inerent o greutate care îţi tulbură sufletul. Cu fiecare, pierzi ceva, câştigi ceva. M-am schimbat în răstimpul întemniţării mele. Nu mai sunt impetuosul tânăr pe care l-au arestat agenţii G-2 în acel februarie 1962. Tinereţea mea s-a pierdut. Sunt acum un om în floarea vârstei, părul meu bate în argintiu. Totuşi am încredere în Dumnezeu că într-o bună zi voi avea eterna tinereţe. Dincolo de schimbările de natură fizică şi de pierderea libertăţii de a alege, am câştigat perspective incredibile în a fi creştin. M-am întărit în credinţă. Am câştigat o pace, o acceptare şi o siguranţă în puterea lui Dumnezeu şi constanta Lui dragoste pentru mine. Am văzut oameni murind; am văzut oameni născuţi din nou. Am văzut oameni care se lepădau de Salvatorul lor pentru câteva firimituri de pâine mucegăită, în timp ce alţii refuzau însăşi viaţa pentru a rămâne credincioşi Domnului lor.

Chiar şi astăzi, amintirea fraţilor mei în Hristos mă încearcă în preajma fiecărei aniversări, a fiecărei sărbători, a fiecărei plăceri simple care mă încearcă. Ori de câte ori muşc dintr-o turtă viu colorată de Crăciun sau gust din cartofii dulci fierţi de mama mea de Ziua Recunoştinţei, mă rog pentru fraţii şi surorile mele care zac în închisorile insalubre ale Cubei. Au rămas ei oare tari în credinţa lor? Creşte încă şi prosperă biserica de după gratiile lui Castro?

De 4 iulie, când fripturi în aer liber şi focuri de artificii se văd pe tot cuprinsul Americii, mă întreb cum de am putut să scap de moarte şi

să mă bucur de libertăţile acestei ţări? Jurasem să mor în libertate, dar la fel au făcut atâţia alţii. La agapele bisericii mi-i imaginez pe cei aleşi adunându-se la masa de argint a Domnului pe Noul Pământ. Mă văd pe mine însumi stând lângă prietenii preţioşi care au murit pentru credinţa lor. Mereu

1 98 Voi muri în libertate şi mereu mă întreb de ce am supravieţuit eu şi au murit ei. Nu ştiu. Nu am răspunsurile. Dar ştiu că, într-o bună zi, Iisus, Salvatorul şi Prietenul meu, va sta cu mine lângă marea de cristal şi-mi va împărtăşi profunzimile Planului Său în ceea ce priveşte viaţa mea şi vieţile fraţilor mei.

Astăzi, inima mi-e grea de amintirea dulce-amară a fostei mele soţii, Yraida, şi a fiului meu. În 1989 am primit veşti de la ea. Îmi spunea că a fost rebotezată şi mă ruga să o iert. I-am răspuns asigurând-o că o iertasem chiar în ziua în care divorţase de mine, în 1965. Oricât de dulce era ştirea despre botezul şi căinţa ei, totuşi un gust amar a rămas. Fiul meu, Humber-te, este inginer mecanic şi un produs al revoluţiei comuniste. Din punct de vedere omenesc, există puţine speranţe că L va cunoaşte şi-L va accepta vreodată pe Iisus ca Salvator al său personal.

În ciuda dureroaselor reflecţii şi amintiri, nu am timp pentru amărăciune. Viaţa îmi este plină cu mult prea multă fericire, cu prea mulţi oameni iubitori, ca să-mi permit să mă las devorat de cancerul urii. Mă bucur. Cânt. Râd. Sărbătoresc, pentru că ştiu că Dumnezeul meu domneşte suprem peste toate forţele răului şi distrugerii pe care Satana Le-a ursit. Şi, mai mult decât orice, pentru mine Dumnezeu este mai presus de toate!